

Medlemmer i Bodø kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Tirsdag, 25. april 2023, kl 09.00

Møtested: Møterom Formannskapssalen, Bodø rådhus

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
19/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023
20/23	Årsregnskap 2022 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget
21/23	Årsregnskap 2022 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget
22/23	Årsregnskap 2022 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget
23/23	Årsregnskap Bodø kommune 2022 – uttalelse fra kontrollutvalget
24/23	Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift
25/23	Rapport forvaltningsrevisjon: Eiendomsforvaltning boliger
26/23	Bestilling av forvaltningsrevisjon Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven
27/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
28/23	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (470 37 452)

Bodø, 17. april 2023

Espen Rokkan (s)
Leder kontrollutvalget

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Kopi sendes: Ordfører, kommunedirektør, Salten kommunerevisjon IKS, varamedlemmer i kontrollutvalget ul orientering (eventuell innkalling skjer særskilt).

SAK 19/23

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.04.2023

Vedlegg:

- a) Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra forrige møte i kontrollutvalget legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 14. mars 2023 godkjennes.

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

PROTOKOLL – BODØ KONTROLLUTVALG

Møtedato: Tirsdag, 14. mars 2023, 09.00 – 11.30

Møtested: Formannskapssalen, Bodø rådhus

Saksnr.: 12/23 – 18/23

Deltagere:

Espen Rokkan, leder
Charlotte Ringkjøb, nestleder
Lars Christensen, medlem
Arild Mentzoni, medlem
Åshild Opøyen, medlem

Forfall:

Varamedlemmer:

Ingen

Øvrige:

Fra administrasjonen:

- Assisterende kommunedirektør Anna Welle, sak 13/23
- Kommunaldirektør økonomi Kornelija Rasic, sak 13/23
- Kommunaldirektør teknisk Knut A. Hernes, sak 13/23

Fra Iris Salten IKS

- Administrerende direktør Bjørn Ove Moum, sak 14-15/23
- Økonomisjef Frode Enoksen, sak 14-15/23

Salten kommunerevisjon IKS:

- Daglig leder Liv Anne Kildal (sak 13/23)

Salten kontrollutvalgsservice KO:

- Sekretariatsleder Lars Hansen

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Merknader: Ingen

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
12/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 19. januar 2023
13/23	Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift
14/23	Orientering fra Iris Salten IKS: Ny renovasjonsforskrift
15/23	Orientering fra Iris Salten IKS: Fastsettelse av gebyr for undergroundanlegg / klageordning
16/23	Sak til drøfting: Tema for kommende forvaltningsrevisjon
17/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
18/23	Eventuelt

12/23 **Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 19. januar 2023**

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 19. januar 2023 godkjennes.

Votering:

Forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 19. januar 2023 godkjennes.

13/23 **Redegjørelse fra administrasjonen: Om kommunens feieavgift**

Assisterende kommunedirektør Anna Welle, kommunaldirektør teknisk Knut A. Hernes og kommunaldirektør Kornelija Rasic møtte fra administrasjonen for å redegjøre og svare på spørsmål.

I forkant av behandlingen fikk utvalget tilsendt en epost datert 14.3.2023 fra administrasjonen med en skriftlig vurdering av hjemmelsgrunnlaget for feieavgift.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Kontrollutvalget viser til tilsendt vurdering av hjemmelsgrunnlaget for feieavgift, og mener denne ikke gir en tilfredsstillende vurdering av om kommunen har hatt hjemmel for innkreving av feieavgift før 1.1.2023. Kontrollutvalget utarbeider ny skriftlig bestilling til administrasjonen vedrørende dette. I tillegg utarbeides ny skriftlig bestilling som oppsummerer de øvrige problemstillingene tilknyttet saken. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i neste møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget viser til tilsendt vurdering av hjemmelsgrunnlaget for feieavgift, og mener denne ikke gir en tilfredsstillende vurdering av om kommunen har hatt hjemmel for innkreving av feieavgift før 1.1.2023. Kontrollutvalget utarbeider ny skriftlig bestilling til administrasjonen vedrørende dette. I tillegg utarbeides ny skriftlig bestilling som oppsummerer de øvrige problemstillingene tilknyttet saken. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i neste møte.

14/23 Orientering fra Iris Salten IKS: Ny renovasjonsforskrift

Administrerende direktør Bjørn Ove Moum og økonomisjef Frode Enoksen møtte fra selskapet for å re legjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra selskapet tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra selskapet tas til orientering.

15/23 Orientering fra Iris Salten IKS: Fastsettelse av gebyr for undergroundanlegg / klageordning

Administrerende direktør Bjørn Ove Moum og økonomisjef Frode Enoksen møtte fra selskapet for å redegjøre og svare på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Redegjørelsen fra selskapet tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Redegjørelsen fra selskapet tas til orientering.

16/23 Sak til drøfting: Tema for kommende forvaltningsrevisjon

Forslag til vedtak:

Saken legges frem for drøfting.

Omforent forslag til vedtak:

Tema for neste forvaltningsrevisjon:

1. Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven. Prosjektplan legges frem i neste møte.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Tema for neste forvaltningsrevisjon:

1. Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven. Prosjektplan legges frem i neste møte.

17/23 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisjonen orienterte:

- Regnskapsrevisjon: Revisor er ferdig med de kommunale foretakene, og holder nå på med kommuneregnskapet.
- Bemanning: Nyansatt regnskapsrevisor begynner i stilling 17. april.
- Forvaltningsrevisjon: Det forventes noen forsinkelser fremover, grunnet mye opplæring av nyansatte og sykemelding.

Sekretariatet orienterte:

- Om dokumenter vedlagt saken

Kontrollutvalget ble i møtet orientert om

- Epost fra kommunedirektør 14.3.2023 med informasjon om bakgrunn for at notat vedr feieavgift ikke ble oversendt tidligere
- Epost fra revisor 14.3.2023 angående selvkost Salten Brann IKS.

18/23 Eventuelt

Ingen ytterligere saker til behandling.

Bodø, den 14. mars 2023

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

Utskrift sendes:

Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Bodø kommune v/ ordfører og kommunedirektør,
Salten kommunerevisjon IKS

SAK 20/23**Årsregnskap 2022 Stormen konserthus Bodø KF – uttalelse fra kontrollutvalget****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
25.04.2023**Vedlegg:**

- a) Salten kommunerevisjon IKS, 14. april 2023: Uavhengig revisors beretning (Stormen konserthus Bodø KF – 2022)
- b) Stormen konserthus Bodø KF 14.04.2023: Styrets årsberetning 2022
- c) Stormen konserthus Bodø KF udatert: , drifts-, investerings-, og balanseregnskap 2022

Bakgrunn:

Kommuneloven § 9-8 pålegger styret i kommunalt foretak å avlegge årsregnskap og avgi årsberetning for foretaket. Ifølge kommuneloven kapittel 14, skal årsregnskapene og årsberetningene vedtas av kommunestyret selv, senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt.

Saken legges frem for kontrollutvalget slik at utvalget kan uttale seg til foretakets regnskap.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. fastsetter at foretakets årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 14-7:

Årsberetningene skal redegjøre for

- a) *fo. hold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*

- b) *vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) *virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) *tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) *den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) *likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.*

Foretaket ble opprettet i 2004, som Bodø Kulturhus KF. Bystyret vedtok i 2016 endring av navn til Stormen Konserthus Bodø KF. Foretaket har følgende formål:

- a) fremme interessen for musikk og scenekunst i regionen, med utgangspunkt i å være en drivkraft for å videreutvikle det lokale kulturlivet.
- b) forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av byggene i Stormen Konserthus og Stormen Bibliotek i Bodø
- c) forestå utleie av Konserthusets lokaler, herunder også salg av varer og tjenester som har naturlig tilknytning til kulturbyggets fasiliteter.

Foretaket legger frem et årsregnskap for 2022 med et negativt netto driftsresultat på kr 11 276 617.

2021: negativt netto driftsresultat 5 924 843

2020: netto driftsresultat kr 8 286 074

2019: netto driftsresultat kr 8 877 680.

2018: netto driftsresultat kr 10 810 629

2017: netto driftsresultat 10 846 908,

2016: netto driftsresultat kr 10 455 486,

2015: netto driftsresultat kr 8 078 007.

Regnskapet viser driftsinntekter med kr 50,2 mill. (regulert budsjett kr 45,2 mill). Merinntekt i forhold til budsjett forklares bl.a med merinntekter kr 0,7 mill syke- og fødselspengerefusjon, kr 0,7 mill utleie av saler, personell, utstyr kr 0,7 mill, og tilskudd fra andre som er kr 3,4 mill over budsjett.

Videre viser regnskapet driftsutgifter med kr 62,5 mill (regulert budsjett 58,9 mill). Lønn/ sosiale utgifter er kr 0,3 mill under budsjett. Driftsutgifter bygg er kr 1,7 mill over budsjett. I tillegg er budsjett overskredet når det gjelder Utgifter i forbindelse med arrangementer (kr 1,0 mill, og Øvrige utgifter (kr 1,2 mill).

Det er foretatt investeringer med kr 4 263 900, mot et budsjett på kr 4 375 000. Investeringene er finansiert med kompensasjon for merverdiavgift (kr 0,7 mill), og bruk av disposisjonsfond (kr 3,57 mill)

Foretakets regnskap for 2021 ble behandlet av bystyret i sak PS 22/55. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Vi har revidert Stormen konserthus Bodø KFs årsregnskap som viser et negativt netto driftsresultat på kr 11 276 617.

Årsregnskapet består av balanse per 31.12.2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen. Videre består det av noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- *oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og*
- *gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge..*

I tillegg har revisor uttalt seg om registrering / dokumentasjon og redegjørelse for vesentlige budsjettavvik.

I forbindelse med at utvalget skal behandle regnskapet, er foretaket bedt om å komme til møtet kl 09.05 for å gi en presentasjon med redegjørelse om hovedtrekkene i fjorårets regnskap, samt om eventuelle særskilte forhold ved regnskapet. I tillegg besvare eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Vurderinger:

Generelt sett bør kontrollutvalget i sin uttalelse si noe om regnskapsresultatet, og hvordan utvalget stiller seg til styrets forslag til disponering av et eventuelt overskudd/dekning av et eventuelt underskudd, såfremt dette foreligger. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Videre bør utvalget vurdere om det skal uttale seg om budsjett disiplinen, den interne kontrollen, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger m.m. Dersom kommunen har vedtatt handlingsregler for økonomien, kan disse være et utgangspunkt når kontrollutvalget skal uttale seg.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype/omtale forhold som kommer frem i revisjonsberetningen.

Foretakets disposisjonsfond er kr 27,9 mill ved avleggelse av regnskapet for 2022. Bystyret har gjennom behandling av foretakets budsjett og tertialrapporter vedtatt bruk av fond til finansiering av drift og investeringer.

Kontrollutvalgets sekretariat har ut over dette ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsmeldingen og revisjonsberetningen.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Stormen Konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og foretakets årsberetning for 2022. I tillegg har foretaket og ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto negativt driftsresultat med kr 11 276 617. Det negative driftsresultatet er inndekket ved bruk av disposisjonsfond i samsvar med bestemmelser i lov og forskrift.

Utover dette og det som kommer frem av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Stormen konserthus Bodø KF sitt årsregnskap for 2022.

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	17.4.2023
Jnr.	23/399
Arkiv nr.	412 8.3
Hjemmel u off:	

Til bystyret i Bodø kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Stormen konserthus Bodø KF som viser et negativt netto driftsresultat på kr 11 276 617. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, driftsregnskap og investeringsregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og Internationa. Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen.

Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å

rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avggi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Stormen konserthus Bodø KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

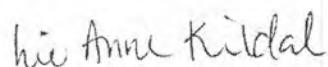
Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

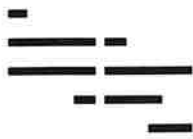
Bodø, den 14. April 2023

Liv Anne Kildal
oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Styret, Kontrollutvalget og Kommunedirektøren i Bodø kommune

STORMEN

STORMEN KONSERTHUS BODØ KF

2022

STYRETS ÅRSBERETNING

Foretakets art og lokalisering

Stormen Konserthus Bodø KF omfatter to primære virksomhetsområder – *produksjon, utleie og gjennomføring av kulturarrangement*, samt *forvaltning og drift av kulturbyggene* konserthuset og biblioteket på vegne av Bodø kommune.

Stormen Konserthus Bodø KF er lokalisert i Bodø Kommune. Bystyret er foretakets øverste myndighet.

Drift og utvikling

Gjennomføring av kulturarrangement:

2022 var året hvor man trodde ting skulle normalisere seg, men året startet med en nedstenging og tilhørende avlysning av arrangementer. Senere på året kom rentehevinger og en stor generell prisøkning som påvirker privatøkonomien. I tillegg ser vi at kjøpemønsteret til arrangementer har endret seg. Der hvor man tidligere kjøpte billetter i god tid, kjøpes nå en større andel av billettene rett i forkant av arrangementene. Siste normalår før pandemien er 2019 og når vi ser driften av Stormen Konserthus i 2022 opp mot det året, har vi fortsatt et stykke igjen før vi har tilsvarende aktivitetsnivå, men vi er på god vei.

Høsten 2022 ble Bodø Rhythm Group en del av Stormen Konserthus med sine 3 musikere hver i 50% stilling og en produsent i 30% stilling. En musikerstilling er vakant og vil bli utlyst i løpet av våren 2023.

Tall for 2022:

Antall solgte billetter: 53 558, tilsvarende tall for 2021 var 25 519. Antall gjennomførte arrangement: 1 037. Dette inkluderer prøver, rigg, møter, kurs og konferanse og viser aktiviteten på huset og ikke bare forestillinger som vi selger billetter til. Aktiviteten representerer er en økning på 42 % fra 2021.

Stormen Konserthus egne aktiviteter utgjorde 53% av totale aktiviteter i 2022, totalt 553 arrangementer. Disse aktivitetene har i hovedsak bestått av Lørdag i Stormen, Sinus Lokal, Sinus cafe og lunsjkonsserter.

Totalt antall besøkende var i 2022, 69 603 mot 48 231 i 2021. Til sammenligning var det i 2019 totalt 118 355 besøkende.

Forvaltning av kulturbyggene:

Stormen konserthus forvalter, drifter, vedlikeholder og utvikler kulturbyggene Stormen Konserthus og Stormen Bibliotek (Stormenkvartalet). Byggene har av ulike grunner hatt en del feil og mangler fra oppstart. Stormens administrasjon har sammen med utbygging og Eiendom i Bodø kommune jobbet målrettet med å få stengt avvik relatert til lekkasjer på konserthuset og biblioteket. Det er i 2021-2022 avdekket og utbedret flere feil fra byggeår, både på fasade og tak. Det gjenstår nå en mindre lekkasje på konserthuset som det jobbet med å avdekke ved hjelp av termografering av fasaden. Dette forventes utført i 2023.

Etter omorganiseringen av Byggdrift i 2020, har ikke Stormen Konserthus egne ansatte innenfor byggteknisk drift. Rent praktisk er dette løst med en driftsavtale FDVU med UE i Bodø kommune. Økonomi- og administrasjonssjef har budsjett- og koordineringsansvaret for denne avtalen. Avtalen utgjorde i 2022 kr 1,5 mill og skal sørge for at konserthuset har tilgang på 2 stillinger innen byggdrift i Bodø kommune, hvorav en med fast arbeidssted i konserthuset. Stormen Konserthus er et teknisk komplisert hus med høyt aktivitetsnivå som gjør at det er mange hensyn som må tas og dette samarbeidet og organiseringen har vist seg å være hensiktsmessig i så måte.

Økonomi og regnskap

Regnskapet gjøres opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på 0,6 mill i forhold til regulert budsjett før bruk av FDVU-fond til inndecking. Negativt netto driftsresultat 11,3 mill dekkes med bruk av disposisjonsfond 14,8 mill og inkluderer bruk av FDVU-fond med 3,5 mill til finansiering av årets investeringer.

Stormen Konserthus har mottatt kr. 2 800 000,- i koronakompensasjon til dekning av tapte inntekter i forbindelse med nedstengingen første del av 2022.

Avvikene mellom revidert budsjett og regnskapet på inntekts- og kostnadssiden består i hovedsak av:

Inntektssiden er 50,2 mill mot budsjett 45,2 mill – positivt avvik på totalt 5 mill.

- Utleie av saler, personell og utstyr 0,7 mill over budsjett.
- Billettinntekter inkl avg 0,4 mill over budsjett.
- Refusjoner fra staten (mva, sykepenger og fødselspenger) 0,7 mill over budsjett.
- Salgsinntekter som budsjettet.
- Sponsorinntekter 0,2 under budsjett
- Tilskudd fra andre 3,4 mill over budsjett.

Kostnadssiden er 62,5 mill mot budsjett 58,9 mill, - negativt avvik på 3,6 mill.

- Lønn og sosiale utgifter 0,3 mill under budsjett.
- Varekostnad er som budsjettet
- Mva og tap på fordringer er som budsjettet
- Driftsutgifter bygg er 1,7 mill over budsjett.
- Utgifter scene/utstyr er som budsjettet
- Utgifter ifm. arrangement er 1,0 over budsjett
- Øvrige kostnader er 1,2 over budsjett.
- Avskrivinger på 1,5 mill er ihht budsjett (ingen effekt på bunnlinsen grunnet motpost)

Det er i tillegg et negativt avvik på finansposter på 0,8 i forhold til budsjett som i hovedsak skyldes tap på plassering av midler.

Inndekning merforbruk:

Styret foreslår at av årets budsjettavvik på totalt kr 0,5 mill i sin helhet belastes disponibelt fond FDVU.

Investeringer eks mva

Videoprojekt	1,6 mill
Ombygging 4.etasje/kontorlokaler	0,4 mill
Flygel	1,1 mill
Lystrekk lille sal	0,4 mill
Lysprosjekt	0,03 mill
Ombygging studio/øverom BRG	0,04 mill

Sum investeringer 3,57 mill

Investeringene er 0,1 høyere enn budsjett og er finansiert med overføring fra drift ved bruk av FDVU-fond.

Forutsetning for videre drift:

Styret mener årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utvikling og resultat av foretakets virksomhet og av dets stilling. Styret mener det er riktig å legge forutsetningen for fortsatt drift av foretaket til grunn ved avleggelsen av årsregnskapet.

Internkontroll, arbeidsmiljø og etiske retningslinjer

Stormen Konserthus Bodø KF har fokus på å sikre betryggende internkontroll-systemer. Det arbeides kontinuerlig med å etablere og innarbeide gode rutiner og kontroller. Dette har høy prioritet hos ledelsen. Stormen har implementert Bodø kommunes etiske retningslinjer, hvor de grunnleggende verdier er: Kvalitet, omsorg og respekt. Verdier som gjelder både for foretakets egne ansatte, så vel som foretakets samhandlinger med eksterne aktører.

Ved utgangen av året hadde Stormen Konserthus 36 ansatte fordelt på 30,2 stillingshjemler. Ytterligere 1 fulltidsstillinger var det inngått kontrakt med på årsavslutningstidspunktet. Stormen bruker utover dette, tilkallingsvakter ved større arrangementer og i tider med tette arrangementstilbud.

Fra oktober 2022 har Stormen Konserthus vært uten økonomi- og administrasjonsansvarlig og arrangementsjef. Ny økonomi- og administrasjonssjef er tilsatt med oppstart 1.februar 2023 mens det i løpet av våren 2023 vil bli rekruttert etter arrangementsjef.

Samlet sykefravær i 2022 utgjorde 9,9 % (år 2021: 4,5%). Langtidssykefraværet utgjorde 8,5%, mens korttidsfraværet var på 1,4%. Målet er å ha under 5% totalt sykefravær og under 1% korttidsfravær.

Stormen har en rekke tiltak for å ivareta de ansatte. Det er gjennom året avholdt 4 hel- og halvdagssamlinger for alle ansatte for å jobbe sammen med verdier, strategi og arbeidsmiljø. Det har vært gode prosesser og arbeidsgiver har lagt til rette for aktiv medvirkning.

Stormen har ikke signert egen ny IA-avtale med NAV, men innholdet i IA-avtale er videreført i tråd med Bodø kommune og endringen fra 2019 hvor IA-avtalen gjelder hele det norske arbeidslivet. Stormen har avtale med bedriftshelsetjenesten.

Det er satt ned et arbeidsmiljøutvalg som arbeider aktivt med miljøsaker og handlingsplaner, samt jevnlig oppfølging både av HMS-arbeid, avviksbehandling og sykefravær.

Stormen har en ansattrepresentant i styret og et verneombud. Stormen har også et skybasert Personal-/HMS-/HR-system som alle ansatte har tilgang på. Dette gjelder også ekstravakter. Systemet sikrer at alle ansatte har tilgang på felles informasjon og egen personalmappe, samt at systemet forenkler rapportering av sykefravær, ferie og permisjoner.

Det har videre blant annet vært jobbet med nær oppfølging av langtidssykemeldte, medarbeidersamtaler, fellesmøter for alle ansatte og personaldager.

Likestilling og diskriminering

Kjønnsfordelingen i foretaket er fordelt med 16 menn og 20 kvinner, hvorav 7 av de kvinnelige ansatte og 3 av de mannlige ansatte har deltidsstillinger. Styret består av 4 kvinner og 2 menn. Direktør har i 2022 vært mann. Vi mener det råder likestilling mellom kvinner og menn i foretaket, men er oppmerksomme på Bodø kommunes fokus på heltidskultur og ser på muligheter for å kombinere ulike arbeidsoppgaver i en stilling. Diskriminering skal ikke forekomme, det har vært gjennomført personalmøte for alle ansatte med tema mobbing og trakassering på jobb.

Styret tilstreber likestilling mellom kjønn. Styret har ikke sett det nødvendig å iverksette tiltak i 2022 for å fremme formålet i diskriminerings- og likestillingsloven.

Ytre miljø

Stormen Konserthus Bodø KF bestreber seg på å forurense det ytre miljø minst mulig. Foretakets virksomhet medfører ikke miljøforurensning av betydning. Miljøhensynet har vært en prioritert faktor i tilknytning til utforming og tilretteleggingen av fasilitetene i Stormen. Av energibesparende tiltak nevnes: fjernvarme, vinduer med en U-verdi på 0.9, bevegelses-sensorer på lys, behovsstyrt ventilasjon, dagslyskompensert belysning, LED-lys m.m. Tiltak som alle bidrar positivt til å redusere det totale strømforbruket. Stormen Konserthus har leasingavtale med elektrisk varebil.

Avfall som produseres i forbindelse med driften av foretaket sorteres og leveres til godkjent mottak.

Stormen Konserthus Bodø KF ble i 2019 sertifisert som Miljøfyrtårn. Et vesentlig arbeid med interne rutiner og retningslinjer for HMS er gjennomført.

Stormen Konserthus Bodø KF, 31.12.2022

Vedtatt i styremøte 14.04.2023

Rita Lekang

Lars Jakob Hegge

Tove Veiåker

Linda Netland

Elisabeth Trones Berg

Frode Mikaelson

Stormen Konserthus Bodø KF

Driftsregnskap 2022

	Note	Regnskap 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Revidert budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter					
Overføringer og tilskudd fra andre	9	30 079 101	24 892 590	26 497 590	26 771 438
Salgs- og leieinntekter		20 159 059	27 970 964	18 693 964	14 236 212
Sum driftsinntekter		50 238 160	52 863 555	45 191 554	41 007 650
Driftsutgifter					
Lønnsutgifter	2	21 530 449	20 105 982	21 219 000	15 698 375
Sosiale utgifter	2	4 220 376	4 707 830	4 837 172	3 764 265
Kjøp av varer og tjenester	2	31 617 040	30 694 743	27 788 000	24 706 883
Overføringer og tilskudd til andre		3 595 129	2 500 000	3 550 000	3 527 766
Avskrivninger	4,7	1 541 375	1 000 000	1 500 000	1 776 741
Sum driftsutgifter		62 504 369	59 008 555	58 894 172	49 474 030
Brutto driftsresultat		-12 266 209	-6 145 000	-13 702 618	-8 466 380
Finansinntekter					
Renteinntekter		197 813	1 200 000	300 000	169 711
Renteutgifter	5	42 214	5 000	5 000	45 584
Gevinst/tap på finansielle omløpsmidler	10	-707 382	-	-	640 669
Netto finansutgifter		-551 783	1 195 000	295 000	764 796
Motpost avskrivninger	4,7	1 541 375	1 000 000	1 500 000	1 776 741
Netto driftsresultat	11	-11 276 617	-3 950 000	-11 907 618	-5 924 843
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:					
Overføring til investering		-3 576 123	-	-3 500 000	-1 388 027
Avsetninger til bundne driftsfond		-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond		-	-	-	-
Avsetninger til disposisjonsfond		-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond		14 852 740	3 950 000	15 407 618	7 312 870
Bruk av tidligere års mindreforbruk		-	-	-	-
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		11 276 617	3 950 000	11 907 618	5 924 843
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		-	-	-	-

Stormen Konserthus Bodø KF

Investeringsregnskap 2022

	Regnskap	Revidert	Opprinnelig	Regnskap
Note	2022	budsjett	budsjett	2021
		2022	2022	
Investeringer:				
Investeringer i anleggsmidler	4	4 263 900	4 375 000	1 641 400
Årets finansieringsbehov		4 263 900	4 375 000	1 641 400
Finansiert slik:				
Kompensasjon for merverdiavgift		687 777	1 093 750	253 373
Sum ekstern finansiering:		687 777	1 093 750	253 373
Overføring fra drift				1 388 027
Bruk av disposisjonsfond		3 576 123	3 281 250	-
Sum finansiering:		4 263 900	4 375 000	1 641 400
UDEKKET/UDISPONERT		-	-	-

Stormen Konserthus Bodø KF

Balanse 2022

	Note	2022	2021
EIENDELER			
A. Anleggsmidler		63 379 942	54 444 693
I. Varige driftsmidler		16 553 565	14 181 037
1. Faste eiendommer og anlegg	4	7 647 231	6 965 493
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	8 906 333	7 215 544
IV. Pensjonsmidler	3,7	46 826 377	40 263 656
B. Omløpsmidler		41 054 479	57 897 290
I. Bankinnskudd og kontanter		5 634 842	13 714 451
II. Finansielle omløpsmidler		26 589 855	37 297 237
1. Aksjer og andeler	10	26 589 855	37 297 237
III. Kortsiktige fordringer		8 829 782	6 885 602
1. Kundefordringer		3 270 692	87 236
2. Andre kortsiktige fordringer		904 970	3 147 339
3. Premieavvik	3	4 654 120	3 651 027
Sum eiendeler		104 434 421	112 341 983
EGENKAPITAL OG GJELD			
C. Egenkapital		55 780 587	67 351 223
I. Egenkapital drift		28 026 421	42 879 162
1. Disposisjonsfond	6	27 971 421	42 824 162
2. Bundne driftsfond	6	55 000	55 000
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		-	-
II. Egenkapital investering		43 871	43 871
2. Bundne investeringsfond	6	43 871	43 871
III. Annen egenkapital		27 710 294	24 428 190
1. Kapitalkonto	7	27 710 294	24 428 190

D. Langsiktig gjeld		36 708 186	31 055 044
II. Pensjonsforpliktelse	3,7	36 708 186	31 055 044
E. Kortsiktig gjeld		11 945 648	13 935 716
I. Kortsiktig gjeld		11 945 648	13 935 716
1. Leverandørgjeld		1 682 285	4 878 998
4. Annen kortsiktig gjeld		10 263 362	9 056 718
Sum egenkapital og gjeld		104 434 421	112 341 983
F. Memoriakonti		-	-
I. Ubrukte lånemidler		56 117	56 117
II. Andre memoriakonti		-	-
III. Motkonto for memoriakontiene		-56 117	-56 117

31. desember 2022

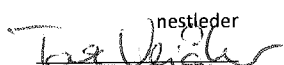
Bodø den 14/4 2023

Rita Monica Lekang
styreleder

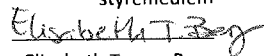
Lars Jakob Hegge

nestleder

Tove Veiåker

styremedlem

Elisabeth Trones Berg

styremedlem

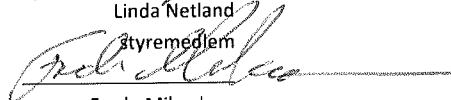
Rasmus Adrian

direktør

Linda Netland

styremedlem

Frode Mikaelson

styremedlem

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2022, s. 1 av 6

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk. All tilgang av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres normalt ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for foretaket. Andre eiendeler er omløpsmidler, dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet.

Note 1 - Endring i arbeidskapital

DRIFTSREGNSKAP:	Regnskap 2022	Regnskap 2021	
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsdel	50 238 160	41 007 650	
Inntekter investeringsdel	687 777	253 373	
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	197 813	810 380	
Sum anskaffelse av midler	51 123 750	42 071 403	
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel	60 962 994	47 697 289	
Utgifter investeringsdel	4 263 900	1 641 400	
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	-665 168	45 584	
Sum anvendelse av midler	64 561 726	49 384 273	
Anskaffelse - anvendelse av midler	-13 437 977	-7 312 870	
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	0	0	
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	-13 437 977	-7 312 870	
BALANSE:	Regnskap 2022	Regnskap 2021	
Omløpsmidler			
Endring betalingsmidler	-18 786 991	-2 255 559	
Endring kortsiktige fordringer	941 087	-2 709 288	
Endring aksjer og andeler			
Endring premieavvik	1 003 093	123 093	
Endring omløpsmidler	-16 842 811	-4 841 754	
Kortsiktig gjeld	1 990 068	-2 471 116	
Endring annen kortsiktig gjeld	1 990 068	-2 471 116	
Netto interne overføringer	0	0	
Endring memoria i ubrukte lånemidler	0	0	
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	-14 852 740	-7 312 870	1 414 763

En positiv endring av arbeidskapitalen viser at betalingsevnen/likviditeten er styrket mens en negativ endring viser at den er redusert.

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2022, s. 2 av 6

Note 2 - Godtgjørelse og revisjonshonorar

Ytelser til ledende personer og revisor	Lønn og annen godtgjørelse
Daglig leder, årslønn	1 234 077
Daglig leder pensjonskostnader	197 905
Daglig leder frt telefon	4 392
Styrets medlemmer	120 650
Revisor - honorar for revisjon	122 525

Det er ikke gitt lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, styremedlemmer eller medlemmer av representantskapet.

Note 3 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Stormen Konserthus Bodø KF har pensjonsordning som omfatter alle fast ansatte og for midlertidig ansatte/vikarer i hht pensjonskassens regler. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder samt størrelsen på ytelsen fra folketrygden.

Pensjonsforpliktelsen for 2022 er dekket gjennom pensjonsordning i Bodø Kommunale Pensjonskasse.

Arbeidsgivers andel av årets pensjonspremie er utgiftsført med kr 2 976 668

PENSJONSKOSTNADER	2021	2022
Årets opptjening	1 957 179	2 108 011
Rentekostnad	934 287	1 080 558
Brutto pensjonskostnad	2 891 466	3 188 569
Forventet avkastning	-1 331 268	-1 539 063
Netto pensjonskostnad	1 560 198	1 649 506
Sum amortisert premieavvik	813 953	830 947
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	166 735	230 278
Samlet kostnad (inkl. administrasjon)	2 540 886	2 710 731

PREMIEAVVIK	2021	2022
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	2 654 956	3 640 382
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-166 735	-230 278
Netto pensjonskostnad	-1 560 198	-1 649 506
Premieavvik	928 023	1 760 598

PENSJONSFORPLIKTELSE	31.12.2021	31.12.2022
	ESTIMAT	ESTIMAT
Brutto påløpt forpliktelse	31 729 261	36 708 186
Pensjonsmidler	40 263 656	46 826 377
Netto forpliktelse før arb.avgift	-8 534 395	-10 118 191

SPESIFIKASJON AV BRUTTO PENSJONSFORPLIKTELSE UB - ESTIMAT	2022
Overførte/mottatte pensjonsforpliktelser 1.1	0
Brutto pensjonsforpl. IB 1.1 - estimat i fjor samt fisjon/fu	31 729 261
Estimatavvik forpliktelse IB 1.1	2 572 317
Overførte/mottatte avvik	0
Faktisk forpliktelse	34 301 578
Årets opptjening	2 108 011
Rentekostnad	1 080 558
Utbetalinger	-781 961
Brutto pensjonsforpliktelse UB 31.12	36 708 186

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2022, s. 3 av 6

Det skal hvert år foretas ny beregning av pensjonsforpliktelsene i balansen

Det skal hvert år foretas ny beregning av pensjonsforpliktelsene som ble balanseført i foregående års regnskap. Oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger er lagt til grunn.

Avviket mellom avlagte tall for pensjonsforpliktelser i foregående år og ny beregning kalles årets estimatavvik for pensjonsforpliktelser.

Avviket mellom avlagte tall for pensjonsmidlene i foregående år og faktiske pensjonsmidler kalles årets estimatavvik for pensjonsmidlene.

SPESIFIKASJON AV BRUTTO PENSJONSMIDLER UB - ESTIMAT	2022
Overførte/mottatte pensjonsmidler 1.1	0
Brutto pensjonsmidler IB 1.1	40 263 656
Estimatavvik midler IB 1.1	2 395 515
Overførte/mottatte avvik	0
Faktiske pensjonsmidler	42 659 171
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	3 640 382
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-230 278
Utbetalinger	-781 961
Forventet avkastning	1 539 063
Brutto pensjonsmidler UB 31.12	46 826 377

AMORTISERING AV PREMIEAVVIK	2022
Sum amortisert premieavvik til føring	830 947
Akkumulert premieavvik	4 313 367

AVSTEMMING	2022
Balanseført netto forpliktelse IB 1.1	-8 534 395
Netto pensjonskostnad	1 649 506
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	230 278
Innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm.)	-3 640 382
Brutto estimatavvik	176 802
Nettoeffekt av fisjon/fusjon	0
Balanseført netto forpliktelse UB 31.12	-10 118 191

SPESIFIKASJON AV ESTIMATAVVIK, PLANENDRING OG TARIFFENDRING	2022
Endret forpliktelse - Planendring	0
Endret forpliktelse - Ny beregningstariff	0
Endret forpliktelse - Øvrige endringer	2 572 317
Endringer forpliktelse - Totalt	2 572 317

MEDLEMSSTATUS	01.01.2021	01.01.2022
Antall aktive	57	71
Antall oppsatte	179	183
Antall pensjoner	10	12
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive	272 563	232 119
Gj.snittlig alder, aktive	42,38	38,08
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	5,73	4,30

FORUTSETNINGER	2021	2022
Diskonteringsrente	3,00%	3,00%
Lønnsvekst	1,98%	1,98%
G-regulering	1,98%	1,98%
Pensjonsregulering	1,22%	1,22%
Forventet avkastning	3,50%	3,50%
Amortiseringstid	7	7

Føring av premieavvik og amortisering av premieavviket har hatt en positiv effekt på netto driftsresultat på kr 1.003.093

Premiefond pr. 31.12.2021

8 545 534

Årsresultat 2022 for Bodø kommunale pensjonskasse er ikke kjent pr. d.d., og dermed heller ikke saldo på premiefondet pr. 31.12.2022

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2022, s. 4 av 6

Note 4 - Anleggsmidler

Stormen konserthus Bodø KF har følgende anleggsmiddelgrupper med tilhørende avskrivningsplan:

AM gruppe	Avskrivn. plan	Eiendeler
0	0 år	Kunstnerisk utsmykning
1	5 år	EDB-utstyr, kontormaskiner og lignende.
2	10 år	Maskiner, inventar og utstyr
3	25 år	Flygel samt bygningsmessige tilpasninger
4	15 år	Oppgraderinger bygg
5	20 år	Tekniske anlegg

	IB	Tilgang	Avskr.	Nedskr.	UB
Gruppe 0	643 873			-350 000	293 873
Gruppe 1	1 028 100	1 909 556	-452 643		2 485 013
Gruppe 2	4 614 849	35 246	-731 849		3 918 247
Gruppe 3	5 910 100	1 875 148	-228 386		7 556 861
Gruppe 4	1 029 825	443 950	-76 585		1 397 189
Gruppe 5	954 293		-51 912		902 381
	14 181 037	4 263 900	-1 541 375	-350 000	16 553 565

Note 5 - Langsiktig gjeld, renter og avdrag på lån

Selskapet har ikke tatt opp lån i 2022.

Selskapet har ikke garantiforpliktelser.

Note 6 - Spesifikasjon av samlede avsetninger og bruk av avsetninger

Fond: avsetninger og bruk av avsetninger

	Saldo pr. 01.01.	Avsetning	Bruk	Saldo pr. 31.12.
Disposisjonsfond - drift/vedlikehold	31 718 519		7 576 123	24 142 396
Kunstnerisk fond PS 17/54	10 019 948		6 676 617	3 343 331
Fond - kunstnerisk utsmykning PS 15/40	600 000		600 000	
Premieavviksfond PS 15/40	485 694			485 694
Sponsorreklame	55 000			55 000
Gave flygel	43 871			43 871
Totalt	42 923 032	0	14 852 740	28 070 292

UB 31.12. viser saldo på disposisjonsfond, bundet driftsfond og bundet investeringsfond.

Flyttet til
0 kunstnerisk fond

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2022, s. 5 av 6

Note 7 - Kapitalkonto

Saldo pr 01.01.2022	24 428 190
Kreditposter i løpet av året (økning av egenkapitalen):	
Aktivert investering	4 263 900
Netto endring pensjonsmidler	909 579
Sum kreditposter (økning av egenkapitalen)	5 173 479
Debetposter i løpet av året (reduksjon av egenkapitalen):	
Utrangering kunst	350 000
Avskrivninger	1 541 375
Sum debetposter (reduksjon av egenkapitalen)	1 891 375
Saldo pr 31.12.2022	27 710 294

Note 8 Mellomværende med Bodø Kommune, fordring, gjeld

	Regnskap Stormen pr 31/12
Bodø Kommune - fordring	3 379 424
Bodø Kommune - gjeld til	204 613

Note 9 - Spesifikasjon av overføringer mellom foretak og kommunekasse

Av bokført beløp utgjør følgende føringer mellom foretak og kommunekasse:

Overføringer fra kommunekassen:	2022	2021
Overføring fra Bodø Kommune PS 0176/18	13 904 004	13 100 992
Overføring fra Bodø kommune til FDVU Stormen bibliotek	7 396 590	7 216 188
Koronakompensasjon fra Bodø kommune 1. halvår 2022	2 800 000	

Note 10 - Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktivklasse	Anskaffelses-kost			Markedsverdi 31.12
ODIN Rente A	35 000 000			
Markedsverdi 1.1.		Uttak	Verdiendring	
37 297 237		-10 000 000	-707 382	26 589 855

Stormen Konserthus Bodø KF

Noter 2022, s. 6 av 6

Note 11 - Resultat

Netto driftsresultat	-11 276 617
Allerede gjennomførte disposisjoner ved regnskapsavslutningen	
a) Overføring til investeringsregnskap	3 576 123
b) Netto avsetninger til og bruk av bundne fond	
c) Netto avsetning til og bruk av disposisjonsfond	-15 350 000
<i>Herav bruk av FDVU-fond iht budsjett Til finansiering av investeringer)</i>	-3 500 000
<i>Herav bruk av FDVU-fond, økning vedtatt tertial 2</i>	-4 000 000
<i>Herav bruk av kunstnerisk utviklingsfond iht opprinnelig budsjett</i>	-3 950 000
<i>Herav bruk av kunstnerisk utviklingsfond, økning vedtatt tertial 2</i>	-3 900 000
Sum gjennomførte disposisjoner før regnskapsavslutningen	-11 773 877
Årets budsjettavvik (resultat) før resultatdisponering	497 260
Årets budsjettavvik foreslås finansiert ved bruk av FDVU-fond	497 260
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond (linje) består etter dette av:	
<i>Bruk av FDVU-fond iht budsjett, finansiering drift</i>	-4 000 000
<i>Bruk av FDVU-fond til investeringer</i>	-3 576 123
<i>Bruk av kunstnerisk utviklingsfond</i>	-7 276 617
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-14 852 740

SAK 21/23

Årsregnskap 2022 Bodø Spektrum KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.04.2023

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon IKS 14. april 2023: Uavhengig revisors beretning (Bodø Spektrum KF – 2022)
- b) Bodø Spektrum KF 13. april 2023, Årsberetning og regnskap 2022

Bakgrunn for saken:

Kommuneloven § 9-8 pålegger styret i kommunalt foretak å avlegge årsregnskap og avgi årsberetning for foretaket. Ifølge kommuneloven kapittel 14, skal årsregnskapene og årsberetningene vedtas av kommunestyret selv, senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt.

Saken legges frem for kontrollutvalget slik at utvalget kan uttale seg til foretakets regnskap.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. fastsetter at foretakets årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 14-7:

Årsberetningene skal redegjøre for

- a) *forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*

- b) *vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) *virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) *tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) *den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) *likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.*

Bodø Spektrum KF ifølge vedtektene som sin virksomhet å drifte og vedlikeholde Nordlandshallen, Bodøhallen og Nordlandsbadet. Foretaket kan delta i driften av andre selskaper. (vedtektene § 3).

Foretaket legger frem driftsregnskap for 2022 med et netto driftsresultat med kr 5 021 409.

2021: netto negativt driftsresultat	kr 422 312
2020: netto driftsresultat	kr 6 185 428.
2019: netto driftsresultat	kr 1 354 491.
2018: negativt netto driftsresultat	kr 1 270 248,
2017: netto driftsresultat	kr 469 248,
2016: negativt netto driftsresultat	kr 863 177.

Regnskapet viser driftsinntekter med kr 36 311 146 (regulert budsjett 31 462 000). Overføringer og tilskudd fra andre er cirka kr 6,4 mill høyere enn budsjett. Årsberetningen nevner at foretaket i 2020 fikk et lån på kr 5 mill for å dekke driftsuavhengige faste kostnader under pandemiårene. Lånet ble omgjort til tilskudd i 2022 med positiv virkning for foretakets inntekter.

Videre viser regnskapet driftsutgifter med kr 31 509 545 (regulert budsjett 32 674 000). Foretaket rapporterer at de i 2022 holder seg innenfor budsjett for Lønn og sosiale utgifter, mens det Kjøp av varer og tjenester er kr 0,9 mill lavere enn budsjett.

Foretakets regnskap for 2021 ble behandlet av bystyret i sak PS 22/54. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Vi har revidert Bodø Spektrum KFs årsregnskap som viser et positivt netto driftsresultat på kr 5 021 409.

Årsregnskapet består av balanse per 31.12.2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen. Videre består det av noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- *oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og*
- *gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapspraksis i Norge..*

I tillegg har revisor uttalt seg om registrering / dokumentasjon og redegjørelse for vesentlige budsjettavvik.

I forbindelse med at utvalget skal behandle regnskapet, er foretaket bedt om å komme til møtet kl 09.20 for å gi en presentasjon med redegjørelse om hovedtrekkene i fjorårets regnskap, samt om eventuelle særskilte forhold ved regnskapet. I tillegg besvare eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Vurderinger:

Generelt sett bør kontrollutvalget i sin uttalelse si noe om regnskapsresultatet, og hvordan utvalget stiller seg til styrets forslag til disponering av et eventuelt overskudd/dekning av et eventuelt underskudd, såfremt dette foreligger. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Videre bør utvalget vurdere om det skal uttale seg om budsjett disiplinen, den interne kontrollen, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger m.m. Dersom kommunen har vedtatt handlingsregler for økonomien, kan disse være et utgangspunkt når kontrollutvalget skal uttale seg.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype/omtale forhold som kommer frem i revisjonsberetningen.

Kontrollutvalgets sekretariat har ut over dette ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsmeldingen og revisjonsberetningen.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og foretakets årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har dermed avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 5 021 409. Disponeringer ved årsavslutningen fremkommer i driftsregnskapets linje 16-20.

Utover dette og det som kommer frem av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Spektrum KF sitt årsregnskap for 2022.

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 17.4.2022
Jnr. 23/393
Arkiv nr. 412 8-7
Hjemmel u off:

Til bystyret i Bodø kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bodø Spektrum KF som viser et positivt netto driftsresultat på kr 5 021 409. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller

Salten kommunerevisjon IKS www.salten-revisjon.no Org. nr.: 986 655 271 MVA E-post: post@salten-revisjon.no

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 80

hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

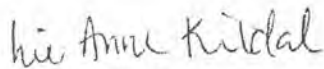
Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Bodø Spektrum KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Bodø, den 14. April 2023

Liv Anne Kildal
oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Styret, Kontrollutvalget og Kommunedirektøren i Bodø kommune

BODØ SPEKTRUM

Skapt for opplevelser

Årsberetning 2022

Bodø Spektrum KF ble stiftet i Bodø bystyre 11. desember 2003.

Virksomhetens formål

Forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av idrettsanleggene Nordlandshallen, Bodøhallen, Nordlandsbadet, Aspmyra Stadion og andre idrettsanlegg etter avtale med Bodø kommune. Forestå utleie av de overnevnte lokaler, herunder salg av varer og tjenester som har naturlig tilknytning til anleggets virksomhet. Understøtte kommunens mål og eierstrategi for foretaket. Være drivkraft for å videreutvikle det lokale og regionale idretts- og kulturlivet. Foretaket kan også delta i driften av andre selskaper. Etter avtale kan foretaket tillegges andre oppgaver av Bodø kommune v/bystyret.

Styrets sammensetning i 2022

Torild Eriksen Nordland, styreleder
Synnøve Pettersen, nestleder
Kristian Amundsen, styremedlem
Brita Bjørnbakk, styremedlem
Eirik Svare, styremedlem
Trine Karlsen, styremedlem, ansatte valgt

Varamedlemmer:
Jonny Gulbrandsen (fast møtende)
Bente Haukås
Halldis Andersen
Terje Cruickshank

Drift og utvikling

Bodø Spektrum er et av landets mest innholdsrike idretts- og kulturbygg. Ca. 900 000 personer besøker Bodø Spektrum i et normalår.

Ved årets start var det fortsatt betydelige myndighetsbegrensninger på bruken av idrettshallene og bade- og svømmeanlegget. 1.februar innførte imidlertid regjeringen store lettelser for kulturen, idretten og frivilligheten. Tilbudene innenfor Bodø Spektrums ansvarsområde kunne først fra februar tilbys under normale forutsetninger ovenfor hele kundegruppen.

Imidlertid ble ikke store arrangementer innenfor idrett, kultur, events/messer gjennomført som planlagt og slik vi håpet i 2022. Grunnen var at arrangementer med god regional og nasjonal oppmerksomhet krever lang planleggings og innsalgs tid før de kan bli gjennomført. Koronasituasjonen i 2021 og inn i 2022 har påvirket arrangørenes mulighet til å utføre god og forutsigbar planlegging. Flere arrangementer ble derfor avlyst eller utsatt.

7.mars ble Nordlandsbadet stengt. Bakgrunnen for stengingen var en planlagt endring og tilpassing i den eksisterende bygningsmasse i forbindelse med utbyggingen av nytt 25m konkurransebasseng. Stengeperioden ble lengre enn først planlagt av prosjektet og Nordlandsbadet åpnet ikke igjen før 23.september. Stengeperioden varte i hele 27 uker og har dessverre påført et betydelig redusert tilbud ovenfor kundegruppen.

Foretakets ansatte har også bidratt som støttefunksjon ovenfor styringsgruppen i prosjektet 25m konkurransebasseng. Utbyggingen ledes av egen prosjektleder fra Bodø kommune v/UE-avdelingen.

Nordlandsbadet

Er et tilbud til befolkningen i form av skolesvømming, opplæring, mosjonssvømming, rekreasjon, velvære og opplevelse. Foretaket er ansvarlig for utvikling, salg og markedsføring, badevaktjenester, teknisk drift og vedlikehold, renhold i badet og svømmeopplæring i form av egne svømmekurs. Foretaket gir tilbud om babysvømming og vann-gymnastikk. Nordlandsbadet benyttes også av spesielle grupper til rehabilitering og opptrening.

På grunn av utbyggingen har kundene opplevd Nordlandsbadet som en del av byggeplassen. Sikkerhet, vann og luftkvalitet er godt ivaretatt, men vi innser at kundeopplevelsen ikke har vært

fullverdig og likt som før. På tross av dette har kundene tatt det positivt. Flere gir inntrykk av at de ser frem til at anleggstiden er over og at et nytt 25m konkuransebasseng kan tilbys alle.

58 000 kunder besøkte oss i 2022 som er 60 000 under et normalår. Nordlandsbadet leies ut 5 formiddager i uken til grunnskolekontoret i kommunen som benytter det til skolesvømming. 15 000 elevbesøk er registrert fra skolene i 2022, i et normalår bruker skolene Nordlandsbadet tilsvarende 30 000 elevbesøk. Fra høsten 2022 økte foretaket bassengkapasiteten ovenfor skolene. Dette for å kompensere noe av den tapte skolesvømmingen som elevene har opplevd i skoleåret.

Nordlandshallen

Er en flerbrukshall med kunstgressbane som primært leies ut til fotballtrening og avvikling av turneringer samt trenings- og offisielle fotballkamper. Hallen har løpebane for friidrett, rom for styrketrening og kantine som leies ut i forbindelse med arrangementer. IK Grand Bodø og Bodø Håndballklubb har begge sine klubblokaler i Nordlandshallen. Hallen brukes også til store messer og events.

Flere store idrettsturneringer ble avlyst første halvår 2022. Først fra høsten av begynte utleie til arrangementer å normalisere seg.

Bodøhallen

Denne brukes mest til trening, kampavvikling, turneringer og andre arrangementer. Håndball er den store idrettsgruppen, BHK Elite herrer og IK Junkeren Damer spiller normalt sine hjemmekamper i Bodøhallen. På dagtid leies hallen ut til NTG, LHL, skoler og andre til treninger. Hallen brukes også til messer, konserter og events.

Grunnet forhold som er nevnt under avsnitt «Drift og utvikling» har gjennomføringen av store arrangementer innenfor idrett, konserter og messer vært redusert i 2022. I et normalår er det 170 arrangement dager til sammen i begge idrettshallene. I 2022 var det kun 92 dager hvor Bodøhallen var arena for arrangementer.

Aspmyra Stadion/Bankgatahallen

Bodø Spektrum administrerer helt og delvis driften i disse anleggene på vegne av eierne Bodø kommune og Bodø Spektrum AS. Bodø/Glimts gledelige suksess og klubbens økte ambisjoner medfører til at det nå er helårsdrift på Aspmyra Stadion. Ressursbruken fra foretaket på stadion har derfor økt i tråd med Bodø/Glimts økte behov og krav ovenfor stadion eier.

På vegne av Bodø Spektrum AS administrerte foretaket i 2022 anbudsprosessen og selve rehabiliteringen av kunstgresset på Aspmyra Stadion. Prosjektet ble levert iht. fremdrift og budsjett, og ble ferdigstilt 20.juni 2022.

Økonomi

Resultat

Årsresultatet for 2022 viser et positivt netto driftsresultat på kr 5 021 409. Opprinnelig budsjettert netto driftsresultat var kr -1 213 000. Resultatet som er kr 6 234 409.- bedre enn budsjett skyldes flere forhold.

Foretaket ble i 2020 innvilget et lån på kr 5 000 000 for å dekke driftsuavhengige faste kostnader når Bodø Spektrum ble helt eller delvis nedstengt under koronapandemien i perioden 2020-2022. Lånet ble i 2022 omgjort til tilskudd. Ekstra koronakompensasjon og økte renteinntekter bidro også til det gode resultatet.

Foretaket gjennomførte besparelser i drift som utgjorde til sammen kr 1,2 mill.

Driftsinntekter

Foretakets *Driftsinntekter* økte med kr 4,8 mill kr i forhold til opprinnelig budsjett. Omgjørelsen av lån til tilskudd, ekstra koronakompensasjon påvirket driftsinntektene positivt.

Driftsutgifter

Postene *Lønns- og sosiale utgifter* utgjorde til sammen kr 15 031 250 som er innenfor opprinnelig budsjett. Utgiftene *Kjøp av varer og tjenester* ble redusert med kr 870 000 eller 6,0%.

Til sammen ble driftsutgiftene redusert med kr 1,2 mill sammenlignet med budsjett.

Mål og resultater

Foretakets strategiske planer om utvikling og økt aktivitet, samt målsetninger innfor salg og marked har vært vanskelig å oppnå på bakgrunn av korona-situasjonen i oppstarten av 2022. Nedstenging av Nordlandsbadet i 27 uker grunnet utbyggingen av 25m konkurransebasseng har også påvirket foretakets mulighet til å nå de langsiktige målene rundt besøkstall og utvikling.

Personale

Stillingen som Salgs og markedschef står fortsatt vakant. De ansatte har vist god fleksibilitet og samarbeidsvilje for å løse utfordringene med driftsplanlegging som følger den uforutsigbare drifts situasjonen i 2022. Ved utgangen av året var det til sammen 41 ansatte i foretaket. Dette tilsvarte i alt 23 årsverk. Det er ikke registrert alvorlige arbeidsulykker ved bedriften. Det totale sykefraværet i 2022 var på 4,5 %. Korttidsfraværet utgjorde 0,9% og langtidsfraværet (legemeldt) utgjorde 3,6%. Vi har ingen indikasjon at fraværene er jobb-relatert.

I stengeperioden har de ansatte blant annet utført utdannings og kompetanseprogrammet «Kursstige Bad» i samarbeid med Bad Park og Idrett. Det generelle arbeidsmiljøet og trivselen på arbeidsplassen er god.

Internkontroll, arbeidsmiljø og etiske retningslinjer

Bodø Spektrum KF har fokus på å sikre betryggende internkontroll-systemer. Det arbeides kontinuerlig med å etablere og innarbeide gode rutiner og kontroller. Dette har høy prioritet hos alle ansatte. Bodø Spektrum har implementert Bodø kommunes etiske retningslinjer, hvor de grunnleggende verdier er: Kvalitet, omsorg og respekt.

I den situasjonen foretaket har vært i, har vi sett det nødvendig å være nøktern angående nyansettelser når en medarbeider har avsluttet sitt arbeidsforhold. Stillingen som *Salgs og markedschef* står fortsatt vakant.

Foretaket arbeider aktivt for å redusere fraværet, og har lagt til rette for trening i vann for de medarbeiderne som er badevakt. Det gjennomføres felles møter med de ansatte der miljøundersøkelse blir gjort og søkelys på involvering og motivering til aktiv deltakelse. Det generelle arbeidsmiljøet og trivselen på arbeidsplassen oppfattes som god.

Likestilling

Foretaket skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling. I 2022 er det ikke innrapportert avvik med bakgrunn om diskriminering. Foretakets etiske retningslinjer omtaler spesielt forholdet rundt et arbeidsmiljø som skal være fritt for diskriminering, mobbing og trakassering, og hvordan eventuelle avvik skal rapporteres.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som lønn, avansement og rekruttering i selskapet. I alle stillingsutlysninger oppfordrer vi alle kvalifiserte søkere til å søke, uansett alder, kjønn, funksjonshemning eller kulturell bakgrunn.

Diskriminering med grunnlag i rase, kjønn, alder, seksuell legning eller religiøs overbevisning aksepteres ikke og seksuell trakassering skal ikke forekomme. Foretaket vil i 2023 fortsatt ha søkelys på å fremme likestilling og hindre diskriminering på arbeidsplassen.

Bodø kommunes ressurser i HR-seksjonen og kommunenes rutiner er harmonisert med foretaket når det gjennomføres rekruttering.

Av foretaksstyrets 6 medlemmer er 4 kvinner, styrets leder og nestleder er kvinne. Ledergruppen består av 3 menn og 2 kvinner.

Foretaket vurderer det som liten risiko for diskriminering eller andre hindre for likestilling på arbeidsplassen.

Fortsatt drift

Årsberetningen er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift.

Foretaket har ved utgangen av året en god likviditet og kontantbeholdning på nærmere kr 13 mill. Egenkapitalen i foretaket er forbedret med kr 1 164 627. I tillegg vil årets resultat gi en nødvendig økning til kr 12,9 mill i foretakets fonds.

Dette tilsier etter vår mening at både foretakets utvikling og finansielle stilling er tilfredsstillende og har i 2022 blitt ytterligere forbedret.

Foretaket skal i 2023 åpne driften av et nytt 25m konkurransebasseng i tilknytning til Nordlandsbadet. Dette representerer på driftssiden en utfordring både med tanke på å oppnå det nødvendig antall betalende badegjester og samtidig holde nede driftskostnadene.

Stilt overfor disse utfordringene er både foretakets forbedrede betalingsevne og dets forbedrede egenkapitalsituasjon en fordelaktig ressurs. Det forutsetter at driftsforutsetningene som er lagt til grunn for det nye konkurransebassenget ikke endres.

Årsresultat og disponeringer

Styret foreslår følgende disponering av årsresultat i Bodø Spektrum KF:
Netto driftsresultat er på kr 5 021 409 overføres disposisjonsfond.

Bodø, den 31.12.2022/13.4.2023

Torild Eriksen Nordland
styreleder

Synnøve Pettersen
nestleder

Eirik Svare

Kristian Amundsen

Trine Karlisen

Brita Bjørnbakk

Steinar Bang Hansen
daglig leder

Styrets vedtak

Styret i Bodø Spektrum KF gjorde følgende enstemmige vedtak:

«Styret i Bodø Spektrum KF innstiller at bystyret fatter følgende vedtak:

1. Det fremlagte årsregnskap for Bodø Spektrum KF fastsettes som foretakets regnskap 2022.
2. Bystyre godkjenner disponering av netto driftsresultat på kr 5 021 409 overføres disposisjonsfond.
3. Styrets beretning for 2022 godkjennes.
4. Revisors beretning for 2022 tas til orientering.
5. Kontrollutvalgets uttalelse tas til orientering.

Bodø Spektrum KF

Driftsregnskap 2022

	Note	Regnskap 2022	Reg.budsjett 2022	Oppr.budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter					
1	7	17 198 568	10 788 000	10 788 000	10 636 061
2		19 112 578	20 674 000	20 674 000	21 589 927
3		36 311 146	31 462 000	31 462 000	32 225 988
Driftsutgifter					
4		12 453 474	12 271 000	12 271 000	13 078 436
5		2 577 776	3 160 000	3 160 000	2 526 740
6		14 183 158	15 051 000	15 051 000	14 981 114
7		2 248 907	2 192 000	2 192 000	2 080 996
8	5	46 229	0	0	46 229
9		31 509 545	32 674 000	32 674 000	32 713 516
10		4 801 602	-1 212 000	-1 212 000	-487 528
Finansinntekter					
11		173 578	0	0	19 378
12		0	1 000	1 000	392
13		173 578	-1 000	-1 000	18 986
14	5	46 229	0	0	46 229
15		5 021 409	-1 213 000	-1 213 000	-422 312
Disp. eller dekning av netto driftsresultat					
16		0	0	0	0
17	4, 10	-224 226	0	0	-81 299
18	4, 10	5 245 635	0	0	0
19		0	-1 213 000	-1 213 000	-341 013
20		5 021 409	-1 213 000	-1 213 000	-422 312

Bodø Spektrum KF

Balanse 2022

	Note	Balanse 2022	Balanse 2021
EIENDELER			
A Anleggsmidler		38 818 953	34 726 063
I Varige driftsmidler		323 606	369 835
1 Utstyr, maskiner og transportmidler	5	323 606	369 835
IV Pensjonsmidler	3	38 495 347	34 356 228
B Omløpsmidler		19 265 673	18 932 457
I Bankinnskudd og kontanter		12 901 737	13 401 096
III Kortsiktige fordringer		6 363 936	5 531 361
1 Kundefordringer		3 607 520	3 743 934
2 Andre kortsiktige fordringer		609 715	0
3 Premieavvik	3	2 146 701	1 787 427
SUM EIENDELER		58 084 626	53 658 520
EGENKAPITAL OG GJELD			
C Egenkapital		20 017 348	13 831 313
I Egenkapital drift		12 963 089	7 941 680
1 Disposisjonsfond	4	12 760 735	7 515 100
2 Bundne driftsfond	4	202 354	426 580
II Egenkapital investering		820 059	820 059
1 Ubundet investeringsfond	4	820 059	820 059
III Annen egenkapital		6 234 200	5 069 573
1 Kapitalkonto	6	6 234 200	5 069 573
D Langsiktig gjeld		32 584 753	29 656 490
II Pensjonsforpliktelse	3	32 584 753	29 656 490
E Kortsiktig gjeld		5 482 525	10 170 717
I Kortsiktig gjeld		5 482 525	10 170 717
1 Leverandørgjeld		1 877 830	1 588 383
2 Annen kortsiktig gjeld	11	3 604 695	8 582 335
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		58 084 626	53 658 520

31. desember 2022
Bodø den _____, 2023

Torild Eline Erikson Nordland
styreleder

Synnøve Pettersen
nestleder

Kristian Amundsen
styremedlem

Brita Bjørnbakk
styremedlem

Eirik Svare
styremedlem

Trine Karlsen
styremedlem

Steinar Bang Hansen
daglig leder

Bodø Spektrum KF

Noter 2022, side 1 av 5

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapskikk.

All tilgang av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres normalt ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for foretaket. Andre eiendeler er omløpsmidler, dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet.

Note 1 - Endring i arbeidskapitalen

DRIFTSREGNSKAP:	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Anskaffelse av midler		
Inntekter driftsdel	36 311 146	32 225 988
Inntekter investeringsdel	0	0
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	173 578	19 378
Sum anskaffelse av midler	36 484 724	32 245 366
Anvendelse av midler		
Utgifter driftsdel	31 463 315	32 667 287
Utgifter investeringsdel	0	0
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	0	392
Sum anvendelse av midler	31 463 315	32 667 679
 Anskaffelse - anvendelse av midler	 5 021 409	 -422 312
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	5 021 409	-422 312
 BALANSE:	 Regnskap 2022	 Regnskap 2021
Omløpsmidler		
Endring betalingsmidler	-499 359	7 037 710
Endring kortsiktige fordringer	473 301	-6 695 545
Endring premieavvik	359 274	455 603
Endring omløpsmidler	333 216	797 769
 Kortsiktig gjeld		
Endring annen kortsiktig gjeld	4 688 193	-1 220 081
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	5 021 409	-422 312

En økning av arbeidskapitalen viser at betalingsvnen/likviditeten er styrket.

Note 2 - Godtgjørelse og revisjonshonorar

Ytelser til ledende personer og revisor	Lønn og annen godtgjørelse
Daglig leder	1 162 588
Daglig leder pensjonskostnader	510 851
Styrets medlemmer	60 000
Revisor - honorar for revisjon	88 725

Det er ikke gitt lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, styremedlemmer medlemmer av representantskapet.

Bodø Spektrum KF

Noter 2022, side 2 av 5

Note 3 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Bodø Spektrum KF har pensjonsordninger som omfatter alle fast ansatte og for midlertidig ansatte/vikarer i hht pensjonskassenes regler. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden.

Pensjonsforpliktelsen for 2022 er dekket gjennom pensjonsordning via Bodø Pensjonskasse.

Bodø Pensjonskasse - Bodø Spektrum KF

Pensjonskostnad	2021	2022
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 507 924	1 586 484
+ Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	881 604	961 003
= Brutto pensjonskostnad	2 389 528	2 547 487
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 138 691	-1 283 693
= Netto pensjonskostnad (ekskl. adm.)	1 250 837	1 263 794
+ Sum amortisert premieavvik	229 684	292 040
+ Administrasjonskostnad/Rentegaranti	136 021	149 778
= Samlet pensjonskostnad (inkl. administrasjon)	1 616 542	1 705 612

Premieavvik	2021	2022
Innbetalt premie/tilskudd (ekskl. adm.)	2 038 707	2 038 704
- Netto pensjonskostnad	-1 386 858	-1 413 572
= Årets premieavvik	651 849	625 132
Sats for arbeidsgiveravgift	7,90 %	7,90 %
AGA av premieavviket	51 496	49 385
AGA av innbetalt premie/tilskudd (inkl. adm) (arbeidsgivers andel)	161 058	161 058

Innbetalt premie/tilskudd overstiger netto pensjonskostnad. Dermed skal premieavviket inntektsføres og balanseføres mot kortsiktig fordring. Virkningen i regnskapet blir dermed at det utgiftsføres et annet beløp enn faktisk inbetaling, nemlig pensjonskostnaden.

Akkumulert og amortisert premieavvik	2022
Akkumulert premieavvik 31.12.2021	1 656 559
+ Årets premieavvik	625 016
- Sum amortisert premieavvik	-292 040
= Akkumulert premieavvik 31.12.2022	1 989 529
AGA av amortisert premieavvik	23 071

Balanseførte størrelser	Estimat	Estimat
	31.12.2021	31.12.2022
Balanseført pensjonsforpliktelse		
Brutto påløpt forpliktelse	30 000 586	32 584 753
- Pensjonsmidler	34 356 228	38 495 347
= Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	-4 355 642	-5 910 594
AGA av (balanseført) netto forpliktelse	-344 096	-466 937

Det er foretatt ny beregning av pensjonsforpliktelsene som ble balanseført i foregående års regnskap. Oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger er lagt til grunn. Avviket mellom avlagte tall for pensjonsforpliktelse i foregående år og ny beregning kalles årets estimatavvik for pensjonsforpliktelse. Avviket mellom avlagte tall for pensjonsmidlene i foregående år og faktiske pensjonsmidler kalles årets estimatavvik for pensjonsmidlene.

Bodø Spektrum KF

Noter 2022, side 3 av 5

Note 3, forts. - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelse UB - Estimert		2022
Brutto pensjonsforpl. IB 1.1 - estimert i fjor samt fisjon/fusjon		30 000 586
+/- Estimertavvik forpliktelse IB 1.1		856 052
+/- Overførte/mottatte avvik		0
= Faktisk forpliktelse		<u>30 856 638</u>
+ Årets opptjening		1 586 484
+ Rentekostnad		961 003
- Utbetalinger		<u>-819 372</u>
= Brutto pensjonsforpliktelse UB 31.12		<u>32 584 753</u>

Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler UB - Estimert		2022
Brutto pensjonsmidler IB 1.1 - estimert i fjor samt fisjon/fusjon		34 356 228
+/- Estimertavvik midler IB 1.1		1 785 988
+/- Overførte/mottatte avvik		0
= Faktiske pensjonsmidler		<u>36 142 216</u>
+ Innbetalt premie/tilskudd (inkl adm)		2 038 588
- Administrasjonskostnad/Rentegaranti		-149 778
- Utbetalinger		<u>-819 372</u>
+ Forventet avkastning		<u>1 283 693</u>
= Brutto pensjonsmidler UB 31.12		<u>38 495 347</u>

Økonomiske forutsetninger	2021	2022
Årlig avkastning	3,50 %	3,50 %
Diskonteringsrente (risikofri rente)	3,00 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	1,98 %	1,98 %
Årlig vekst i pensjonsreguleringen	1,22 %	1,22 %
Amortiseringstid	7	7

Medlemsstatus	2021	2022
Antall aktive	48	41
Antall oppsatte	128	144
Antall pensjoner	8	9
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag, aktive	249 373	302 515
Gjennomsnittlig alder, aktive	33,45	35,61
Gjennomsnittlig tjenestetid, aktive	6,45	7,38

Føring av premieavvik og amortisering av premieavviket har hatt en positiv effekt på netto driftsresultat på kr 359 274.

Premiefond i pensjonskassen

Andel av premiefond i Bodø Pensjonskasse er pr 31.12.2021 på kr 4.551.129.

Bodø Spektrum KF har i 2022 belastet premiefondet med kr 650.000.

Premiefondet inngår som del av Bodø Pensjonskasses regnskap og fremkommer ikke av foretakets regnskap. Premiefondet som består av tidligere innbetalte midler, samt tilførte renter og andeler av tidligere års overskudd, kan benyttes til delvis dekning av fremtidige års premieinnbetalinger.

Årsresultat 2022 for Bodø Pensjonskasse er ikke kjent pr d.d., og dermed heller ikke saldo på premiefondet pr 31.12.2022.

Note 4 - Spesifikasjon av samlede avsetninger og bruk av avsetninger i regnskapsåret:

Oversikt avsetninger:	Saldo pr. 01.01.22	Avsetninger	Bruk av fond	Saldo pr. 31.12.22
Disposisjonsfond, vedlikehold	7 515 100	5 245 635	0	12 760 735
Bundet driftsfond Enøktiltak	426 580	0	-224 226	202 354
Ubundet investeringsfond	820 059	0	0	820 059
Totalt	8 761 740	5 245 635	-224 226	13 783 148

UB 31.12 viser saldo på disposisjonsfond. Dette er til styrets frie disposisjon til vedlikehold.

Bodø Spektrum KF

Noter 2022, side 4 av 5

Note 5 - Varige driftsmidler (Anleggsmidler)

Selskapet har pr. 31.12. følgende anleggsmiddelgruppe som avskrives lineært som nedenfor:

Anleggsmiddelgruppe	Avskrivn. plan	Eiendeler
Gruppe 2	10 år:	Maskiner, inventar og utstyr, verktøy, transportmidler o.l.
Oversikt 2022		
IB 2022	369 835	
Årets tilgang		
Årets avgang (bokført verdi)		
Årets avskrivning	-46 229	
UB 2022	323 606	

Note 6 - Kapitalkonto

Saldo pr 01.01.	-5 069 573
Kreditposter i løpet av året (økning av egenkapitalen):	
Aktivert investering	0
Betalte avdrag på eksterne lån	0
Aksjer	0
Økning av pensjonsmidler	3 795 023
Reduksjon pensjonsforpliktelse	-2 584 167
Sum kreditposter (økning av egenkapitalen)	-1 210 856
Debetposter i løpet av året (reduksjon av egenkapitalen):	
Avskrivninger	46 229
Sum debetposter (reduksjon av egenkapitalen)	46 229
Saldo pr 31.12.	-6 234 200

Note 7 - Spesifikasjon av overføringer mellom foretak og kommune

Av bokførte beløp utgjør følgende overføringer mellom foretak og kommune:

Overføring fra kommune:	2022	2021	2020
Tilskudd fra Bodø Kommune	12 701 540	6 800 771	6 845 967
Overføring fra/salg til Bodø Kommune	3 639 635	3 726 200	2 985 240
Overføring fra Bodø Kommune, Streikebading	195 853		
Overføring fra Bodø Kommune, Kompetanseheving	300 000		
Overføring vedrørende Bankgatahallen	540 767	514 187	414 511
Tilskudd fra Bodø Kommune Korona	0	0	6 600 000
Tilskudd fra Bodø Kommune Sommerskole	0	76 100	
Likviditetlån fra Bodø Kommune vedrørende korona			5 000 000
Totalt	17 977 795	11 117 258	21 845 718

Tilskudd fra Bodø Kommune består av kr 5.597.000 (ordinært tilskudd), kr 5.000.000 (likviditetlån fra 2020 omgjort til tilskudd i 2022), kr 720.000 (ekstra koranaskompensasjon) og kr 1.384.540 (subsidiar og støtte barne- og ungdomsidrett).

Overføring fra/salg til Bodø kommune består av kr 3.488.675 (skolesvømming) og kr 150.960 (gratis årskort Badeland).

Overføring til kommune:	2022	2021	2020
Overføring til Bodø kommune	0	0	0
Totalt	0	0	0

Note 8 - Mellomværende Bodø Kommune, fordring, gjeld

Fordring Bodø Kommune	1 034 843
Gjeld Bodø Kommune	0

Note 9 - Investeringer

Tidligere investeringer er aktivert i regnskapet til Bodø Kommune og budsjettbehandlet i forhold til Bodø Kommune. Investeringene er ikke sluttført.

Bodø Spektrum KF

Noter 2022, side 5 av 5

Note 10 - Resultat

Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk etter at disposisjonene i §4-1 første ledd er gjennomført, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond.

Hvis regnskapet fortsatt viser et mindreforbruk etter strykningen, skal mindreforbruket dekke inn eventuelle tidligere års merforbruk. Et mindreforbruk som ikke dekker inn et merforbruk skal avsettes til disposisjonsfond.

Årsavslutningsdisposisjoner etter regnskapsforskriften §5-9

	2022	2021
Netto driftsresultat ihht regnskap	5 021 409	(422 312)
Avsetninger til bundne driftsfond		
Bruk av bundne driftsfond	224 226	81 299
Overføring til investering ihht budsjett		
Avsetninger til disposisjonsfond ihht budsjett		1 779 000
Bruk av disposisjonsfond ihht årsbudsjett og fullmakter	1 213 000	
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk		
Årets budsjettavvik	6 458 635	1 437 987
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	1 213 000	1 437 987
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	5 245 635	0
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	-5 245 635	0
Fremført til inndekning senere år (merforbruk)	0	0

Note 11 - Likviditetslån

Bodø Spektrum KF mottok i 2020 kr 5.000.000 som et likviditetslån fra Bodø Kommune. Dette på grunn av nedstenging i forbindelse med koronaepidemien. Det har ikke vært betalt avdrag på lånet og beløpet er heller ikke renteberegnet. Lånet ble av Bystyret omgjort til tilskudd i 2022.

SAK 22/23

Årsregnskap 2022 Bodø Havn KF – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.04.2023

Vedlegg:

- a) Bodø Havn KF 23.03 2023: Årsberetning og regnskap 2022
- b) Salten kommunerevisjon IKS, 28. mars2023: Uavhengig revisors beretning (2022, Bodø Havn KF)

Bakgrunn for saken:

Kommuneloven § 9-8 pålegger styret i kommunalt foretak å avlegge årsregnskap og avgi årsberetning for foretaket. Ifølge kommuneloven kapittel 14, skal årsregnskapene og årsberetningene vedtas av kommunestyret selv, senest 6 måneder etter regnskapsårets slutt.

Saken legges frem for kontrollutvalget slik at utvalget kan uttale seg til foretakets regnskap.

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. fastsetter at foretakets årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 14-7:

Årsberetningene skal redegjøre for

- a) *forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*

- b) *vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) *virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) *tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) *den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) *likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.*

Det kommunale foretaket Bodø Havn KF er kommunens havnefaglige organ. Foretaket skal jfr sine vedtekter «*ivareta de administrative og forvaltningsmessige oppgaver Bodø kommune er tillagt etter havne- og farvannsloven*». I tillegg skal Bodø Havn sørge for en rasjonell og effektiv havnedrift.

Bodø Havn KF legger frem driftsregnskap for 2022 med et netto driftsresultat på kr 6 046 998.

2021: netto driftsresultat	kr 3 592 879
2020: netto driftsresultat	kr 6 303 000
2019: netto driftsresultat	kr 2 166 310.
2018: netto driftsresultat	kr 9 985 945
2017: netto driftsresultat	kr 5 341 056.

Regnskapet viser driftsinntekter med kr 43 663 397 (regulert budsjett 42 400 107). Både Salgs- og leieinntekter, og Overføringer / tilskudd fra andre er noe høyere enn budsjett.

Videre viser regnskapet driftsutgifter med kr 44 225 155 (regulert budsjett 47 704 767). Foretaket rapporterer om noe lavere utgifter til lønn og sosiale kostnader enn budsjett. Videre viser Kjøp av varer og tjenester noe over kr 2 mill lavere utgifter enn budsjett.

Foretakets regnskap for 2021 ble behandlet av bystyret i sak PS 22/56. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapet:

Vi har revidert Bodø Havn KFs årsregnskap som viser et positivt netto driftsresultat på kr 6 046 998.

Årsregnskapet består av balanse per 31.12.2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen. Videre består det av noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- *oppfylder årsregnskapet gjeldende lovkrav, og*
- *gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge..*

I tillegg har revisor uttalt seg om registrering / dokumentasjon og redegjørelse for vesentlige budsjettavvik.

I forbindelse med at utvalget skal behandle regnskapet, er foretaket bedt om å komme til møtet kl 09.35 for å gi en presentasjon med redegjørelse om hovedtrekkene i fjorårets regnskap, samt om eventuelle særskilte forhold ved regnskapet. I tillegg besvare eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Vurderinger:

Generelt sett bør kontrollutvalget i sin uttalelse si noe om regnskapsresultatet, og hvordan utvalget stiller seg til styrets forslag til disponering av et eventuelt overskudd/dekning av et eventuelt underskudd, såfremt dette foreligger. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Videre bør utvalget vurdere om det skal uttale seg om budsjettdisiplinen, den interne kontrollen, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger m.m. Dersom kommunen har vedtatt handlingsregler for økonomien, kan disse være et utgangspunkt når kontrollutvalget skal uttale seg.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype/omtale forhold som kommer frem i revisjonsberetningen.

Kontrollutvalgets sekretariat har ut over dette ikke funnet grunn til å kommentere forhold vedrørende regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsmeldingen og revisjonsberetningen.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 28. mars 2023, og foretakets årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg til den skriftlige informasjonen har ansvarlig revisor supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger. Foretaket har supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 6 046 998. Disponeringer ved årsavslutningen fremkommer i driftsregnskapets linje 15-20.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 28. mars 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø Havn KF sitt årsregnskap for 2022.

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Salten kontrollutvalgsservice
Data 29.3.2023
Jnr. 23/15
Arkiv nr. 412 8.3
Hjemmel u off:

Til bystyret i Bodø kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bodø Havn KF som viser et positivt netto driftsresultat på kr 6 046 998. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til foretaket per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foretaket i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller

hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Styret og daglig lederes ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som anses nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foretakets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Bodø havn KFs redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 3

Bodø, den 28. Mars 2023

Liv Anne Kildal

Liv Anne Kildal
oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Styret, Kontrollutvalget og Kommunedirektøren i Bodø kommune

Årsberetning 2022

1. OM FORETAKET

Bodø Havn KF er et kommunalt foretak eid av Bodø kommune. Selskapets virksomhet reguleres av kommuneloven, lov om havner og farvann (havne- og farvannsloven) av 21. juni 2019, nr. 70 med tilhørende forskrifter, samt vedtekter for Bodø Havn KF vedtatt av Bodø bystyre den 15.09.2020.

Bodø Havn KF har kontor i Bodø, og er ledet av havnedirektør Kjersti Terese Stormo.

2. STYRET

Bodø havnestyre hadde i 2022 7 medlemmer, hvorav en representant er oppnevnt av fylkeskommunen og en ansattevalgt representant fra Bodø Havn. Bodø havnestyre avholdt 7 styremøter og behandlet 42 saker i 2022.

HAVNESTYRET I PERIODEN 2020 - 2023, liste pr. 31.12.2022

Representanter

Leder Inger-Hilde Wigen
Nestleder Cato Henriksen
Arild Nohr
Malin Johansen
Ellisiv Løvold

Varerepresentant

Lisa Marshall
Remi Skipnes
Caroline Gjestemoen
Bernt Aanonsen
Tommy Wisth

Nordland fylkeskommunes representant:
Svein Møllersen

Stian Hiis Bergh

Ansattevalgt representant:
Erlend A. Willumsen

Geir Lorentzen

I henhold til Bodø kommunes delegasjonsreglement har Bodø Havn rett til å utøve myndighet i henhold til Havne- og farvannsloven på kommunens vegne. Myndighetsutøvelse og øvrige lovkrav gitt i Havne- og farvannsloven samt Bodø kommunes krav til selskapet gjenspeiles i selskapets vedtekter. I juni 2018 vedtok bystyret overordnede eierstrategier for kommunale foretak og retningslinjer for samhandling med kommunen. Ovennevnte dokumenter regulerer i hovedsak aktiviteten for Bodø Havn.

3. REVISOR

Bodø Havn KF revideres av Salten kommunerevisjon IKS.

4. STRATEGI

Samtidig som Bodø kommune vedtok overordnet eierstrategi, ble det vedtatt foretaksspesifikke eierstrategi for Bodø Havn. Spesielt 2 punkter i selskapets eierstrategi, videreutvikle Bodø som transportknutepunkt og jobbe med miljøfremmende tiltak, er gitt stort fokus. Med bakgrunn i eierstrategien, har Bodø Havn utarbeidet en virksomhetsstrategi som går fra 2019-2023.

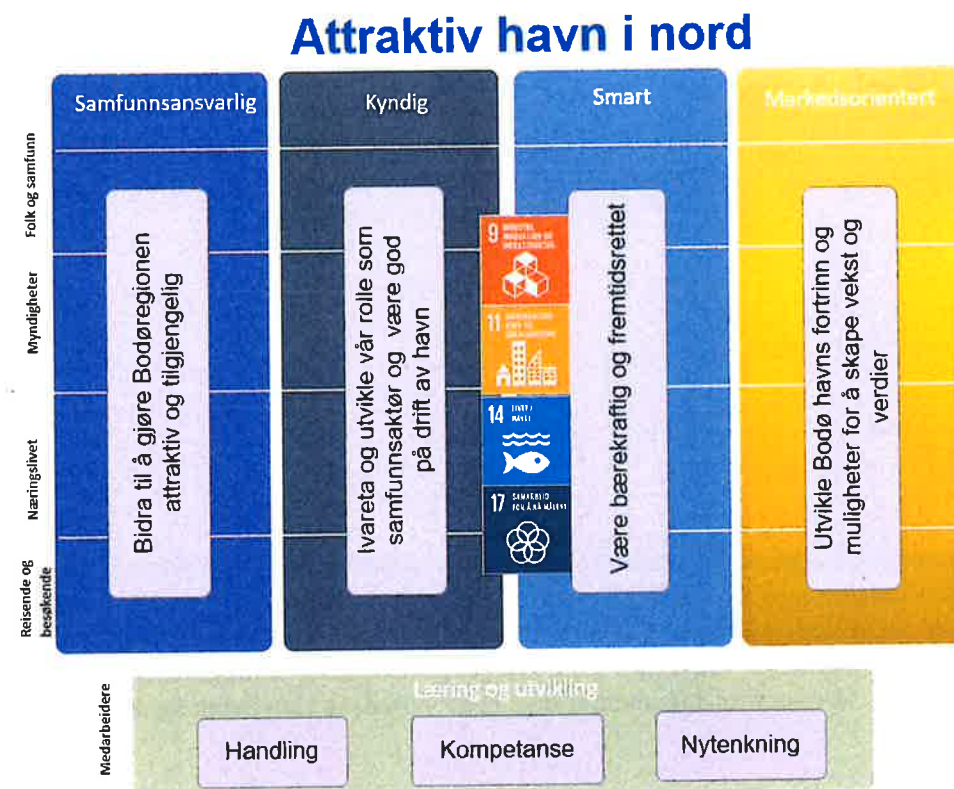
Selskapets visjon gjenspeiler eiers visjon og lyder:

Attraktiv havn i nord

Det er en forutsetning at selskapets virksomhet skal baseres på prinsippet om selvfinansiering og må være markedsorientert i kjernevirksomheten. Selskapets forretningside lyder:

«Bodø Havn skal legge til rette for næringslivets behov innen sjørettet logistikk og transport av passasjerer og gods. Vi skal sørge for god, bærekraftig og effektiv forvaltning og sunn forretningsdrift som gir havna sikker økonomi og havnas kunder gode rammevilkår»

Bodø Havn sin strategi frem mot 2023 kan illustreres slik:

Som offentlig eid selskap er det forventet at Bodø Havn utøver et samfunnsansvar som skal fremme våre omgivelser. Selskapets mål er å gjøre Bodøregionen attraktiv og tilgjengelig.

Begrepet kyndig oppsummerer omgivelsenes og egne forventninger om at Bodø Havn skal besitte kunnskap om alle aspekter ved havnedrift, som bruk av havneinfrastruktur, logistikk, transport, sjøfart, næringsvirksomhet knyttet til sjø og havn, osv. Bodø Havns mål er å ivareta og utvikle vår rolle som samfunnsaktør og være god på drift av havn.

Videre skal Bodø Havn jobbe smart for å oppnå en miljømessig, sosial og økonomisk bærekraftig havnevirksomhet. Selskapet skal være bærekraftig og fremtidsrettet og har valgt fire bærekrafts mål som oppleves relevante for virksomheten:

Nr. 9 Industri, innovasjon og infrastruktur

Nr. 11 Bærekraftige byer og lokalsamfunn

Nr. 14 Livet i havet

Nr. 17 Samarbeid for å nå målene

Bodø Havn lyste før sommeren ut arbeidet med forprosjekt og regulering for «Nye Bodøterminalen», og prosjekteringsarbeidet startet opp i august. Dette er en direkte oppfølging av Bodø kommunes eierstrategi for Bodø Havn om utviklingen av Bodø som logistikk knutepunkt med fokus på godsoverføring mellom sjø og bane. Arbeidet bygger også opp under punktet om å utøve samfunnsansvar i drift og utvikling av havnen, og kontinuerlig jobbe med miljøfremmende tiltak og aktiviteter. Forprosjektet bygger på tidligere planer for terminalområdet og en mulighetsstudie som var ferdigstilt i 2019 (Byen og Havna 2). Parallelt med prosjekteringsarbeidet er det også varslet oppstart av reguleringsarbeid som vil følge arbeidet med forprosjektet. Både forprosjektet og arbeidet med ny regulering for området vil ferdigstilles i 2023.

5. AKTIVITET

2022 var et år som i mindre grad har vært preget av covid -19. For Bodø Havn har Covid-19 primært berørt oss gjennom bortfall av totalt 9 planlagte cruiseanløp, men vi endte allikevel opp med 24 gjennomførte anløp. Også anløp fra Kystruten har vært redusert i 2022 da to av Havilas skip ikke er satt inn i seiling.

Trafikkutviklingen i brutto tonn har for Bodø Havn like vel økt som følge av at det er større fartøyer som er kommet til byen. Dette gir utslag i merinntekter, selv om antall fartøy går ned sammenlignet med forrige år.

Periode	Antall anløp			
	2021	2022	Endring	Endring i %
January	475	416	-59	-12,4 %
February	517	493	-24	-4,6 %
March	483	533	50	10,4 %
April	506	485	-21	-4,2 %
May	533	512	-21	-3,9 %
June	666	640	-26	-3,9 %
July	701	687	-14	-2,0 %
August	648	655	7	1,1 %
September	539	515	-24	-4,5 %
October	594	583	-11	-1,9 %
November	601	584	-17	-2,8 %
December	419	410	-9	-2,1 %
Totalt	6 682	6 513	-169	-2,5 %
Gjennomsnitt	557	543	-14	

Periode	Tonnasje - tall i 1000 tonn			
	2021	2022	Endring	Endring i %
January	979,0	1 050,4	71,38	7,3 %
February	1 013,7	1 222,1	208,44	20,6 %
March	1 110,8	1 564,0	453,23	40,8 %
April	1 076,2	1 213,6	137,40	12,8 %
May	1 188,1	1 319,0	130,92	11,0 %
June	1 658,0	2 063,1	405,12	24,4 %
July	1 999,9	2 454,4	454,55	22,7 %
August	1 738,9	2 354,6	615,67	35,4 %
September	1 354,6	1 560,6	206,05	15,2 %
October	1 344,7	1 586,7	242,00	18,0 %
November	1 405,2	1 481,8	76,69	5,5 %
December	1 198,2	1 379,2	181,02	15,1 %
Totalt	16 067,1	19 249,6	3 182,5	19,8 %
Gjennomsnitt	1 338,9	1 604,1	265,2	

Prosjekter i 2022.

En stor del av inntektene til Bodø Havn kommer fra landsiden i form av utleie av terminalbygg og landareal til transportaktører og vareiere på området Bodø Stamnetterminal. Imidlertid er store deler av den eksisterende terminalstrukturen på området utdatert, og tilfredsstillende ikke det behovet som aktørene har til et moderne logistikkområde. I løpet av 2022 har det derfor vært gjennomført en grundig kartlegging av den enkelte leietakers behov og det er inngått intensjonsavtaler med 6 aktører som alle ønsker et nytt terminalbygg på området. Blant disse er det både eksisterende kunder og potensielle leietakere på området. Forprosjektrapport skal leveres februar 2023.

Landstrømsanlegg.

Det ble i 2022 ferdigstilt prosjekt landstrømsanlegg i Bodø Havn. Nå er det 7 uttakspunkter for landstrøm etablert på de 4 mest trafikkerte kaiene i havnen.

Fjuel AS

Bodø Havn KF har i 2022 kjøpt 20 % i selskapet Fjuel AS, sammen med Bodø Energi AS (20%), Tromsø Havn KF (20%) Tromskraft AS (20%) og Trondheim Havn IKKS (20%). Selskapet skal bl.a. drive salg av energileveranser til sluttbruker.

Av andre større prosjekter i 2022 er det ferdigstilt utskiftning av vinduer i administrasjonsbyggets alle fire etasjer inkludert "Brua" hvor havneadministrasjonen nå sitter. Det er skiftet tak og deler av isolasjonen på administrasjonsbygget. For driftstilskuddet fra kommunen til distriktshavnene er det gjennomført reparasjoner og utskiftninger av løftesyndre, hydraulikk rør/slanger på Fergekai Fenes, Landegode. Det er overført investeringsmidler fra kommunen for revidering av tilstandsrapporter på Jernbanekaia og kaier i sentrum som grunnlag for planlagte rehabiliteringer i 2023-2026. I tillegg er det startet forprosjekt for ny kai/brygge på Givær.

Det ble gjennomført bytte av alle kjettinger i gjennomføringene på hurtigbåtbryggen, da ett kjettingefeste ble slitt. Ved etterkontrollen var flere så slitt at alle ble byttet.

I aksjon «Rene strender» ble det i 2022 hentet inn 275 sekker avfall etter strandrydding fra øyene rundt Bodø, fordelt på 3 turer med Solvik, mot 870 sekker fordelt på 14 turer i 2021. Nedgangen i avfallshenting skyldes i hovedsak mindre bestilling fra Iris til oss.

Regnskap 2022.

Etter styrets oppfatning gir det fremlagte resultatregnskapet og balanse med tilhørende noter fyllestgjørende informasjon om foretakets drift og stilling.

Regnskapsåret 2022 har i mindre grad enn tidligere år vært påvirket av koronapandemien verden står ovenfor. Bodø Havn har merket nedgang på aktivitetssiden hva angår de forutsigbare inntektene tilknyttet blant annet på cruise. For å unngå ytterligere vedlikeholdsetterslep ble det laget et ekspansivt vedlikeholdsbudsjett for 2022 som medførte et budsjettert regnskapsmessig underskudd for havnen. Dette var beregnet dekket inn med overføring fra driftsfond for 2022. Anbudsprosesser for større anskaffelser tar lengre tid enn beregnet, slik at de vedlikeholdsarbeidene som skulle gjennomføres før jul fikk oppstart etter årsskiftet. Det gjelder innkjøp av gjerder, reparasjon av havnebåt samt sprinkelanlegg. Reduserte vedlikehold samt mer inntekter har medført at Bodø Havn ikke trenger overføring fra driftsfond for å komme i balanse, men kan vise et resultatmessig overskudd for 2022. Det er i 2022 overført 5 millioner fra driftsfond til investeringsregnskapet for prosjekt «Nye Bodøterminalen» og 3 millioner til kjøp av aksjer i Fjuel AS.

Farvannsavgiften skal være selvkost og var for 2022 beregnet til at det skulle hente 900 000 fra kunder og de resterende 900 000 fra farvannsavgiftsfondet. Etterkalkylen av farvannsavgiften viser at kostnadene ble 1 774 797 hvorav vi har tatt inn 1.127.221 fra kunder. De resterende 647 576 hentes fra tidligere farvannsavgiftsfond. Utgående balanse 2022 på dette fondet vil da være 1 639 936 kroner. Bruken av dette overskuddet skal komme brukerne til gode i form av lavere avgifter tilknyttet farvannsavgiften fremover. Vi har derfor fra 2023 redusert satsene på farvannsavgiften, og vil vurdere en ytterligere reduksjon i 2024.

Bodø Havn KF					
Driftsregnskap 2022					
	Note	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter					
1		2 960 107	1 900 000	1 500 000	3 457 678
2		49 278 259	46 110 004	40 750 000	40 205 719
3	1	52 238 366	48 010 004	42 250 000	43 663 397
Driftsutgifter					
4		12 465 648	13 032 269	11 946 100	10 854 577
5		3 172 625	4 257 779	3 640 000	2 756 207
6		19 955 695	21 469 290	18 463 900	16 909 643
7		193 045	666	0	-495 558
8		14 299 299	14 499 996	14 000 000	14 200 285
9	4,9	50 086 312	53 260 000	48 050 000	44 225 155
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		2 152 054	-5 249 996	-5 800 000	-561 758
Finansinntekter					
10		879 370	520 000	300 000	331 956
11		4 168 402	3 600 000	2 100 000	1 749 606
12	5	7 115 323	7 140 000	7 200 000	8 627 998
13		-10 404 355	-10 220 000	-9 000 000	-10 045 648
14		14 299 299	14 499 996	14 000 000	14 200 285
NETTO DRIFTSRESULTAT		6 046 998	-970 000	-800 000	3 582 879
Disp. eller dekning av netto driftsresultat					
15	13	8 000 000	8 000 000	0	5 014 700
16	6,13	0	0	0	570 170
17	6,13	-647 576	-720 000	-900 000	0
18	6,13	0	0	100 000	3 008 009
19	6,13	-1 305 426	-8 250 000	0	-5 000 000
20		6 046 998	-970 000	-800 000	3 582 879

Overføringer og tilskudd fra andre viser en økning i forhold til budsjett 2022. Økningen kommer av refusjoner fra NAV, variabel lønn for Kystverket, forsikringsutbetalinger samt overføring av koronamidler fra kommunen. I budsjettet lå det kun det faste tilskuddet til vedlikehold av distriktshavner fra kommunen, arbeid for kystverkets depotstyrke, samt refusjoner fra NAV.

Salgs- og leieinntekter er bedre enn både 2021 og i forhold til budsjett.

På sjøsiden har vi hatt en betydelig økning i andre salgs og leieinntekter. Her er det inntekter fra utleie Solvik til dykkertjenesten og avfallshenting som ikke var i våre budsjetter. I tillegg har det vært økning i viderefakturering av varer og tjenester til skip. Viderefakturering har tilsvarende kostnadsposter på driftsutgifter i regnskapet. Vi fikk også inn mere inntekter fra fritidsflåten enn budsjettet. På landsiden fikk vi i 2022 en fin økning på både leieinntekter bygg og areal og parkeringsinntekter. Rutine endring har gjort at vi nå får inn betydelig mere i vogntogvederlag.

Samlet ble driftsinntektene 52 238 366 mot revidert budsjett på 48 010 004, et positivt avvik på 4 228 362.

Regnskapet viser at lønnsutgifter inklusivt sosiale utgifter er redusert i forhold til budsjett, i hovedsak grunnet tilbakeføring av for mye betalte pensjonsmidler.

Kjøp av varer og tjenester ble totalt sett ca 1,5 millioner lavere enn det vi hadde budsjettet i 2022. Dette skyldes i hovedsak forskyvning av vedlikeholdsprosjekter og mindre forbruk på innkjøp av konsulenttjenester.

Samlet ble driftsutgiftene 50 086 312 mot et budsjett på 53 260 000, et mindreforbruk på 3 173 688.

Netto finansutgifter ble på 10 404 355 mot et revidert budsjett på 10 220 000, et negativt avvik på 184 355. I hovedsak kommer økningen grunnet høyere rentekostnader på lån.

Netto driftsresultat ble 6 046 998 mot et budsjett på minus 970 000. Etter årsoppgjørdisposisjoner balanseres regnskapet ved at 1 305 426 overføres fra driftsfond.

I investeringsregnskapet for 2022 har vi hatt aktivitet på 5 prosjekter. Prosjektene som er ferdigstilte er kjøp av aksjer i Fjuel, ferdigstillelse av gjerder utenfor Zahl og landstrømsanleggene. De to siste prosjekter, «Nye Bodøterminalen» og forprosjekt kairenovering av Jernbanekaien, er videreført inn i 2023.

Prosjektet med innkjøp av flyhandlingsutstyr skulle egentlig ha vært avsluttet i 2022, men i samarbeid med Bodø kommune er dette blitt forlenget til å vare til høsten 2023. Prosjektet innebærer ingen investeringer for Bodø Havn, men vil gi Bodø en kapasitet som kan nyttiggjøres både for cruisenæringen, havbruksnæringen og for bedret sikkerhet og beredskap.

6. ARBEIDSMILJØ OG PERSONALE

Selskapet hadde ved utgangen av året 13 ansatte, hvor alle 13 er fast ansatte i 100 % stilling. Bodø Havn har ingen deltidsansatte, men har hatt en ansatt på pensjonistvilkår deler av året.

Bodø Havn har et godt arbeidsmiljø hvor de ansatte gir uttrykk for at de trives på jobb. Gjennomført medarbeidertilfredshetsundersøkelse med bl.a. fokus på kompetanse, læring og utvikling, viser en score på 4,4 av 5, som utgjør 88 %. Måltallet for 2022 var på 80 %.

Trivsel på arbeidsplassen kan gjenspeile seg i lavt sykefravær. Egenmeldt fravær (fravær u/legemeldt langtidfravær) ble 1,50 % for 2022. Tilsvarende tall var 0,42 for 2020 og 1,17 % for 2021. I 2022 var en sykemeldte, slik at det totale sykefraværet ble 1,68% mot 0,65 % i 2020 og 1,34 % for 2021. Bodø Havn har et måltall på totalt sykefravær på under 2 %.

Som tidligere år ble det også i 2022 gjennomført medarbeidersamtaler. Dette er godt innarbeidet og er et nyttig verktøy for ansatte så vel som for ledelsen.

7. LIKESTILLING OG TILTAK FOR Å SIKRE HØY ETISK STANDARD

Foretaket har som mål om å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement og rekruttering i selskapet. Alle stillingsutlysninger lyses ut via Bodø kommunes HR-avdeling og der oppfordrer vi alle kvalifiserte søkere til å søke, uansett alder, kjønn, funksjonshemning eller kulturell bakgrunn. Bodø havnestyre har vedtatt etiske retningslinjer for foretaket.

Av havnestyrets 7 medlemmer med stemmerett, er 3 kvinner (28 %). I havnedirektørens ledergruppe er det en kvinne og fire menn. Alle foretakets 13 fast ansatte er på heltid og i 100%. Ved utgangen av året er det kun en kvinne (8 %) ansatt. I løpet av året 2022 var det 2 kvinner i selskapet. Det er rekruttert 2 nye ansatte i 2022.

Siden Bodø Havn har både kvinner og menn ansatt, skal det gis en redegjørelse om lønnsforskjeller i ulike stillingsnivå / grupper. Siden havnedirektøren er kvinne og havnedirektørens lønsvilkår er opplyst i årsregnskapets noter, vil en redegjørelse om kvinners lønn sammenlignet med menn kunne identifisere en enkeltansattes lønn ut over daglig leder. Det er derfor ikke gjort ytterligere redegjørelse i selskapets årsmelding om lønnsforskjeller mellom kjønn.

Foretaket har stort fokus på at innkjøp skal skje iht. Lov om offentlige anskaffelser. Foretakets miljøetikk ivaretas gjennom det regulære arbeid med vår Miljøfyrtårnsertifisering og fokus på miljø blant de ansatte. Ledelsen i foretaket har særlig som nevnt i pkt. 7 særlig fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet i foretaket hvor vi skal behandle hverandre med respekt og med en vilje til å fremme godt samarbeide. Diskriminering med grunnlag i rase, kjønn, alder, seksuell legning eller religiøs overbevisning aksepteres ikke. Mobbing og seksuell trakassering skal ikke forekomme.

8. KLIMA OG SAMFUNNSANSVAR

Bodø Havn jobber ifra 4 FN's bærekraftsmål og det er nr. 9 innovasjon og infrastruktur, nr. 11 bærekraftige byer og samfunn, nr. 14 livet i havet og nr. 17 samarbeid for å nå målene.

Disse bærekraftsmålene har vært tatt inn i arbeidet med «Nye Bodøterminalen» slik at vi fra begynnelsen av har bærekraft med i planleggingen.

Det er laget både en miljøplan og en avfallsplan for Bodø Havn. Miljøplanen har som hensikt å være et styrende dokument som skal hensyntas og integreres i all virksomhet. I miljøplanen for Bodø Havn presenteres utfordringene havna står ovenfor, samt målsettinger og tiltak for å forsterke Bodø Havns innsats for klima og miljø. Avfallsplanen inneholder informasjon og rutiner for mottak og håndtering av avfall fra primært skipstrafikken. Avfallsplanen gjelder for 3 år og ble godkjent av Statsforvalteren i 2021.

Bodø Havn har som ambisjon å fokusere stadig sterkere på miljøfremmende tiltak og ble Miljøfyrtårnsertifisert i mai 2009 som den andre havnen i Norge. Bodø Havn ble re-sertifisert for 3 nye år i november 2021.

Bodø Havns egenaktivitet forurensrer ikke nevneverdig det ytre miljø. Samtidig har Bodø Havn ambisjon om å være en aktiv bidragsyter til å redusere forurensningen. Det er lagt til rette for økt bruk av landstrøm ved etablering av uttak for landstrøm langs hele havnepromenaden.

Også i 2022 har Bodø Havn hatt et godt samarbeid med Kirkens bymisjon og deres prosjekt Jobb1 / Ren By. Her får Bodø Havn et renere havneområde samtidig som Kirkens bymisjon kan gi lavterskel jobbtilbud og derigjennom en meningsfull tilværelse for personer som har falt utenfor tradisjonelt arbeidsliv. Vi har også samarbeidsavtale med Bopro for tømning av søppelbokser langs havnepromenaden. I 2019 ble det etablert avtale med Frem (tidligere Bodø Industri) om posthåndtering, og siden mars 2019 har Frem hatt ansvar for henting og levering av post til/fra Bodø Havn. Videre er Bodø Havn samarbeidspartner med Iris Salten, og har også i 2022 bidratt til deres strandryddeaksjon 2022.

9. FORTSATT DRIFT

Årsberetningen er utarbeidet under forutsetningen om fortsatt drift.

Beslutning og fremdrift for «Nye Bodøterminalen» vil legge føringer for utviklingen av Bodø Havn de neste 20 årene. Transformasjonen av havneterminalområdet og planene for de neste årene vil gi gode utviklingsmuligheter for mer sjøtransport og godsomslag mellom sjø og bane. Det er også etablert god dialog med eier og 2023 vil være et spennende år for Bodø Havn.

Det er etter det styret kjenner til ikke inntrådt andre forhold etter regnskapsårets utgang som har betydning for selskapets stilling og resultat ut over ovennevnte.

Styret bekrefter at grunnlaget for fortsatt drift er til stede for selskapet.

10. ÅRSRESULTAT OG DISPONERINGER

Styret foreslår følgende disponering av årsresultatet på 6.046.998 i Bodø Havn KF:

Totale overføringer til investeringer og fond i 2022 var på 8 000 000

Overført til investeringsregnskap	- 8 000 000 (Bodøterminalen og Fjuel AS)
Overført fra bundet farvannsavgiftsfond	647 576
Sum overføringer	- 7 352 424

Inndekningen av dette er hentet fra driftsresultat og fond fordelt slik:

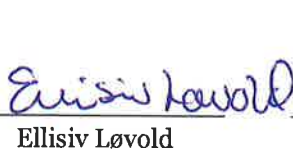
Netto driftsresultat	6 046 998 (årsoverskudd)
Overført til driftsregnskap fra fond	1 305 426 (fra disposisjonsfond)
Sum inndekning	7 352 424

Styret takker foretakets medarbeidere for arbeidsvilje og innsats i 2022. Styret takker også foretakets kunder og forretningsforbindelser for samarbeidet i året som er gått.

Styret i Bodø Havn KF,
Bodø den 31.12.2022 / 23.03.2023

Inger-Hilde Wigén
Styreleder

Elisiv Løvold

Arild Nohr

Malin Johansen

Cato Henriksen
Nestleder

Svein Møllersen

Erlend A. Willumsen

Kjersti Stormo
Havnedirektør

Driftsregnskap 2022

Bodø Havn KF

	Note	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter					
1		2 960 107	1 900 000	1 500 000	3 457 678
2		49 278 259	46 110 004	40 750 000	40 205 719
3	1	52 238 366	48 010 004	42 250 000	43 663 397
Driftsutgifter					
4		12 465 648	13 032 269	11 946 100	10 854 577
5		3 172 625	4 257 779	3 640 000	2 756 207
6		19 955 695	21 469 290	18 463 900	16 909 643
7		193 045	666	0	-495 558
8	4,9	14 299 299	14 499 996	14 000 000	14 200 285
9		50 086 312	53 260 000	48 050 000	44 225 155
BRUTTO DRIFTSRESULTAT		2 152 054	-5 249 996	-5 800 000	-561 758
Finansinntekter					
10		879 370	520 000	300 000	331 956
11		4 168 402	3 600 000	2 100 000	1 749 606
12	5	7 115 323	7 140 000	7 200 000	8 627 998
13		-10 404 355	-10 220 000	-9 000 000	-10 045 648
14		14 299 299	14 499 996	14 000 000	14 200 285
NETTO DRIFTSRESULTAT		6 046 998	-970 000	-800 000	3 592 879
Disp. eller dekning av netto driftsresultat					
15	13	8 000 000	8 000 000	0	5 014 700
16	6,13	0	0	0	570 170
17	6,13	-647 576	-720 000	-900 000	0
18	6,13	0	0	100 000	3 008 009
19	6,13	-1 305 426	-8 250 000	0	-5 000 000
20		6 046 998	-970 000	-800 000	3 592 879

Investeringsregnskap 2022
Bodø Havn KF

	Note	Regnskap 2022	Revidert budsjett 2022	Opprinnelig budsjett 2022	Regnskap 2021
Investeringer:					
1	4	15 060 664	13 705 858	8 000 000	35 849 082
2	8,9	3 000 000	3 000 000	0	14 700
3		18 060 664	16 705 858	8 000 000	35 863 782
4		16 574 375	8 000 000	8 000 000	9 185 825
5		12 800	0	0	0
6		35 955	0	0	10 174 340
7		16 623 130	8 000 000	8 000 000	19 360 165
8	13	-8 000 000	-8 000 000	0	-5 014 700
9		8 241 518	0	0	181 031
10		-1 679 052	-705 858	0	-11 428 748
11		0	0	0	-241 200
12		-1 437 534	-8 705 858	0	-16 503 617
Udekket/udisponert		0	0	0	0

Balanse 2022	Bodø Havn KF
---------------------	---------------------

	Note	2022	2021
EIENDELER			
A Anleggsmidler		438 578 085	432 312 697
<i>Varige driftsmidler</i>			
1 Faste eiendommer og anleg, <i>gruppe 5,6</i>	4	309 845 434	305 197 328
2 Utstyr, maskiner og transportmidler, <i>gruppe 1,2,3,4</i>	4	79 412 824	83 299 565
<i>Finansielle anleggsmidler</i>			
3 Aksjer og andeler	8	3 040 225	40 225
4 Pensjonsmidler	3	46 279 602	43 775 579
B Omløpsmidler		53 191 875	55 467 479
<i>Bankinnskudd og kontanter</i>			
5 Kasse, bankinnskudd	12	33 173 926	42 397 604
<i>Kortsiktige fordringer</i>			
6 Kortsiktige fordringer		12 930 592	6 857 028
7 Premieavvik	3	7 087 357	6 212 847
SUM EIENDELER		491 769 960	487 780 176
EGENKAPITAL OG GJELD			
C Egenkapital		252 357 791	235 417 549
<i>Egenkapital drift</i>			
8 Disposisjonsfond	6	19 896 054	21 201 479
9 Bundne driftsfond	6	1 639 936	2 287 512
<i>Egenkapital investering</i>			
10 Bundne investeringsfond	6	9 089 360	2 526 894
<i>Annen egenkapital</i>			
11 Kapitalkonto	9	221 732 442	209 401 664
D Langsiktig gjeld		220 561 846	226 663 191
<i>Lån</i>			
12 Gjeld til kredittinstitusjoner	5	185 987 488	193 102 811
13 Pensjonsforpliktelse	3	34 574 358	33 560 380
E Kortsiktig gjeld		18 850 323	25 699 436
<i>Kortsiktig gjeld</i>			
14 Leverandørgjeld		5 462 309	5 704 963
15 Annen kortsiktig gjeld		13 388 013	19 994 472
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		491 769 960	487 780 176
F MEMORIAKONTI		0	
<i>Herav:</i>			
16 Ubrukte lånemidler		557 963	593 918
17 Motkonto for memoriakontiene		-557 963	-593 918

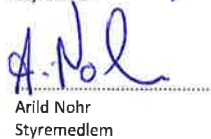
Bodø Havn KF
Bodø, 31. desember 2022 / 23. mars 2023

Inger-Hilde Wiggen
Styreleder

Cato Henriksen
Nestleder

Kjersti Stormo
Havnedirektør

Svein Møllersen
Styremedlem

Arild Nohr
Styremedlem

Malin Johansen
Styremedlem

Ellisiv Vibeke Løvold
Styremedlem

Erlend A. Willumsen
Styremedlem

Bodø Havn KF

Noter 2022 side 1 av 7

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapskikk.

All tilgang av midler i løpet av året som vedrører foretakets virksomhet fremgår av driftsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres normalt ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke.

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for foretaket. Andre eiendeler er omløpsmidler, dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet.

Note 1 - Endring i arbeidskapital

DRIFTSREGNSKAP:	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Anskaffelse av midler		
Inntekter driftsdel (<i>linje 1,2 driftsregnskap</i>)	52 238 366	43 663 397
Inntekter investeringsdel	16 623 130	19 360 165
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	879 370	331 956
Sum anskaffelse av midler	69 740 867	63 355 517
Anvendelse av midler		
Utgifter driftsdel (<i>linje 4,5,6,7 driftsregnskap</i>)	35 787 013	30 024 870
Utgifter investeringsdel	18 060 664	35 863 782
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	11 283 725	10 377 604
Sum anvendelse av midler	65 131 402	76 266 256
Anskaffelse - anvendelse av midler	4 609 464	-12 910 738
Reell endring i ubrukte lånemidler	-35 955	-24 090
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	4 573 509	-12 934 828

BALANSE:	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Omløpsmidler		
Endring betalingsmidler	-9 223 677	-6 079 966
Endring kortsiktige fordringer	6 073 564	-2 797 908
Endring premieavvik	874 510	1 022 216
Endring omløpsmidler	-2 275 604	-7 855 658
Kortsiktig gjeld	6 849 113	-5 079 170
Endring annen kortsiktig gjeld	6 849 113	-5 079 170
ENDRING ARBEIDSKAPITAL	4 573 509	-12 934 828

Note 2 - Godtgjørelse og revisjonshonorar

Ytelser til ledende personer og revisor	Lønn og annen godtgjørelse
Daglig leder, årslønn	1 208 000
Daglig leder pensjonskostnader (15,25%)	184 220
Styrets medlemmer	63 912
Revisor - honorar for revisjon	153 156

Det er ikke gitt lån og sikkerhetsstillelser til fordel for ansatte, styremedlemmer eller medlemmer av representantskapet.

Note 3 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Bodø Havn KF har pensjonsordning i Bodø pensjonskasse som omfatter alle fast ansatte og midlertidig ansatte/vikarer i hht pensjonskassens regler. Ordningen gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder samt størrelsen på ytelsen fra folketrygden. De kollektive pensjonsordningene sikrer tariffestet tjenestepensjon for de ansatte. Dette gjelder alders-, uføre-, etterlattepensjon, pensjonsytelser etter 85-årsregelen, AFP og betinget tjenestepensjon. Årskullene født før 1963 er sikret tidligpensjon og AFP 62-67 år. Årskullene født fra 1963 er sikret betinget tjenestepensjon eller livsvarig AFP. Pensjonene fra pensjonskassen samordnes med utbetalingene fra folketrygden når regelverket krever det. Det er inngått avtale om ny offentlig tjenestepensjonsordning fra 2020. Det er valgt selvrisiko for AFP 62 – 64 og AFP 65 – 66, dvs at foretaket betaler pensjonspremie iht faktisk uttak av AFP.

Pensjonskostnad	2022	2021
+ Nåverdi av årets pensjonsopptjening	1 271 461	1 103 910
= Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	1 031 733	1 022 073
- Brutto pensjonskostnad	2 303 194	2 125 983
= Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-1 544 605	-1 459 091
+ Netto pensjonskostnad (ekskl. adm.)	758 589	666 892
+ Sum amortisert premieavvik	1 334 742	1 207 122
= Administrasjonskostnad/Rentegaranti	155 489	123 765
Samlet pensjonskostnad (inkl. administrasjon)	2 248 820	1 997 779
+ Ansattes pensjonstrekk (2%)	202 866	182 512
= Årets regnskapsførte pensjonsutgift	2 045 954	1 815 267
Premieavvik	2022	2021
Innbetalt premie/tilskudd (ekskl. adm.)	3 059 293	2 945 843
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-155 489	-123 765
Netto pensjonskostnad	-758 589	-666 892
Årets premieavvik	2 145 215	2 155 186

Årets netto pensjonskostnad er nåverdien av årets pensjonsopptjening tillagt rentekostnader av påløpte pensjonsforpliktelser, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene.

Akkumulert og amortisert premieavvik	2022	2021
+ Akkumulert premieavvik 01.01	5 757 977	4 809 913
- Amortisert premieavvik fra tidligere år	1 334 742	1 207 122
+ Årets premieavvik	2 145 215	2 155 186
= Akkumulert premieavvik 31.12	6 568 450	5 757 977
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	518 907	454 870
Sum balanseført premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift (linje 7 i balansen)	7 087 357	6 212 847

Føring av premieavvik og amortisering av premieavviket har hatt en positiv effekt på netto driftsresultat for 2022 på kr 874 510.

Premieavviket fremstår som en eiendel i foretakers balanse. Dette har i realiteten ingen verdi, men må derimot tas inn som utgift i KF-ets regnskap i de kommende år. Det balanseførte premieavviket må utgiftsføres i foretakets regnskap som følger i kommende sjuårs periode:

Årstall	Amortisering
2023	1 585 117
2024	1 338 694
2025	1 235 219
2026	1 043 881
2027	890 901
2028	662 876
2029	330 669
Sum	7 087 357

Bodø Havn KF

Noter 2022 side 3 av 7

Balanseførte størrelser

	Estimat	
	31.12.2022	31.12.2021
Balanseført pensjonsforpliktelse		
Brutto påløpt forpliktelse	34 574 358	34 308 295
- Pensjonsmidler	46 279 602	43 775 579
= Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	-11 705 244	-9 467 284
Arbeidsgiveravgift av (balanseført) netto forpliktelse (7,9%)	0	-747 915
Sum netto pensjonsforpliktelse inkludert arbeidsgiveravgift	-11 705 244	-10 215 199
<i>Denne fremkommer som følger i regnskapet:</i>		
Pensjonsmidler (linje 4 i balansen)	46 279 602	43 775 579
Pensjonsforpliktelse inkludert arbeidsgiveravgift (linje 13 i balansen)	34 574 358	33 560 380
Netto pensjonsmidler	11 705 244	10 215 199

Det foretas hvert år ny beregning av pensjonsforpliktelsene som ble balanseført i foregående års regnskap. Ved den nye beregningen legges oppdaterte grunnlagsdata og årets forutsetninger til grunn. Avviket mellom avlagte tall for pensjonsforpliktelse i foregående år og ny beregning kalles årets estimatavvik for pensjonsforpliktelse.

Avviket mellom avlagte tall for pensjonsmidlene i foregående år og faktiske pensjonsmidler kalles årets estimatavvik for pensjonsmidlene.

	2022	2021
Spesifikasjon av brutto pensjonsforpliktelse UB - Estimat		
+/- Bto pensjonsforpl. IB 1.1 - estimat i fjor samt fisjon/fusjon	34 308 295	30 529 548
+/- Estimatavvik forpliktelse IB 1.1	-340 187	3 218 500
= Faktisk forpliktelse	33 968 108	33 748 048
+ Årets opptjening	1 271 461	1 103 910
+ Rentekostnad	1 031 733	1 022 073
- Utbetalinger	-1 696 944	-1 565 736
= Brutto pensjonsforpliktelse UB 31.12	34 574 358	34 308 295

	2022	2021
Spesifikasjon av brutto pensjonsmidler UB - Estimat		
+/- Bto pensjonsmidler IB 1.1 - estimat i fjor samt fisjon/fusjon	43 775 579	38 440 276
+/- Estimatavvik midler IB 1.1	-247 442	2 619 870
= Faktiske pensjonsmidler	43 528 137	41 060 146
+ Innbetalt premie/tilskudd (inkl adm)	3 059 293	2 945 843
- Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-155 489	-123 765
- Utbetalinger	-1 696 944	-1 565 736
+ Forventet avkastning	1 544 605	1 459 091
= Brutto pensjonsmidler UB 31.12	46 279 602	43 775 579

Økonomiske forutsetninger	2 022	2 021
Årlig avkastning	3,50 %	3,50 %
Diskonteringsrente (risikofri rente)	3,00 %	3,00 %
Årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Årlig vekst i folketrygdens grunnbeløp	1,98 %	1,98 %
Årlig vekst i pensjonsreguleringen	1,22 %	1,22 %
Amortiseringstid	7	7

Demografiske forutsetninger

Dødeligheten og uførheten hos medlemmene i pensjonsordningen er en viktig del av grunnlaget for pensjonskostnadene og pensjonsforpliktelsene. Pensjonskassen bruker dødelighetstabellen K2021 og uføretabellen KFSU2015 som forutsetninger for dødelighet og uførhet.

Personer som tar ut AFP (avtalefestet pensjon)

Kostnader til AFP er avhengig av hvor mange i hvert årskull som tar ut AFP. Det er lagt til grunn langsiktige antatte uttaksandelene ved 62 år.

Pensjonskassen forutsetter at 36 % av de aktuelle arbeidstakerne med pensjonsalder 65 år tar ut pensjon ved fylte 62 år. For øvrige forutsettes 42,5 %. Det er bare ansatte som er i arbeid helt fram til pensjonering som har rett til AFP. Dette er det tatt hensyn til i beregningene av AFP-forpliktelsen.

Medlemsstatus	01.01.2022	01.01.2021
Antall aktive	13	13
Antall oppsatte	27	27
Antall pensjoner	23	23
Gjennomsnittlig pensjonsgrunnlag, aktive	674	674
Gjennomsnittlig alder, aktive	46,47	46,47
Gjennomsnittlig tjenestetid, aktive	6,57	6,57

Bodø Havn KF

Noter 2022 side 4 av 7

Premiefond i pensjonskassen

Andel av premiefond i Bodø pensjonskasse pr. 01.01.22

9 319 310

7 963 499

Premiefondet inngår som en del av Bodø pensjonskasses regnskap, og fremkommer ikke av foretakets regnskap. Premiefondet, som består av tidligere innbetalte midler samt tilførte renter og andeler av tidligere års overskudd, kan benyttes til delvis dekning av fremtidige års premieinnbetalinger. Årsresultat 2022 for Bodø pensjonskasse er ikke kjent pr. d.d., og dermed heller ikke saldo på premiefondet pr. 31.12.2022.

Note 4 - Anleggsmidler

(Linje 1 og 2 Balanse, linje 1 Investeringsregnskap)

Bodø Havn KF følger i stor grad inndelingen av anleggsmidler og avskrivningsplan i hht forskriftens § 8

Bodø Havn KF har følgende anleggsmiddelgrupper med tilhørende avskrivningsplan:

AM gruppe	Avskrivn. plan	Eiendeler
1	5 år	KONTORUTSTYR, IT
2	10 år	BILER, BÅTER
3	10 år	UTSTYR
4	20 år	FLYTEBRYGGER, UTSTYR, BRYGGER
5	40 år	BØLGEDEMPER, MOLOER OG BYGG
6	50 år	KAIANLEGG, NYBYGG

	IB	Tilgang	Avskr.	Nedskr.	UB
Gruppe 1	492 173		267 825		224 348
Gruppe 2	760 882		432 831		328 051
Gruppe 3	32 519 564	1 589 134	396 430		33 712 268
Gruppe 4	49 526 945		4 378 789		45 148 156
Gruppe 5	180 990 294	8 576 925	5 399 807		184 167 412
Gruppe 6	124 207 034	4 894 605	3 423 618		125 678 021
	388 496 892	15 060 664	14 299 299	0	389 258 257

Årets tilgang, som tilsvarer investering i anleggsmidler (linje 1), i investeringsregnskapet, fordeler seg på følgende investeringsprosjekter:

Landstrøm grupe 3	1 540 379
Inngjerding areal Zahl	48 755
Landstrøm grupe 5	8 576 925
Nye Bodøterminalen	4 894 605
Sum	15 060 664

Det er mottatt tilskudd fra Bodø Kommune kr 8 000 000 og tilskudd fra Enova kr 8 574 375 til sammen kr 16 574 374. Tilskudd fra Bodø Kommune kr 5 000 000 til kai Givær, tilskudd kr 2 000 000 til Nye Bodøterminalen og kr 1 000 000 til prosjekt Forprosjekt Jernbanekaia. Ubrukte midler avsettes til bundne fond.

Tilskudd fra Enova kr 8 574 375 er brukt opp til finansiering på prosjekt Landstrøm. Prosjektet er ferdigstilt 31.12.2022.

Note 5 - Langsiktig gjeld, renter og avdrag på lån

Lån (Linje 12 Balanse)	Saldo 01.01.	Avdrag lla året	Ny lån 2022	Saldo 31.12.
KLP	169 331 295	-5 515 323	-	163 815 972
Lån av innskuddsmidler	23 771 516	-1 600 000	-	22 171 516
Avsatt minimumsavdrag			-	-
Sum langsiktig gjeld	193 102 811	-7 115 323	-	185 987 488
		(Linje 12 Driftsregnskap)		(Linje 12 Balanse)

I 2022 har Bodø Havn KF betalt kr 5 515 323 i avdrag på eksterne lån og kr 1 600 000 i avdrag på internt lån fra innskuddsmidler for båtplasser.

Minimumsavdrag	Eksterne lån	Totalt
Anleggsmidler pr 01.01.	388 496 892	388 496 892
Lånegjeld pr 01.01.	169 331 295	193 102 811
Andel anleggsmidler finansiert ved lån	44 %	50 %
Avskrivninger lagt til grunn ved beregning	14 299 299	14 299 299
Minimumsavdrag = Andel avskrivninger som gjelder anleggsmidler finansiert ved lån	6 232 531	7 107 483

Foretaket beregner minimumsavdrag i henhold til den forenklede modellen, der avdrag beregnes ut i fra langsiktig gjeld pr. 1.1 i forhold til bokført verdi av anleggsmidlene pr. 1.1 og deretter multiplisert med årets avskrivninger. Kolonnen -totalt viser bergnet minimumsavdrag inkludere eksterne og interne lån.

Bodø Havn KF

Noter 2022 side 5 av 7

Note 6 - Spesifikasjon av samlede avsetninger og bruk av avsetninger i regnskapsåret

(Linjene 8-11 Balanse, linjene 15-19 Driftsregnskap)

Fond	Saldo 01.01.	Bruk av fond	Avsetning til fond	Saldo 31.12
Bundne investeringsfond				
Vestbrekken	4 548	4 548		0
Molo Givær	181 030			181 030
Kai Skjerstad	354 936	354 936		0
Torgkaia	346 374	346 374		0
Landstrøm	1 640 005	1 542 929		97 076
Forprosjekt Jernbanekaia			1 000 000	1 000 000
Kai Givær			5 000 000	5 000 000
Arealplanlegging Nye Bodøterminalen			2 811 254	2 811 254
Sum bundne investeringsfond				9 089 360
Ubundne investeringsfond				0
Bundne driftsfond	2 287 512	647 576		1 639 936
Disposisjonsfond	21 201 480	1 305 426		19 896 054

Bodø Havn har mottatt investeringstilskudd fra Bodø Kommune på kr 5 000 000 til Kai Givær ; kr 2 000 000 til Nye Bodøterminalen og kr 1 000 000 Forprosjekt Jernbanekaia. Ubrukte midlene på fond Kai Skjerstad, Torgkaia og Vestbrekken er omdisponert til prosjekt Nye Bodøterminalen. Farvannsavgiften har en kalkulasjonsperiode på 5 år. I år skal det brukes kr 647 576 av selvkostfond, fond per 31.12.2022 er kr 1 639 936. Disposisjonsfondet til styrets frie disposisjon pr 31.12.2022 har saldo på kr 19 896 054.

Note 7 - Avgiftsbaserte tjenester

(linje 17 Driftsregnskap)

Selvkost farvannsavgift	
Farvannsavgiftsinntekter	1 127 221
Driftsutgifter	1 774 797
Resultat	-647 576
Selvkostgrad (%)	100 %
Selvkostfond	
Selvkostfond 01.01.	2 287 512
Årets bruk av selvkostfond	-647 576
	0
Selvkostfond 31.12	1 639 936

Note 8 - Aksjer og andel (finansielle anleggsmidler)

(Linje 3 Balanse)

Selskapets navn	bokført verdi 31.12
Cruise Norway AS	6 000
Fjuel Bodø AS	14 700
EPI AS	19 525
Fjuel AS	3 000 000
Sum bokført verdi 31.12.2022	3 040 225

I år 6.mai 2022 ble Fjuel As stiftet hvor Bodø havn KF har investert/kjøpt 1 000 aksjer til tegningskurs kr 3 000 per aksje, til sammen kr 3 000 000.

Bodø Havn KF

Noter 2022 side 6 av 7

Note 9 - Kapitalkonto*(Linje 11 Balanse)***Saldo pr 01.01.** **-209 401 664****Kreditposter i løpet av året (økning av egenkapitalen):**

Aktivert investering	15 060 664
Betalte avdrag på eksterne lån	7 115 323
Aksjer	3 000 000
Økning av pensjonsmidler	2 504 023
Sum kreditposter (økning av egenkapitalen)	27 680 010

Debetposter i løpet av året (reduksjon av egenkapitalen):

Endring pensjonsforpliktelse pr 31.12.	266 063
Bruk av lån	35 955
Endring aganto p.midl/forpl pr 31.12.	747 915
Avskrivninger	14 299 299
Sum debetposter (reduksjon av egenkapitalen)	15 349 232

Saldo pr 31.12. **-221 732 442****Note 10 Mellomværende med Bodø Kommune, fordring, gjeld**

	Bodø Havn pr 31/12
Bodø Kommune - fordring	569 000
Bodø Kommune - gjeld til	264 277

Fordringer på Bodø Kommune på kr 569 000 er kompensasjon for økte utgifter/reduerte inntekter som følge av koronapandemien 1.halvår 2022. Gjeld til Bodø Kommune gjelder dykkertjeneste/ingeniør/regnskapsoppdrag.

Note 11 - Spesifikasjon av overføringer mellom foretak og kommunekasse

Av bokført beløp utgjør følgende føringar mellom foretak og kommunekasse:

Overføringer fra kommunekassen:	2 022	Gjelder
Bodø Kommune	5 000 000	Investeringstilskudd Kai Givær
Bodø Kommune	800 000	Driftstilskudd Distrikthavner
Bodø Kommune	2 000 000	Investeringstilskudd Nye Bodøterminalen
Bodø Kommune	1 000 000	Investeringstilskudd Forprosjekt Jernbanekaia
Bodø Kommune	596 000	Koronakompensasjon 1 halvår 2022

Note 12 - Bankinnskudd*(Linje 5 Balanse)*

	2022	2021
Kontantkasse	5 517	5 517
Skattetrekkkonto	656 850	631 289
Deposittuskonto/innskuddsmidler	10 188 881	7 854 089
OCR-innbetalinger	4 189 036	703 976
Driftskonto og ordinære bankinnskudd	18 133 643	33 202 733
Sum kasse, bankinnskudd	33 173 926	42 397 604

Bodø Havn KF**Noter 2022 side 7 av 7**

Dersom driftsregnskapet ved årsavslutning viser et mindreforbruk etter alle disposisjonene i §4-1 er gjennomført, skal mindreforbruk reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond §4-3

Note 13- Resultat	2022	2021
Årsavslutningsdisposisjoner etter regnskapsforskriften §5-9		
Netto driftsresultat iht regnskap	6 046 998	3 592 879
Avsetninger til bundne driftsfond		570 170
Bruk av bundne driftsfond	-647 576	
Overføring til investering ihht budsjett	8 000 000	5 014 700
Avsetninger til disposisjonsfond ihht budsjett		
Bruk av disposisjonsfond ihht budsjett	-8 250 000	-5 000 000
Årets budsjettavvik	6 944 574	3 008 009
Strykning av overføring til investering		
Strykning avsetning til disposisjonsfond		
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk		
Strykning bruk av disposisjonsfond	6 944 574	3 008 009
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0	0

Årets overskudd er på kr 6 046 998. Etter gjennomført budsjettert bruk/avsetning til disposisjonsfond er årets budsjettavikk på kr 6 944 574.

Det er foretatt strykning av bruk av disposisjonsfond etter §4-3.

Disposisjonsfondet til styrets frie disposisjon pr 31.12.2022 har saldo på kr 19 896 054

SAK 23/23

Årsregnskap Bodø kommune 2022 – uttalelse fra kontrollutvalget

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.04.2023

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 14. april 2023 – Brev til bystyret: Uavhengig revisors beretning (2022)
- Salten kommunerevisjon IKS 14. april 2022 – Oppsummering av regnskapsrevisjonen 2022
- Bodø kommune: Finansforvaltning Bodø kommune, årsrapport 2022 (ettesendes)
- Salten kommunerevisjon, 31.3.2023: Vurdering av finansforvaltningen i Bodø kommune for 2022
- Bodø kommune Årsregnskap 2022, datert 22.2.23
- Bodø kommune Årsberetning 2022, datert 31.3.2023

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget skal avgi sin uttalelse om årsregnskap 2022 til bystyret.

Det fremgår av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3 at kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret om årsregnskap og årsberetning før formannskapet innstiller til vedtak. Kontrollutvalget avgir sin uttalelse til kommunestyret, men kopi av uttalelsen oversendes formannskapet før formannskapets behandling av regnskapet.

Innholdet i kontrollutvalgets uttalelse er ikke regulert i retningslinjer, lover eller forskrifter. Bestemmelsen gir kontrollutvalget rett til å knytte kommentarer til årsregnskapet med revisjonsberetning før årsregnskapet skal behandles i kommunestyret. Som grunnlag for kontrollutvalgets uttalelse om regnskapet ligger:

- Årsregnskapet for 2022
- Årsberetning for 2022
- Revisjonsberetning 2022 fra Salten kommunerevisjon IKS

I tillegg til ovennevnte dokumenter oversendes til kontrollutvalget fra revisor brev datert 14. april 2023: «Oppsummering av regnskapsrevisjonen 2022». I oppsummeringsbrevet har revisor gått gjennom innholdet i revisjonsarbeidet i 2022, samt at det er tatt med et utdrag av revisjonshandlinger og funn. Oppsummeringsbrevet inneholder bl.a følgende

- Ved revisors gjennomgang av termin med krav vedr merverdiavgiftskompensasjon ble det avdekket flere faktura som var foreldet – noe som medførte at kommunen tapte et vesentlig beløp. Revisor har etter dette mottatt skriftlig bekreftelse fra administrasjonen *om at rutinene for behandling av faktura er gjennomgått og ytterligere kontrolltiltak iverksatt for å sikre at faktura blir attestert og anvist innen fastsatt frist*
- Som for regnskapsåret 2021 har revisor kommentert følgende om selvkost for kommunale tjenester: *Bodø kommune benytter selvkostverktøyet Momentum. Kommunen har vedtak på selvkost vedrørende vann og avløp. For slam er krav til selvkost hjemlet i lov. Vi har ikke funnet at man har benyttet dette verktøyet for området feiing, herunder ingen bokført selvkostfond. Dette kan medføre en risiko for at kommunens innbyggere ikke betaler korrekt avgift for denne tjenesten.*

Videre er det lagt ved kommunens årsrapport vedr finansforvaltning i 2022, og revisors vurdering av finansforvaltningen.

Årsberetning skal utarbeides i tråd med kommuneloven § 14-7:

Årsberetningene skal redegjøre for

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid*
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene*
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen eller innbyggerne*
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard*
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling*
- f) likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.*

Regnskap for 2022 legges frem med et netto driftsresultat på kr 196 569 000.

2021 netto driftsresultat	kr 40,5 mill
2020: negativt netto driftsresultat	kr 63,1 mill
2019: netto driftsresultat	kr 22,5 mill
2018: negativt netto driftsresultat	kr 7,1 mill
2017: netto driftsresultat	kr 79,2 mill,
2016: netto driftsresultat	kr 81,8 mill

Budsjettavvik er forklart punkt for punkt i årsberetningens kapitel 3. Dette gjelder bl.a Pkt 2 Merinntekter kr 74,3 mill Inntekts- og formueskatt.

Pkt 5 Merinntekt Andre statlige overføringer kr 17,6 mill, i hovedsak grunnet økt integreringstilskudd i forhold til budsjettet.

Pkt 6 Merinntekt Overføringer og tilskudd fra andre 168,3 mill, bl.a grunnet merinntekt refusjoner fra staten, fødsels- og sykepengerefusjon, refusjoner fra andre inkludert kommuner.

Pkt 8 Merinntekt salgs- og leieinntekter kr 13,7 mill.

Samlet merinntekt 2022 er kr 313,1 mill

Pkt 10 Merforbruk lønnsutgifter kr 131,3 mill (2021: merforbruk kr 114,2 mill). Her nevnes ekstrahjelp, overtid, vikarbruk, fosterhjem og legetjeneste som forklaringsvariabler.

Pkt 11 Sosiale utgifter har et merforbruk kr 21,7 mill (2021: merforbruk kr 56 mill) Årsberetningen kommenterer merforbruk i forhold til hver av de tre pensjonskassene, samt merforbruk arbeidsgiveravgift

Pkt 12 Kjøp av varer og tjenester hadde et merforbruk med kr 41,7 mill (2021: mindreforbruk med kr 45,6 mill)

Pkt 13 Overføringer og tilskudd til andre: merforbruk kr 53,6 mill (2021: merforbruk kr 110,4 mill – inkludert avsetning til erstatning IKT-rettssak).

Samlet merutgifter innen drift er kr 249,4 mill (2021: merutgifter kr 269,4 mill)

Avvik for de ulike avdelinger / område er som følger:

Tjenesteområde	Avvik i mill kr
Admin:strasjonsavdelingen	merforbruk 6,3
OK-avdelingen	merforbruk 54,3
HO-avdelingen	merforbruk 20,8
Utbygging og Eiendom	mindreforbruk 0,1
Nærings- og utviklingsavdelingen	merforbruk 0,15
Teknisk avdeling	mindreforbruk 4,15
Økonomi- og finansavdelingen	mindreforbruk 4,2
Kommunens fellesområde	merinntekt 73,16

I årsberetningens kap 4 Budsjettgjennomføring er det redegjort for årsaker til avvikene på de ulike avdelingene.

For Administrasjonsavdelingen (merforbruk kr 6,3 mill) er det bl.a kommentert merforbruk Digitalisering og IKT med kr 14,1 mill. Her nevnes kostnader til advokatbistand på området. Videre er det et mindreforbruk med kr 5,0 mill innen HR, knyttet til at det har vært vanskelig å få nok lærlinger, men også vakanser på HR-kontoret.

Innen OK-avdelingen viser årsberetningen viser bl.a til et merforbruk kr 17,7 mill for OK Felles, ved at «*Årets negative resultat skyldes den uspesifiserte andelen av et nedtrekk som ikke er fordelt på de øvrige virksomhetsområdene innenfor avdelingen.*» Grunnskole har 1,2 mill i mindreforbruk. Merforbruk Barnehage kr 10,4 mill, merforbruk Barnevern kr 23,7 mill (2021: merforbruk kr 6,1 mill)

For HO-avdelingen er rapporteres det om mindreforbruk HO Øvrig, med kr 27,98 mill. Merforbruk Institusjon kr 13,6 mill (2021 mindreforbruk kr 7,8 mill). Hjemmetjenesten merforbruk kr 24,9 mill. For de to sist nevnte tjenestene nevnes rekrutterings- og kompetanseutfordringer som forklaring på avvik. Tildeling kr 6,1 mill og Helse kr 10.8 mill i merforbruk.

Mindreforbruk kr 4,15 mill innen Teknisk forklares med bl.a fokus på driftseffektivisering, samt et overskudd på parkeringsinntekter.

Fellesområdets merinntekt på 73,2 mill skyldes i stor grad merinntekt skatt/rammetilskudd kr 61,3 mill

Investeringsregnskap

Årsberetningen redegjør for investeringsregnskapet i kapitel 5. Det er investert i varige driftsmidler med kr 441 937 000 i 2022 (2021:kr 710 526 000). Dette er kr 178,2 mill under budsjett (2021: kr 407,4 mill under budsjett). Avviket for 2021 forklares med forsinkelser i fremdriften på prosjekter.

Samlet regnskap for kommunens som juridisk enhet (konsolidert regnskap): Kommuneloven § 14-6 innebærer at det i tillegg til regnskap for kommunekassen også skal legges frem et samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet. Bodø har tre kommunale foretak. Regnskap for foretaket behandles i egen sak, mens konsolidert regnskap for kommunen som juridisk enhet er en del av innværende sak. Konsolidert regnskap for 2022 viser et netto driftsresultat på kr 196 361 000.

Kommunal økonomisk bærekraft: Kommunelov § 14-2 krever at kommunestyret selv vedtar finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. For Bodø kommunes vedkommende er det vedtatt 4 handlingsregler. Årsberetningens kapitel 1.1 redegjør for hvordan kommunen ligger an:

- Resultatgrad (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter) er 4,0 %, mens handlingsregelen tilsier 1,75 %. Resultatgrad 2020 var – 1,4%, mens den var 0,9 % i 2021.

- Gjeldsgrad (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter) er 110,7 %, mens vedtatt måltall er 85 %. (2020: 125,3 %, 2021: 114,6 %)
- Fondsgrad (disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter) 7,5 % - måltall 3,0%
- Belastningsgrad (rente og avdrag i prosent av driftsinntekter) 8,2 % - måltall 7,5 % (vedtatt endret fra 11 % ved behandling av Perspektivanalysen 2023-2032).

Revisors beretning

Revisor har avlagt en revisjonsberetning med følgende konklusjon i sin uttalelse om årsregnskapene:

Vi har revidert Bodø kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på kr 196 569 000 i kommunekassen, og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr. 196 361 000,-.

Årsregnskapet består av:

- *kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og*
- *konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2022, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.*

Etter vår mening:

- *oppfylder kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*
- *oppfylder det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bodø kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.*

I tillegg har revisor uttalt seg og konkludert om registrering / dokumentasjon og årsberetningen. I tillegg har revisor avgitt uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik. Fra revisors side er beretningen avgitt uten merknader eller forbehold. (Normalberetning).

Regnskap for foretakene Bodø Spektrum KF, Bodø Havn KF og Stormen Kulturhus Bodø KF blir lagt frem i separate saker.

Kommunens regnskap for 2021 ble behandlet av bystyret i sak PS 22/57. Vedtaket inneholdt ikke forhold som forutsetter noen særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Vurderinger:

Generelt sett kan det være aktuelt for kontrollutvalget i sin uttalelse å mene noe om regnskapsresultat og forslag til disponeringen av overskudd, eventuelt inndekking av underskudd. Gitt kontrollutvalgets oppgave bør uttalelsen fokusere på lovlighet og økonomiske konsekvenser heller enn politisk hensiktsmessighet.

Andre forhold det kan være aktuelt å uttale seg om er budsjett disiplinen, informasjonsverdien i regnskap og årsberetning og den interne kontrollen.

Kontrollutvalget kan også finne det nødvendig å utdype / omtale forhold som fremkommer i revisjonsberetningen eller andre forhold kontrollutvalget anser for viktige i forhold til det avlagte regnskapet.

Revisor nevner i sitt oppsummeringsbrev at kommunen har tapt et vesentlig beløp som følge av fakturaer som var foreldet på tidspunktet for termin. Det kan være aktuelt å ta dette med i utvalgets uttalelse. Det samme gjelder selvkost feiling hvor revisor for andre år på rad nevner risiko for at innbyggerne ikke betaler korrekt avgift for tjenesten.

Kontrollutvalgets sekretariat har ut over dette ikke funnet grunn til å kommentere forhold som gjelder regnskapet ut over det som fremgår av årsregnskapet, årsberetningen og revisjonsberetningen.

I tilknytning til saken er administrasjonen kalt inn til møtet kl 09.50 for å redegjøre om hovedtrekkene i regnskapet, samt svare på spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:

Til bystyret i Bodø:

Kontrollutvalgets uttalelse om Bodø kommunes årsregnskap for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 25. april 2023 behandlet Bodø kommune sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til bystyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet, revisjonsberetningen datert 14. april 2023, og årsberetning for 2022. Revisor har i sin beretning ingen forbehold eller merknader tilknyttet regnskapet, og har således avgitt en normalberetning for 2022. I tillegg har revisor og kommunedirektør supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Kommunestyret har vedtatt finansielle måltall som i et lengre tidsperspektiv skal gi en forsvarlig økonomi og ivareta kommunens handleevne – kommunal økonomisk bærekraft.
Resultatgrad 2022 var 4,0% - Måltall 1,75 % (netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter)
Gjeldsgrad 2022 er 110,7% - Måltall 85 % (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter)
Fondsgrad 2022 er 7,5% - Måltall 3,0 % (disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter)
Belastningsgrad 2022 8,2% - Måltall 7,5 % (rente og avdrag i prosent av driftsinntekter)

Kontrollutvalget registrerer at driftsregnskapet legges frem med et netto driftsresultat med kr 196 569 000. Disponeringer ved årsavslutningen kommer frem i driftsregnskapets linje 18-24.

Kontrollutvalget registrerer at konsolidert driftsregnskap legges frem med et netto driftsresultat med kr 196 361 000.

Utover dette og det som fremgår av revisjonsberetningen til årsregnskapet datert 14. april 2023, har kontrollutvalget ingen merknader til Bodø kommunes årsregnskap for 2022 eller til konsolidert regnskap for samme år.

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Til bystyret i Bodø kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Bodø kommunes årsregnskap som viser et netto driftsresultat på kr 196 569 000,- i kommunekassen og et netto driftsresultat i det konsoliderte årsregnskapet på kr. 196 361 000,-.

Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, og
- konsolidert årsregnskap som består av balanse per 31. desember 2022, driftsregnskap, investeringsregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter.

Etter vår mening:

- oppfyller kommunekassens årsregnskap gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.
- oppfyller det konsoliderte årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Bodø kommune som økonomisk enhet per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen og annen øvrig informasjon

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som er publisert sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsberetning. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker verken informasjonen i årsberetningen eller annen øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen og annen øvrig informasjon. For målet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, annen øvrig informasjon og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen og annen øvrig informasjon ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen eller annen øvrig informasjon fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet.

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Bodø kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

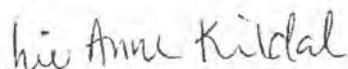
Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av kommunedirektørens ansvar for å redegjøre for budsjettavvik samt revisors oppgaver og plikter vises det til:

<https://www.nkrf.no/revisjonsberetninger> - revisjonsberetning nr. 1

Bodø, den 14. april 2023

Liv Anne Kildal
oppdragsansvarlig revisor

KOPI: Kontrollutvalget, Formannskapet og Kommunedirektøren i Bodø kommune

Til kontrollutvalget i Bodø kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 5010 E4/LAK

Dato: 14. april 2023

OPPSUMMERING AV REGNSKAPSREVISJONEN 2022

Viser til revisjonsberetning datert 14. april 2022. Revisjonsberetningen som er avgitt er en normalberetning.

Revisjonens innhold og angrepvinkel

Formålet med regnskapsrevisjon er å gjøre revisor i stand til å avgi en uttalelse om hvorvidt årsregnskapet i det alt vesentlige er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Med vesentlig menes her at årsregnskapet ikke inneholder feilinformasjon som ville fått brukerne av årsregnskapet til å treffe en annen beslutning dersom feilinformasjonen ikke var til stede.

Revisjon etter kommunelovens bestemmelser skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk jf § 24-2 i kommuneloven. Dette innebærer blant annet at vi skal følge de internasjonale revisjonsstandardene. Relevante standarder er implementert i vårt revisjonsprogram og har betydning for revisjonens utforming og strategi.

Våre revisjonshandlinger har vært rettet inn mot å bekrefte at årsregnskapet er uten vesentlige feil. Handlinger og omfang er utformet på bakgrunn av en risikovurdering basert på kommunens størrelse, økonomi og interne forhold. Revisjonshandlingene har bestått av å innhente informasjon, gjennomføre analyser og kontroller av utvalgte transaksjoner og rutiner. Noen av revisjonshandlingene vil bli nærmere omtalt senere i brevet.

Regnskapsavleggelsen og revisjonsprosessen

Årsregnskap med noter ble oversendt revisor 22.02.23 og er avlagt i hht Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Konsolidert regnskap ble oversendt 24.02.23 og er avlagt i hht Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner.

Noter er tilleggsopplysninger for å gi en nærmere utdyping av en eller flere poster i regnskapet. Revisor har kontrollert at regnskapet inneholder noteinformasjon i samsvar med lov og forskrift.

Det ble avdekket noen feil i det først avlagte regnskap, dette ble rapportert til kommunen og fulgt opp.

Regnskapsavdelingen i Bodø kommune har slik vi ser det gjennomgående god kvalitet i leveransen av sine tjenester. Digital behandling av alle regnskapsprosesser forenkler både etatene sin jobb og vår jobb.

Vi har tidligere ytret ønske om mere løpende avstemminger, spesielt av innrapporterte lønnsdata noe som i 2022 er oppfylt. Vår gjennomgang ved årsskiftet av disse avstemmingene har avdekket lite avvik.

Et avvik som vi ønsker å omtale er at det ved gjennomgang av termin ved krav om merverdiavgiftskompensasjon ble avdekket flere faktura som var foreldet, noe som medførte at kommunen tapte et vesentlig beløp. I etterkant av dette har vi fått skriftlig tilbakemelding fra avdelingsdirektør økonomi og finans om at rutinene for behandling av faktura er gjennomgått og ytterligere kontrolltiltak iverksatt for å sikre at faktura blir attestert og anvist innen fastsatt frist.

Rådmannens årsberetning ble mottatt den 29.03.23. Revisjonen har kontrollert at årsberetningen inneholder informasjon i samsvar med lov og forskrift.

Ledelsen har avgitt uttalelse datert 29.03.23, med bekreftelse på at ledelsen mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av årsregnskapet og at det, så langt ledelsen kjenner til, inneholder de opplysninger som kreves etter lov og god kommunal regnskapsskikk. Erklæringen er avgitt uten tilleggsopplysninger.

Forhold vi har blitt oppmerksomme på gjennom vår revisjon blir løpende kommunisert til regnskapsavdelingen og økonomiavdelingen. Revisors merknader og forespørsler har i det all vesentligste blitt ivaretatt. Forhold av større betydning vil bli omtalt under aktuelle avsnitt nedenfor.

Inntekter

For inntekter og tilskudd har revisjonen vært rettet mot å verifisere fullstendighet og at inntektene har vært henført riktig regnskapsår. For de poster hvor det på en enkel måte var mulig å totalavstemme inntekter mot ekstern dokumentasjon er dette gjennomført. I andre tilfeller er det gjennomført kontroll av utvalgte transaksjoner mot dokumentasjon. Vi har også benyttet oss av analytiske kontroller, blant annet av antall inntektsførte terminer, med rimelighetsvurdering av terminbeløp mot budsjett og tidligere regnskapsår.

Utgifter

For utgifter og overføringer har revisjonen vært rettet mot gyldighet, periodisering og korrekt bokføring. Kontrollhandlinger knyttet til innkjøpsområdet er i hovedsak gjennomført i forbindelse med attestasjonsoppdrag for momskompensasjon, jf. eget avsnitt om særattestasjoner. Handlingene har vært basert på kontroll av utvalgte inngående fakturaer; blant annet at dokumentasjonen er tilfredsstillende, le er bokført i henhold til dokumentasjonen, stilet til kommunen og at det foreligger attestasjon og anvisning.

For overføringsutgifter er det på stikkprøvebasis kontrollert at utgiftene er tilstrekkelig dokumentert og at det foreligger vedtak eller attestasjon og anvisning knyttet til dokumentasjonen.

Lønnskostnader er i stor grad kontrollert på stikkprøvebasis for å bekrefte om rutiner fungerer som forutsatt. Dette gjelder både for variabel og fastlønnstransaksjoner.

Balanseposter

I henhold til bokføringsregelverket skal alle balanseposter være dokumentert med mindre de er ubetydelige. Revisor har kontrollert at kommunen har oppfylt dette lovkravet ref tidligere omtale.

Selvkost kommunale tjenester

Bodø kommune benytter selvkostverktøyet Momentum. Kommunen har vedtak på selvkost vedrørende vann og avløp. For slam er krav til selvkost hjemlet i lov.

Vi har ikke funnet at man har benyttet dette verktøyet for området feiing, herunder ingen bokført selvkostfond. Dette kan medføre en risiko for at kommunens innbyggere ikke betaler korrekt avgift for denne tjenesten.

Etterkalkylene er vurdert opp mot regnskapsopplysninger fra kommunens regnskap og forutsetninger etterkalkylen for øvrig bygger på. Vi har kontrollert at benyttet kalkylerente er i henhold til kommunalbankens beregnede selvkostrente for 2022. Det er videre kontrollert at bruk og avsetning til selvkostfond er i henhold til kalkyler.

Usikre forpliktelser

Usikre forpliktelser skal regnskapsføres når det er rimelig sikkert at transaksjonen vil bli gjennomført (over 90 %), og forpliktelsen kan estimeres med tilstrekkelig pålitelighet.

Bodø kommune er pr tiden involvert i flere rettsvister. Det er gitt opplysninger om de tvistene som har vesentlig betydning i note 19 i årsregnskapet. Opplysninger som kan skade kommunens stilling i disse tvistene er utelatt fra noten. Det foreligger dom i Lagmansretten for den ene tvisten og kommunen har foretatt avsetning i hht dommen.

Investeringsregnskapet

Kommunen har noe etterslep på investeringssiden i forhold til vedtatte planer fra Bystyret. Som for tidligere år er gjennomførte og pågående investeringsprosjekt blitt diskutert med økonomiavdelingen. Vi mener at kommunen på noen prosjekt beveger seg i gråsonen av hva man kan aktivere i hht regelverket. Det er foretatt en del korrigeringer fra investering til drift etter tilbakemelding fra revisor. Her bør administrasjonen være i forkant ved budsjettbehandlingen og konkretisere prosjektene nærmere og ikke benytte 'sekkeposter', dette for å unngå at kostnader som skulle vært i driftsregnskapet havner i investeringsregnskapet.

Vår gjennomgang har avdekket at man ikke er ajour med budsjettreguleringer av investeringsregnskapet, her foretas en del reguleringer helt mot slutten av året. Vi ser at økonomiavdelingen er presset på tid og at oppfølging av investeringsprosjekt av ressurs hensyn ikke blir prioritert slik som ønsket ønsker. Dette øker risikoen for nye overskridelser.

Særattestasjoner

Revisjonen har kontrollert og attestert på 6 terminer for skattemeldingen for momskompensasjon for 2022. Revisjonens merknader i forbindelse med disse kontrollene har blitt tatt til følge og feil har blitt løpende korrigert.

Revisjonen har gjennomført rundt 40 kontroller i forbindelse med revisjonsuttalelser ihht ISRS 4400 – , herunder tilskuddsordning for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester i kommunene som den største.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har gjennomført en forenklet etterlevelseskontroll av vesentlige budsjettavvik etter God kommunal revisjonsskikk RSK 302 for å kunne avgi en uttalelse med moderat sikkerhet, i forbindelse med Bodø kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik. Henviser også til tidligere omtale angående sen budsjettregulering i investeringsregnskapet.

Konsolidert regnskap

Vi har gjennomgått årsregnskap og noter for det konsoliderte årsregnskapet, og det er avgitt en normal konklusjon i kommunens revisjonsberetning.

Kommunale foretak

Vi har gjennomført regnskapsrevisjon og utstedt normalberetning for Bodø Spektrum KF, Bodø Havn KF og Stormen Konserthus Bodø KF

Med vennlig hilsen
Salten kommunerevisjon

Liv Anne Kildal

Liv Anne Kildal
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Bystyret
Kommunedirektør
Avdelingsdirektør for Økonomi og Finans
Regnskapssjef

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 17.4.23
Jnr. 23/392
Arkiv nr. 412 6.1
I hjemmel u off:

Til bystyret i Bodø kommune

Deres ref.

Vår ref.: 5010 2 D1/lak

Dato: 31. mars 2023

VURDERING AV FINANSFORVALTNINGEN I BODØ KOMMUNE FOR 2022

I henhold til forvaltningsreglementet pkt 12.4 skal kommunerevisjonen som uavhengig instans rapportere til kommunestyret om forvaltningen skjer i henhold til fastlagt reglement. Videre har kommunerevisjonen fått i oppgave, som uavhengig instans, i henhold til vedtak i bystyret, jf også finansforvaltningsforskriftens § 7, å uttale oss om de rutiner som er etablert for å vurdere finansiell risiko og å handtere slik risiko.

Vi har utført de kontrollhandlingene som er nødvendige for å gi uttalelse om forholdene nevnt ovenfor. Vårt oppdrag er utført i samsvar med ISRS 4400 "Avtalte kontrollhandlinger". Handlingene er utført kun for å bekrefte om finansforvaltningen er i samsvar med det fastlagte reglementet.

Fra vår kontroll vil vi gi følgende oppsummering og kommentarer:

1. Plasseringene i de enkelte risikoklasser er gjennomført etter "opptrekksprinsippet". Det er derfor plassert mer i risikoklasse 2 enn det reglementet tilsier fordi det alternativt kunne vært plassert i risikoklasser med høyere risiko. Dette er kommentert i "Årsrapport finansforvaltning". Årsrapporten viser til en samlet avkastning på kr 2 079 000, summen er kr 1 016 480 lavere enn godkjent årsregnskap for 2022 grunnet en dobbelføring.

Finansforvaltningen skjer for øvrig innenfor de rammer og i henhold til de bestemmelser som er trukket opp i finansreglementet og i hht. fastsatte rutiner.

Siden de ovenstående kontrollhandlingene verken utgjør revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, gir vi ikke uttrykk for noen sikkerhet utover det vi bekrefter. Dersom vi hadde utført tilleggshandlinger eller hadde gjennomført revisjon eller begrenset revisjon i samsvar med revisjonsstandardene, kunne andre forhold ha kommet til vår kunnskap og blitt rapportert til dere.

Vi presiserer at dette arbeidet er en særskilt oppgave utover det som følger den ordinære revisjonsoppgave.

Vår uttalelse er utelukkende utarbeidet for det formålet som er beskrevet ovenfor, og skal ikke brukes til noe annet formål.

Bodø, 31. mars 2023
Salten kommunerevisjon

Liv Anne Kildal

Liv Anne Kildal
Oppdragsansvarlig revisor

Kopi:
Kommunedirektøren
Kontrollutvalget

Årsberetning 2022

1 Kommunens økonomiske stilling	3
1.1 Handlingsregler for bærekraft 2022	4
1.2 Koronapandemien og økonomiske konsekvenser	6
2 Utvikling i langsiktig gjeld og likviditet.....	6
3 Budsjetttavvik	8
4 Budsjettgjennomføring	12
4.1 Administrasjonsavdelingen.....	13
4.2 Oppvekst- og kulturavdelingen	14
4.3 Helse- og omsorgsavdelingen	16
4.4 Utbygging og Eiendomsavdelingen	17
4.5 Nærings- og utviklingsavdelingen	18
4.6 Teknisk avdeling	18
4.7 Økonomi og finansavdelingen inkl. kommunedirektør.....	19
4.8 Kommunens fellesområde.....	19
4.9 Bevilgningsoversikt pr område	21
5 Investering.....	23
6 Likestilling.....	25
7 Internkontroll.....	28
8 Etisk standard	32
9 Sykefravær	33
10 IKS med hovedkontor i Bodø	33
11 Konsolidert regnskap	34

1 Kommunens økonomiske stilling

Årsregnskapet 2022 for Bodø kommune er gjort opp i henhold til kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk, og viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 64,4 mill. kr før årsoppgjørdisposisjoner. I henhold til Budsjett- og regnskapsforskriften er kommunal sektor forpliktet til å redusere planlagt bruk av disposisjonsfond eller øke avsetning til disposisjonsfond om kommunen ligger an til et mindreforbruk. I 2022 er bruk av disposisjonsfond på fellesområdet redusert med 64,4 mill. kr for å oppnå regnskapsmessig balanse.

Netto driftsresultat er 196,6 mill. kr og utgjør 4 % av brutto driftsinntekter. Statens anbefaling og kommunens vedtatte handlingsregel er et netto driftsresultat på 1,75 %.

Tabellen under viser hvordan regnskapsresultatet fordeler seg mellom kommunens avdelinger, og tilsvarende prognose fra tertialrapport 1 og 2. For kommentarer til avvik vises det til kapittel 4 - Budsjettgjennomføring og avdelingenes redegjørelse for årets resultat.

Årsprognose - Tall i mill. kr	Tertial 1	Tertial 2	Resultat
Administrasjon	0,0	2,2	-6,3
Oppvekst og kultur	-34,0	-16,5	-54,3
Helse- og omsorg	-20,5	-20,0	-20,8
Utbygging og eiendom	-1,8	-3,7	0,1
Næring og utvikling	0,0	0,4	-0,2
Teknisk	-1,0	-0,5	4,2
Økonomi og finans	0,5	2,1	4,2
Kommunens fellesområde	70,8	0,0	73,2
Resultat	14,0	-36,0	0,0

Kilde: Visma regnskap. Tall i mill. kr.

Regnskapsresultatet er satt sammen av et merforbruk fra kommunens tjenesteproduksjon på 73,2 mill. kr, med et tilsvarende positivt resultat på kommunens fellesområde.

I henhold til gjeldende regnskapsregler er avsetning til usikre forpliktelser vurdert i forbindelse med årsavslutningen. Dette gjelder Hålogaland lagmannsrett dom i saken mellom Bodø kommune og Braathe gruppen angående tidligere års IKT-anskaffelser. Dommen er anket til Høyesterett. I tilknytning til samme sak har KOFA ilagt kommunen et gebyr. Kommunen har ikke vedtatt gebyret, og det forventes at saken vil bli behandlet i rettsapparatet i løpet av 2023. I forbindelse med byggingen av Mørkvedbukta skole og barnehage har Gunvald Johansen Bygg AS gått til sak mot Bodø kommune, der det kreves betaling for tilleggsarbeider. Saken går for Salten og Lofoten tingrett i februar 2023, og er ikke avklart ved avleggelsen av årsregnskapet for 2022. Det foreligger pr 31.12. to saker innen skolesektoren som ikke er avklart rettslig. Kommunen fikk i januar 2023 krav om tilbakebetaling av tidligere utbetalt refusjon fra Helfo i tilknytning til takstbruk under koronapandemien. I likhet med flere andre kommuner bestrider Bodø kommune kravet. Detaljer om disse usikre forpliktelsene framkommer i note 19 i regnskapet for 2022.

I budsjett 2022 var det vedtatt driftstilpasninger på 92,8 mill. kr.

Avdeling	Budsjett 2022
Administrasjon	-2 000
Oppvekst og kultur	-44 801
Helse og omsorg	-42 640
Utbygging og eiendom	-
Næring og utvikling	-1 361
Teknisk	-2 000
Økonomi og finans	-
Sum	-92 802

Tall i 1000 kr. Økonomi og finans og Utbygging og eiendom har også hatt omstillingskrav. Kravene var innfridd før arbeidet med budsjett 2022 var startet opp og er derfor ikke med i oversikten.

Av dette var ca. 56,2 mill. kr uspesifiserte tiltak knyttet til Oppvekst og kultur og Helse og omsorg. Avdelingene har jobbet kontinuerlig med driftstilpasninger også i 2022. En analyse av regnskapstall viser at avdelingene har i løpet av 2021 tilpasset drift med mellom 100 og 120 mill. kr. Det er vanskelig å stadfeste nøyaktig tall for realisert driftstilpasning i 2022 fordi noen tiltak er realisert midlertidig eller med delårseffekt. Avdelingene har anslått uløste effektiviseringskrav fra 2022 til 2023 på ca. 62,2 mill. kr. I forbindelse med rullering av økonomiplan 2023-2026 har behov for driftstilpasning økt. Det er viktig at nye inntekter som kommer i økonomiplanperioden settes av på fond for å gi handlingsrom til å stabilisere kommunens drift, og ikke benyttes til å generere nye tjenester. Planlagt driftstilpasning må samtidig fortsette slik som den er vedtatt for å ha råd til å levere gode tjenester til innbyggere og utvikle byen videre.

1.1 Handlingsregler for bærekraft 2022

Bystyret har vedtatt 4 handlingsregler for bærekraftig økonomi. Reglene er: resultatgrad (netto driftsresultat i % av driftsinntekter), gjeldsgrad (netto lånegjeld i % av driftsinntekter), fondsgrad (disposisjonsfond i % av driftsinntekter) og belastningsgrad (rente og avdrag i % av driftsinntekter). I tillegg er det vedtatt en indeks som er en vektet verdi av alle fire vedtatte handlingsreglene.

Tabellen under viser vedtatt mål og utvikling i reglene i de siste 5 år. Ny kommunelov har skjerpet kravet om langsiktig økonomisk bærekraft og kommunene er pliktige til å vise gjennom handlingsregler hva statusen på langsiktig bærekraft er. Kommuneøkonomien skal kunne håndtere uforutsette hendelser uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet, samtidig som generasjonsprinsippet ivaretas.

Handlingsregler	Mål	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022
Resultatgrad	1,75 %	-0,2 %	0,5 %	-1,4 %	0,9 %	4,0 %
Fondsgrad	3,00 %	5,2 %	5,5 %	3,0 %	2,9 %	7,5 %
Belastningsgrad*	7,50 %	7,6 %	6,1 %	7,1 %	6,9 %	8,2 %
Gjeldsgrad	85,00 %	102,9 %	113,7 %	125,3 %	114,6 %	110,7 %

*Måltallet for belastningsgrad ble i forbindelse med behandlingen av Perspektivanalysen 2023 – 2032 vedtatt endret fra 11 % til 7,5 %.

Tabellen over viser ikke konserntall, og kan derfor avvike fra tall hos SSB.

Resultatgrad er et av de viktigste nøkkeltallene i en kommune. Dette tallet viser hvor mye kommunen har igjen før overføring til investeringer og bruk/avsetning til fond. Vedtatt mål er at kommunene bør ligge på minst 1,75 % over tid, for å kunne sette av midler på fond til egenkapital investeringer eller andre satsninger. Regnskapet for 2022 viser et netto driftsresultat på 4,0 %, og er betydelig bedre enn det vedtatte målet.

Fondsgrad er styrket i 2022 og utgjør 7,5 % av driftsinntektene. Bruk av disposisjonsfond i 2022 er 64,4 mill. kr lavere enn budsjettet. Kommunalt regnskap kan ikke vise overskudd. Mindreforbruk reguleres derfor ved å redusere avsetning til disposisjonsfond, eller som i 2022 redusere bruk av disposisjonsfond. Det vil si at regnskapsført bruk av disposisjonsfond er lavere enn budsjettet bruk av disposisjonsfond for Bodø kommune i 2022. Dette er iht. reglene i økonomiforskriften.

Belastningsgrad endte på 8,2 % som er over måltallet. Dette skyldes i stor grad økte rentekostnader. Kommunen har i de siste årene betalt minimumsavdrag i hht. kommunelovens bestemmelser. Forskjell mellom avskrivningsbeløp og avdragsbeløp er på 80 mill. kr. Hvis kommunen hadde betalt avdrag i størrelsesorden avskrivninger ville finansielt måltall brutto renter og avdrag blitt dårligere. Dette kan bedres kun med reduksjon i gjeldsnivået til kommunen.

Kommunen har i 2022 en ekstraordinær nedbetaling av et lån på 212 mill. kr. Dette ble vedtatt i tertialrapport 2/2022. Dette er ført i investeringsregnskapet og påvirker derfor ikke måltallet belastningsgrad i 2022. Belastningsgraden viser renter og avdrag bokført i driftsregnskapet. For 2023 har imidlertid reduserte renter og avdrag som følge av ekstraordinært nedbetalt lån gitt positivt handlingsrom i driftsbudsjettet. Redusert lånegjeld vil imidlertid påvirke gjeldsgraden positivt også for 2022 på grunn av lavere gjeld pr 31.12.2022.

Gjeldsgrad viser en fortsatt nedgang (110,7 %), men ligger over måltall (85 %). Dette skyldes at kommunen ikke har tatt opp lån til investeringer for 2022, og en ekstraordinær nedbetaling av et lån. Sistnevnte er ført i investeringsregnskapet og vil først i 2023 gi effekt på rente og avdrag.

I investeringsplanen i økonomiplan 2023-2026 har kommunen strammet inn ytterligere, med mål om at gjeldsgraden skal gå ned. Kommunen har lite egenkapitalfinansiering av investeringer. Usikkerhet i renteutvikling og mål om å unngå at finansutgiftene tar for stor del av driftsbudsjettet medfører at det blir viktig å øke andelen egenfinansiering av investeringer i årene som kommer.

Indeks	Mål	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022
Samlet	100 %	94,2 %	91,5 %	86,7 %	90,7 %	93,8%

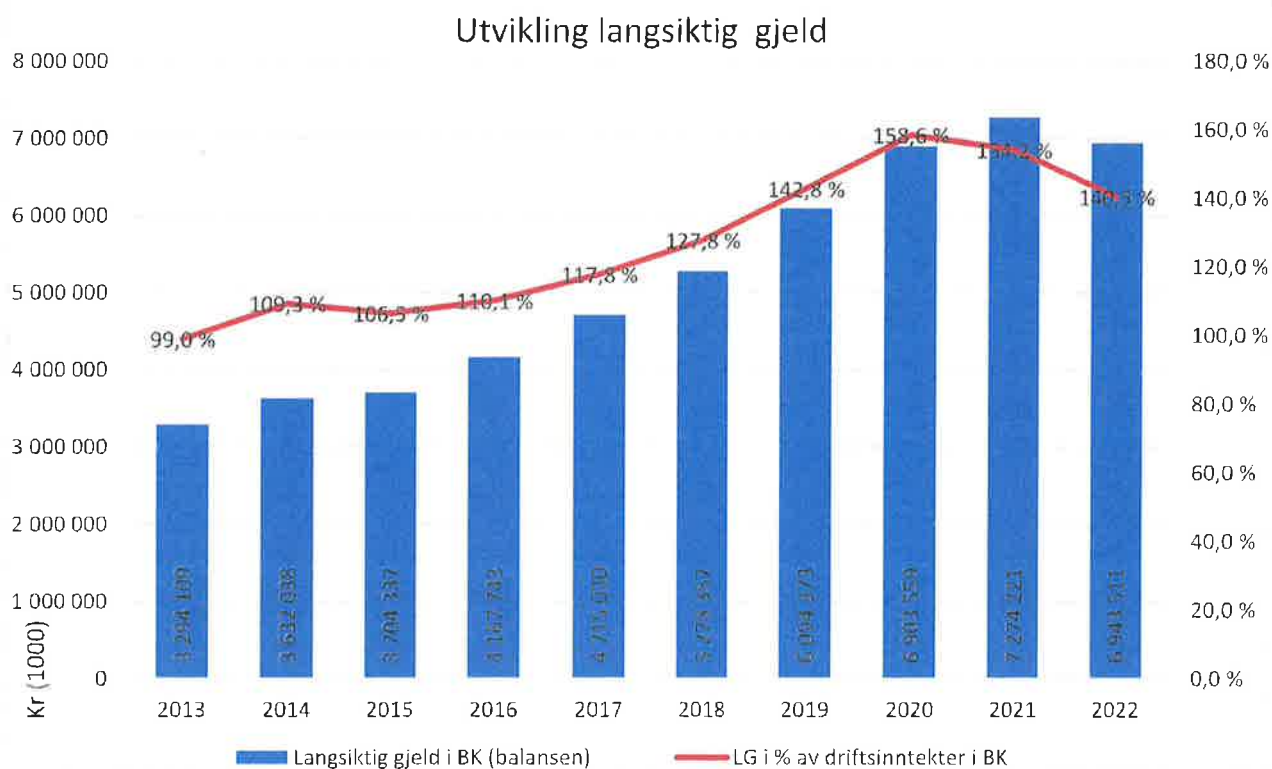
Handlingsreglene kan settes sammen til en indeks, som forteller noe om sunnheten i kommunens økonomi. Hvis alle handlingsreglene er i henhold til målene, vil indeksen vise 100 %. Når handlingsreglene avviker fra måltallene, vil det gi utslag i kommunens samlede indeks. Som tabellen over viser, er de en positiv utvikling fra 2021 til 2022. Dette skyldes hovedsakelig bedring i resultatgrad og gjeldsgrad. Resultatgrad og gjeldsgrad står for 80 % av vektet indeks. Fondsgrad og belastningsgrad står for 10 % hver.

1.2 Koronapandemien og økonomiske konsekvenser

Koronautbruddet påvirket kommunens drift også utover vinteren og våren 2022. Direkteførte merutgifter knyttet til korona er regnskapsført på eget prosjektnummer for å kunne holde oversikt. Kommunene ble lovet full kompensasjon fra staten for merutgifter for første halvår 2022. Dette ble imidlertid ikke endelig avklart før i november 2022 i forbindelse med nysaldering av statsbudsjett 2022. Bodø kommune er kompensert totalt 59,1 mill. kr til dekning av merutgifter eller mindreinntekter for 2022. Av prosjektførte merutgifter inngår i liten grad omdisponering av og merbelastning på faste ansatte eller indirekte utgifter. I tillegg er inntektstap som følge av nedstengning eller begrensete aktivitet i samfunnet vanskelig å anslå. Avdelingene i kommunen er gjennom budsjettjustering kompensert for i overkant av 42,8 mill. kr inkludert vaksinerings og TISK. I tillegg er kommunale foretak kompensert for i underkant av 4,1 mill. kr. Kompensasjon er fordelt i forbindelse med årsavslutningen pga. sein avklaring på finansiering fra statens side.

2 Utvikling i langsiktig gjeld og likviditet

Langsiktig gjeld, foruten pensjonsforpliktelse, er redusert med 330,7 mill. kr fra 2021 til 2022. Diagrammet under viser utviklingen i langsiktig gjeld knyttet til både startlån og lån til investeringer. Kommunen tok opp 200 mill. kr i startlån i 2022, mens opptak av lån til investeringer er utsatt på grunn av god likviditet. Det er foretatt ekstraordinær nedbetaling av et lån på 212 mill. kr. Så lenge betalte avdrag er høyere enn låneopptak vil kommunens gjeld reduseres.

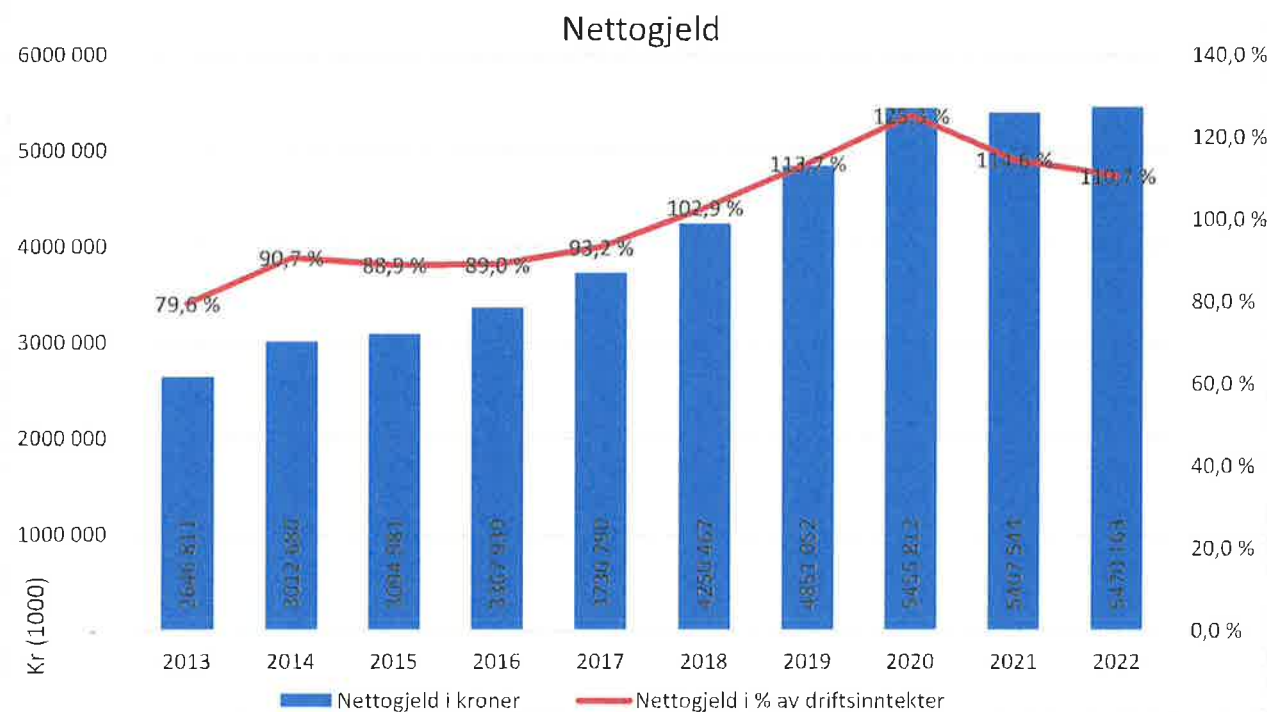

Kilde: Regnskap Bodø kommune 2013-2022. Kommunens tall, ikke konserntall.

Staten anbefaler at kommunens samlede gjeld ikke overstiger 50 % av brutto driftsinntekter. Ved avslutning av 2022 er dette nøkkeltallet for Bodø på 140,5 %. Hvis kommunen ønsker å bedre den økonomiske handlefriheten må låneopptaket være lavere enn betalte avdrag.

Det presiseres at diagrammet over viser brutto gjeldsgrad (langiktig gjeld/driftsinntekter) og avviker fra den vedtatte handlingsregelen til kommunen. Handlingsregelen til kommunen er netto gjeldsgrad, det vil si gjeldsgraden korrigert for ubrukte lånemidler og utlån/startlån.

Diagrammet under viser netto langiktig gjeld i % av driftsinntekter. Handlingsregelen (gjeldsgrad) har mål på 85 %, mens resultatet etter 2022 er 110,7 %.

Kilde: Regnskap Bodø kommune 2013-2022. Kommunens tall, ikke konserntall.

Kommunens totale likviditet i 2022 ble redusert med 350 mill. kr i forhold til 2021. Dette skyldes i all hovedsak at ubrukte lånemidler fra kommunens investeringsprosjekter ble brukt til å nedbetale et lån, samt at kommunen ikke har tatt opp budsjettert lån til investeringer i 2022. Dette for å redusere finanskostnadene. Det er viktig at kommunen jobber målbevisst og langsiktig for å styrke likviditeten i årene framover.

	2018	2019	2020	2021	2022
Sum likvider	1 222	1 277	1 368	1 634	1 284
Bundne fond	115	119	181	190	143
Skattetrekksmidler	77	81	80	86	86
Ubrukte lånemidler	349	453	565	812	192
Disp. likviditet	682	625	542	546	862

3 Budsjettavvik

Den økonomiske oversikten nedenfor viser vedtatt og regulert budsjett 2022, samt regnskapet for 2022 for driften. Forskrift for årsberetning krever at det redegjøres for avvik mellom regulert budsjett (budsjettfullmakt) og faktisk årsregnskap.

Økonomisk oversikt drift 2022

Økonomisk oversikt - drift	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg. budsjett 2022	Avvik 2022
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	1 337 100	1 365 523	1 312 871	-24 229
2 Inntekts- og formuesskatt	2 040 767	1 784 356	1 966 488	-74 279
3 Eiendomsskatt	216 229	210 196	215 196	-1 033
4 Andre skatteinntekter	1 682	150	150	-1 532
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	178 833	140 160	161 276	-17 557
6 Overføringer og tilskudd fra andre	599 400	444 974	431 124	-168 276
7 Brukerbetalinger	148 530	145 793	144 841	-3 689
8 Salgs- og leieinntekter	419 880	389 936	397 350	-22 530
9 Sum driftsinntekter	4 942 421	4 481 088	4 629 296	-313 125
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	2 364 543	2 273 366	2 233 209	-131 334
11 Sosiale utgifter	419 711	511 769	398 002	-21 709
12 Kjøp av varer og tjenester	1 289 017	1 098 015	1 247 350	-41 667
13 Overføringer og tilskudd til andre	400 281	334 049	346 655	-53 626
14 Avskrivninger	321 164	236 460	320 078	-1 086
15 Sum driftsutgifter	4 794 716	4 453 659	4 545 295	-249 421
16 Brutto driftsresultat	147 705	27 429	84 001	-63 704
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	59 592	47 649	47 649	-11 943
18 Utbytter	73 026	51 000	72 000	-1 026
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-649	1 480	1 480	2 129
20 Renteutgifter	163 381	150 728	154 728	-8 653
21 Avdrag på lån	240 887	242 877	242 877	1 990
22 Netto finansutgifter	-272 299	-293 476	-276 476	-4 176
23 Motpost avskrivninger	321 164	236 460	320 078	-1 086
24 Netto driftsresultat	196 569	-29 587	127 604	-68 966
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	16 874	1 500	15 225	1 649
26 Avsetninger til bundne driftsfond	20 703	150	2 648	18 055
27 Bruk av bundne driftsfond	-74 288	-19 044	-34 541	-39 748
28 Avsetninger til disposisjonsfond	300 941	32 820	276 324	24 617
29 Bruk av disposisjonsfond	-67 661	-79 913	-132 052	64 392
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	34 900	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	196 569	-29 587	127 604	68 966
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

Kilde: Visma regnskap 2022. Tall i 1000 kr.

Forklaringene nedenfor er knyttet til artene. Ettersom budsjett og regnskap kan havne på ulike

arter vil det oppstå avvik på artsnivå som ikke nødvendigvis vil være avvik på virksomhet eller områdenivå. Det vises også til kommentarer på avvik på hver enkelt avdeling.

1. Rammetilskuddet viser en merinntekt i forhold til regulert budsjett på 24,2 mill. kr. I løpet av året er rammetilskuddet justert ned iht. KS sin prognosemodell basert på bevilgninger gitt i revidert nasjonalbudsjett. 14,3 mill. kr av bokført rammetilskudd er tidsavgrenset i årsoppgjøret, dette gjaldt inntektsutjevningen for november og desember, som først kommer i januar og februar året etter. Staten har i 2022 gitt kompensasjon for koronautgifter til kommunene for 1. halvår gjennom rammetilskuddet.

2. Inntekts- og formuesskatt viser en merinntekt på 74,3 mill. kr. Bodø kommunes skatteinntekter ble regulert opp i tertialrapport 1 og 2 med til sammen 182,1 mill. kr. Endelige skatteinntekter for 2022 ble dermed 256,4 mill. kr høyere enn opprinnelig budsjett.

Bodø kommune benytter KS sin prognosemodell som grunnlag for skatteanslag, i tillegg til egne vurderinger. Skatteanslaget på landsbasis er oppjustert ved flere anledninger i 2022, fra statsbudsjett 2022, RNB og forslag til statsbudsjett 2023. Samlet ble skatteanslaget på landsbasis økt fra 191,76 mrd. kr i vedtatt statsbudsjett 2022 til endelige skattetall for 2022 på 220,8 mrd. kr (uten naturressursskatt 219,4 mrd. kr). Oppjusteringene var bl.a. basert på nye anslag for lønns- og sysselsettingsvekst, samt restskatter som følge av høye utbytteuttak i 2021. 9,65 mrd. kr av økningen knyttet til skatt på utbytte ble trukket i kommunenes rammetilskudd. Skatteanslagene på landsbasis gikk fra en nedgang på 1,4 % fra 2021 til 2022, til en vekst på 12,7 % fra 2021 til 2022. Dette sier noe om utfordringen for en kommune med å budsjettere skatteinntekt.

3. Eiendomsskatten viser en merinntekt på 1,0 mill. kr. Eiendomsskatten ble regulert opp i T1 med 12 mill. kr og regulert ned i T2 med 7 mill. kr.

4. Andre skatteinntekter består av konsesjonsavgift og naturressursskatt, og viser en merinntekt på 1,5 mill. kr. Naturressursskatt 1,4 mill. kr har tidligere vært budsjettert og bokført under inntekts- og formuesskatt, men skal iht. KOSTRA bokføres som andre skatteinntekter. Konsesjonsavgift blir avsatt på bundet fond.

5 Andre overføringer og tilskudd fra staten viser en merinntekt på 17,6 mill. kr og skyldes mer integreringstilskudd enn budsjettert, samt prosjektskjønnsmidler fra Statsforvalteren som ble tildelt i løpet av 2022.

6. Overføringer og tilskudd fra andre gikk med en merinntekt på 168,3 mill. kr og skyldes merinntekter på refusjoner fra staten, fødsel- og sykepengerefusjon, refusjoner fra andre inkl. andre kommuner. I hovedsak har disse merinntektene en tilsvarende utgiftsside. Refusjon momskompensasjon har f.eks en merinntekt på 12,3 mill. kr i 2022. Denne har motpost under punkt 13 overføringer og tilskudd til andre med merforbruk på 12,3 mill. kr.

7. Brukerbetalinger viser en merinntekt 3,7 mill. kr og er en nettoeffekt som skyldes mindreinntekter på foreldrebetaling SFO og barnehager, men merinntekt på pasientbetaling.

8. Salgs- og leieinntekter viser en merinntekt på 22,5 mill. kr. Årsaken er sammensatt og består av merinntekt avgiftsfritt salg 17,7 mill. kr og avgiftspliktig salg 7,4 mill. kr. Poster som går andre veien er kommunale avgifter med mindreinntekt på 2,2 mill. kr.

9. Basert på punktene 1-8 viser sum driftsinntekter en samlet merinntekt på 313,1 mill. kr i 2022.

10. Lønnsutgifter gikk samlet med et merforbruk på 131,3 mill. kr. Lønnsbudsjettet er sammensatt. Noen tjenester går med merforbruk, mens andre går med mindreforbruk. Fast lønn viser merforbruk på 84,9 mill. kr, ekstrahjelp og vikarer merforbruk på 28,5 mill. kr og overtid merforbruk på 39 mill. kr. Andre godtgjørelser viser mindreforbruk på 21 mill. kr. En del av merforbruket er knyttet til sykefravær eller foreldrepermisjoner. Refusjoner for dette ligger under punkt 6 og har gitt kommunen en merinntekt på 52 mill. kr som inngår i overføring og tilskudd fra andre. Merforbruk på lønn er i all hovedsak knyttet til Oppvekst og kultur og Helse og omsorg. Øvrige avdelinger har i 2022 et mindreforbruk på lønn på 5,7 mill. kr. Avsetning til lønnsoppgjør 2022 viser en besparelse på 10 mill. kr etter avsetning til læreroppgjør 2022 som utbetales i 2023.

11. Sosiale utgifter gikk med et merforbruk på 21,7 mill. kr. Dette skyldes merforbruk på pensjon (BKP 9,8 mill. kr, KLP 5,2 mill. kr, SPK 1,9 mill. kr og AFP 0,9 mill. kr) og arbeidsgiveravgift (4 mill. kr) som er følge av merforbruk på lønn omtalt i pkt. 10 over.

12. Kjøp av varer og tjenester gikk med et merforbruk på 41,7 mill. kr. Denne gruppen er gjerne budsjettert i større sekkeposter, mens regnskapsføringen skjer på aktuelle arter. Eksempel på noen av de største postene som viser merforbruk: Kjøp av vikartjenester fra byrå 58,8 mill. kr, kjøp av konsulenttjenester og advokatutgifter 33,8 mill. kr (i hovedsak er knyttet til IKT-saken), tilskudd private barnehager 10,7 mill. kr, kjøp barnevernstiltak 20,9 mill. kr og lisenser IKT 14,6 mill. kr. Eksempel på noen av de største postene som viser mindreforbruk: Kjøp av tjeneste i produksjonen 117,8 mill. kr, andre driftsutgifter 49,3 mill. kr, kjøp av tjenester fra andre (private) 11,8 mill. kr og strøm og fjernvarme 8,2 mill. kr.

Økningen fra vedtatt budsjett til regulert budsjett innenfor denne artsgruppen er blant annet knyttet til ABF (aktivitetsbasert finansiering) innenfor Helse og omsorg. Budsjettet til fire soner i hjemmetjenesten flyttes i starten av året til tildelingskontoret, og hjemmetjenesten får finansiering i regnskapet i hht. antall timer utført hos bruker med et påslag for indirekte tid. Budsjettet flyttes i hovedsak fra lønnsposter til kjøp av tjenester i produksjon. Det er ikke tilsvarende reduksjon fra vedtatt til regulert budsjett for lønn pga. andre reguleringer i løpet av året.

13. Overføringer og tilskudd til andre gikk med et merforbruk på 53,6 mill. kr. Årsaken er sammensatt og er knyttet til merforbruk overføring til andre private 18,5 mill. kr (hovedsakelig knyttet til barnevern og kvotekraft), overføring til egne KF og IKS 14,5 mill. kr (tilskudd Europeisk kulturhovedstad 6 mill. kr og likviditetslån 2019 til Bodø Spektrum KF omgjort til tilskudd 5 mill. kr), momskompensasjon (12,3 mill. kr, se også punkt 6), overføring av spillemidler 6,8 mill. kr og reisekostnader klienter barnevern 3,3 mill. kr. Tilsvarende var det et mindreforbruk på følgende arter: tilskudd boligtilpasning/etablering 1,6 mill. kr, sosialhjelp bidrag bolig 3,1 mill. kr og friplasser/moderert barnehage/SFO 1,9 mill. kr.

14. Avskrivninger viser et merforbruk/avvik på 1,1 mill. kr. Motpost avskrivninger, punkt 23, går tilsvarende med en merinntekt på 1,1 mill. kr. Avskrivninger påvirker ikke en kommunes netto driftsresultat.

15. Basert på punktene 10-14 viser sum driftsutgifter en samlet merutgift på 249,4 mill. kr i 2022.

16. Brutto driftsresultat, sum driftsinntekter minus driftsutgifter, viser et samlet merforbruk på 63,7 mill. kr. Dette betyr at kommunen har brukt mer penger enn den har hatt tilgjengelig.

17. Renteinntekter m.m. gir samlet en merinntekt på 11,9 mill. kr. Renter på bankinnskudd og plasseringer gir en merinntekt på 14,6 mill. kr, og skyldes bedre likviditet enn forutsatt og høyere rentesats enn lagt til grunn i budsjettet. Renter fra startlån/formidlingslån viser en mindreinntekt

på 2,9 mill. kr.

18. Utbytter gav en merinntekt utover budsjett på 1 mill. kr i 2022.

19. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler viser en merinntekt på 2,6 mill. kr. Av dette er gevinsttap 0,65 mill.kr og gevinst 3,1 mill.kr. Tidsavgrensede renter på Alfred Berg-fond er imidlertid blitt bokført to ganger slik at merinntekten er 1 mill. kr for høyt. Dette blir korrigert i regnskap 2023. Redusert markedsverdi (tap) utgjør 0,6 mill. kr.

20. Renteutgifter viser et merforbruk på 8,7 mill. kr som følge av høyere rentenivå i 2022 enn lagt til grunn i budsjettet. Ekstraordinær nedbetaling av lån på slutten av året medførte også noe høyere renteutgift ved innfrielsen.

21. Avdrag på lån viser mindretgift på 2 mill. kr for året 2022. Kommunen har oppfylt kommunelovens krav om minimumsavdrag. Ekstraordinær nedbetaling av lån 212 mill. kr er ført i investeringsregnskapet.

22. Netto finansutgifter beregnes ved å summere linje 17+18+19, deretter trekke fra linje 20 og 21. Postene 17-19 medfører en merinntekt på 10,8 mill. kr, og renter/avdrag bidrar med samlet med et merforbruk på 6,7 mill. kr. Til sammen viser netto finansutgifter et mindreforbruk 4,2 mill. kr.

23. Motpost avskrivninger, se punkt 14.

24. Netto driftsresultat er 69 mill. kr bedre i forhold til regulert budsjett. Det var opprinnelig budsjettert med et merforbruk på 29,6 mill. kr, men resultatet ble et mindreforbruk på 196,6 mill. kr. Resultatet ble dermed at handlingsregelen resultatgrad (netto driftsresultat i % av driftsinntektene) endte på 4 %, mens målet er minst 1,75 %.

25. Overføring til investering gikk med et merforbruk på 1,6 mill. kr i 2022. Overføringene gjelder egenkapitalinnskudd BKP og KLP, samt overføringer til ulike investeringer.

26. Avsetninger til bundne driftsfond viser et merforbruk/avvik på 18,1 mill. kr. Avsetning til bundne fond oppstår ved at kommunen har fått tildelt øremerkede tilskudd som ikke ble benyttet fullt ut i tildelingsåret. Disse midlene kan ikke brukes til andre formål og må enten settes av på bundet fond eller tilbakebetales til avsender.

27. Bruk av bundne driftsfond har et positivt avvik på 39,7 mill. kr. Dette er tilskudd som er mottatt tidligere år og satt av i tidligere årsavslutninger til finansiering av aktivitet påfølgende år. Motposten til disse inntektene ligger under lønn- og sosiale utgifter, og ulike driftsposter.

28. Avsetninger til disposisjonsfond viser et merforbruk/avvik på 24,6 mill. kr. Dette består av 21 mill. kr til flyktningefondet (ikke budsjettert) og 3,6 mill. kr i netto avsetning til vedlikeholdsfond.

29. Bruk av disposisjonsfond viser et positivt avvik på 64,4 mill. kr. Siden en kommune ikke kan gå med overskudd er mindreforbruket i 2022 nullet ved å redusere bruk av disposisjonsfond.

30. Dekning av tidligere års merforbruk. I vedtatt budsjett 2022 var det budsjettert med inndekning av anslått merforbruk 2021 på 35 mill. kr. Da regnskapet for 2021 ble avsluttet ble merforbruk dekt inn i hht. strykningsreglene i budsjett- og regnskapsforskriften. I PS 57/22 Årsregnskap 2021 ble budsjettert underskuddsdekning omgjort til avsetning 18,7 mill. kr til premieavviksfond (pensjonsfond) og 16,3 mill. kr til disposisjonsfond.

31. Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat viser et avvik på 69 mill. kr. Dette er summen av linjene 25-29.

32. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk) viser null, etter at kommunen har fulgt reglene fra budsjett- og regnskapsforskriften. Mindreforbruk justeres derfor ved å øke avsetning til disposisjonsfond eller slik det er gjort i 2022 ved å redusere bruk av disposisjonsfond (se også punkt 29).

4 Budsjettgjennomføring

Bystyrets bevilgning til tjenesteyting skal være førende for budsjettgjennomføringen og kommentarene til årsresultatet. I tillegg skal det jfr. Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner legges fram en bevilgningsoversikt per rammeområde fratrukket avsetninger og bruk av fond. Denne oversikt ligger nederst i dette kapitlet med forklaringene.

Administrasjonsavdelingen, Oppvekst og kultur og Helse og omsorg har avsluttet regnskapet med et merforbruk, mens Utbygging og eiendom, Næring og utvikling, Teknisk og Økonomi og finans har avsluttet 2022 med et mindreforbruk. Det er brutto budsjettavvik for stort sett alle avdelingene, det vil si at man har merforbruk/mindreforbruk på utgiftssiden og merinntekt på inntektssiden. Det påpekes imidlertid at mesteparten av nye inntekter er enten refusjon av allerede oppståtte utgifter eller øremerkende inntekter. Kommunedirektøren ønsker fortsatt fokus på brutto driftsutgifter i månedlige økonomirapporteringer i 2023. Alle virksomhetsledere skal vurdere innkomne inntekter hver måned, og foreslå budsjettjusteringer for å få korrekte brutto driftsutgifter der kommunedirektør har fullmakter. I tilfelle nye inntekter vil budsjettjusteringer bli fremlagt bystyret for godkjenning. Budsjettgjennomføringen er kommentert ut fra nettoresultat som vist i tabellene under, det vil si brutto utgifter minus brutto inntekter.

Oversiktene i kap. 4 viser totale inntekter og utgifter, samt avvik for 2022 totalt og pr avdeling. Tallene er hentet fra Visma. Alle tall i 1000 kr.

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Bodø					
Inntekt	-5 538 152	-4 916 635	-5 237 097	301 055	-5 313 753
Utgift	5 538 152	4 916 635	5 237 097	-301 055	5 313 753
Netto	0	0	0	0	0

Samlet sett har kommunen i 2022 levert et årsresultat i balanse. Det etter at 64,4 mill. kr i bruk av disposisjonsfond er strøket i henhold til gjeldende regnskapsregler. Tjenesteområdene har levert et merforbruk på 73,2 mill. kr. I de neste underkapitlene redegjøres det for tjenesteområdenes resultater.

4.1 Administrasjonsavdelingen

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Administrasjon					
Inntekt	-46 931	-35 346	-36 611	10 319	-54 249
Utgift	198 790	164 151	182 178	-16 612	198 856
Netto	151 860	128 805	145 567	-6 292	144 607

Administrasjonsavdelingen (AA) består av seks kontorer: kommuneadvokat, D-IKT, HR inkludert lærlinger, kommunikasjon, politisk sekretariat og et fellesområde. AA har avsluttet regnskapsåret 2022 med et merforbruk på til sammen 6,3 mill. kr. Dette skyldes i all hovedsak ekstraordinære utgifter til rettsaken vedrørende IKT-anbudet.

Merforbruket fordeler seg på følgende måte mellom kontorene:

- Kommuneadvokat merforbruk 0,2 mill. kr
- Digitalisering og IKT merforbruk 14,1 mill. kr
- HR mindreforbruk 5,0 mill. kr
- Kommunikasjon merforbruk 0,4 mill. kr
- Politikk mindreforbruk 0,9 mill. kr
- Felles AA mindreforbruk 0,4 mill. kr

Kommuneadvokaten gikk med et lite merforbruk på 0,2 mill. kr, dette skyldes at inntektsbudsjettet, salg av tjenester, ikke lot seg realisere dette året.

Digitalisering og IKT har et merforbruk på 14,1 mill. kr, som skyldes kostnader til advokatbistand i forbindelse med rettsaken vedrørende IKT-anbudet.

HR-kontoret inkl. lærlinger gikk med et mindreforbruk på 5,0 mill. kr. Dette skyldes at det har vært vanskelig å få tak i mange nok lærlinger, samt at HR-kontoret har hatt en del vakanser gjennom året.

Kommunikasjon gikk med et merforbruk på 0,4 mill. kr. Dette skyldes et uløst effektiviseringskrav som er plassert på området.

Politisk sekretariat gikk med et mindreforbruk på 0,9 mill. kr. Dette skyldes bl.a. sykepengerefusjon, samt litt lavere reiseaktivitet enn tidligere år.

Felles AA gikk med et mindreforbruk på 0,4 mill. kr. Dette skyldes i hovedsak vakanse. På dette området ligger også utgifter og inntekter (kompensasjon) vedrørende koronahotell-ordningen. Innsparingskravene ble opprinnelig lagt på dette området, men er i løpet av 2022 blitt fordelt ut på de ulike kontorene.

Sykefraværet endte i 2022 på 6,82 %, som er en økning fra 4,14 % i 2021. Sykefraværet har dermed økt, og skal fortsatt følges kontinuerlig opp.

4.2 Oppvekst- og kulturavdelingen

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Oppvekst og kultur					
Inntekt	-452 705	-351 526	-345 500	107 204	-393 213
Utgift	1 808 897	1 612 154	1 647 378	-161 519	1 721 134
Netto	1 356 192	1 260 629	1 301 877	-54 315	1 327 920

Årets resultat for oppvekst- og kulturavdelingen viser et samlet merforbruk på 54,3 mill. kr. Tabellen nedenfor viser hvordan resultatet fordeler seg på de ulike områdene innen oppvekst- og kulturavdelingen.

Område	Regnskap 2022	Reg budsjett 2022	Resultat 2022
OK FELLES	5 779	-11 920	-17 699
GRUNNSKOLE	605 723	606 981	1 258
BARNEHAGE	423 298	412 897	-10 401
BARNE- OG FAMILIEENHETEN	122 926	117 780	-5 146
KULTUR	102 104	103 063	959
FLYKTNING	-44 257	-43 815	442
BARNEVERN	140 620	116 892	-23 727
Sum netto	1 356 192	1 301 877	-54 315

OK Felles

Regnskapet for OK avdelingens fellesområde viser et merforbruk på 17,7 mill. kr. Isolert sett viser driftsregnskapet for OK felles et resultat i balanse. Årets negative resultat skyldes den uspesifiserte andelen av nedtrekk som ikke er fordelt på de øvrige virksomhetsområdene innenfor avdelingen.

Grunnskole

Grunnskole går med et mindreforbruk i 2022 på 1,2 mil. kr. Mindreforbruket er dermed på cirka 0,17 % av grunnskolens bruttobudsjett. I 2021 var mindreforbruket på 0,57 % av bruttobudsjettet. Det er i 2022 blitt gjennomført innsparinger på til sammen 42,8 mill. kr. Disse fordeler seg som følgende: vøreffekten av tiltak satt i verk fra høsten 2021 (3,75 mill. kr), tiltak fra januar 2022 (24,53 mill. kr), reduksjoner i forbindelse med avtaler (2 mill. kr), reduksjoner merkantile/administrative stillinger (1 mill. kr) og andel av OK-avd. innsparinger (17 mill. kr). Fra innsparingen på 17 mill. kr trekkes 6 mill. kr i reduksjon å innsparinger gjort i av bystyret.

Innsparinger på streiken utgjorde ca. 13,5 mill. kr. Av dette besluttet bystyret at 10 mill. kr skulle brukes til tiltak i skolene. Ca. 8,8 mill. kr av dette ble brukt i 2022 og resten er satt av på fond til bruk i 2023. De resterende 3,5 mill. kr har bidratt til at resultatet på grunnskole kom i pluss i 2022.

Bodø voksenopplæring, som har hatt merforbruk i noen år grunnet fall i elevtallet, har i 2022 hatt en økning i elevtallet fra spesielt Ukraina. Økte inntekter sammen med reduksjon i faste stillinger

gjør at BVO nå driver i balanse. De fleste skolene har et mindreforbruk eller innenfor 2 % merforbruk av budsjetttrammen. Målet er å få alle skolene innenfor en slik rammestyring. Flere skoler har en forbruksprosent på over 2 %. Dette gjelder Aspåsen, Grønnåsen, Mørkvedmarka, Bankgata, Tverlandet, Misvær og Skolen i Væran. Flere skoler melder at de har utfordringer med å holde seg innenfor lærernormen dersom de skal holde de økonomiske rammene.

Barnehage

Årsresultatet for barnehagesektoren viser et totalt merforbruk på 10,4 mill. kr. Resultatet er ca. 5 mill. kr svakere enn prognosen per 2. tertial. Årsaken til avviket mellom resultat og prognose skyldes i all hovedsak at de kommunale barnehagene så langt ikke har lyktes med å oppnå en bemanningsnorm på 6,0. Dette resulterer blant annet i at lønnsutgiftene er høyere enn forutsatt. I henhold til tall fra årsmeldingene for alle de kommunale barnehagene (inkludert oppvekstsentrene) var normtallet på 5,6 per 15. desember i 2022.

Fellesområdet inkludert driften av barnehagekontoret gikk med et merforbruk på 2,6 mill. kr. Isolert sett driftet Barnehagekontoret innenfor budsjetttrammen. Merforbruket skyldes blant annet inntektsreduksjon i tilknytning til foreldrebetaling i de kommunale barnehagene. I tillegg ligger det et forventet effektiviseringskrav på 5 mill. kr på fellesområdet som man ikke har lyktes med å effektivisere.

Driftstilskuddet til de private barnehagene endte med et merforbruk på kr 7,9 mill. kr. Dette skyldes blant annet en samlet økning i antall plasseringer hos de private barnehagene enn det man la til grunn i det opprinnelige budsjettet.

Barne- og familieenheten

Barne- og familieenheten (BFE) er en organisatorisk enhet som består av Rønvik og Sentrum familiesenter, Mørkved og Tverlandet familiesenter, Skolehelsetjenesten og Helsestasjon for ungdom, Ergoterapi- og fysioterapitjenesten, Psykisk helsetjeneste, Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT), Spesialpedagogisk fagteam og Utekontakten. Samlet resultat for Barne- og familieenheten viser et merforbruk på 5,1 mill. kr. Det negative resultatet henger sammen med at spesialpedagogisk fagteam har et merforbruk på 5,9 mill. kr som skyldes utgifter til spesialpedagogisk hjelp i både de kommunale og de private barnehagene.

Kultur

Kulturområdet har et samlet mindreforbruk på 1,0 mill. kr for 2022. Mindreforbruket skyldes ubrukte midler avsatt til Fritidskortet og ubesatte vakante stillinger.

Flyktning

Etter årets fondsdisposisjoner viser resultatet til flyktningeområdet et mindreforbruk på 0,4 mill. kr. I tråd med Flyktningefondets vedtekter ble det i 2022 avsatt 21 mill. kr på fond i forbindelse med årsavslutningen.

Barnevern

Det totale merforbruket for barnevernet utgjorde 23,7 mill. kr i 2022. Merforbruket skyldes hovedsakelig utgifter knyttet til KOSTRA funksjon 252 - Barneverntiltak når barnet er plassert av barnevernet. Dette omfatter utgifter til fosterhjem, akutt plasseringer og institusjon, samt andre

hjelpetiltak i tillegg til plassering. Utgifter i forbindelse med tilsyn av fosterhjem føres også på funksjon 252.

4.3 Helse- og omsorgsavdelingen

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Helse og omsorg					
Inntekt	-377 896	-343 253	-293 967	83 930	-429 739
Utgift	1 780 471	1 610 978	1 675 713	-104 758	1 762 264
Netto	1 402 575	1 267 725	1 381 747	-20 828	1 332 525

Årets resultat for helse- og omsorgsavdelingen viser et totalt merforbruk på 20,8 mill. kr.

Merforbruket er knyttet til et totalt innsparingskrav på stillingsreduksjoner og driftsbudsjett hvor helse- og omsorgsavdelingen fikk sin andel på 42 mill. kr. Innsparingskravet ble spesifisert på tjenestenivå og fordelt ut i organisasjonen hvor tjenesten så har jobbet aktivt for å imøtekomme kravet. Avdelingen har gjennom 2022 hatt stort fokus på stram økonomistyring og gjennomføring av politisk vedtatte innsparingskrav. Det er varierende resultater internt i helse- og omsorgsavdelingen, hvor enkelte områder ser forbedringer fra fjoråret, mens andre ser store forverringer.

Det er store rekrutterings- og kompetanseutfordringer tjenesten står ovenfor. Vanskeligheter knyttet til å rekruttere nødvendig kompetanse i kombinasjon med et høyt sykefravær gir sitt utløp i form av merutgifter ved kjøp av private vikarer og overtid.

Prognosene for HO var ved T1 et merforbruk på 20,5 mill. kr og ved T2 et merforbruk på 20 mill. kr. Begge prognosene ble utarbeidet med den forutsetning at de ekstraordinære kostnadene til korona ville bli kompensert i sin helhet. Da alle disse kostnadene ble kompensert, er resultatene til HO i tråd med prognosene.

Tabellen nedenfor viser hvordan resultatet fordeler seg på de ulike områdene innen helse- og omsorgsavdelingen.

Område	Regnskap 2022	Reg budsjett 2022	Resultat 2022
HO ØVRIG	53 776	81 760	27 983
INSTITUSJONER	393 347	379 749	-13 598
HJEMMETJENESTEN	329 681	304 728	-24 953
MILJØTJENESTEN	285 033	286 441	1 408
TILDELING	117 115	110 974	-6 141
HELSE	129 901	119 067	-10 834
NAV	83 377	87 750	4 374
BOLIGTJENESTEN	10 345	11 277	932
Sum netto	1 402 575	1 381 747	-20 828

HO-øvrige viser et mindreforbruk på 27,9 mill. kr. Hovedårsakene til det betydelige mindreforbruket handler om ubrukte midler fra heltidsprosjektet grunnet forsinket implementering totalt 10 mill. kr, samt udisponerte midler til smittevernslager på 11 mill. kr.

Institusjonsområdet viser til 13,6 mill. kr i merforbruk ved årets slutt. Dette resultatet er en vesentlig forverring fra 2021. Det er særlig innenfor institusjonsområdet at rekrutterings- og kompetanseutfordringen er prekær, noe resultatet bærer preg av. Bruk av overtid og byråtenester ble ved årets slutt henholdsvis 11 og 33,3 mill. kr, noe som totalt sett utgjør en økning på 16,3 mill. kr fra året før.

Hjemmetjenesten leverer et merforbruk på 24,9 mill. kr. Resultatet skyldes også her utfordringer knyttet til rekruttering og kompetanse. Bruk av overtid og kjøp av vikartjenester endte på henholdsvis 12,3 og 15,2 mill. kr. i 2022.

Miljøtjenesten viser til et mindreforbruk på 1,4 mill. kr ved årets slutt. Mindreforbruket skyldes avviking av en barnebolig i tillegg til fullstendig effektivering av samtlige innsparingskrav.

Tildelingskontoret viser ved årets slutt til 6,1 mill. kr i merforbruk. Merforbruket er delt mellom tildelingskontoret og ABF-området. Merforbruket hos kontoret på totalt 4,4 mill. kr knyttes i all hovedsak til kjøp av tjenester fra private leverandører. ABF-området hadde et merforbruk på 1,7 mill. kr som har sammenheng med innsparingskravet på ABF-modellen.

Helsekontorets resultat ble 10,8 mill. kr i merforbruk. Den generelle driftsutfordringen til helsekontoret er et merforbruk på vikarinnele/spesialistpermisjoner i fastlegeordningen, samt høyere utgifter enn budsjettet på nye fastleger som er i spesialisering.

NAV viser ved årets slutt til et resultat på 4,73 mill. kr i mindreforbruk. Resultatet for 2022 skyldes i all hovedsak et mindreforbruk på økonomisk sosialhjelp. Videre er det også mindreforbruk på lønn, som forklares ved at noen stillinger har blitt holdt vakant.

Boligtjenesten fikk et mindreforbruk på 0,93 mill. kr. Resultatet her skyldes lavere kostnader knyttet til både husleietilskudd og tilskudd til boligetablering.

4.4 Utbygging og Eiendomsavdelingen

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Utbygging og eiendom					
Inntekt	-104 589	-51 147	-107 543	-2 953	-49 182
Utgift	270 237	211 946	273 280	3 043	218 172
Netto	165 648	160 799	165 737	89	168 990

Avdelingen har i 2022 levert ift. budsjettmål og holdt seg innenfor avdelingens rammer. Dette er inkludert den nye boligforvaltningen, energiområdet, og Kvartal 99 som er utenfor «ordinær» drift. Avdelingen ble kompensert for Covid-effekter ved årets slutt med ca. 1,1 mill. Avdelingen ser utfordringer med å opprettholde tilfredsstillende vedlikehold ved kommunes tjenestebygg med de nedtrekk som må løses av avdelingen. Det positive regnskapsresultat i 2022 skyldes effekter av arbeidet med driftstilpasninger, digitalisering, automatisering og effektivisering iht. avdelingens

effektiviseringsmål. Det er i mindreforbruket også engangseffekter som følge av vakanser (langtidsfravær og permisjoner) i organisasjonen som har bidratt til å holde rammen.

Iht. retningslinjer vedtatt i PS 71/20 - avsetninger til vedlikeholdsfond, settes det av til fond for framtidig vedlikehold ca. 3,6 millioner i 2022.

4.5 Nærings- og utviklingsavdelingen

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Næring og utvikling					
Inntekt	-37 635	-23 231	-34 915	2 720	-76 068
Utgift	67 485	51 427	64 612	-2 873	105 013
Netto	29 850	28 196	29 697	-153	28 945

Nærings- og utviklingsavdelingen gikk samlet med et merforbruk på 153 000 kr. Merforbruket gjelder området Næring og utvikling hvor prosjektene Invest in Bodø, Smart Bodø og Kulturveien hadde et merforbruk i 2022.

Sykefraværet gikk opp til 4,79 % i 2022, mot 4,08 % i 2021.

4.6 Teknisk avdeling

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Teknisk					
Inntekt	-311 645	-269 278	-270 905	40 740	-274 947
Utgift	406 998	353 937	370 412	-36 587	385 088
Netto	95 353	84 660	99 507	4 154	110 142

Avdelingens driftsresultat for 2022 viser et mindreforbruk på 4,2 mill. kr. I tillegg til fokuset på driftseffektivisering og engangseffekter som følge av vakanser, langtidsfravær og permisjoner, har avdelingen hatt et overskudd på parkeringsinntekter. Det ble i budsjett for 2022 tatt høyde for bortfall av parkeringsinntekter i forbindelse med kommunale byutviklingsprosjekter. Disse prosjektene har hatt en senere oppstart enn først antatt og bidratt til det positive driftsresultatet.

Brann, feiing, samt renovasjon er skilt ut i egne interkommunale selskaper: Salten brann IKS og IRIS Salten IKS.

I 2022 hadde avdelingen et sykefravær på 6,7 %, en oppgang fra 6,4 % i 2021.

4.7 Økonomi og finansavdelingen inkl. kommunedirektør

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Økonomi og finans					
Inntekt	-19 641	-13 732	-13 732	5 909	-15 963
Utgift	45 694	36 150	43 969	-1 725	38 213
Netto	26 054	22 419	30 237	4 183	22 250

Driften i økonomi- og finansavdelingen har vært preget av vakanser i 2022. Dette er utfordrende fordi avdelingen har mange lovpålagte oppgaver som må leveres uansett kapasitet ved avdelingen. Avdelingen har avsluttet regnskapsåret 2022 med et mindreforbruk på til sammen 4,2 mill. kr. Mindreforbruket fordeler seg på følgende måte mellom kontorene:

- Kommunedirektør mindreforbruk 0,2 mill. kr
- Økonomikontoret mindreforbruk 0,4 mill. kr
- Regnskapskontoret mindreforbruk 1,3 mill. kr
- Innkjøp/felles innkjøp i Salten mindreforbruk 2,3 mill. kr

Mindreforbruk kommunedirektør er knyttet til lavere bruk av konsulenttenester enn budsjettet.

Økonomikontoret har et mindreforbruk knyttet til vakanser og refusjon sykefravær.

Ved regnskapskontoret har det skjedd et generasjonsskifte på slutten av 2021 og gjennom 2022. Mindreforbruk ved regnskapskontoret er derfor i hovedsak knyttet til vakante stillinger, samt lavere aktivitetsnivå enn planlagt pga. redusert bemanning.

Ved innkjøpskontoret har også bemanningssituasjonen vært en utfordring i 2022. Innkjøpskontoret har over tid hatt kapasitetsutfordringer som følge av underbemanning, sykefravær og stor arbeidsmengde. Bystyret økte rammen til innkjøpskontoret med 6 mill. kr i tertialrapport 1/2022 til kjøp av tjenester for å øke kapasiteten til å kjøre anbudsprosesser. Målet var å bli ajour med etterslepet ved utgangen av 2022. Imidlertid var ca. halve beløpet brukt i 2022 og resterende er i regnskap satt av til fond for bruk til formålet i 2023. Mindreforbruk ved innkjøpskontoret er knyttet til vakanser og mer bonusinntekt.

Til tross for færre ansatte er sykefravær for avdelingen fortsatt på akseptabelt nivå; 3,66 %. Dette fordeler seg i 2022 med 0,99 % korttidsfravær og 2,67 % langtidsfravær. Det er en økning fra 2021 da sykefraværet var på 2,46 %. Økningen er knyttet til langtidsfravær som ikke er jobberelatert.

4.8 Kommunens fellesområde

Resultat	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg budsjett 2022	Avvik 2022	Regnskap 2021
Kommunens fellesområde					
Inntekt	-4 187 110	-3 829 122	-4 133 924	53 186	-4 020 393
Utgift	959 579	875 891	979 555	19 977	885 014
Netto	-3 227 531	-2 953 231	-3 154 369	73 163	-3 135 379

Regnskapet for kommunens fellesområdets for 2022 viser et positivt avvik på 73,2 mill. kr, etter foretatte strykninger. Merinntekten gjelder i all hovedsak følgende ansvar:

- Finansområde mindreforbruk 4,2 mill. kr
- Skatt/rammetilskudd merinntekt 61,3 mill. kr
- Felleskostnader mindreinntekt 0,6 mill. kr
- Avtaler merforbruk 6,7 mill. kr
- Avskrivninger/kapitalkostnader, netto merinntekt 17,3 mill. kr
- OPS merforbruk 0,3 mill. kr
- Pensjon merforbruk 1,6 mill. kr
- Kvotekraft mindreinntekt 1,7 mill. kr

Finansområdet har bidratt med et mindreforbruk på 4,2 mill. kr i 2022. Renteutgiftene ga i 2022 et merforbruk på 8,5 mill. kr utover regulert budsjett. Renteinntektene har gitt en samlet merinntekt på 11,9 mill. kr. Dette skyldes merinntekter på kommunens bankinnskudd og plasseringer, mens det var en mindreinntekt på renter fra startlån. Avdrag på lån hadde et mindreforbruk på 2,2 mill. kr i forhold til budsjett.

Bruk av disposisjonsfond er redusert med 64,4 mill. kr på fellesområdet som del av årsoppgjørdisposisjonene siden kommunen ikke kan gå med overskudd. Bruk av disposisjonsfond er budsjettert og bokført under både området skatt og rammetilskudd og området felleskostnader. Dette inngår i netto avvik pr område i oppstillingen overfor, med hhv. 39,9 mill. kr og 24,5 mill. kr.

Ansvar skatt og rammetilskudd går med en merinntekt på 101,2 mill. kr dersom en holder utenfor redusert bruk av disposisjonsfond (netto 61,3 mill. kr dersom en inkluderer redusert bruk disposisjonsfond). Skatteinngangen ga en merinntekt på 74,3 mill. kr sammenlignet med regulert budsjett. Dette viser til kommentarer om skatt på inntekt og formue under kapitel 3, pkt. 2. Kommunen mottok i tillegg 1,4 mill. kr i naturressursskatt. Rammetilskudd ga en merinntekt på 24,2 mill. kr og eiendomsskatt en merinntekt på 1 mill. kr.

Felleskostnader gikk med samlet mindreforbruk/merinntekt på 25,1 mill. kr dersom en ser bort fra avvik bruk disposisjonsfond (resultat inkl. redusert bruk disposisjonsfond besparelse 0,6 mill. kr). På dette området ligger det noen felles budsjettposter som ikke er brukt/regulert ut, blant annet avsetning lønnsoppgjør inkl. sosiale kostnader 11,4 mill. kr og usikre forpliktelser på 13,7 mill. kr.

Budsjettert inndekning av anslått merforbruk 2021 34,9 mill. kr i vedtatt budsjett 2022, ble regulert bort i T1.

Avtaleområdet går med et merforbruk på 6,7 mill. kr. Dette knytter seg i hovedsak til omgjøring av likviditetslån Bodø Spektrum til tilskudd 5 mill. kr og koronakompensasjon til KF'ene samlet 4,1 mill. kr. Forsikring (kundeutbytte) gav en besparelse på 0,9 mill. kr.

Avskrivningene og kapitalkostnader har gitt 17,3 mill. kr i merinntekter sammenlignet med budsjettet på kommunes fellesområde. Avskrivningene og kapitalkostnadene påvirker ikke kommunens totale driftsresultat, da det ligger motposter ute på avdelingene, spesielt innenfor VA-sektoren.

Ansvar OPS gikk med et merforbruk på 0,3 mill. kr. Virksomheten inneholder alle føringer knyttet til drift av brannstasjonen, inkludert husleieutgifter og fremleieinntekter. Avviket skyldes noe høyere vedlikeholds- og renholdsutgifter enn budsjettet.

Ansvarsområdet pensjon hadde en merutgift på 1,6 mill. kr. Avviket består av kommunens felleskostnader til AFP som ga et merforbruk 0,8 mill. kr og mindreinntekt bruk av premiefond 0,8 mill. kr. Avsetning til premieavviksfondet er budsjettet og bokført med 106 mill. kr og bidrar ikke til avvik.

Ansvar kvotekraft inneholder alle inntekter og utgifter knyttet til produksjon, salg og egenforbruk av konsesjons- og kvotekraft. Virksomheten endte med en mindreinntekt på 1,7 mill. kr, etter at budsjettet salg ble regulert ned med 10 mill. kr i T2 2022. Kommunen brukte 11,9 mill. kr. av kvotekraft til egen virksomhet.

4.9 Bevilgningsoversikt pr område

Tabellen under viser budsjettgjennomføringen og årsresultatet pr avdeling.

Bevilgningsoversikt pr område	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg. budsjett 2022	Avvik 2022
Administrasjon	151 860	128 805	145 567	-6 292
Oppvekst og kultur	1 356 192	1 260 629	1 301 877	-54 315
Helse og omsorg	1 402 575	1 267 725	1 381 747	-20 828
Utbygging og eiendom	165 648	160 799	165 737	89
Næring og utvikling	29 850	28 196	29 697	-153
Teknisk	95 353	84 660	99 507	4 154
Økonomi og finans	26 054	22 419	30 237	4 183
Kommunens fellesområde	-3 227 531	-2 953 231	-3 154 369	73 162
Sum	0	0	0	-0

Kilde: Visma 2022. Tall i 1000 kr.

Det er disse tallene som er svart ut i denne årsberetningen i kapittel 4.1-4.8.

Fra årsregnskap 2022 har kommunen følgende regnskapsskjema – bevilgningsoversikt pr område:

Bevilgningsoversikt pr område	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg. budsjett 2022	Avvik 2022
Administrasjon	154 575	131 350	148 513	-6 062
Oppvekst og kultur	1 481 077	1 389 803	1 429 883	-51 194
Helse og omsorg	1 409 187	1 260 269	1 386 792	-22 395
Utbygging og eiendom	146 588	154 778	148 846	2 258
Næring og utvikling	52 300	41 201	54 101	1 801
Teknisk	8 588	14 923	11 212	2 624
Økonomi og finans	23 054	22 419	27 237	4 183
Kommunens fellesområde	30 372	221 753	45 317	14 945
Sum	3 305 742	3 236 496	3 251 901	-53 841

Kilde: Visma 2022. Tall i 1000 kr.

Bevilgningsoversikt pr område er et krav i budsjett- og regnskapsforskriften.

I tabellen over, er poster som bruk av fond, avsetning til fond, avskrivninger, statlig overføringer, sentrale inntekter (skatt- og rammetilskudd, eiendomsskatt) og sentrale utgifter (renter og avdrag) tatt bort. Tabellen under viser i sum hvor mye inntektene og utgiftene er blitt korrigert for pr avdeling for poster utenfor bevilgningsoversikten.

Korrigeringer avdelinger	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg. budsjett 2022	Avvik 2022
Administrasjon				
Inntekter	-2 819	-2 546	-2 946	-126
Utgifter	104	-	-	-104
Netto	-2 716	-2 546	-2 946	-230
Oppvekst og kultur				
Inntekter	-150 271	-129 857	-129 976	20 295
Utgifter	25 386	683	1 970	-23 416
Netto	-124 885	-129 175	-128 006	-3 121
Helse og omsorg				
Inntekter	-19 090	-3 144	-5 045	14 044
Utgifter	12 478	10 600	-	-12 478
Netto	-6 612	7 456	-5 045	1 567
Utbygging og eiendom				
Inntekter	-13 607	-13 606	-13 606	0
Utgifter	32 666	19 627	30 497	-2 169
Netto	19 059	6 021	16 891	-2 168
Næring og utvikling				
Inntekter	-24 256	-13 005	-24 404	-148
Utgifter	1 806	-	-	-1 806
Netto	-22 450	-13 005	-24 404	-1 954
Teknisk				
Inntekter	-33 837	-11 623	-10 852	22 985
Utgifter	120 602	81 360	99 147	-21 455
Netto	86 765	69 736	88 295	1 530
Økonomi og finans				
Inntekter	-	-	-	0
Utgifter	3 000	-	3 000	-
Netto	3 000	-	3 000	0
Kommunens fellesområde				
Inntekter	-4 126 462	-3 762 151	-4 076 953	49 509
Utgifter	868 558	587 166	877 266	8 708
Netto	-3 257 904	-3 174 984	-3 199 687	58 217

Kilde: Visma 2022. Tall i 1000 kr.

5 Investering

Bevilgningsoversikt – investering, viser avvik mellom opprinnelig budsjett, og regulert budsjett i forhold til faktisk regnskap. Avvikene skyldes i hovedsak forsinket fremdrift for noen av investeringsprosjektene.

Bevilgningsoversikt - investeringsregnskap	Regnskap 2022	Budsjett 2022	Reg. budsjett 2022	Avvik 2022
1 Investeringer i varige driftsmidler	441 937	471 154	620 169	178 231
2 Tilskudd til andres investeringer	16 713	13 000	13 000	-3 713
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 758	222 500	223 758	221 000
4 Utlån av egne midler	0	0	2 700	2 700
5 Avdrag på lån	212 766	6 850	219 257	6 490
6 Sum investeringsutgifter	674 175	713 504	1 078 883	404 708
7 Kompensasjon for merverdiavgift	65 852	54 909	74 569	8 716
8 Tilskudd fra andre	105 748	59 053	100 445	-5 303
9 Salg av varige driftsmidler	46 421	246 400	254 137	207 716
10 Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	6 746	0	0	-6 746
13 Bruk av lån	459 657	338 942	619 688	160 030
14 Sum investeringsinntekter	684 424	699 304	1 048 838	364 414
15 Videreutlån	359 795	200 000	200 000	-159 795
16 Bruk av lån til videreutlån	359 795	200 000	200 000	-159 795
17 Avdrag på lån til videreutlån	77 056	75 940	75 940	-1 116
18 Mottatte avdrag på videreutlån	127 011	75 940	75 940	-51 071
19 Netto utgifter videreutlån	-49 955	0	0	49 955
20 Overføring fra drift	-16 874	-1 500	-16 780	94
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	17 094	0	17 000	-94
22 Bruk av bundne investeringsfond	-10 338	0	-10 338	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	94 811	0	10 514	-84 297
24 Bruk av ubundet investeringsfond	-24 489	-12 700	-30 441	-5 952
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	60 205	-14 200	-30 045	-90 250
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0

Kilde: Visma regnskap 2022. Tall i 1000 kr.

- Investeringer i varige driftsmidler viser et mindreforbruk på 178,2 mill. kr. Det er mindreforbruk på flere prosjekter. Dette skyldes forsinkelser i framdriften.
- Tilskudd til andres investeringer viser et merforbruk på 3,7 mill. kr. Dette gjelder overføringer til Bodø kirkelige fellesråd, Bodø Havn KF og justeringsavtaler mva. Avviket skyldes i sin helhet justeringsavtaler mva.
- Investeringer i aksjer og andeler i selskaper har et stort mindreforbruk i 2022. Budsjettert aktivitet her gjelder i KLP og BP – egenkapitalinnskudd, samt kapitalisering av Nye Bodø Eiendommer AS. Det store mindreforbruket skyldes i sin helhet avvik på kapitalisering av Nye Bodø Eiendommer AS.
- Utlån av egne midler. Bodø kommune budsjetterte med utlån av 2,7 mill. kr til andre i 2022.

Dette gjelder vedtak i tertial 2 om forskuttering av spillemidler til Bodø friidrettsklubb, Saltstraumen skytterlag og Bodø Spektrum AS. Avviket skyldes endret framdrift i disse prosjektene.

5. Avdrag på lån viser et mindreforbruk på 6,5 mill. kr. Det er foretatt en ekstraordinær nedbetaling i 2022 på et lån på 212,4 mill. kr. Dette ble vedtatt i T2.

6. Sum investeringsutgifter er summen av linjene 1-5. Totalt viser det et mindreforbruk på 404,7 mill. kr.

7. Kompensasjon for merverdiavgift viser en mindreinntekt på 8,7 mill. kr. Dette følger aktiviteten, så lavere aktivitet gir også lavere kompensasjon.

8. Tilskudd fra andre viser en merinntekt på 5,3 mill. kr. Denne posten kan være alt fra tilskudd fra staten, refusjoner fra fylkeskommunen og andre, justeringsavtaler, samt overføringer fra staten/fylkeskommunen/andre.

9. Salg av varige driftsmidler viser en mindreinntekt på 207,7 mill. kr. Avviket skyldes i all hovedsak avvik på kapitalisering av Nye Bodø Eiendommer AS.

10. Salg av finansielle anleggsmidler har ingen poster i kommunens regnskap/budsjett.

11. Utdeling fra selskaper har ingen poster i kommunens regnskap/budsjett.

12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler viser en merinntekt på 6,7 mill. kr. Denne posten gjelder i all hovedsak avdrag på lån og forskutterte spillemidler til idrettslag. Avviket skyldes at det ikke er budsjettert med disse inntektene da det er knyttet usikkerhet til når Bodø kommune eksempelvis mottar avdrag på forskutterte spillemidler.

13. Bruk av lån avviker fra regulert budsjett som følge av forsinkelser på prosjekter, jfr. kommentar under pkt. 1. Denne posten er eksklusiv låneopptaket til startlån.

14. Sum investeringsinntekter er linjene 7-13. Den viser en samlet mindreinntekt på 364,4 mill. kr som følge av lavere aktivitet på investeringssiden enn budsjettert.

15. Videreutlån viser hvor mye som er lånt ut til kunder i forbindelse med startlånsordningen. Bystyret har vedtatt en låneramme til startlån på 200 mill. kr i 2022. Avviket på 159,8 mill. kr må finansieres i forbindelse med politisk behandling av årsregnskap 2022. Mottatte avdrag fra kunder benyttes til betaling av avdrag til Husbanken. Eventuelle ekstraordinære innbetalinger skal settes av til fond. Slik midler kan kun benyttes til nye utlån eller til nedbetaling av gjeld i Husbanken. Dette krever imidlertid vedtak fra bystyret. Slikt vedtak er dessverre ikke bedt om i 2022, men blir formelt fremmet i forbindelse med politisk behandling av årsregnskap 2022.

16. Bruk av lån til videreutlån er årets låneopptak i forbindelse med startlånsordningen. Det vises til kommentarer under pkt. 15.

17. Avdrag på lån til videreutlån viser hvor mye kommunen samlet har nedbetalt på kommunens startlånsportefølje i Husbanken. Det vises til kommentarer under pkt. 15.

18. Mottatte avdrag på videreutlån viser hva kundene har betalt i avdrag på startlånene. Avviket som er en merinntekt på 51 mill. kr skyldes økte eller flere innbetalte avdrag fra kundene. Det vises til kommentarer under pkt. 15.

19. Netto utgifter videreutlån viser en samlet merinntekt på 49,9 mill. kr. Dette skyldes ekstraordinære avdrag på startlån som kundene har betalt inn. Det vises til kommentarer under pkt. 15.

20. Overføring fra drift viser en merinntekt på 0,1 mill. kr. Dette gjelder overføringer ifm. ID 9336 Småhus og kjøp av kjøretøy til UE. Avviket skyldes i all hovedsak renter på tapsfond for startlån.
21. Avsetninger til bundne investeringsfond viser et merforbruk på 0,1 mill. kr. Avviket skyldes i all hovedsak avsetning av renteinntekter på tapsfond for startlån.
22. Bruk av bundne investeringsfond er i henhold til budsjett. Dette gjelder gryteklare prosjekter og tilskuddsprosjekter innenfor Bypakke Bodø.
23. Avsetninger til ubundet investeringsfond viser et merforbruk i form av økte avsetninger til ubundne investeringsfond på 84,3 mill. kr. Merforbruket skyldes avsetninger til tomteutbyggingsfond, boligfond, udisponerte spillemidler og avsetning til avdragsfond for startlån.
24. Bruk av ubundet investeringsfond har et mindreforbruk på 5,9 mill. kr. Avviket skyldes endret framdrift på prosjekter som var budsjettert med bruk av tomteutbyggingsfondet.
25. Dekning av tidligere års udekket beløp har ingen poster i kommunens regnskap/budsjett.
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger er summene av linjene 20-23. Totalt viser linjen et merforbruk på 90,3 mill. kr.
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp) blir 0 (balanse).

6 Likestilling

Kjønnsfordeling

	2018		2019		2020		2021		2022	
	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel	Antall	Andel
Kvinner	3 296	75,3 %	3 326	75,2 %	3 266	75,1 %	3 181	74,8 %	3 018	74,6 %
Menn	1 083	24,7 %	1 094	24,8 %	1 085	24,9 %	1 069	25,2 %	1 030	25,4 %
Totalt	4 379	100,0 %	4 420	100,0 %	4 351	100,0 %	4 250	100,0 %	4 048	100,0 %

Kilde: Kuben/Styrhuset.

Tabellen viser oversikt over antall ansatte i Bodø kommune de siste årene fordelt på kjønn.

Kjønnsfordelingen er stabil, selv om det er en svak tendens til at andelen kvinner blir mindre.

Kommunen er av den oppfatning at en bedre kjønnsfordeling vil ha positiv effekt både på arbeidsmiljø og på det generelle likestillingsarbeidet til gode for begge kjønn.

Likestillingslovgivningen åpner for positiv særbehandling av både kvinner og menn når formålet er å fremme likestilling.

Lønnspolitikken skal ivareta og fremme likestilling mellom kjønnene. Hovedtariffavtalen legger også særskilt vekt på at lønnspolitikken skal være likestilt. Arbeidsgiver er bevisst på og følger opp at lønnsdifferensiering basert på kjønn ikke skal forekomme i Bodø kommune. Det sist nevnte gjenspeilte seg konkret ved en felles og omforent føring ved gjennomføringen av fjorårets lokale lønnsforhandlinger i Bodø kommune om at, *Lønnsforskjeller basert på kjønn skal ikke forekomme i Bodø kommune og at eventuelle lønnskjevheter som avdekkes/dokumenteres søkes rettet opp i under årets lokale lønnsforhandlinger.*

	2020	2020	2021	2021	2022	2022	Kvinners andel av menn		
	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	Mann	Kvinne	2020	2021	2022
Kap 3	837 139	766 607	871 341	789 391	886 258	790 931	91,6 %	90,6 %	89,2 %
Kap 4	474 616	483 142	491 785	502 229	515 207	522 471	101,8 %	102,1 %	101,4 %
Kap 5	679 193	640 854	709 212	662 487	732 677	695 693	94,4 %	93,4 %	95,0 %

Kilde: HRM rapport Visma.

Tabellen viser gjennomsnittlig brutto årslønn for hele kommunen per 01.12. i 2020, 2021 og 2022 fordelt på kvinner og menn i de respektive lønnskapitlene. Den kan leses slik at kvinner ansatt i Bodø kommune per 1.12.2022 tjente 95,2 prosent av lønnen til menn. Her er det grunn til å opplyse om at det er forskjell på hvor stor andel av kvinner og menn som jobber for eksempel i ulike stillingskoder og sektorer. Merk at tabellen bare sier noe om hvilke lønnsforskjeller som finnes, men ikke noe om hvorvidt forskjellene kan være basert på forskjeller i ansvar, kompleksitet, kompetanse eller andre forhold som ikke vises gjennom for eksempel hvilken stillingskode eller kapitteltilhørigheten noen har.

Mangfold og mangfoldskompetanse

1.januar 2020 ble kravene hjemlet i Likestillings- og diskrimineringsloven til aktivitets- og redegjørelsesplikt skjerpet. Handlingsplan for mangfold, likestilling og inkludering - En del av Bodø kommunes arbeidsgiverpolitikk, ble vedtatt i Administrasjonsutvalgets behandling i møte den 12.10.21 (PS 21/10). Årlige tiltaksplaner utarbeides i arbeidsverksteder med partene og forutsetningen er at tiltakene må være finansiert før de iverksettes. Tiltaksplanene skal i tillegg være en del av den årlige likestillingsredegjørelsen som skal legges fram for Administrasjonsutvalget.

Bodø kommune skal i et samarbeid med Seema (Senter for mangfoldsledelse) nå målet med å øke kompetanse og bevissthet rundt mangfold gjennom å kurse/sertifisere 10 ledere i mangfoldsledelse. Prosjektet er et samarbeid mellom næring- og utviklingsavdelingen og HR-kontoret, og er en del av mangfoldsarbeidets mål om et mer inkluderende arbeidsliv som blant annet er forankret i kommunens arbeidsgiverstrategi gjennom handlingsplan for mangfold, likestilling og inkludering.

For at ansatte i Bodø kommune skal levere treffsikre tjenester til innbyggerne, er vi avhengige av innsikt og forståelse for innbyggernes ulike utfordringer og behov. Mangfoldskompetanse og et mangfoldig arbeidsliv handler om hver og en av oss og hvordan vi får det beste potensialet frem hos oss selv og hverandre. Bodø kommune må gjenspeile samfunnet for øvrig gjennom økt kunnskap og kompetanse for å lykkes i dette viktig arbeidet. Gevinsten er økt trivsel, økt mestring og økt omdømme, å være en attraktiv arbeidsgiver og sikre nok og riktig kompetanse i arbeidslivet i årene som kommer.

Bodø kommune ønsker å oppfordre sine medarbeidere til å bygge en sterk «vi-følelse» ved å fokusere på likhetene og på å lære av hverandres ulikheter. Når vi belyser likhetene, samtidig som vi anerkjenner ulikhet og det unike hos hvert enkeltmenneske som en styrke, binder vi mennesker sammen.

Mangfoldsledelse handler om akkurat dette, å se hele mennesket og det som skjuler seg bak alle merkelapper og kategorier, som kjønn, nasjonalitet, religion, funksjonsnivå, seksuell legning, alder, hudfarge eller geografisk tilhørighet.

Fokus på mangfoldsledelse skal bidra til at kommunen blir enda bedre på inkludering slik at alle skal få muligheten til å delta med sine ressurser i arbeidslivet.

I forkant av sertifiseringen har 600 ledere, tillitsvalgte og verneombud fått tilbud om e-læringskurs i verdien av mangfold.

Deltidsansatte

	100 %	Under 100%	Andel under 100 %	100 - 80 %	80 - 50 %	Under 50 %
Kvinner	1 882	1 136	37,64 %	2 163	474	381
Menn	770	260	25,24 %	822	97	111
Totalt	2 652	1 396	34,49 %	2 985	571	492

Kilde: Kuben/Styrhuset, per desember 2022.

Det er langt flere kvinner som er deltidsansatt enn menn, noe som er utfordrende i et likestillingsperspektiv. Videreføring av arbeidet med innføring av heltidskultur er derfor også viktig som et likestillingstiltak.

Det jobbes kontinuerlig med å redusere uønsket deltid, gjennom ulike turnusordninger og tilpasninger i arbeidstiden for å kunne tilby flest mulig full stilling.

Andelen deltidsansatte innen Helse- og omsorgsavdelingen er hovedsakelig blant ufaglærte og fagarbeidere. De fleste sykepleierstillingene som ikke er på natt eller hos Bodø legevakt er fulltidsstillinger. Sykepleiere i deltidsstillinger med turnus dag/kveld kan om de selv ønsker det og med forbehold om at vedtatte økonomiske rammer gir rom for dette, tilbys heltidsstillinger i og med at Bodø kommune har flere ubesatte sykepleierstillinger i 100 %.

Heltidskultur

Helse- og omsorgsavdelingen har i løpet av 2022 en god måloppnåelse for heltid. Måltallet for gjennomsnittlig stillingsstørrelse er 75 %, mens dette er 50 % for andel 100 % stillinger.

I overkant av 70 ansatte i Helse- og omsorgsavdelingen har fått heltidsstillinger og vi tror at alle som ønsker denne stillingsprosenten, har fått det.

Tallene i tabellen under viser at andel 100 % stillinger er økende, både for helse og omsorg, og kommunen som helhet. At det er noen avdelinger som går litt opp og ned, kan skyldes turnover og enkelt hendelser, som slår ut den ene eller andre veien. De store avdelingene (HO og OK) med over tusen ansatte, går riktig vei.

Tallene omfatter alle ansatte i Bodø kommune.

Avdeling/Andel 100 %	2018	2019	2020	2021	2022
Administrasjon	85,63 %	85,82 %	78,65 %	76,20 %	83,28 %
Oppvekst og kultur	67,94 %	71,06 %	71,52 %	70,62 %	72,54 %
Helse og omsorg	36,17 %	38,24 %	39,59 %	43,64 %	47,12 %
Utbygging og eiendom	71,17 %	73,29 %	77,84 %	78,40 %	81,82 %
Næring og utvikling	94,59 %	94,87 %	90,48 %	90,24 %	92,68 %
Teknisk	94,07 %	93,58 %	94,69 %	94,78 %	96,42 %
Økonomi og finans	97,22 %	96,97 %	98,51 %	100,00 %	97,96 %
Sum	55,84 %	57,97 %	58,41 %	59,63 %	62,76 %

Kilde: Kuben/Styrhuset, 2018-2022.

Forskning viser at endring i gjennomsnittlig stillingsstørrelse er å anse som den beste indikatoren på utviklingen av en heltidskultur. Det viser seg at mange medarbeidere ikke ønsker å jobbe 100%, men er fornøyd med en noe lavere stillingsandel. I tillegg skal vi som arbeidsgiver inkludere og tilrettelegge for medarbeidere som har en redusert arbeidsevne. Sett i forhold til dette er absolutte tall om antall medarbeidere i heltidsstillinger en mindre optimal måleindikator for heltidskultur.

Tabellen under viser at gjennomsnittlig stillingsstørrelse er samlet sett på vei i riktig retning. Her gir også små endringer i de avdelingene må få ansatte store utslag.

Avdeling/Gj.snitt stilling	2018	2019	2020	2021	2022
Administrasjon	92,29 %	91,75 %	88,98 %	89,25 %	96,15 %
Oppvekst og kultur	90,31 %	90,31 %	90,15 %	90,34 %	90,09 %
Helse og omsorg	73,92 %	74,17 %	74,97 %	77,06 %	78,39 %
Utbygging og eiendom	86,74 %	88,61 %	88,65 %	91,24 %	92,39 %
Næring og utvikling	97,50 %	97,88 %	94,72 %	96,25 %	87,50 %
Teknisk	96,52 %	97,06 %	96,73 %	97,41 %	98,54 %
Økonomi og finans	100,00 %	98,64 %	95,19 %	100,00 %	98,57 %
Sum	84,12 %	84,25 %	84,29 %	85,57 %	86,20 %

Kilde: Kuben/Styrhuset, 2018-2022.

7 Internkontroll

Internkontroll er en del av kommunens samlede styring og ledelse for å levere gode tjenester innenfor krav fastsatt i lover og forskrifter. Kommunedirektøren skal rapportere en gang i året til bystyret om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn.

I kommuneloven § 25-1, er det utdypet hva som er kommunedirektørens ansvar hva gjelder internkontroll. Kommunedirektøren skal:

- beskrive kommunens hovedoppgaver, mål og organisering
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Internkontrollen i Bodø kommune tar utgangspunkt i virksomhetsprosessene og består av 4 hovedelementer:

1. Risikoidentifisering
2. Forebyggende tiltak
3. Avvikshåndtering
4. Rapportering

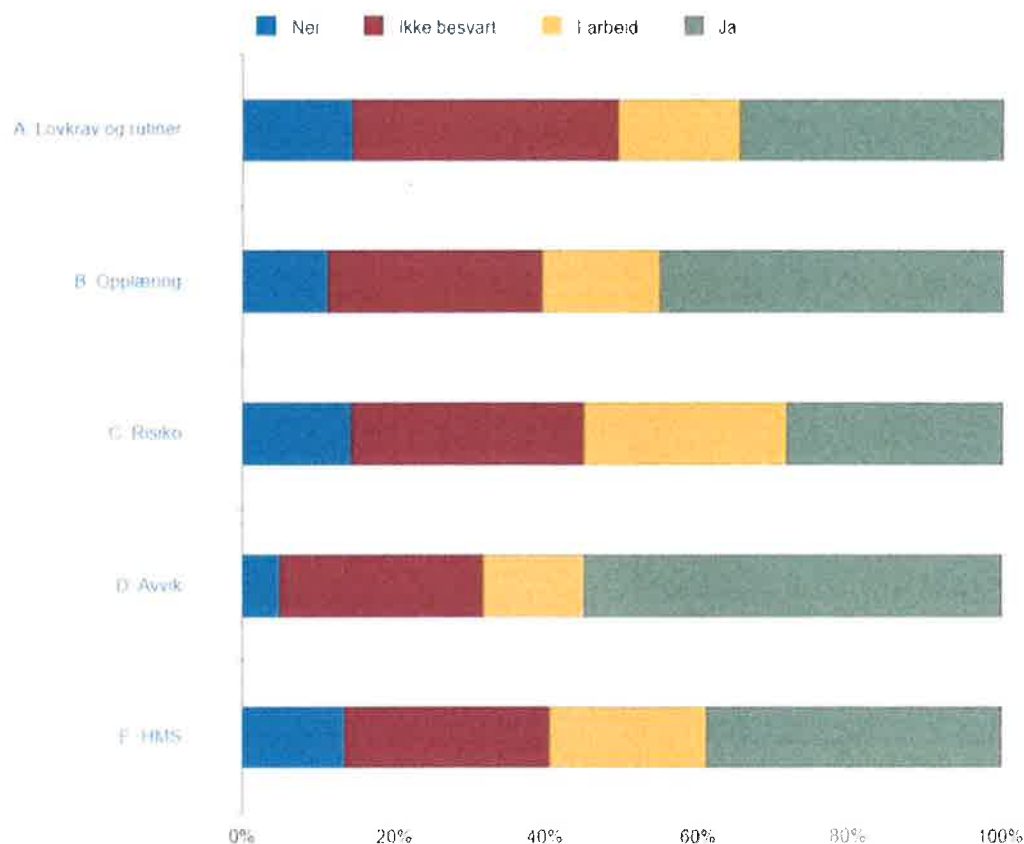
I Bodø kommune brukes Kvalitetslosen (Compilo) som kvalitetssystem. Kommunens viktigste prosedyrer er beskrevet i kvalitetssystemet, samt felles retningslinjer og etisk plattform. Her meldes og håndteres avvik, og man har oversikt over avviksstatistikk som kan brukes i forbedringsarbeid. Kvalitetssystemet har også en egen ROS-modul som er besluttet å være kommunes felles verktøy for gjennomføring av risikovurderinger.

Ledere har ansvar for å etablere internkontroll i egne virksomheter, og alle medarbeidere skal videre være kjent med kommunens system og aktuell dokumentasjon. Dette vil til sammen sikre god styring og kvalitet på tjenestene vi leverer.

For å følge opp om kommunen gjør det vi sier vi skal gjøre, er det utarbeidet sjekklister i rapporteringssystemet Framsikt, hvor man rapporterer hvorvidt internkontroll og HMS- arbeidet følges opp. Sjekklisterne gjenspeiler de 4 hovedelementene i vår internkontroll.

Innen utgangen av 2022 er det en del ubesvarte sjekklister, noe som kan henge sammen med at det er første året en har innført en slik ordning. Hovedvekten av virksomhetene har enten utført punktene eller de er under arbeid, noe som er positivt.

Internkontroll - fordelt på kategorier

Prioriteringer i 2022

Prioriteringene i det systematiske internkontrollarbeidet dette året har vært preget av kompetanseheving innen internkontroll, og implementering av systemet. Det er gitt opplæring i bruk og oppbygging av kvalitetssystemet, i avvik, avvikshåndtering og bruk av avviksstatistikk, samt opplæring i ROS-analyser.

I forbindelse med budsjettarbeidet 2022 ble det gjennomført grundige ROS-analyser i hele kommunen, hvor nedtrekkene er risikovurdert. Dette har ført til et mer solid beslutningsgrunnlag for politikerne når budsjettet skulle vedtas.

Det ble i arbeidet med styringsdokumentet for internkontroll vedtatt å gjennomføre en sektorovergripende risikovurdering for kommunen, som jevnlig skal rulleres. Prosessen tar for seg og kartlegger risikoen i:

- virksomhetenes hovedprosesser.
- overordnede prosedyrer, regelverk og retningslinjer.

Vesentlige risikoer som kommunen kartla var blant annet å rekruttere/beholde relevant personell/kompetanse, informasjon om og forankring av rutiner og reglementer i hele organisasjonen, systematisk oppfølging og kontroll, kritisk infrastruktur, bortfall av ekom/dataangrep og vold og trusler. Tiltak for å minske risikoene ble nedfelt i en handlingsplan som skal følges opp de påfølgende år.

Varsling

Bodø kommune har etablert et eksternt varslingsmottak som driftes av Ernst & Young (EY). EY vurderer hvorvidt innkomne saker er å anse som varsler eller ikke, og bidrar med forslag til videre oppfølging. Denne ordningen fører til god kvalitetssikring av kommunens oppfølging av varslingsaker.

Det kom inn totalt **17 varsler** i 2022 via EY. Seks av disse varslene ble avvist og ett varsel ble trukket av varsleren. Varslingene behandles videre i tråd med kommunens interne varslingsrutine og alle sakene er håndtert innen rimelig tid. I de sakene det ble funnet kritikkverdige forhold, er tiltak iverksatt.

Avvik

Når svikt skjer, skal ansatte melde avvik slik at kommunen kan fange opp hendelser og etablere muligheter til forbedring og læring.

Antall meldte avvik i perioden 01.01.2022- 31.12.2022 totalt for Bodø kommune: **6457**

Type avvik 1)	Antall 2022
HMS	2 354
Tjeneste- tjenestemottaker (avvik knyttet til tjenesteleveransen/mottakerne)	3 077
Organisasjon internt/(saksbehandling)	1 274
Samhandling/samarbeid med eksterne aktører	457
Personvern/informasjonsikkerhet GDPR	82
Korona	22
Ytre Miljø	44

Antall avvik meldt i tjenesteområdene:

Kommunalområde	Antall 2021	Antall 2022
Administrasjon, Økonomi og Finans og Næring og utvikling	23	50 (økning innen ØF)
Helse og omsorg	5 616	5 024
Oppvekst og kultur	930	1 157
Teknisk	233	163
Næring og utvikling og Utbygging og eiendom	45	62

Resultater fra tilsyn

Kommunen har hatt flere tilsyn fra statlige etater i 2022, noe som bidrar til forbedring av våre systemer og praksis.

Det er i 2022 blant annet gjennomført 4 tilsyn fra Arbeidstilsynet, hvor kommunen fikk pålegg om forbedringer i samtlige av dem. Påleggene omhandlet fysisk arbeidsmiljø (utilfredsstillende utforming av lokaler) innen fengselshelsetjenesten, manglende ROS-analyser, tiltak og opplæring for håndtering av vold og trusler innen oppfølgingstjenesten for psykisk helse og rus og sikkerhet på byggeplass og ved gravearbeid (sikring og skilting av stillas, samt HMS kort). Samtlige avvik er lukket og tiltak i kommunen er iverksatt.

Tilsyn fra Statsforvalteren har blant annet gitt følgende resultater:

Det ble gjennomført tilsyn med helseberedskap og kommunal beredskapsplikt, hvor det ble påpekt at det helhetlige og systematiske arbeidet med samfunnssikkerhet- og beredskap i kommunen bør forbedres og forankres bedre i lederskapet. Innen helseberedskapen var funnet at kommunen må evaluere og oppdatere plan for helsemessig og sosial beredskap, samt ha oppdatert smittevernplan.

Statsforvalteren gjennomførte tilsyn med habilitering/opplæring til barn i barne- og avlastningsboliger. De undersøkte om kommunen sørger for at helse- og omsorgstjenester til barn i barne- og avlastningsboliger blir utført i samsvar med aktuelle lovkrav slik at barna får trygge og gode tjenester. Det ble ikke avdekket lovbrudd under tilsynet. Dette understøtter at kommunen har kvalitet på disse tjenestene.

Innen oppvekst- og kulturavdelingen har statsforvalteren ført tilsyn ved 2 skoler på tema skolemiljø (rapport forelå i 2022) og digital undervisning i spansk. Det ble funnet avvik i begge disse tilsynene. Som følge av det har kommunen gjennomført revisjon av plandokument for trygt

¹ Totaltallet i denne tabellen avviker fra oppgitt totalsum for kommunen. Dette grunnet at noen avvik meldes i flere kategorier, og telles dermed to eller flere ganger. Et HMS-avvik kan eksempelvis også være et avvik i tjenesten.

og godt skolemiljø og det er etablert en felles digital varslingsfunksjon for elever, foresatte og ansatte. Det er også dokumentert at elevene har fått den opplæring og vurdering i spansk, som de har krav på.

Statsforvalterens tilsyn ved kulturkontoret gjaldt drift av idrettsbaner med plastholdig løst fyllmateriale. Avvikene her gikk på at man ikke har gode nok tiltak for å hindre spredning av fyllmateriale, uforsvarlig lagring av fyllmateriale, svakheter ved ROS-analyser, rutiner og avvikshåndtering knyttet til spredning. Avvikene er rettet opp og tilsynet lukket.

I tillegg har Mattilsynet ført tilsyn med vannverk hvor man fant at vannverkene leverer tilfredsstillende drikkevann. DSB/DLE utførte tilsyn ved Utbygging og eiendomsavdelingen som innstallasjonsvirksomhet og konklusjonene her var at virksomheten har et etablert internkontrollsystem som overvåkes og gjennomgås systematisk.

8 Etisk standard

Bodø kommunes etiske standard bygger først og fremst på felles nasjonale verdier som blant annet individets rettssikkerhet og personvern. Kommunesektoren er avhengig av innbyggernes tillit og et godt omdømme og må derfor ha en sterk bevissthet om etiske spørsmål i all sin virksomhet. Arbeidet med etisk bevissthet i kommunen må derfor være en kontinuerlig aktivitet, både blant folkevalgte og i administrasjonen.

Våre etiske retningslinjer bygger på kommunens overordnede kjerneverdier som er "Kvalitet, Omsorg og Respekt". Bodø kommune har nulltoleranse for vold, trusler, mobbing og trakassering. Disse grunnleggende verdiene skal prege hele kommunens virksomhet, internt og eksternt.

Høy etisk standard er en sentral forutsetning for den kommunale tjenesteyting og myndighetsutøvelse, og for at våre innbyggere, brukere og samarbeidspartnere skal ha tillit til Bodø kommune. Målet med disse generelle etiske retningslinjene er at alle ansatte, fremtidige medarbeidere og folkevalgte skal etterleve disse, være bevisste på dette og i møtet med alle de ulike etiske dilemmaer og valgsituasjoner som kan oppstå. Det er nå behov for en gjennomgang og revisjon av tidligere vedtatte etiske retningslinjer. Arbeidet er igangsatt og saken skal videre til politisk behandling i 2023.

I forlengelsen av revisjonen blir det viktig å identifisere konkrete tiltak og/eller verktøy for å sikre at Bodø kommune som organisasjon prioriterer og videreutvikler etisk refleksjon og praksis i samsvar med reviderte retningslinjer, og at dette følges opp i daglig ledelse og drift.

En sentral målsetning for kommunen er at arbeidsmiljølovens krav til et fullt forsvarlig arbeidsmiljø til enhver tid er innfridd for den enkelte medarbeider uavhengig av arbeidssituasjonen. Det overordnede mål er likevel at byens innbyggere erfarer at de kan ha tillit til at kommunen har en høy etisk standard i hele sin tjenesteproduksjon.

Reviderte varslingsrutiner ble vedtatt i 2021, og det ble etablert et eksternt varslingsorgan etter anskaffelsesprosess. Målsettingen er at ansatte sier ifra om kritikkverdige forhold og at dette blir håndtert på en god måte i organisasjonen. Dette henger nøye sammen med den forbedrings-, ytrings- og åpenhetskultur vi hele tiden i fellesskap må verne om og utvikle.

Kommunen er bevisst på at både ansatte og brukere skal oppleve reell medvirkning og innflytelse på beslutninger og tiltak som berører den enkelte, og at kommunens vilje til å ta ansvar for økt mangfold og inkludering er synlig. Systematisk arbeid med etikk og etisk refleksjon i hverdagen er

en viktig forutsetning for kvalitetsforbedring. Dette arbeidet må prioriteres og kontinuerlig gjennomføres i organisasjonen.

9 Sykefravær

Det samlede sykefraværet i kommunen i 2022 endte på 10,39 %, som er høyere enn måltallet på 7,5 %. Dette utgjør en liten økning fra 2021 der tallet var 9,72 %. Det var et høyt smittetrykk på starten av året, mens fraværet for august-november var lavere enn i 2021.

HR gjør stadig grep for å gjøre oppfølgingen av sykefravær så enkel som mulig for ledere og ansatte. Dette gjennom tydelige rutiner og veiledere, samt videokurs i Smartportalen. Sykefraværstrutinen ble revidert og publiseres i løpet av 2023. Det er i tillegg igangsatt utarbeidelse av en veileder for sykefraværs- og nærværsoppfølging.

IA-rådgivere har jevnlig møtepunkter med NAV for å sikre god oppfølging av ansatte og virksomheter med høyt sykefravær. Saksbehandlere fra NAV har hatt faste månedlige kontordager ute i utvalgte virksomheter med særlige utfordringer knyttet til sykefravær. I tillegg har Friskgården bedriftshelsetjeneste gjennomført prosjektet «Langtidsfrisk» på Hovdejodet/Vollsletta, som innebærer tett oppfølging av ansatte og ledergruppe. Endelig evaluering gjennomføres april 2023.

Som et ledd i handlingsplan for mangfold, likestilling og inkludering har kommunen besluttet å inngå første arbeidskontrakt gjennom HeltMed, en stiftelse som jobber for å inkludere personer med utviklingshemming til det ordinære arbeidsliv. Første arbeidskontrakt ble inngått og tilknyttet til Rådhuset, Bodøs storstue.

Avdeling	2018	2019	2020	2021	2022
Administrasjon	8,64 %	7,30 %	5,28 %	4,14 %	6,82 %
Oppvekst og kultur	7,89 %	8,60 %	8,32 %	8,88 %	9,91 %
Helse og omsorg	9,37 %	10,28 %	10,44 %	12,52 %	12,69 %
Utbygging og eiendom	4,75 %	3,41 %	4,44 %	6,26 %	4,93 %
Næring og utvikling	2,36 %	4,67 %	6,91 %	4,08 %	4,79 %
Teknisk	7,65 %	4,97 %	6,37 %	6,13 %	6,70 %
Økonomi og finans	3,62 %	4,33 %	2,50 %	2,46 %	3,66 %
Bodø kommune	8,24 %	8,66 %	8,64 %	9,76 %	10,39 %

Kilde: Kuben/Styrhuset.

10 IKS med hovedkontor i Bodø

Årsberetningen er pliktig til å inneholde opplysninger om interkommunale samarbeid som har sitt hovedkontor i Bodø, i de tilfeller der disse opplysningene er viktige for å bedømme samarbeidets stilling og resultatet av virksomheten.

Det er tre interkommunale samarbeider som har sitt hovedkontor i Bodø; Salten Brann IKS, Iris Salten IKS og Helse- og miljøtilsyn Salten IKS. Bodø kommune har et OPS-samarbeid med Gunvald Johansen der Salten Brann IKS sin hovedsentral ligger. Salten Brann IKS betaler husleie

basert på Bodø kommune sine kostnader. Det er ingen særskilte kommentarer tilknyttet Iris Salten og Helse- og miljøtilsyn Salten.

11 Konsolidert regnskap

Fra og med regnskapsåret 2020 er kommunene pliktige til å utarbeide konsolidert regnskap som viser kommunen som en økonomisk enhet. Det konsoliderte regnskapet omfatter følgende enheter:

- Bodø kommune
- Bodø Spektrum KF
- Stormen Konserthus Bodø KF
- Bodø Havn KF

Det konsoliderte årsregnskapet er utarbeidet ved å slå sammen årsregnskapene til enhetene som inngår i konsolideringen.

I Bodø kommunens konsernregnskap utgjør Bodø kommunens regnskap mesteparten av det totale regnskapet. Tall og tabeller i denne årsberetningen omfatter kun driften i Bodø kommune. Det vises for øvrig til årsberetningene til de kommunale foretakene.

Med hilsen

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Kornelija Rasic
Avdelingsdirektør

Bodø, 31.03.2023.

Årsregnskap 2022

Bevilgningsoversikt - drift

(Beløp i hele tusen)

	Regnskap	Regulert	Vedtatt	Regnskap
	2022	budsjett	budsjett	2021
		2022	2022	
1 Rammetilskudd	1 337 100	1 312 871	1 365 523	1 401 193
2 Inntekts- og formueskatt	2 040 767	1 966 488	1 784 356	1 841 093
3 Eiendomsskatt	216 229	215 196	210 196	176 220
4 Andre generelle driftsinntekter	180 515	161 426	140 310	146 483
5 Sum generelle driftsinntekter	3 774 611	3 655 981	3 500 385	3 564 989
6 Sum bevilgninger drift, netto	3 305 742	3 251 901	3 236 496	3 262 949
7 Avskrivninger	321 164	320 078	236 460	313 182
8 Sum netto driftsutgifter	3 626 906	3 571 979	3 472 956	3 576 131
9 Brutto driftsresultat	147 705	84 002	27 429	-11 142
10 Renteinntekter	59 592	47 649	47 649	30 960
11 Utbytter	73 026	72 000	51 000	34 131
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-649	1 480	1 480	-9
13 Renteutgifter	163 381	154 728	150 728	101 045
14 Avdrag på lån	240 887	242 877	242 877	225 615
15 Netto finansutgifter	-272 299	-276 476	-293 476	-261 578
16 Motpost avskrivninger	321 164	320 078	236 460	313 182
17 Netto driftsresultat	196 570	127 604	-29 586	40 463
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
18 Overføring til investering	16 874	15 225	1 500	11 771
19 Avsetninger til bundne driftsfond	20 703	2 648	150	96 401
20 Bruk av bundne driftsfond	-74 288	-34 541	-19 044	-72 242
21 Avsetninger til disposisjonsfond	300 941	276 324	32 820	150 419
22 Bruk av disposisjonsfond	-67 661	-132 052	-79 913	-145 886
23 Dekning av tidligere års merforbruk			34 900	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	196 570	127 604	-29 586	40 463
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)				

(Oppstilling iht Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, 1..ledd. Erstatte tidligere regnskapsskjema 1A.)

Oppstillingen iht § 5-4, 1. ledd er obligatorisk iht «Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mm» og viser kommunens frie inntekter, finansinntekter og -utgifter, samt avsetning og bruk av fond der fullmakt ikke er delegert etatene/avdelingene.

Disponeringen av disse frie inntektene (redusert for netto finansutgifter og netto avsetninger til fond) pr rammeområde fremgår av oppstillingen iht § 5-4, 2. ledd, se neste side.

Bevilgningsoversikt pr område

(Beløp i hele tusen)

	Regnskap	Regulert	Vedtatt	Regnskap
	2022	budsjett	budsjett	2021
		2022	2022	
Administrasjon	154 575	148 513	131 350	148 797
Oppvekst og kultur	1 481 077	1 429 883	1 389 803	1 418 127
Helse og omsorg	1 409 187	1 386 792	1 260 269	1 326 329
Utbygging og eiendom	146 588	148 846	154 778	158 365
Næring og utvikling	52 300	54 101	41 201	70 547
Teknisk	8 588	11 211	14 923	6 534
Økonomi og finans	23 054	27 237	22 419	22 251
Kommunens fellesområde	30 373	45 318	221 753	111 999
Sum	3 305 742	3 251 901	3 236 496	3 262 949

(Oppstilling iht Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-4, 2.ledd.)

Oversikten iht § 5-4, 2. ledd er obligatorisk iht «Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mm» og viser kommunens anvendelse av frie inntekter (reduert for netto finansutgifter og netto avsetninger til fond) pr rammeområde. Tallene i dette regnskapsskjemaet vil avvike fra "Regnskap pr rammeområde" (side 8), da avsetninger og bruk av fond ikke er med i regnskapsskjemaet ovenfor, mens disse er inkludert i tallene i "Driftsregnskap pr rammeområde". Videre inngår frie inntekter (skatt, rammetilskudd mm) i tallene for rammeområde 8 i "Driftsregnskap pr rammeområde", mens disse er holdt utenom i regnskapsskjemaet ovenfor, siden de inngår i oppstillingen på forrige side (bevilgningsoversikt § 5-4, 1- ledd).

Bevilgningsoversikt - investering

(Beløp i hele tusen)

	Note	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Vedtatt budsjett 2022	Regnskap 2021
1 Investeringer i varige driftsmidler		441 937	620 169	471 154	710 526
2 Tilskudd til andres investeringer		16 713	13 000	13 000	11 879
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		2 758	223 758	222 500	2 840
4 Utlån av egne midler		0	2 700	0	0
5 Avdrag på lån		212 766	219 257	6 850	198 905
6 Sum investeringsutgifter		674 175	1 078 883	713 504	924 150
7 Kompensasjon for merverdiavgift		65 852	74 569	54 909	84 155
8 Tilskudd fra andre		105 748	100 445	59 053	170 541
9 Salg av varige driftsmidler		46 421	254 137	246 400	93 958
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		6 746	0	0	25 086
13 Bruk av lån		459 657	619 688	338 942	327 292
14 Sum investeringsinntekter		684 424	1 048 838	699 304	701 031
15 Videreutlån		359 795	200 000	200 000	284 981
16 Bruk av lån til videreutlån		359 795	200 000	200 000	284 981
17 Avdrag på lån til videreutlån		77 056	75 940	75 940	63 485
18 Mottatte avdrag på videreutlån		127 011	75 940	75 940	88 487
19 Netto utgifter videreutlån		-49 955	0	0	-25 003
20 Overføring fra drift		-16 874	-16 780	-1 500	-11 771
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	17 094	17 000	0	64
22 Bruk av bundne investeringsfond	13	-10 338	-10 338	0	-14 648
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	13	94 811	10 514	0	45 366
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-24 489	-30 441	-12 700	-217 128
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		60 205	-30 045	-14 200	-198 116
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0	0	0

Investeringsutgifter pr rammeområde

(Beløp i hele tusen)

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Vedtatt budsjett 2022	Regnskap 2021
Oppvekst og kultur	69 833	102 030	67 963	230 428
Utbygging og eiendom	57 135	273 545	262 682	29 718
Helse og omsorg	93 309	190 183	119 600	36 533
Teknisk	219 745	267 538	241 859	415 921
KF/Andre	8 000	13 910	8 000	4 074
Administrasjon	3 497	9 381	6 900	486
Kommunens fellesområde	222 656	222 297	6 500	206 991
	674 175	1 078 883	713 504	924 150

(Oppstilling iht Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-5)

Økonomisk oversikt - drift

(Beløp i hele tusen)

	Regnskap 2022	Regulert budsjett 2022	Vedtatt budsjett 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter				
1 Rammetilskudd	1 337 100	1 312 871	1 365 523	1 401 193
2 Inntekts- og formuesskatt	2 040 767	1 966 488	1 784 356	1 841 093
3 Eiendomsskatt	216 229	215 196	210 196	176 220
4 Andre skatteinntekter	1 682	150	150	239
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	178 833	161 276	140 160	146 244
6 Overføringer og tilskudd fra andre	599 400	431 124	444 974	626 495
7 Brukerbetalinger	148 530	144 841	145 793	146 671
8 Salgs- og leieinntekter	419 880	397 350	389 936	379 197
9 Sum driftsinntekter	4 942 421	4 629 296	4 481 088	4 717 352
Driftsutgifter				
10 Lønnsutgifter	2 364 543	2 233 209	2 273 366	2 293 482
11 Sosiale utgifter	419 711	398 002	511 769	431 628
12 Kjøp av varer og tjenester	1 289 017	1 247 350	1 098 015	1 194 231
13 Overføringer og tilskudd til andre	400 281	346 655	334 049	495 972
14 Avskrivninger	321 164	320 078	236 460	313 182
15 Sum driftsutgifter	4 794 716	4 545 295	4 453 659	4 728 495
16 Brutto driftsresultat	147 705	84 001	27 429	-11 142
Finansinntekter				
17 Renteinntekter	59 592	47 649	47 649	30 960
18 Utbytter	73 026	72 000	51 000	34 131
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-649	1 480	1 480	-9
20 Renteutgifter	163 381	154 728	150 728	101 045
21 Avdrag på lån	240 887	242 877	242 877	225 615
22 Netto finansutgifter	-272 299	-276 476	-293 476	-261 578
23 Motpost avskrivninger	321 164	320 078	236 460	313 182
24 Netto driftsresultat	196 569	127 604	-29 587	40 463
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:				
25 Overføring til investering	16 874	15 225	1 500	11 771
26 Avsetninger til bundne driftsfond	20 703	2 648	150	96 401
27 Bruk av bundne driftsfond	-74 288	-34 541	-19 044	-72 242
28 Avsetninger til disposisjonsfond	300 941	276 324	32 820	150 419
29 Bruk av disposisjonsfond	-67 661	-132 052	-79 913	-145 886
30 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	34 900	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsre	196 569	127 604	-29 587	40 463
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0

(Oppstilling iht Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-6)

Balanse

(Beløp i hele tusen)

		Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER	Note		
A. Anleggsmidler		16 390 348	15 672 820
I. Varige driftsmidler		9 673 253	9 596 637
1. Faste eiendommer og anlegg	4	9 449 283	9 363 437
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	223 970	233 200
II. Finansielle anleggsmidler		1 679 603	1 451 703
1. Aksjer og andeler	5	398 650	396 873
2. Obligasjoner		-	-
3. Utlån	6	1 280 953	1 054 829
III. Immaterielle eiendeler		-	-
IV. Pensjonsmidler	11	5 037 492	4 624 480
B. Omløpsmidler		1 818 831	2 126 828
I. Bankinnskudd og kontanter		1 163 489	1 514 461
II. Finansielle omløpsmidler		120 541	119 578
1. Aksjer og andeler		-	-
2. Obligasjoner		-	-
3. Sertifikater	7	120 541	119 578
4. Derivater		-	-
III. Kortsiktige fordringer		534 801	492 789
1. Kundefordringer	18	64 963	84 401
2. Andre kortsiktige fordringer	18	279 491	298 072
3. Premieavvik	11	190 347	110 316
Sum eiendeler		18 209 179	17 799 648

(Oppstilling iht Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-8)

Balanse

(Beløp i hele tusen)

		Regnskap 2022	Regnskap 2021
EGENKAPITAL OG GJELD	Note		
C. Egenkapital		5 731 777	5 369 773
I. Egenkapital drift		477 248	297 553
1. Disposisjonsfond	13	368 843	135 563
2. Bundne driftsfond	13/14	108 405	161 990
3. Merforbruk i driftsregnskapet		-	-
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		-	-
II. Egenkapital investering		322 172	245 093
1. Ubundet investeringsfond	13	287 291	216 968
2. Bundne investeringsfond	13	34 882	28 125
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		-	-
III. Annen egenkapital		4 932 357	4 827 127
1. Kapitalkonto	2	4 889 665	4 784 435
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		42 692	42 692
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-	-
D. Langsiktig gjeld		11 693 339	11 700 492
I. Lån		6 943 511	7 274 221
1. Gjeld til kredittinstitusjoner		6 084 134	6 414 844
2. Obligasjonslån		-	-
3. Sertifikatlån		859 377	859 377
II. Pensjonsforpliktelse	11	4 749 828	4 426 271
E. Kortsiktig gjeld		784 063	729 383
I. Kortsiktig gjeld		784 063	729 383
1. Leverandørgjeld		223 165	166 370
2. Likviditetslån		-	-
3. Derivater		-	-
4. Annen kortsiktig gjeld		560 898	563 012
5. Premieavvik		-	-
Sum egenkapital og gjeld		18 209 179	17 799 648
F. Memoriakonti		-	-
I. Ubrukte lånemidler		192 395	811 847
II. Andre memoriakonti		442 899	427 829
III. Motkonto for memoriakontiene		-635 295	-1 239 676

Bodø, 22.02.23

Kjell Hugvik
Kommunedirektør

Kornelija Rasic
Avdelingsdirektør

Linda Johnsen
Regnskapssjef

Regnskap pr rammeområde

(Beløp i hele tusen)

	Regnskap	Regulert	Vedtatt	Regnskap
	2022	budsjett	budsjett	2021
	2022	2022	2022	2021
Administrasjon				
Utgifter	198 790	182 178	164 150	198 855
Inntekter	-46 931	-36 611	-35 346	-54 249
Netto	151 859	145 567	128 804	144 606
Økonomi og finans				
Utgifter	45 693	43 968	36 149	38 212
Inntekter	-19 640	-13 731	-13 731	-15 963
Netto	26 053	30 237	22 418	22 249
Samfunn og næring				
Utgifter	67 485	64 611	51 425	105 013
Inntekter	-37 635	-34 914	-23 230	-76 068
Netto	29 850	29 697	28 195	28 945
Oppvekst og kultur				
Utgifter	1 808 897	1 647 377	1 612 153	1 721 133
Inntekter	-452 705	-345 500	-351 525	-393 213
Netto	1 356 192	1 301 877	1 260 628	1 327 920
Helse- og omsorg				
Utgifter	1 780 471	1 675 713	1 610 978	1 762 264
Inntekter	-377 896	-293 967	-343 254	-429 739
Netto	1 402 575	1 381 746	1 267 724	1 332 525
Utbygging og eiendom				
Utgifter	270 237	273 279	211 946	218 172
Inntekter	-104 589	-107 543	-51 147	-49 182
Netto	165 648	165 736	160 799	168 990
Teknisk				
Utgifter	406 998	370 411	353 937	385 088
Inntekter	-311 645	-270 906	-269 278	-274 947
Netto	95 353	99 505	84 659	110 141
Kommunenes Fellesområde				
Utgifter	959 579	979 558	875 894	885 016
Inntekter	-4 187 109	-4 133 923	-3 829 121	-4 020 392
Netto	-3 227 530	-3 154 365	-2 953 227	-3 135 376
Totalt Bodø kommune				
Utgifter	5 538 150	5 237 095	4 916 632	5 313 753
Inntekter	-5 538 150	-5 237 095	-4 916 632	-5 313 753

Oversikten viser Bodø kommunes driftsregnskap for 2022 satt opp pr rammeområde. Oversikten viser totale inntekter og utgifter pr avdeling og vil avvike fra oppstillingen iht § 5-4, 2. ledd, se nærmere forklaring side 3.

Avslutningsposteringer

(Beløp i hele tusen)

1. Netto driftsresultat	196 569
Allerede gjennomførte disposisjoner ved regnskapsavslutningen	
2. Avsetninger til bundne driftsfond	20 703
3. Bruk av bundne driftsfond	-74 288
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjett og fullmakter	16 874
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	300 941
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	-132 052
7. Budsjettetert dekning av tidligere års merforbruk	0
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	64 392
9. Strykning av overføring til investering	0
10. Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	0
11. Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0
12. Strykning av bruk av disposisjonsfond	-64 392
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	0

(Oppstilling iht Budsjett- og regnskapsforskriften § 5-9)

Oversikten viser at kommunen ville avsluttet 2022-regnskapet med en besparelse på 64,4 mill kr om planlagt bruk av disposisjonsfond ikke hadde blitt strøket.

Hvis driftsregnskapet viser et mindreforbruk ved avslutningen av årsregnskapet, skal mindreforbruket reduseres så mye som mulig ved å stryke bruk av disposisjonsfond. Dette følger av § 4-3 i Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv.

Avslutningsposteringer investeringsregnskap

Det har ikke vært nødvendig å stryke overføringer fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet ved avslutningen av årsregnskapet for 2022. Det har heller ikke vært behov for å gjennomføre andre typer strykninger i forbindelse med avslutningen av investeringsregnskapet.

NOTE 1: Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)
(Beløp i hele tusen)

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	1 818 831	2 126 828	-307 997
Kortsiktig gjeld	784 063	729 383	54 680
Arbeidskapital	1 034 768	1 397 445	-362 678

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2 021
Netto driftsresultat	196 569
Netto utgifter/inntekter i investering	-60 205
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-619 452
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-362 678

NOTE 2: Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)
(Beløp i hele tusen)

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2021	Endring
Anleggsmidler	16 390 348	15 672 820	717 528
Langsiktig gjeld	11 693 339	11 700 492	-7 154
Endring ubrukte lånemidler	192 395	811 847	-619 452
Endring mellom regnskapsdelene fra 2012	260	260	0
Netto endring	4 889 665	4 784 435	105 230

Årets endring i kapitalkontoen består av:

Saldo pr 01.01.22	4 784 435
Kreditposter i løpet av året (økning av egenkapitalen):	
Aktivering av fast eiendom og anlegg	405 773
Aktivering av utstyr, maskiner og transportmidler	36 367
Økt egenkapitalinnskudd BKP og KLP	2 758
Nye innvilgede utlån	360 270
Betalte avdrag på kommunens egne eksterne lån	530 710
Økning av pensjonsmidler	413 011
Sum kreditposter (økning av egenkapitalen) i løpet av året	1 748 888
Debetposter i løpet av året (reduksjon av egenkapitalen):	
Bokført verdi av salg av anleggsmidler	7 391
Av- og nedskrivning av fast eiendom og anlegg	313 532
Av- og nedskrivning av utstyr, maskiner og transportmidler	45 581
Mottatte avdrag på utlån	134 019
Nedskrivning av utlån	127
Bruk av lån	819 452
Økning av pensjonsforpliktelse	323 556
Sum debetposter (reduksjon av egenkapitalen) i løpet av året	1 643 659
Ny saldo pr 31.12.22 (kapital)	4 889 665

NOTE 3: Endring i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, c)

Det er ikke foretatt endring av regnskapsprinsipper i forhold til tidligere år. Det er heller ikke gjort endring av regnskapsestimater eller korreksjon av tidligere års feil som er av vesentlig betydning for å bedømme kommunens resultat eller økonomiske stilling.

Regnskapsprinsipper er retningslinjer for periodisering og måling av regnskapsposter. Regnskapsprinsippene skal være konsistente over tid, men endringer i lover, forskrifter eller god kommunal regnskapsskikk kan medføre at regnskapsprinsippene må endres. Endringer i regnskapsprinsipper har derfor karakter av å være uvanlige hendelser. Eventuelle endringer i regnskapsprinsipper - eller praktiseringen av anordningsprinsippet - skal regnskapsføres direkte mot egenkapitalen på egen konto for «endring i regnskapsprinsipp».

I kommunens regnskap inngår balanseposten «Endring i regnskapsprinsipp» som en del av kommunens egenkapital med 42,7 mill kr. Dette beløpet er «opparbeidet» i perioden 1998-2008 og består hovedsakelig av endrede prinsipper for periodisering av refusjonskrav for ressurskrevende brukere og inntektsføring av momskompensasjon, samt endrede prinsipper for regnskapsføring av feriepenger og varebeholdning. Føringerne skyldes endringer i sentralt gitte retningslinjer og god kommunal regnskapsskikk. Denne saldoen blir stående som en del av kommunens egenkapital. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

NOTE 4: Anleggsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

(Beløp i hele tusen)

Anleggsmiddelgruppe	Avskr.år	Eiendeler
Gruppe 0	0 år	Tomter avskrives ikke.
Gruppe 1	5 år	IKT-utstyr, kontormaskiner og lignende.
Gruppe 2	10 år	Anleggsmaskiner, maskiner, inventar og utstyr, verktøy og transportmidler og lignende.
Gruppe 3	20 år	Brannbiler, parkeringsplasser, trafikklys, tekniske anlegg (VAR), renseanlegg,
Gruppe 4	40 år	Boliger, skoler, barnehager, idrettshaller, veier og ledningsnett og lignende.
Gruppe 5	50 år	Forretningsbygg, lagerbygg, administrasjonsbygg, sykehjem og andre institusjoner, kulturbygg, brannstasjoner og lignende.

	Anleggsmiddelgruppe						Totalt
	0	1	2	3	4	5	
Akk ansk.kost pr. 1.1.	426 700	309 287	364 745	501 814	7 810 552	3 513 079	12 926 177
Akk/reverserte nedskrivn.							0
Akk avskrivninger pr. 1.1.	-1 234	-241 741	-199 090	-261 802	-1 956 620	-669 053	-3 329 540
Bokført verdi pr 01.01	425 466	67 546	165 655	240 012	5 853 932	2 844 026	9 596 638
Omklassifisert pr 1.1.							0
Tilgang i året	3 240	16 620	19 746	17 149	299 927	81 943	438 625
Avgang i året	0	0	0	0	-205	-2 691	-2 896
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	-17 472	-20 477	-37 950
Årets avskrivninger	0	-17 833	-27 748	-19 386	-183 919	-72 277	-321 164
Bokført verdi pr 31.12.	428 706	66 333	157 653	237 775	5 952 263	2 830 524	9 673 253

Eventuell gevinst eller tap ved salg av anleggsmidler skal ikke resultatføres i kommunens regnskap, men bokføres kun i balansen i tråd med kommunale regnskapsforskrifter.

Bokført verdi av kommunens driftsmidler har økt med 76,6 mill kr i løpet av året som følge av at årets investeringer har vært høyere enn årets avskrivninger.

I anleggsmiddelgruppe 5 inngår brannstasjonen som kommunen leier som offentlig-privat-samarbeid (OPS). OPS-avtalen behandles regnskapsmessig som finansiell leasing, noe som innebærer at leieavtalen føres opp som anleggsmiddel i kommunens balanse med tilsvarende langsiktig gjeld til utleier. Brannstasjonen overdras vederlagsfritt til kommunen ved leieavtalens utløp i 2041, og inngår i ovenstående oversikt med en saldo på 173 mill kr pr 31.12.22. Brannstasjonen avskrives over 25 år, tilsvarende kontraktsperioden, og har dermed avvikende avskrivningstid i forhold til øvrige anleggsmidler i gruppen.

NOTE 5: Aksjer og andeler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)

(Beløp i hele tusen)

Selskapets navn	Eierandel i %	Vesentlig endringer i eierandel	Vesentlig nedskrivning	Reversering nedskrivning	Bokført verdi 31.12
Innskudd pensjonskasser					
Bodø Kommunale Pensjonskasse					69 742
Egenkapitalinnskudd KLP					18 889
Aksjer					
Bodø Energi AS	100 %				171 316
Salten Kraftsamband AS	40 %				48 892
Bodø Spektrum AS	100 %				42 400
Saltens Bilruter AS	42 %				14 313
BoPro AS	100 %				2 059
Bodø Industri AS	49 %				1 554
Sentrumsterminalen Bodø AS	50 %				1 000
Langstranda Næringseiendom AS	33 %		520		7 480
Tusen hjemmet Bodø AS	100 %				175
Zahlfjosen AS	39 %				400
Kunnskapsparken Bodø AS	3 %				200
Nye Bodø Eiendom AS					102
Bodø Sentrumsforum AS	50 %				50
Arktisk Filharmoni AS (tidligere NOSO)	50 %				50
Industribygg AS	100 %				50
Helseinnovasjonssenteret AS	6 %				50
Landegode Handel AS	30 %				15
Kraft Nord A	40 %				14
GalvanoTia AS	0 %				3
Eierandeler IKS (Interkommunale selskap)					
Salten Kommunerevisjon IKS	45 %				450
IRIS Salten IKS	62 %				0
Salten Brann IKS	61 %				0
Helse og Miljøtilsyn Salten IKS	60 %				0
Bodø2024 IKS	50 %				0
KF (Kommunale foretak)					
Bodø Spektrum KF	100 %				0
Stormen Konserthus Bodø KF	100 %				0
Bodø Havn KF	100 %				0
Andeler og øvrig					
Samlet beløp nobl-leiligheter aktivert som andeler					19 137
Mørkvedhallen SA					300
Nordland boligbyggelag					10
Sum					398 651

NOTE 6: Utlån (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, c)

(Beløp i hele tusen)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlig tap
Startlån	1 263 004		1 263 004	
Sosiale lån, netto	97	97		
Bodø kirkelige fellesråd	90	90		
Bodø Håndballklubb (PS 09/169)	720	720		
IK Grand Bodø (PS 09/68)	1 100	1 100		
Bodø Golfpark og Salten Golfklubb AS (PS 16/174)	7 808	7 808		
Misvær idrettslag (PS14/29 og 15/36)	4 333	2 098	2 568	
Mørkvedhallen SA (PS 15/127,16/188, 17/176)	2 850	2 850		
Saltstraumen idrettslag (PS 19/74)	0	0		
Innstranda IL (PS16/214)	0	0		
Bodø skiklubb Alpinor (PS 20/107)	950	950		
Sum utlån	1 280 953			

NOTE 7: Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, d)

(Beløp i hele tusen)

Aktivaklasse	Anskaffelses kost	Markedsverdi 1.1.	Resultatført verdiendring	Markedsverdi 31.12
Dnb Nor Likviditet	20 733	30 612	498	31 110
Storebrand Likviditet	12 444	16 795	254	17 049
Odin Pengemarkedsfond	15 000	15 808	294	16 102
Alfred Berg Likviditet	51 174	56 363	-84	56 279
Sum	99 351	119 578	962	120 540

NOTE 8: Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, e)

Det er ikke aktuelt med regnskapsføring etter reglene om sikring for noen av de finansielle eiendelene eller forpliktelsene.

NOTE 9: Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)
(Beløp i hele tusen)

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinansering*
Lån til videre utlån				
Husbanken	1 336 193		2,36 %	0
Lån til egne investeringer				
Kommunalbanken - flytende	3 163 169		3,90 %	0
Kommunalbanken - fast	1 195 348		2,80 %	0
KLP Kommunekreditt - flytende	214 932		3,95 %	0
Finansiell leieavtale (OPS)	173 278	01.01.2041	3,68 %	
Annet				
Innskudd kommunale boliger	1 215		Rentefritt	
Sum langsiktig gjeld	6 084 135			

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinansering*
Sertifikatlån	859 377	mars/juni 2023	2,09% / 2,685%	859 377
Sum sertifikatlån	859 377	0	0	859 377

NOTE 10: Avdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)
(Beløp i hele tusen)

Minimumsavdrag	Beløp
Betalte avdrag	240 887
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	223 057
Differanse mellom beregnet og betalte avdrag	17 830

Beregningene viser at det er betalt tilstrekkelig i avdrag i 2022. Se beregninger neste side.

Beregning av minimumsavdrag:

Minimumsavdrag	Beløp
Betalte avdrag	240 887
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	223 057
Differanse mellom beregnet og betalte avdrag	17 830

Anleggsmidler	Beløp
Anleggsmidler pr 01.01. i regnskapsåret	9 596 637
Herav tomter og kunst (anleggsmidler som ikke avskrives)	425 467
Avskrivbare anleggsmidler som legges til grunn ved beregning	9 171 171

Lån	
Lånegjeld pr 01.01. i regnskapsåret	7 274 221
Rest innlån (Husbanklån) til videre utlån (Starlån) som trekkes ut	-1 070 492
Mottatte avdrag videreutlån benyttet til e.o. nedbetaling annen gjeld	165 897
Lånegjeld som legges til grunn i beregningen	6 369 626

Andel avskrivbare anleggsmidler finansiert ved lånegjeld	69,5 %
---	--------

Avskrivninger	
Årets regnskapsførte avskrivninger	321 164

Minimumsavdrag	
Minimumsavdrag = Avskrivninger av andel lånefinansierte anleggsmidler	223 057

NOTE 11: Pensjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, c)

(Beløp i hele tusen)

Bodø kommune har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte i Bodø Pensjonskasse (BPK), Statens Pensjonskasse (SPK) og Kommunal Landspensjon (KLP). De kollektive pensjonsordningene sikrer tariffestet tjenestepensjon for de ansatte. Dette gjelder alders-, uføre-, etterlattepensjon, pensjonsytelser etter 85-årsregelen, AFP og betinget tjenestepensjon. Årskullene født før 1963 er sikret tidligpensjon og AFP 62-67 år.

I Bodø pensjonskasse er det selvrisko for AFP 62 – 64, mens det er valgt utjevning i KLP og Statens Pensjonskasse for både AFP 62 – 64 og AFP 65 – 66.

Pensjonskostnad	BPK	KLP	SPK	Sum
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	170 797	31 214	36 970	238 982
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	107 849	18 933	12 221	139 004
Brutto pensjonskostnad	278 646	50 147	49 191	377 985
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-136 149	-23 331	-6 837	-166 317
Netto pensjonskostnad	142 498	26 816	42 355	211 668
Sum amortisert premieavvik	30 081	8 029	481	38 591
Administrasjonskostnader	19 022	1 490	1 311	21 823
Samlet kostnad (inkl administrasjon)	191 600	36 336	44 147	272 083

Årets netto pensjonskostnad er nåverdien av årets pensjonsopptjening tillagt rentekostnader av påløpte pensjonsforpliktelser, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene.

Differansen mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad benevnes premieavvik. For 2022 fremkommer følgende premieavvik:

PREMIEAVVIK	BPK	KLP	SPK	Sum
Årets pensjonspremie	258 364	45 583	42 308	346 254
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-19 022	-1 490	-1 311	-21 823
Netto pensjonskostnad	-142 498	-26 816	-42 355	-211 668
Årets premieavvik	96 844	17 276	-1 358	112 762

Hvis innbetalt pensjonspremie er større enn årets beregnede pensjonskostnad, skal differansen (premieavviket) føres som utgiftsreduksjon og føres i balansen som en kortsiktig fordring.

Balansført premieavvik pr 31.12.22 fremkommer som følger:

Balansført premieavvik	BPK	KLP	SPK	Sum
Akkumulert premieavvik	121 083	52 866	2 462	176 410
Arbeidsgiveravgift av akk premieavvik	9 566	4 176	194	13 936
	130 649	57 042	2 656	190 347

Amortiseringsperioder	BPK	KLP	SPK	Sum
Premieavvik over 15 år	15 741	1 678	-257	17 162
Premieavvik over 10 år	1 425	-262	-660	503
Premieavvik over 7 år	113 483	55 625	3 573	172 681
	130 649	57 042	2 656	190 347

Nærmere om premieavvik

Fra og med regnskapsåret 2002 ble det foretatt endringer i reglene om regnskapsføring av pensjon. Tidligere ble premieinnbetalingen til pensjonskassen regnskapsført som årets pensjonskostnad, men fra og med 2002 utgiftsføres det en estimert langsiktig pensjonskostnad basert på langsiktige forutsetninger om blant annet lønns- og G-vekst, avkastning på pensjonsmidlene og fremtidig renteutvikling. Endringen skulle medføre en jevnere årlig utgiftsbelastning enn tidligere da premieinnbetalingen dannet grunnlaget for utgiftsføring. I utgangspunktet skulle endringen gjøre det enklere for kommunene å håndtere svingninger i pensjonspremiene fra år til år.

Siden ordningen ble innført har det imidlertid vist seg at pensjonspremiene over år gjennomgående har vært langt høyere enn pensjonskostnadene. Dette skyldes at det legges ulike forutsetninger til grunn ved beregning av pensjonskostnadene og nødvendig premieinnbetaling. Forutsetningene ved beregning av pensjonskostnadene fastsettes av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Benyttede forutsetninger har medført at det over år har bygd seg opp store differanser mellom totalt innbetalt pensjonspremie og totale utgiftsførte pensjonsutgifter. Pr 31.12.22 utgjør dette *premieavviket* inkludert arbeidsgiveravgift for Bodø kommunes del 190,3 mill kr.

Premieavviket fremstår som en eiendel i kommunens balanse. Dette har i realiteten ingen verdi, men må derimot tas inn som utgift i kommunens regnskap i de kommende år. Det balansførte premieavviket må utgiftsføres i kommunens regnskap som følger i de kommende år:

År	Beløp
2023	54 931
2024	43 772
2025	35 678
2026	21 142
2027	10 179
2028	7 264
2029	17 381
Sum	190 347

Balansførte størrelser

Forsikringstekniske beregninger foretas av KLP, BPK og SPK. Disse viser følgende pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler pr 31.12.22:

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	BPK	KLP	SPK	Sum
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	-3 636 975	-640 372	-456 574	-4 733 921
Pensjonsmidler pr. 31.12.	4 079 942	702 320	255 230	5 037 492
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	442 966	61 949	-201 345	303 570
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser			-15 906	-15 906

Dette kommer til uttrykk i balansen som følger:

IV.Pensjonsmidler (Eiendel)	5 037 492
II. Pensjonsforpliktelse (Langsiktig gjeld) inkl arbeidsgiveravgift	-4 749 828

Økonomiske forutsetninger

Det er benyttet følgende økonomiske forutsetninger:

Beregningsforutsetninger	BPK	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G-regulering	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Pensjonsregulering	1,22 %	1,22 %	

Demografiske forutsetninger

Dødeligheten og uførheten hos medlemmene i pensjonsordningen er en viktig del av grunnlaget for pensjonskostnadene og pensjonsforpliktelsene. Pensjonskassen bruker dødelighetstabellen K2021 og uføretabellen KFSU2015 som forutsetninger for dødelighet og uførhet.

Personer som tar ut AFP (avtalefestet pensjon)

Kostnader til AFP er avhengig av hvor mange i hvert årskull som tar ut AFP. Det er lagt til grunn langsiktige antatte uttaksandelene ved 62 år. Det forutsettes at 36 % av de aktuelle arbeidstakerne med pensjonsalder 65 år tar ut pensjon ved fylte 62 år. For øvrige forutsettes 42,5 %.

Det er bare ansatte som er i arbeid helt fram til pensjonering som har rett til AFP. Dette er det tatt hensyn til i beregningene av AFP-forpliktelsen.

Personer som slutter

Det er antatt at noen arbeidstakere vil slutte i jobben:

Frivillig avgang						
Alder (i år)	< 24	24-29	30-39	40-49	50-55	> 55
Avgang (i %)	25 %	15 %	7,5 %	5 %	3 %	0 %

Ved for eksempel 51 år forutsettes det at 3 % av de ansatte vil fratru sin stilling.

Opplysninger om medlemmene

MEDLEMSSTATUS 01.01.2022	BPK	KLP	SPK
Antall aktive	3 657	464	
Antall oppsatte	9 834	413	
Antall pensjoner	2 473	249	
Gj.snittlig pensjonsgrunnlag, aktive	365 133	525 018	
Gj.snittlig alder, aktive	40,4	44,2	
Gj.snittlig tjenestetid, aktive	9,0	10,4	

Premiefond

Premiefondene inngår som en del av BPKs og KLPs regnskap, og fremkommer ikke av kommunens regnskap. Premiefondet, som består av tidligere innbetalte midler samt tilførte renter og andeler av tidligere års overskudd, kan benyttes til delvis dekning av fremtidige års premieinnbetalinger.

Premiefondet tilføres renter og kan bli tilført deler av årets resultat. Premiefondets endelige størrelse pr 31.12.er normalt ikke kjent ved avslutningen av regnskapet for det enkelte regnskapsår.

Premiefond	BPK	KLP
Innestående på premiefond 01.01.	257 074	29 455
Tilført premiefondet i løpet av året		
Bruk av premiefondet i løpet av året	60 231	9 355
Innestående på premiefond 31.12.		

Av årets premie er 69,6 mill kr finansiert ved bruk av premiefond i pensjonskassen, hvorav 60,2 mill kr gjelder BPK og 9,4 mill kr gjelder KLP. Dette kommer i tillegg til innbetalt premie som fremkommer av oversiktene ovenfor.

NOTE 12: Garantier gitt av kommunen

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, d)

(Beløp i hele tusen)

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garantiramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12	Godkjenning	Utløper
IRIS/Salten Forvaltning IKS	Avfallshåndtering		209 987 000	67 840 971		2045
BOPRO AS	Lokaler		1 198 500	381 822		2028
BOPRO AS	Lokaler		9 240 000	2 520 000		2027
Salten Brann IKS	Brannstasjon/utstyr		7 195 000	3 643 066		2035
Salten Brann IKS	Brannstasjon/utstyr		12 631 250	7 454 111		2044
Salten Brann IKS	Brannstasjon/utstyr		8 514 375	5 278 912		2037
Låter Vasslag	Vannverk		2 455 000	124 766	K 05/02	2023
Bliksvær Vannverk	Vannverk		350 000	95 835	K 06/47	2028
Kvikstad og Ljønes Vannverk	Vannverk		470 000	130 780	K 07/23	2029
Bodø kirkelige fellesråd	Renovering kirkebygg	Selvskyldnergaranti	5 000 000	2 361 090	K 11/122	2031
Mølnbakken borettslag	Renovering boliger	Selvskyldnergaranti	8 950 000	5 314 030	PS16/9	2032
Skjerstad Byggningsstiftelse	Renovering boliger	Simpel garanti	5 680 000	3 349 696	PS 17/63	2030
Bodø Spektrum AS	Badeland	Selvskyldnergaranti	40 000 000	7 718 365	PS 17/46	2042
Nordland Fylkeskommune		Transportgaranti	85 000			
BPS Nord - Bypakke Bodø AS	Veiutbygging	Selvskyldnergaranti	700 000 000	221 428 610	PS 19/28, 15/34, 11/99	2030
Vestvatn Aplanlegg	Alpinbakke	Selvskyldnergaranti	6 886 000	6 886 000	PS 14/28	2034
Mørkvedhallen AS/klatrehall	Klatrehall	Selvskyldnergaranti	11 100 000	11 100 000	PS 18/37	2041
Mørkvedhallen AS/turnhall	Turnhall	Selvskyldnergaranti	8 000 000	8 000 000	PS 16/132	2039
Bodø Spektrum AS	Svømmebasseng	Selvskyldnergaranti	320 000 000	250 000 000	PS 20/164	2059
Bodø Havn KF	Terminalområdet		500 000	400 000	PS 21/121	2026
Bodø Havn KF	Landstrømanlegg		9 650 250	9 006 898	PS 21/79	2036
Teamgården AS	Kontorlokaler		73 000 000	73 000 000	PS 22/147	2050
Sum garantier/lån ved kausjon			1 440 892 375	686 034 952		

NOTE 13: Vesentlige bundne fond

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

(Beløp i hele tusen)

Fond	Saldo 01.01.	Avsetning	Bruk	Saldo 31.12.
Disposisjonsfond	135 563	300 941	67 661	368 843
Bundne driftsfond	161 990	20 703	74 288	108 405
Ubundne investeringsfond	216 968	94 812	24 489	287 291
Bundne investeringsfond	28 125	17 094	10 338	34 882
Sum fond	542 646	433 550	176 776	799 421

Med unntak av selvkostfond gjelder hoveddelen av de bundne driftsfondene ulike øremerkede statlige tilskudd og øvrige eksterne midler til bestemte formål. For selvkostfond vises det til note 14.

Inntektsføringen av øremerkede midler inngår i netto driftsresultat (jfr linje 24 i økonomisk oversikt drift), mens ubrukte midler avsettes til bundne fond i linje 26 i økonomisk oversikt drift. At inntektsføringen og avsetningen av øremerkede midler skjer på «hver sin side» av netto driftsresultat bidrar til å «blåse opp» driftsresultatet.

Bundne driftsfond	Saldo 01.01.	Netto endring	Saldo 31.12.
Selvkostfond	26 172	-19 537	6 635
Diverse bundne fond helse/omsorg	48 697	-3 498	45 200
Diverse bundne fond oppvekst/kultur	20 091	-5 812	14 280
Ny By Ny Flyplass	6 895	0	6 895
Øvrige bundne fond	60 134	-24 739	35 395
Sum	161 990	-53 586	108 405

NOTE 14: Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, b)
(Beløp i hele tusen)

2022 Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Slam- tømming	Forurensnings myndighet
Gebyrinntekter	91 680	88 778	1 062	2 595
Øvrige driftsinntekter	1 822	1 879	76	6
Driftsinntekter	93 502	90 658	1 138	2 601
Direkte driftsutgifter	48 929	46 271	1 754	2 962
Avskrivningskostnad	32 588	28 802	12	85
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	29 507	28 551	21	142
Indirekte netto driftsutgifter	1 126	855	15	26
Indirekte avskrivningskostnad	52	47	0	4
Indirekte kalkulatorisk rente (3,54 %)	5	5	0	0
Driftskostnader	112 207	104 530	1 802	3 220
Foreløpig resultat	-18 705	-13 873	-664	-619
+ Subsidiert	0	0	0	0
Resultat	-8 884	13 226	-520	-688
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
"Bidrag" til adm og låneutgifter	63 278	58 260	48	258
Selvkostfond 01.01	12 752	13 306	114	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	-12 752	-13 306	-114	0
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (3,54 %)	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 01.01.	0	0	0	-1 028
+ Inndekning av fremførbart underskudd		0	0	0
- Underskudd til fremføring	-5 953	-566	-551	-619
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (3,54 %)	120	225	-8	-47
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-5 833	-341	-558	-1 694
Gebyrinntekter	91 680	88 778	1 062	2 595
Gebyrgrunnlag ekskl evt subsidiering	110 385	102 651	1 726	3 214
Finansiell dekningsgrad (%)	83,1 %	86,5 %	61,5 %	80,7 %

2022 Etterkalkyle selvkost	Private planforslag	Bygge- og delesaks- behandling	Oppmåling	Eierseksjon- eringer
Gebyrinntekter	3 724	11 360	3 406	90
Øvrige driftsinntekter	0	101	899	0
Driftsinntekter	3 724	11 461	4 305	90
Direkte driftsutgifter	5 477	12 517	8 917	781
Avskrivningskostnad	210	464	349	48
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	352	779	586	81
Indirekte netto driftsutgifter	602	2 787	667	24
Indirekte avskrivningskostnad	7	15	10	1
Indirekte kalkulatorisk rente (3,54 %)	1	1	1	0
Driftskostnader	6 648	16 563	10 529	936
Foreløpig resultat	-2 924	-5 102	-6 223	-846
+ Subsidiert	2 924	0	5 115	846
Resultat	0	-5 102	-1 108	0
Selvkostgrad (%)	56,0 %	100,0 %	40,0 %	9,6 %
"Bidrag" til adm og låneutgifter	-1 753	4 046	3 503	-691
Selvkostfond 01.01	0	9 931	1 108	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	-5 102	-1 108	0
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (3,54 %)	0	261	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	5 090	0	0
Fremførbart underskudd 01.01.	0	0	0	0
+ Inndekning av fremførbart underskudd	0	0	0	0
- Underskudd til fremføring	0	0	0	0
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd (3,54 %)	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	0	0	0	0
Gebyrinntekter	3 724	11 360	3 406	90
Gebyrgrunnlag ekskl evt subsidiering	6 648	16 462	9 626	936
Finansiell dekningsgrad (%)	56,0 %	69,0 %	35,4 %	9,6 %
Sum selvkostfond				5 090
Renovasjon				1 545
Totale selvkostfond pr 31.12.				6 635

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil ikke være direkte sammenlignbare.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter). Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering.

Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes

restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + ½ %-poeng. I 2022 var denne lik 3,54%.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnet. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2022 i sin helhet være disponert innen 2027.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylene gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetting om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

NOTE 15: Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, c)

Det er ikke inntektsført salg av aksjer klassifisert som finansielle anleggsmidler i investeringsregnskap eller driftsregnskap i løpet av regnskapsåret.

NOTE 16: Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

	Brutto lønn
Kommunedirektør	1 450 000
Ordfører	1 170 750

NOTE 17: Godtgjørelse til revisor

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

	Godtgjørelse
Revisjonshonorar Bodø kommune (*)	2 671 485
Revisjonshonorar Salten Regionråd	73 515
Sum	2 745 000

(*) Samlet beløp omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og særattestasjon av prosjektregnskap mv.

NOTE 18: Overføringer til og mellomværende med KF

	Overføringer 2022	Fordringer pr 31.12.22	Gjeld pr 31.12.22	Herav korona- kompensasjon
Bodø Spektrum KF	13 002	-	1 035	720
Stormen Konserthus Bodø KF	24 201	205	3 379	2 800
Bodø Havn KF - drift	1 369	264	569	569
Bodø Havn KF - investering	8 000	-	-	-
Sum	46 571	469	4 983	4 089

Av totale overføringer og kommunens gjeld til egne KF pr 31.12.22, gjelder 4,089 mill kr tidsavgrenset kompensasjon for merutgifter eller mindreinntekter i forbindelse med korona 1. halvår 2022. Denne kompensasjonen vedtas endelig i forbindelse med Bystyrets behandling av regnskap 2022.

Eventuelle ordinære kjøp og salg av tjenester vil komme i tillegg til tilskuddene oppgitt i tabellen overfor.

NOTE 19: Hendelser etter balansedagen og usikre forpliktelser

(Jfr Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-15)

Hålogaland lagmannsrett avsa 29. november 2022 dom i saken mellom Bodø kommune og Braathe gruppen angående tidligere års IKT-anskaffelser. Kommunen ble dømt til å betale 45 mill kr i erstatning til Braathe gruppen. I tillegg kommer forsinkelsesrenter på 21,7 mill kr og saksomkostninger på 5,2 mill kr. Dommen er anket til Høyesterett. Endelig utfall av saken er følgelig ikke kjent ved avslutningen av regnskapet for 2022. I tilknytning til samme sak har KOFA ilagt kommunen et gebyr på 11,6 mill kr. Kommunen har ikke vedtatt gebyret, og det forventes at saken vil bli behandlet i rettsapparatet i løpet av 2023.

I forbindelse med byggingen av Mørkvedbukta skole og barnehage har Gunvald Johansen Bygg AS gått til sak mot Bodø kommune, der det kreves betaling for tilleggsarbeider. Saken går for Salten og Lofoten tingrett i februar 2023, og er ikke avklart ved avleggelsen av årsregnskapet for 2022.

Det foreligger pr 31.12. to saker innen skolesektoren som ikke er avklart rettslig. Sakene gjelder fremmet erstatningskrav tilknyttet påstått mangelfull oppfølging tilbake i tid.

Kommunen fikk i januar 2023 krav om tilbakebetaling av tidligere utbetalt refusjon fra Helfo i størrelsesorden 5 mill kr i tilknytning til takstbruk under koronapandemien. I likhet med flere andre kommuner bestrider Bodø kommune kravet. Saken er ikke avklart ved regnskapsavslutningen.

NOTE 20: Andre vesentlige forpliktelser

Bodø kommune har avtale med OPS GJ BBS AS om leie av brannstasjon. Bygget er ført opp av OPS GJ BBS AS og ble tatt i bruk av Salten Brann IKS i februar 2016. Avtalen har en varighet på 25 år, og bygget skal overtas vederlagsfritt av kommunen ved leieavtalens utløp i 2041. I samsvar med kommunal regnskapsstandard (KRS) nr 8 er avtalen klassifisert som finansiell leasing, og nåverdien av fremtidige leieforpliktelser er oppført som langsiktig gjeld i balansen. Pr 31.12.22 utgjorde dette 173 mill kr, jfr note 9. Verdien av brannstasjonen er videre aktivert som anleggsmiddel i kommunens balanse, jfr note 4.

Bodø kommune har i tillegg et stort antall avtaler fordelt på driftsavtaler, husleieavtaler og leie/leasingavtaler m.v. som kommunen er bundet av. Avtalene har ulik løpetid og

fornyelsestidspunkter.

NOTE 21: Skattekostnad

Kommunens ordinære drift er ikke skattepliktig, men salg av kvotekraft er skattepliktig inntekt. Regnskapet for 2022 er belastet med kr 3 452 000 i estimert skattekostnad.

NOTE 22: Strykninger og avslutningsposter

Om årsregnskapet viser et regnskapsmessig mindreforbruk skal budsjettert bruk av disposisjonsfond strykes ved regnskapsavslutningen, jfr budsjett- og regnskapsforskriften § 4-2.

Ved avslutningen av regnskapet for 2022 er følgende disposisjoner gjennomført:

(Beløp i hele tusen)

Netto driftsresultat	196 569
Regnskapsført avsetning til bundne driftsfond før strykning	20 703
Regnskapsført bruk av bundne driftsfond før strykning	-74 288
Regnskapsført overføring til investering før strykning	16 874
Regnskapsført avsetning til disposisjonsfond før strykning	300 941
Regnskapsført bruk av disposisjonsfond før strykning	-132 052
Årets besparelse før strykninger	64 392
Strykning av bruk av disposisjonsfond	-64 392
Netto etter strykninger og avslutningsposter	0

Konsolidert regnskap 2022

Økonomisk oversikt - drift

	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
Driftsinntekter			
1 Rammetilskudd		1 337 099 859	1 401 192 830
2 Inntekts- og formuesskatt		2 040 767 471	1 841 093 132
3 Eiendomsskatt		216 228 688	176 219 863
4 Andre skatteinntekter		1 682 390	238 775
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten		178 832 740	146 244 312
6 Overføringer og tilskudd fra andre		611 066 524	639 351 636
7 Brukerbetalinger		148 530 199	146 670 880
8 Salgs- og leieinntekter		508 429 600	455 228 975
9 Sum driftsinntekter		5 042 637 470	4 806 240 402
Driftsutgifter			
10 Lønnsutgifter	16	2 410 992 683	2 333 113 225
11 Sosiale utgifter	11	429 682 107	440 675 337
12 Kjøp av varer og tjenester		1 347 076 175	1 243 612 000
13 Overføringer og tilskudd til andre		375 443 500	480 291 947
14 Avskrivninger	4	337 050 835	329 205 699
15 Sum driftsutgifter		4 900 245 299	4 826 898 209
16 Brutto driftsresultat		142 392 170	-20 657 807
Finansinntekter			
17 Renteinntekter		60 842 760	31 480 797
18 Utbytter		73 025 889	34 131 100
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler		-1 356 564	632 085
20 Renteutgifter		167 591 140	102 840 774
21 Avdrag på lån	10	248 002 691	234 242 845
22 Netto finansutgifter		-283 081 747	-270 839 638
23 Motpost avskrivninger		337 050 835	329 205 699
24 Netto driftsresultat	20	196 361 258	37 708 255
Disp. eller dekning av netto driftsresultat:			
25 Overføring til investering		28 450 475	18 173 518
26 Avsetninger til bundne driftsfond	13/14	20 702 717	96 970 982
27 Bruk av bundne driftsfond	13/15	-75 160 025	-72 323 382
28 Avsetninger til disposisjonsfond	13	306 186 929	153 426 637
29 Bruk av disposisjonsfond	13	-83 818 839	-158 539 500
30 Dekning av tidligere års merforbruk		0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat		196 361 258	37 708 255
32 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		0	-0

Bevilgningsoversikt - investering

	Note	Regnskap 2022	Regnskap 2021
1 Investeringer i varige driftsmidler		461 262 021	748 016 507
2 Tilskudd til andres investeringer		8 713 460	7 629 490
3 Investeringer i aksjer og andeler i selskaper		5 757 670	2 854 373
4 Utlån av egne midler		0	0
5 Avdrag på lån		212 766 492	198 904 750
6 Sum investeringsutgifter		688 499 643	957 405 120
7 Kompensasjon for merverdiavgift		66 540 220	84 408 004
8 Tilskudd fra andre		114 321 878	175 476 561
9 Salg av varige driftsmidler		46 433 844	93 957 725
10 Salg av finansielle anleggsmidler		0	0
11 Utdeling fra selskaper		0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler		6 745 993	25 085 993
13 Bruk av lån		459 693 187	337 466 044
14 Sum investeringsinntekter		693 735 122	716 394 328
15 Videreutlån		359 794 577	284 981 271
16 Bruk av lån til videreutlån		359 794 577	284 981 271
17 Avdrag på lån til videreutlån		77 055 957	63 484 608
18 Mottatte avdrag på videreutlån		127 011 371	88 487 286
19 Netto utgifter videreutlån		-49 955 414	-25 002 678
20 Overføring fra drift		-28 450 475	-18 173 518
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	13	25 335 868	244 905
22 Bruk av bundne investeringsfond		-12 017 038	-26 076 277
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond		94 811 173	45 366 059
24 Bruk av ubundet investeringsfond	13	-24 488 635	-217 369 283
25 Dekning av tidligere års udekket beløp		0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger		55 190 894	-216 008 114
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		0	0

Balanse

		Regnskap 2022	Regnskap 2021
EIENDELER			
	Note		
A. Anleggsmidler		16 931 125 098	16 194 303 504
I. Varige driftsmidler		10 079 388 436	9 999 684 920
1. Faste eiendommer og anlegg	4	9 766 775 211	9 675 599 860
2. Utstyr, maskiner og transportmidler	4	312 613 225	324 085 060
II. Finansielle anleggsmidler		1 682 643 720	1 451 742 892
1. Aksjer og andeler	5	401 690 426	396 913 424
2. Obligasjoner		-	-
3. Utlån	6	1 280 953 295	1 054 829 468
III. Immaterielle eiendeler		-	1
IV. Pensjonsmidler	11	5 169 092 942	4 742 875 692
B. Omløpsmidler	1	1 926 890 546	2 248 850 032
I. Bankinnskudd og kontanter		1 215 199 838	1 583 974 251
II. Finansielle omløpsmidler		147 130 628	156 875 302
1. Aksjer og andeler		-	-
2. Obligasjoner		-	-
3. Sertifikater	7	147 130 628	156 875 302
4. Derivater		-	-
III. Kortsiktige fordringer		564 560 080	508 000 478
1. Kundefordringer		70 505 496	84 813 627
2. Andre kortsiktige fordringer		289 819 649	301 219 279
3. Premieavik	11	204 234 934	121 967 572
Sum eiendeler		18 858 015 644	18 443 153 536
EGENKAPITAL OG GJELD			
	Note		
C. Egenkapital		6 059 932 707	5 686 373 263
I. Egenkapital drift		539 773 487	371 862 708
1. Disposisjonsfond	13	429 471 692	207 103 601
2. Bundne driftsfond	13/14	110 301 796	164 759 107
3. Merforbruk i driftsregnskapet		-	-
4. Mindreforbruk i driftsregnskapet		-	-
II. Egenkapital investering		332 125 662	248 484 293
1. Ubundet investeringsfond	13	288 110 787	217 788 248
2. Bundne investeringsfond	13	44 014 875	30 696 045
3. Udekket beløp i investeringsregnskapet		-	-
III. Annen egenkapital		5 188 033 557	5 066 026 262
1. Kapitalkonto	2	5 145 341 994	5 023 334 698
2. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen drift		42 691 564	42 691 564
3. Prinsippendringer som påvirker arbeidskapitalen investering		-	-
D. Langsiktig gjeld		11 983 193 595	11 987 867 068
I. Lån		7 129 498 639	7 467 323 779
1. Gjeld til kredittinstitusjoner	9	6 270 121 639	6 607 946 779
2. Obligasjonslån		-	-
3. Sertifikatlån		859 377 000	859 377 000
II. Pensjonsforpliktelse	11	4 853 694 956	4 520 543 289
E. Kortsiktig gjeld	1	814 889 343	768 913 205
I. Kortsiktig gjeld		814 889 343	768 913 205
1. Leverandørgjeld		226 735 243	173 267 404
2. Likviditetslån		-	-
3. Derivater		-	-
4. Annen kortsiktig gjeld		588 154 100	595 645 801
5. Premieavik		-	-
Sum egenkapital og gjeld		18 858 015 644	18 443 153 536
F. Memoriakonti			
I. Ubrukte lånemidler		193 009 572	812 497 336
II. Andre memoriakonti		442 899 235	427 828 960
III. Motkonto for memoriakontiene		-635 908 807	-1 240 326 296

Innledende noteopplysning

I samsvar med kommuneloven § 14-6 første ledd bokstav d er det utarbeidet konsolidert regnskap som viser kommunen som én økonomisk enhet.

Det konsoliderte regnskapet omfatter følgende enheter:

- Bodø kommune
- Bodø Spektrum KF
- Stormen Konserthus Bodø KF
- Bodø Havn KF

Det konsoliderte årsregnskapet er utarbeidet ved å slå sammen årsregnskapene til enhetene som inngår i konsolideringen. Transaksjonene og mellomværendene mellom enhetene er eliminert så langt det følger av god kommunal regnskapsskikk. Dermed fremkommer et samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet.

Enheter utenom kommunen som er egne juridiske enheter skal ikke inngå i konsolideringen. Dette gjelder for eksempel interkommunale selskaper som fører egne regnskap. Interkommunalt politisk råd og kommunalt oppgavefelleskap som ikke er eget rettssubjekt og som fører eget regnskap, skal i utgangspunktet inngå i konsolideringen, men kan utelates fra konsolideringen hvis dette ikke har betydning for vurderingen av kommunens økonomiske utvikling og stilling. Salten IUA er av denne grunn utelatt fra konsolideringen.

NOTE 1: Endring i arbeidskapital

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, a)

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	1 926 890 546	2 248 850 032	-321 959 486
Kortsiktig gjeld	814 889 343	768 913 205	45 976 138
Arbeidskapital	1 112 001 203	1 479 936 827	-367 935 624

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2022
Netto driftsresultat	196 361 258
Netto utgifter/inntekter i investering	-55 190 894
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-619 487 775
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	-367 935 624

NOTE 2: Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Anleggsmidler	16 931 125 096	16 194 303 504	736 821 592
Langsiktig gjeld	11 983 193 595	11 987 867 068	-4 673 473
Ubrukte lånemidler	193 009 572	812 497 336	-619 487 764
Endrede prinsipper tidligere år	4 400 925	4 400 925	0
Kapitalkonto	5 145 341 999	5 023 334 698	122 007 301

Årets endring i kapitalkontoen består av:

Saldo pr 01.01.	5 023 334 698
Økning:	
Aktivering av anleggsmidler	461 464 110
Kjøp av aksjer og andeler	3 000 000
Økt egenkapitalinnskudd BKP og KLP	2 757 670
Nye innvilgede utlån	360 269 871
Betalte avdrag på kommunens eksterne lån	537 825 140
Økning av pensjonsmidler /reduksjon av pensjonsforpliktete	425 873 154
Sum økning av egenkapitalen i løpet av året	1 791 189 945
Reduksjon:	
Bokført verdi av salg av anleggsmidler	7 390 930
Avskrivning og nedskrivning av anleggsmidler	375 350 350
Mottatte avdrag på utlån	134 018 830
Nedskrivning av utlån	127 203
Bruk av lån	819 487 764
Økning av pensjonsforpliktelse	332 807 571
Sum reduksjon av egenkapitalen i løpet av året	1 669 182 649
Ny saldo pr 31.12.	5 145 341 994

NOTE 3: Endring i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, c)

Konsolidert regnskap for Bodø kommune inkludert de kommunale foretakene Bodø Spektrum KF, Stormen Konserthus Bodø KF og Bodø Havn KF ble utarbeidet for første gang for regnskapsåret 2020, jfr Kommunelovens § 14-6, 1. ledd bokstav d). Det er ikke gjort endringer i regnskapsprinsipper i forhold til tidligere år. Det er heller ikke for de enkelte enhetene som inngår i det konsoliderte regnskapet gjort vesentlige endringer i regnskapsprinsipp, regnskapsestimer eller vesentlige korrigeringer av tidligere års feil.

Regnskapsprinsipper er retningslinjer for periodisering og måling av regnskapsposter. Regnskapsprinsippene skal være konsistente over tid, men endringer i lover, forskrifter eller god kommunal regnskapsskikk kan medføre at regnskapsprinsippene må endres. Endringer i regnskapsprinsipper har derfor karakter av å være uvanlige hendelser. Eventuelle endringer i

regnskapsprinsipper - eller praktiseringen av anordningsprinsippet - skal regnskapsføres direkte mot egenkapitalen på egen konto for «endring i regnskapsprinsipp».

I kommunens regnskap inngår balanseposten «Endring i regnskapsprinsipp» som en del av Bodø kommunes egenkapital med 42,7 mill kr. Dette beløpet er «opparbeidet» i perioden 1998-2008 og består hovedsakelig av endrede prinsipper for periodisering av refusjonskrav for ressurskrevende brukere og inntektsføring av momskompensasjon, samt endrede prinsipper for regnskapsføring av feriepenger og varebeholdning. Føringene skyldes endringer i sentralt gitte retningslinjer og god kommunal regnskapsskikk. Denne saldoen blir stående som en del av kommunens egenkapital. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

NOTE 4: Anleggsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)
(Beløp i hele tusen)

Tekst	Ingen avskrivning	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Sum
Bokført verdi per 11	425 760	69 066	203 920	297 783	6 034 923	2 968 233	9 999 685
Tilgang	3 240	18 530	21 370	19 119	308 504	86 838	457 600
Avgang	0	0	0	0	205	2 691	2 896
Avskrivninger	0	18 553	29 355	24 122	189 319	75 701	337 050
Nedskrivninger	0	0	0	0	17 472	20 477	37 949
Saldo pr 31.12	429 000	69 042	195 935	292 780	6 136 431	2 956 202	10 079 390

Eventuell gevinst eller tap ved salg av anleggsmidler skal ikke resultatføres i kommunens regnskap, men bokføres kun i balansen i tråd med kommunale regnskapsforskrifter.

I anleggsmiddelgruppe 5 inngår brannstasjonen som kommunen leier som offentlig-privat-samarbeid (OPS). OPS-avtalen behandles regnskapsmessig som finansiell leasing, noe som innebærer at leieavtalen føres opp som anleggsmiddel i kommunens balanse med tilsvarende langsiktig gjeld til utleier. Brannstasjonen overdras vederlagsfritt til kommunen ved leieavtalens utløp i 2041, og inngår i ovenstående oversikt med en saldo på 173 mill kr pr 31.12.22. Brannstasjonen avskrives over 25 år, tilsvarende kontraktsperioden, og har dermed avvikende avskrivningstid i forhold til øvrige anleggsmidler i gruppen.

NOTE 5: Aksjer og andeler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b

(Beløp i hele tusen)

Selskapets navn	Eierandel i %	Vesentlig endringer i eierandel	Vesentlig nedskrivning	Bokført verdi 31.12
Innskudd pensjonskasser				
Bodø Kommunale Pensjonskasse				69 742
Egenkapitalinnskudd KLP				18 889
Aksjer				
Bodø Energi AS	100 %			171 316
Salten Kraftsamband AS	40 %			48 892
Bodø Spektrum AS	100 %			42 400
Saltens Bilruter AS	42 %			14 313
Fjuel AS	49 %			3 000
BoPro AS	100 %			2 059
Bodø Industri AS	49 %			1 554
Sentrumsterminalen Bodø AS	50 %			1 000
Langstranda Næringseiendom AS	33 %			7 480
Tusen hjemmet Bodø AS	100 %			175
Zahlfjøsén AS	39 %			400
Kunnskapsparke Bodø AS	3 %			200
Nye Bodø Eiendom AS	51 %			102
Bodø Sentrumsforum AS	50 %			50
Arktisk Filharmoni AS (tidligere NOSO)	50 %			50
Industribygg AS	100 %			50
Helseinnovasjonssenteret AS	6 %			50
EPI AS				20
Landegode Handel AS	30 %			15
Fjuel Bodø AS				15
Kraft Nord AS	40 %			14
Cruise Norway AS				6
GalvanoTia AS	0 %			3
Eierandeler IKS (Interkommunale selskap)				
Salten Kommunerevisjon IKS	45 %			450
IRIS Salten IKS	62 %			0
Salten Brann IKS	61 %			0
Helse og Miljøtilsyn Salten IKS	60 %			0
Bodø2024 IKS	50 %			0
KF (Kommunale foretak)				
Bodø Spektrum KF	100 %			0
Stormen Konserthus Bodø KF	100 %			0
Bodø Havn KF	100 %			0
Andeler og øvrig				
Samlet beløp nobl-tilhøigheter aktivert som andeler				19 137
Mørkvedhallen SA				300
Nordland boligbyggelag				10
Sum				401 691

NOTE 6: Utlån (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, c)

(Beløp i hele tusen)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån	Vesentlig tap
Startlån	1 263 004		1 263 004	
Sosiale lån, netto	97	97		
Bodø kirkelige fellesråd	90	90		
Bodø Håndballklubb (PS 09/169)	720	720		
IK Grand Bodø (PS 09/68)	1 100	1 100		
Bodø Golfpark og Salten Golfklubb AS (PS 16/174)	7 808	7 808		
Misvær idrettslag (PS14/29 og 15/36)	4 333	2 098	2 568	
Mørkvedhallen SA (PS 15/127, 16/188, 17/176)	2 850	2 850		
Bodø skiklubb Alpinor (PS 20/107)	950	950		
Sum utlån	1 280 953			

NOTE 7: Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, d)

(Beløp i hele tusen)

Aktivklasse	Anskaffelses kost	Markedsverdi 1.1.	Salg	Resultatført verdiendring	Markedsverdi 31.12
Dnb Nor Likviditet	20 733	30 612		498	31 110
Storebrand Likviditet	12 444	16 795		254	17 049
Odin Likviditet	50 000	53 105	-10 000	-413	42 692
Alfred Berg Likviditet	51 174	56 363		-84	56 279
Sum	134 351	156 875	-10 000	255	147 130

NOTE 8: Sikring av finansielle eiendeler og forpliktelser

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, e)

Det er ikke aktuelt med regnskapsføring etter reglene om sikring for noen av de finansielle eiendelene eller forpliktelsene.

NOTE 9: Lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, a)
(Beløp i hele tusen)

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot (gjennomsnitt)	Refinansering*
Lån til videre utlån				
Husbanken	1 336 193		2,36 %	
Lån til egne investeringer				
Kommunalbanken - flytende	3 163 169		3,90 %	
Kommunalbanken - fast	1 195 348		2,80 %	
KLP Kommunekreditt	378 748		3,95 %	
Finansiell leieavtale (OPS)	173 278	01.01.2041	3,68 %	
Annet				
Lån av innskuddsmidler	22 172			
Innskudd kommunale boliger	1 215		Rentefritt	
Sum langsiktig gjeld	6 270 122			

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot	Refinansering*
Sertifikatlån	859 377	mars/juni 2023	2,09% / 2,685%	859 377
Sum sertifikatlån	859 377	0	0	859 377

NOTE 10: Avdrag på lån

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, b)

Minimumsavdrag	1) Kommune og KF med lån	2) Kommune og samtlige KF
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	230 164 507	231 043 834
Betalte avdrag	248 002 691	248 002 691

Det er for regnskapsåret 2022 betalt tilstrekkelige avdrag på eksterne lån i henhold til beregningene av minimumsavdrag.

De siste år er minimumsavdrag beregnet separat for kommune og KF. Kolonne 1 viser summen av minimumsavdrag beregnet for kommunen og det ene kommunale foretaket som har lånegjeld. Det er disse minimumsavdragene som er lagt til grunn i de enkelte enhetenes regnskap. Kolonne 2 viser beregningen av minimumsavdrag om samlet sum for kommunen og alle foretakenes anleggsmidler, lånegjeld og avskrivninger hadde vært lagt til grunn.

Beregning av minimumsavdrag:

Anleggsmidler		
Anleggsmidler pr 01.01. i regnskapsåret	9 985 134 048	9 999 684 920
Herav tomter og kunst (anleggsmidler som ikke avskrives)	425 466 634	425 860 508
Avskrivbare anleggsmidler som legges til grunn ved beregning	9 559 667 413	9 573 824 412
Lån		
Lånegjeld pr 01.01. i regnskapsåret	7 467 323 779	7 467 323 779
Rest innlån (Husbanklån) til videre utlån (Starlån) som trekkes ut	1 070 492 441	1 070 492 441
Mottatte avdrag benyttet til ekstraordinær nedbetaling av annen gjeld legges til	165 897 093	165 897 093
Lånegjeld som legges til grunn i beregningen	6 562 728 431	6 562 728 431
Andel avskrivbare anleggsmidler finansiert ved lånegjeld	69 %	69 %
Avskrivninger		
Årets regnskapsførte avskrivninger	335 463 231	337 050 835
Minimumsavdrag		
Minimumsavdrag = Avskrivninger av andel lånefinansierte anleggsmidler	230 164 507	231 043 834

NOTE 11: Pensjon

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, c)

(Beløp i hele tusen)

Bodø kommune har kollektive pensjonsordninger for sine ansatte i Bodø Pensjonskasse (BPK), Statens Pensjonskasse (SPK) og Kommunal Landspensjon (KLP). De kollektive pensjonsordningene sikrer tariffestet tjenestepensjon for de ansatte. Dette gjelder alders-, uføre-, etterlattepensjon, pensjonsytelser etter 85-årsregelen, AFP og betinget tjenestepensjon. Årskullene født før 1963 er sikret tidligpensjon og AFP 62-67 år. Pensjonene fra pensjonskassen samordnes med utbetalingene fra folketrygden når regelverket krever det.

I Bodø pensjonskasse er det selvrisko for AFP 62 – 64, mens det er valgt utjevning i KLP og Statens Pensjonskasse for både AFP 62 – 64 og AFP 65 – 66.

Pensjonskostnad	Beløp
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	243 947 638
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	142 076 898
Brutto pensjonskostnad	386 024 537
- Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-170 684 169
Netto pensjonskostnad	208 142 235
Sum amortisert premieavvik	41 048 793
Administrasjonskostnader	22 358 868
Samlet kostnad (inkl administrasjon)	278 748 029

Årets netto pensjonskostnad er nåverdien av årets pensjonsopptjening tillagt rentekostnader av påløpte pensjonsforpliktelser, fratrukket forventet avkastning på pensjonsmidlene.

Differansen mellom innbetalt premie og beregnet pensjonskostnad benevnes premieavvik. For 2022 fremkommer følgende premieavvik:

Premieavvik	
Årets pensjonspremie	354 992 103
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	-22 358 868
Netto pensjonskostnad	-215 340 368
Årets premieavvik	117 292 867

Hvis innbetalt pensjonspremie er større enn årets beregnede pensjonskostnad, skal differansen (premieavviket) føres som utgiftsreduksjon og føres i balansen som en kortsiktig fordring.

Balansført premieavvik pr 31.12.22 fremkommer som følger:

Balansført premieavvik	
Akkumulert premieavvik	189 281 679
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	14 953 255
Sum balansført premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift	204 234 934

Amortiseringsperioder	
Premieavvik over 15 år	17 577 800
Premieavvik over 10 år	622 479
Premieavvik over 7 år	186 034 655

Balansførte pensjonsmidler og -forpliktelser fremkommer som følger:

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	Beløp
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	-4 837 788 708
Pensjonsmidler pr. 31.12.	5 169 092 942
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	331 304 234
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelser	-15 906 248
Dette kommer til uttrykk i balansen som følger:	
IV. Pensjonsmidler (Eiendel)	5 169 092 942
II. Pensjonsforpliktelse (Langsiktig gjeld) inkl arbeidsgiveravg	-4 853 694 956

Beregningsforutsetninger	BKP	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,50 %	3,00 %
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	3,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G-regulering	1,98 %	1,98 %	1,98 %
Pensjonsregulering	1,22 %	1,22 %	

Tabellen nedenfor viser samlet beløp innestående på premiefond i BKP og KLP pr 01.01. og foreløpig saldo ved årets slutt. Premiefondene tilføres renter og kan bli tilført deler av årets resultat. Premiefondenes endelige størrelse pr 31.12. er normalt ikke kjent ved avslutningen av regnskapet for det enkelte regnskapsår.

Premiefond	Bodø pensjonskasse	KLP	Sum
Innestående på premiefond 01.01.21	426 269 684	22 480 839	448 750 523
Tilført premiefondene i løpet av 2021	110 398 295	9 354 950	119 753 245
Bruk av premiefond i løpet av 2021	-257 178 200	-2 380 814	-259 559 014
Innestående på premiefond 01.01.22	279 489 779	29 454 975	308 944 754
Bruk av premiefond i løpet av 2022	-60 881 080	-9 354 951	-70 236 031
Foreløpig saldo pr 31.12.22 - vil endres	218 608 699	20 100 024	238 708 723

Premiefondene inngår som en del av BKP og KLPs regnskap, og fremkommer ikke av kommunens og foretakenes regnskap. Premiefondene kan benyttes til delvis dekning av fremtidige års premieinnbetalinger.

NOTE 12: Garantier gitt av kommunen

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-12, d)

(Beløp i hele tusen)

Garantier er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garantiramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12	Godkjenning	Utløper
IRIS/Salten Forvaltning IKS	Avfallshåndtering		209 987 000	67 840 971		2045
BOPRO AS	Lokaler		1 198 500	381 822		2028
BOPRO AS	Lokaler		9 240 000	2 520 000		2027
Salten Brann IKS	Brannstasjon/utstyr		7 195 000	3 643 066		2035
Salten Brann IKS	Brannstasjon/utstyr		12 631 250	7 454 111		2044
Salten Brann IKS	Brannstasjon/utstyr		8 514 375	5 278 912		2037
Låter Vasslag	Vannverk		2 455 000	124 766	K 05/02	2023
Bliksvær Vannverk	Vannverk		350 000	95 835	K 06/47	2028
Kvikstad og Ljønes Vannverk	Vannverk		470 000	130 780	K 07/23	2029
Bodø kirkelige fellesråd	Renovering kirkebygg	Selvskyldnergaranti	5 000 000	2 361 090	K 11/122	2031
Mølnbakken borettslag	Renovering boliger	Selvskyldnergaranti	8 950 000	5 314 030	PS16/9	2032
Skjerstad Bygningsstiftelse	Renovering boliger	Simpel garanti	5 680 000	3 349 696	PS 17/63	2030
Bodø Spektrum AS	Badeland	Selvskyldnergaranti	40 000 000	7 718 365	PS 17/46	2042
Nordland Fylkeskommune		Transportgaranti	85 000			
BPS Nord - Bypakke Bodø AS	Veiutbygging	Selvskyldnergaranti	700 000 000	221 428 610	PS 19/28, 15/34, 11/99	2030
Vestvatn Aplanlegg	Alpinbakke	Selvskyldnergaranti	6 886 000	6 886 000	PS 14/28	2034
Mørkvedhallen AS/klatrehall	Klatrehall	Selvskyldnergaranti	11 100 000	11 100 000	PS 18/37	2041
Mørkvedhallen AS/turnhall	Turnhall	Selvskyldnergaranti	8 000 000	8 000 000	PS 16/132	2039
Bodø Spektrum AS	Svømmebasseng	Selvskyldnergaranti	320 000 000	250 000 000	PS 20/164	2059
Bodø Havn KF	Terminalområdet		500 000	400 000	PS 21/121	2026
Bodø Havn KF	Landstrømanlegg		9 650 250	9 006 898	PS 21/79	2036
Teamgården AS	Kontorlokaler		73 000 000	73 000 000	PS 22/147	2050
Sum garantier/lån ved kausjon			1 440 892 375	686 034 952		

NOTE 13: Fond

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, a)

(Beløp i hele tusen)

Fond	Saldo 01.01.	Avsetning	Bruk	Saldo 31.12.
Disposisjonsfond	207 103	306 187	83 819	429 471
Bundne driftsfond	164 759	20 703	75 160	110 302
Ubundne investeringsfond	217 789	94 812	24 489	288 112
Bundne investeringsfond	30 696	25 906	12 587	44 015
Sum fond	620 347	447 607	196 054	871 900

Med unntak av selvkostfond gjelder hoveddelen av de bundne driftsfondene ulike øremerkede statlige tilskudd og øvrige eksterne midler til bestemte formål. For selvkostfond vises det til note 14.

NOTE 14: Gebyrfinansierte selvkosttjenester

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, b)
(Beløp i hele tusen)

2022 Etterkalkyle selvkost	Vann	Avløp	Slam- tømming	Forurensnings- myndighet
Gebyrinntekter	91 680	88 778	1 062	2 595
Øvrige driftsinntekter	1 822	1 879	76	6
Driftsinntekter	93 502	90 658	1 138	2 601
Direkte driftsutgifter	48 929	46 271	1 754	2 962
Avskrivningskostnad	32 588	28 802	12	85
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	29 507	28 551	21	142
Indirekte netto driftsutgifter	1 126	855	15	26
Indirekte avskrivningskostnad	52	47	0	4
Indirekte kalkulatorisk rente (3,54 %)	5	5	0	0
Driftskostnader	112 207	104 530	1 802	3 220
Foreløpig resultat	-18 705	-13 873	-664	-619
+ Subsidiert	0	0	0	0
Resultat	-8 884	13 226	-520	-688
Selvkostgrad (%)	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %
"Bidrag" til adm og låneutgifter	63 278	58 260	48	258
Selvkostfond 01.01	12 752	13 306	114	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	-12 752	-13 306	-114	0
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (3,54 %)	0	0	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 01.01.	0	0	0	-1 028
+ Inndekning av fremførbart underskudd		0	0	0
- Underskudd til fremføring	-5 953	-566	-551	-619
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd	120	225	-8	-47
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	-5 833	-341	-558	-1 694
Gebyrinntekter	91 680	88 778	1 062	2 595
Gebyrgrunnlag ekskl evt subsidiering	110 385	102 651	1 726	3 214
Finansiell dekningsgrad (%)	83,1 %	86,5 %	61,5 %	80,7 %

2022 Etterkalkyle selvkost	Private planforslag	Bygge- og delesaks- behandling	Oppmåling	Eierseksjon- eringer
Gebyrinntekter	3 724	11 360	3 406	90
Øvrige driftsinntekter	0	101	899	0
Driftsinntekter	3 724	11 461	4 305	90
Direkte driftsutgifter	5 477	12 517	8 917	781
Avskrivningskostnad	210	464	349	48
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	352	779	586	81
Indirekte netto driftsutgifter	602	2 787	667	24
Indirekte avskrivningskostnad	7	15	10	1
Indirekte kalkulatorisk rente (3,54 %)	1	1	1	0
Driftskostnader	6 648	16 563	10 529	936
Foreløpig resultat	-2 924	-5 102	-6 223	-846
+ Subsidiert	2 924	0	5 115	846
Resultat	0	-5 102	-1 108	0
Selvkostgrad (%)	56,0 %	100,0 %	40,0 %	9,6 %
"Bidrag" til adm og låneutgifter	-1 753	4 046	3 503	-691
Selvkostfond 01.01	0	9 931	1 108	0
+ Avsetning til selvkostfond	0	0	0	0
- Bruk av selvkostfond	0	-5 102	-1 108	0
+ Kalkulert renteinntekt selvkostfond (3,54 %)	0	261	0	0
Selvkostfond 31.12 (inkl. rente på fond)	0	5 090	0	0
Fremførbart underskudd 01.01.	0	0	0	0
+ Inndekning av fremførbart underskudd	0	0	0	0
- Underskudd til fremføring	0	0	0	0
- Kalkulert rentekostnad fremførbart underskudd	0	0	0	0
Fremførbart underskudd 31.12 (inkl. rente)	0	0	0	0
Gebyrinntekter	3 724	11 360	3 406	90
Gebyrgrunnlag ekskl evt subsidiert	6 648	16 462	9 626	936
Finansiell dekningsgrad (%)	56,0 %	69,0 %	35,4 %	9,6 %

2022 Etterkalkyle selvkost	Farvanns- avgift	Renovasjon (*)	Sum selvkostfond
Inntekter	1 127	12	
Driftsutgifter	1 775	547	
Resultat	-648	-535	
Selvkostgrad (%)	100,0 %		
Selvkostfond 01.01	2 288	2 088	41 587
+ Årets avsetning til selvkostfond	0	0	261
- Bruk av selvkostfond	-648	-535	-33 566
Selvkostfond 31.12.	1 640	1 553	8 283

(*) Fondsmidler fra tidligere år. Renovasjon ivaretas av IRIS Salten IKS.

Selvkost innebærer at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenestene betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer må kommunen etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområdet. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunens ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil ikke være direkte sammenlignbare.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske avskrivninger og rentekostnader, samt henførte indirekte driftsutgifter (administrasjonsutgifter). Ved beregning av kalkulatoriske avskrivninger skal det i selvkostberegningene gjøres fratrukk av fremmedfinansiering.

Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig SWAP-rente + ½ %-poeng. I 2022 var denne lik 3,54%.

Retningslinjene fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i selvkostgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2022 i sin helhet være disponert innen 2027.

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen også utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylerne gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetting om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene.

NOTE 15: Salg av aksjer (finansielle anleggsmidler)

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, c)

Det er ikke inntektsført salg av aksjer klassifisert som finansielle anleggsmidler i investeringsregnskap eller driftsregnskap i løpet av regnskapsåret.

NOTE 16: Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

	Brutto lønn
Ordfører	1 170 750
Kommunedirektør	1 450 000

NOTE 17: Godtgjørelse til revisor

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

	Godtgjørelse
Revisjonshonorar Bodø kommune og kommunale foretak (*)	3 035 891
Revisjonshonorar Salten Regionråd	73 515
Sum	3 109 406

(*) Samlet beløp omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og særattestasjon av prosjektrekskap mv.

NOTE 18: Hendelser etter balansedagen

(Jfr Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-15)

Hålogaland lagmannsrett avsa 29. november 2022 dom i saken mellom Bodø kommune og Braathe gruppen angående tidligere års IKT-anskaffelser. Kommunen ble dømt til å betale 45 mill kr i erstatning til Braathe gruppen. I tillegg kommer forsinkelsesrenter på 21,7 mill kr og saksomkostninger på 5,2 mill kr. Dommen er anket til Høyesterett. Endelig utfall av saken er følgelig ikke kjent ved avslutningen av regnskapet for 2022. I tilknytning til samme sak har KOFA ilagt kommunen et gebyr på 11,6 mill kr. Kommunen har ikke vedtatt gebyret, og det forventes at saken vil bli behandlet i rettsapparatet i løpet av 2023.

I forbindelse med byggingen av Mørkvedbukta skole og barnehage har Gunvald Johansen Bygg AS gått til sak mot Bodø kommune, der det kreves betaling for tilleggsarbeider. Saken går for Salten og Lofoten tingrett i februar 2023, og er ikke avklart ved avleggelsen av årsregnskapet for 2022.

Det foreligger pr 31.12. to saker innen skolesektoren som ikke er avklart rettslig. Sakene gjelder fremmet erstatningskrav tilknyttet påstått mangelfull oppfølging tilbake i tid.

Kommunen fikk i januar 2023 krav om tilbakebetaling av tidligere utbetalt refusjon fra Helfo i størrelsesorden 5 mill kr i tilknytning til takstbruk under koronapandemien. I likhet med flere andre kommuner bestrider Bodø kommune kravet. Saken er ikke avklart ved regnskapsavslutningen.

NOTE 19: Andre vesentlige forpliktelser

Bodø kommune har avtale med OPS GJ BBS AS om leie av brannstasjon. Bygget er ført opp av OPS GJ BBS AS og ble tatt i bruk av Salten Brann IKS i februar 2016. Avtalen har en varighet på 25 år, og bygget skal overtas vederlagsfritt av kommunen ved leieavtalens utløp i 2041. I samsvar med kommunal regnskapsstandard (KRS) nr 8 er avtalen klassifisert som finansiell leasing, og nåverdien av fremtidige leieforpliktelser er oppført som langsiktig gjeld i balansen. Pr 31.12.22 utgjorde dette 173 mill kr, jfr note 9. Verdien av brannstasjonen er videre aktivert som anleggsmiddel i kommunens balanse, jfr note 4.

Bodø kommune har i tillegg et stort antall avtaler fordelt på driftsavtaler, husleieavtaler og leie/leasingavtaler m.v. som kommunen er bundet av. Avtalene har ulik løpetid og fornyelsestidspunkter.

NOTE 20: Resultat. Strykninger og avslutningsposter

Resultatet som fremkommer i det konsoliderte regnskapet er summen av resultatene i de enkelte enhetenes regnskap.

Om årsregnskapet viser et regnskapsmessig merforbruk skal budsjetterte overføringer fra drifts- til investeringsregnskapet og/eller budsjetterte avsetninger til disposisjonsfond strykes for å unngå å avslutte driftsregnskapet med regnskapsmessig merforbruk, jfr budsjett- og regnskapsforskriften § 4-2.

Om årsregnskapet viser et regnskapsmessig mindreforbruk skal budsjettert bruk av disposisjonsfond strykes ved regnskapsavslutningen, jfr budsjett- og regnskapsforskriften § 4-2.

Ved avslutningen av regnskapet for 2022 er følgende disposisjoner gjennomført:

	Konsolidert regnskap	Herav Kommune	Herav KF
Netto driftsresultat	196 361 258	196 569 468	-208 210
<i>Gjennomførte disposisjoner før avslutning:</i>			
Overføring til investering	28 450 475	16 874 352	11 576 123
Avsetninger til bundne driftsfond	20 702 717	20 702 717	-
Bruk av bundne driftsfond	-75 160 025	-74 288 223	-871 802
Avsetninger til disposisjonsfond	300 941 295	300 941 295	-
Bruk av disposisjonsfond	-156 865 407	-132 052 407	-24 813 000
Dekning av tidligere års merforbruk	-	-	-
Årets budsjettavvik ("resultat" før avslutning)	78 292 203	64 391 734	13 900 469
Strykning av overføring til investering	-	-	-
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond	-	-	-
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk	0	-	-
Strykning av bruk av disposisjonsfond	-73 046 568	-64 391 734	-8 654 834
Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	5 245 635	-0	5 245 635
Avsetning av mindreforbruk etter strykning til disposisjonsfond	5 245 635	-	5 245 635

SAK 25/23**Rapport forvaltningsrevisjon: Eiendomsforvaltning boliger****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
25.04.2023**Vedlegg:**

- Salten kommunerevisjon IKS, april 2023: Rapport forvaltningsrevisjon Eiendomsforvaltning boliger

Bakgrunn for saken:

Rapporten er bestilt med bakgrunn i Plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2023 som ble vedtatt i bystyrets sak 20/72. Vedtatte prioriterte tema i rekkefølge:

1. Renovasjon (gjennomført)
2. Helse og omsorg – institusjonsdrift (gjennomført)
3. Grunnskole, spesialundervisning (gjennomført)
4. Personvern / Informasjonssikkerhet
5. Sykefraværsoppfølging, heltidsprosjektet
6. Barnevern – vertskommunesamarbeid (gjennomført)
7. **Forvaltning av boliger (til behandling)**
8. Offentlige anskaffelser

Etter opprinnelig tidsplan skulle rapporten vært ferdig til utvalgets møte i mars 2023. og med et timebruk på 300 timer. Ved oversendelse av ferdig rapport 19. april 2023 ble det opplyst at det har gått med 370 timer til denne revisjonen. Kontrollutvalget ble orientert i møte i januar og mars 2023 om at prosjektet var forsinket.

Formålet med prosjektet er å belyse om Bodø kommune har et rasjonelt dokumenterbart system, for vedlikehold av boliger/boligkompleks, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Videre å gi kommunestyret tilstrekkelig informasjon om tilstand/vedlikeholdsbehov på kommunens eide boligmasse.

På tidspunktet for kontrollutvalgets bestilling lå det til grunn følgende to problemstillinger som skulle undersøkes:

1. *Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av boligene?*
2. *Er det etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av stiftelsens boliger?*

Problemstilling 2 ble forkastet ettersom boligstiftelsen hadde inngått en ny avtale med kommunen der stiftelsen selv skulle ha ansvar for vedlikehold av egne boliger.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a:

- Kommuneloven
- Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner
- NOU 2004:22 «Velholdte bygninger gir mer til alle».
- Multiconsult KS
- Standarder NS3424, NS3454
- Kommunens egne retningslinjer og reglementer

Utledning av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 2 til rapporten (side 37-39).

Undersøkelsene er gjennomført ved gjennomgang av dokumenter (boligplaner, årsmeldinger, budsjetter, boligportefølje, vedlikeholdsplaner), samt intervju med åtte fagpersoner (7 i kommunen, pluss leder av boligstiftelsen).

Revisors funn og vurderinger: Problemstilling: 1: Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av boligene?

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boliger.

Revisors funn og vurderinger: Kommunen har klare målsettinger for bærekraft, noe revisor mener er viktig for å ivareta riktig utvikling over tid. Etter revisors vurdering gir vedlikeholdsplanen og FDVU-planen (forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av bygg) *målsetninger om å utvikle boligmassen på en måte som tilpasser seg behovet framover.* Revisor påpeker imidlertid at når det er vedtatt at boligdrift skal være et selvkostområde, så er det en forutsetning at detaljkostnader foreligger - dette mangler når det gjelder kapitalkostnader. Revisor mener Bodø kommune i all hovedsak har klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boligmasse

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene.

Revisors funn og vurderinger: Det foreligger ikke en oppdatert dokumentert oversikt tilstanden og vedlikeholdsetterslepet for kommunens boliger. Det er imidlertid igangsatt et arbeid med å skaffe oversikt, men dette er per dags dato mangelfullt og ikke tilstrekkelig oppdatert.

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta boligene, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Revisors funn og vurderinger: Etter revisors vurdering arbeides det godt i avdelingen med å bygge kompetanse, og med organisering for å skape bedre utnyttelse av kompetansen de har. Det mangler en kompetanseplan. *Vurdert på bakgrunn av dagens arbeidsoppgaver kan det se ut til at 200% stilling ikke er tilstrekkelig til å ta seg av boligene på sikt. ikke minst vil det være viktig med kompetanse på kartlegging og analyse av bygninger for å hente sørge for oppdatering av Facilit (et FDVU-system for rapportering av avvik). Revisor peker på at organiseringen i dag fungerer godt, men at det er viktig å få boligene fullt ut under FDVU-avdelingen for å dra nytte av stordriftsfordelene.*

Revisjonskriterium: Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene på en systematisk måte.

Revisors funn og vurderinger: Revisor mener rapportering om bygningers tilstands- og vedlikeholdsbehov er grunnleggende for at kommunestyret skal kunne prioritere ressursene. *Det foreligger ikke formelle rutiner for systematisk rapportering av tilstand og vedlikeholdsetterlep. Dette er svært uheldig ettersom dette er den viktigste kanalen for å få det politiske nivået med seg på viktigheten av gode langtidsplaner og godt planmessig vedlikehold.*

Revisjonskriterium: Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene og brukerne følges opp.

Revisors funn og vurderinger: Kommunen har rutiner for registrering av avvik, men dette er ikke fulgt opp grunnet manglende ressurser

Revisors konklusjon og anbefaling:

Revisor konklusjon på problemstillingen er følgende:

Bodø kommune har i noen grad opp mot stor grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av boliger.

Basert på undersøkelsene, funnene og konklusjonen, gir revisor følgende anbefalinger om at

Bodø kommune bør:

- 1. prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens boliger.*
- 2. sørge for å få på plass en oversikt over vedlikeholdsbehov og etterslep for boligene.*
- 3. utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.*
- 4. søke å få på plass midler og ressurser slik at de kan følge opp boligene i henhold til målene.*
- 5. skaffe seg oversikt over bygningsmassens (boliger) verdier og gjeld pr. enheter.*
- 6. følge «Norsk prisbok» når det gjelder anbefalinger til vedlikehold og kostnader.*
- 7. vurdere behovet for utgiftsdekkende husleie.*

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten (vedlegg 1)

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport angående Eiendomsforvaltning boliger i samsvar med bestillingens tematiske innhold. Det er imidlertid rapportert et betydelig høyere timetall enn forutsatt og leveransen er forsinket i forhold til opprinnelig plan.

Rapporten får frem at kommunen har på plass mål og strategier for vedlikehold av kommunens boliger, men at det mangler dokumentert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet på boligene. Videre kommer det frem at det ikke foreligger rutiner for systematisk rapportering til bystyret om tilstand og vedlikeholdsetterslep.

Revisor har gitt konkrete anbefalinger til forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til bystyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Eiendomsforvaltning boliger er forelagt bystyret i Bodø og tas til etterretning.
2. Bystyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Bystyret ber kontrollutvalget påse at bystyrets vedtak om forvaltningsrevisjon følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres høsten 2023.

Inndyr, 20. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Forvaltningsrevisjon

***Eiendomsforvaltning
Boliger***

Bodø kommune

FORORD

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Vi har 4 forvaltningsrevisorer med følgende profesjoner: Mariell Myhre – samfunnsviter, Malin Bruun – jurist, Synne Skoglund – jurist, og Bjørn Vegard Gamst – jurist.

Forvaltningsrevisjon er en pålagt oppgave i henhold til kommunelovens §23-2 første ledd c). Formålet med forvaltningsrevisjon er å utføre systematiske undersøkelser av den kommunale tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og økonomiske forvaltning, herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Kontrollutvalget i Bodø kommune vedtok i sak 27/22 den 14.06.2022 en prosjektplan for å gjennomføre en undersøkelse av eiendomsforvaltningen på boliger i kommunen.

Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Kai Andre Blix som har vært prosjektleder for dette prosjektet er siviløkonom og avsluttet sitt arbeidsforhold i Salten kommunerevisjon mot slutten av prosjektet. Prosjektet ble derfor fullført av oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

Bodø, den 05.04.2023

Kai André Blix
Forvaltningsrevisor

Bjørn Vegard Gamst
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

FORORD	2
SAMMENDRAG	4
1 INNLEDNING	7
1.1 KONTROLLUTVALGETS BESTILLING.....	7
1.2 BOLIGFORVALTNINGEN I BODØ.....	8
1.3 PROBLEMSTILLINGEN OG REVISJONSKRITERIER.....	11
1.3.1 Problemstilling.....	11
1.3.2 Revisjonskriterier.....	11
2. METODE OG AVGRENSNING.....	11
2.1 BEGREPER.....	13
3 FAKTA OG VURDERINGER	15
4 KONKLUSJON OG ANBEFALING	31
4.1 Oppsummering og konklusjoner.....	31
5 KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR	33
5.1 BEMERKNINGER TIL KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR.....	33
6 LITTERATUR OG KILDEREFERANSER	34
7 VEDLEGG	36
VEDLEGG 1. HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØREN	36
VEDLEGG 2. UTLEDNING TIL REVISJONSKRITERIER	37

SAMMENDRAG

På grunnlag av bestilling fra kontrollutvalget i Bodø kommune har Salten Kommunerevisjon IKS gjennomført en revisjon av forvaltningen av boliger i Bodø kommune. Formålet med prosjektet er å belyse om Bodø kommune har et rasjonelt dokumenterbart system, for vedlikehold av boliger/boligkompleks, som er egnet til å forhindre verdiforringelse i bygningsmassen. Videre å gi kommunestyret tilstrekkelig informasjon om tilstand/vedlikeholdsbehov på kommunens eide boligmasse.

I undersøkelsen har vi forsøkt å svare ut følgende problemstilling:

**HAR KOMMUNEN ETABLERT HENSIKTMESSIGE SYSTEM OG
RUTINER SOM KAN IVARETA ET GODT OG LANGSIKTIG
VEDLIKEHOLD AV SINE KOMMUNALE BOLIGER?**

Fakta baserer seg på dokumentanalyse og intervjuer.

Revisjonen vil takke FDVU-avdelingen for godt samarbeid under gjennomføring av prosjektet.

Bodø kommune har i all hovedsak klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boligmasse. Imidlertid mangler de vedtak om vedlikeholdsstandard og mangler tallmateriale til å følge opp selvkost og utgiftsdekkende husleie.

Etter revisjonens vurdering foreligger det ikke en oppdatert dokumentert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet til kommunens boliger. De har programmet Facilit som etter revisors forståelse er et egnet program for å ivareta internkontrollen på dette området. De arbeider også med å få på plass kartleggingsdata slik at Facilit kan tas i bruk også for

kommunens boliger. Hvis alt går etter planen, vil de ha utarbeidet en oversikt til kommunestyret i oktober.

Slik revisor forstår det arbeides det godt i avdelingen med å bygge opp kompetanse og organisering som vil skape bedre utnyttelse av den kompetansen de har, men også utvikle kompetanse. De har likevel ikke på det nåværende tidspunkt en formell kompetanseplan. Ressurssituasjonen gjør at de må låne store ressurser fra den øvrige driften for å få kartlagt boligene. Når boligene blir fullt ut innpasset i den øvrige driften virker organiseringen å kunne fungere godt.

Det foreligger ikke formelle rutiner for systematisk rapportering av tilstand og vedlikeholdsetterslep. Dette er svært uheldig ettersom dette er den viktigste kanalen for å få det politiske nivået med seg på viktigheten av gode langtidsplaner og godt planmessig vedlikehold.

Kommunen har rutiner for at avvik på boligene skal registreres i Facilit. Dette har ikke blitt gjort på grunn av manglende ressurser. Brukerne av boligene må levere sine behov til boligkontoret eller servicetorget. Kommunen har rutiner, men mangler ressurser til å få satt dette i system.

Revisor vurderer at det å få samlet framtidige og løpende behov i et og samme system i seg selv vil bidra til en effektivisering innen eiendomsforvaltningen ved at man får bedre oversikt og kontroll. En vil da kunne prioritere og planlegge slik at en får mer ut av ressursene en har.

Konklusjon:

Bodø kommune har i noen grad opp mot stor grad etablert hensiktsmessige systemer og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av boligene.

Anbefalinger

Bodø kommune bør:

1. prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens boliger.
2. sørge for å få på plass en oversikt over vedlikeholdsbehov og etterslep for boligene.
3. utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
4. søke å få på plass midler og ressurser slik at de kan følge opp boligene i henhold til målene.
5. skaffe seg oversikt over bygningsmassens (boliger) verdier og gjeld pr. enheter.
6. følge «Norsk prisbok» når det gjelder anbefalinger til vedlikehold og kostnader.
7. vurdere behovet for utgiftsdekkende husleie.

1 INNLEDNING

1.1 Kontrollutvalgets bestilling

Kontrollutvalget i Bodø kommune vedtok i sak 27/22 den 14.06.2022 å bestille en forvaltningsrevisjon om eiendomsforvaltning – boliger.

Revisor oversendte en prosjektplan for forvaltningsrevisjonen til behandling i kontrollutvalget. Kontrollutvalget vedtok i sak 27/22 den 14.06.2022 en prosjektplan hvor revisjonen fikk i oppdrag å besvare to problemstillinger knyttet til temaene i bestillingen.

Den ene problemstillingen som omhandlet Bodø kommunale boligstiftelse (BKBS) ble senere forkastet. Valget grunner i at revisjonen mottok opplysninger om at BKBS hadde inngått en ny avtale med Bodø kommune, der stiftelsen selv vil ha ansvar for vedlikehold av utleieboligene. Revisjonen har likevel snakket med daglig leder i stiftelsen for å få en forståelse av stiftelsens system for forvaltning av boliger.

Stiftelsen har 380 boliger fordelt på 54 bygg. De har to ansatte. Daglig leder har ansvar for det administrative, mens driftsansvarlig gjennomfører løpende tilstandsvurdering og kartlegger vedlikeholdsbehov. Vedlikeholdsarbeidet utføres av innleide virksomheter som tildeles oppdrag gjennom anbudskonkurranser som gjennomføres av driftsansvarlig.

De har Facilit¹ tilgjengelig, men bruker i hovedsak Excel som driftssystem. Daglig leder viste revisor oversiktene de hadde. Dette framstår for revisjonen som lettfattelige, gode oversikter der en kan følge utviklingen fra år til år. Leilighetene befares hvert tredje år, men oppgraderes kun etter utflytting.

Stiftelsen har en målsetning om å drive til selvkost slik at husleien de tar inn er tilstrekkelig til å forvalte og vedlikeholde boligene.

¹ Facilit FDVU – system for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av eiendom

Daglig leder forteller at de har gjort en betydelig oppgradering av boligene de siste årene. Slik de driver nå blir boligene gradvis i bedre og bedre stand. Daglig leder vurderer at gjennomsnittlig tilstand ligger på et nivå i nærheten av TG 1.

1.2 Boligforvaltningen i Bodø

I henhold til e-post fra FDVU²-leder tok FDVU-avdelingen formelt over ansvaret for Bodø kommunes boliger 01.01.22. Avtalen med boligkontoret var at de skulle vedlikeholde og forvalte disse frem til ny ressurs var på plass v/FDVU 01.06.22.

Slik vi ser av tabellen under er den samlede eiendomsmassen eid av Bodø kommune på ca. 292 000 m² bruttoareal. I tillegg til den eide eiendomsmassen, leier Bodø kommune inn ca. 33 000 m² bygg.

Arealene fordeler seg på følgende kategorier av bygg:

Byggkategori	Eid areal	Innleid areal	Utleid areal	Totalt areal til tjenesteproduksjon
Barnehagebygg	13 506	2 499	410	15 595
Idrettsbygg	17 612		1 842	15 770
Kontorbygg	20 046	2 048	465	21 628
Kulturbygg	7 464	1 914	3 984	5 394
Skolebygg	128 320	4 828	-	133 148
Sykehjem	34 609	-	81	34 528
Andre helsebygg	13 427	2 894	1 033	15 288
Barne- og familiebygg	2 796	4 020	-	6 816
Brannstasjoner	473	5 805	1 493	4 786
Øvrige bygg	23 410	3 103 *	1 632	24 880
Boliger **	30 058	5 408	-	35 466
Totalsum	291 720 m²	32 519 m²	10 940 m²	313 298 m²

Tabell 1 - Eiendomsmasse Bodø kommune

* Hovedsakelig lagerbygg

** Boliger inkluderer ikke boliger eid av Bodø kommunale boligstiftelse (BKBS).

² Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av eiendom

Bodø kommune har også drift- og vedlikeholdsansvar for Tusenhjemmet AS og Stormen KF, til sammen 20 679 m².

Når det gjelder boliger eier/leier Bodø kommune ifølge notat fra FDVU kontoret Bodø kommune 526 enheter. De eide enhetene utgjør omtrent 29.000 kvm.

Type enheter	Antall	kvm
Eide	344*	21 715
Eid i NOBL-borettslag	103	6 941
Innleide enheter	79	
SUM	526	

Tabell 2 - Bodø kommune eid/leid boliger

*Dette tallet kan variere da enkelte enheter kan gjøres om til flere hybler.

Andre enheter for vanskeligstilte i Bodø kommune som eies av andre:

Stiftelse/Sameie	Antall
Bodø Kommunale Boligstiftelse	381
Skjerstad Bygningsstiftelse	32
Bo-godt Samvirkeforetak	22
SUM	435

Tabell 3 - Bodø kommune boliger til disp.

Boligkontoret disponerer og tildeler alle 526 enheter som eies/leies av Bodø kommune, samt de 381 enhetene som tilhører Bodø kommunale boligstiftelse (BKBS). Dette utgjør totalt 907 enheter.

Om man ønsker å leie i Bo-godt på Kjerringøy eller Skjerstad Bygningsstiftelse (SBS) må dette søkes direkte til samvirke/stiftelsen.

I innledningen til vedlikeholdsplanen beskriver FDVU- lederen året 2021 som et spesielt år for dem. Covid-19-situasjonen de siste to årene medførte at kontoret måtte snu fokus fra planlagt vedlikehold til drift og smittevernstiltak. Denne omprioriteringen i kombinasjon med mindre gjennomføringsevne ved entreprenører, pålegg om hjemmekontor for prosjektledere og byggforvaltere, medførte ifølge vedlikeholdsplanen at kontoret ikke kunne gjennomføre alle planlagte prosjekter i 2021. For å styrke planlagt vedlikehold og utvikling, fokuserte seksjonen for vedlikehold på å samle fagmiljø og utvikle nye kostnadseffektive metoder for planlagt vedlikehold ved alle kommunale bygg.

1.3 Problemstillingen og revisjonskriterier

1.3.1 Problemstilling

**HAR KOMMUNEN ETABLERT HENSIKTMESSIGE SYSTEM OG RUTINER
SOM KAN IVARETA ET GODT OG LANGSIKTIG VEDLIKEHOLD AV SINE
BOLIGER?**

1.3.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som revidert enhet i kommunen skal vurderes opp imot. Revisjonskriteriene danner grunnlaget revisjonen trenger for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det området som skal revideres.

De operasjonaliserte revisjonskriteriene til denne rapporten er utledet fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- Forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner
- NOU 2004:22 «Velholdte bygninger gir mer til alle».
- Multiconsult KS
- Standarder NS3424, NS3454
- Kommunens egne retningslinjer og reglementer

Utledningen til revisjonskriteriene følger rapporten i vedlegg 2.

2. Metode og avgrensning

Undersøkelsen er gjennomført i henhold til Norges kommunerevisorforbunds Standard for forvaltningsrevisjon RSK 001.

Revisor har undersøkt Bodø kommunes dokumenterbare system, for vedlikehold av boliger/boligkompleks. Datamaterialet vi bygger på i rapporten, er innhentet ved gjennomgang og analyse av følgende: boligplaner, årsmeldinger, budsjetter, boligportefølje,

vedlikeholdsplaner, etc. I tillegg har revisjonen hatt gjennomgang av styringsprogrammet Facilit, som er et system for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av eiendom.

Faktainnsamlingen baserer seg også på gruppeintervju med følgende fagpersoner:

- Leder FDVU
- Leder boligkontoret
- Rådgiver plan og samfunnskontoret
- Fagarbeider boligkontoret
- Rådgiver FDVU
- Inspektør/kontrollør boliger
- Rådgiver boligforvaltning
- Leder boligstiftelsen

Det har også vært eget individuelt intervju med leder FDVU.

FDVU-leder har vært kontaktperson og har verifisert faktagrunnlaget før vurderingene er blitt gjort. Det har vært et godt samarbeid, og administrasjonen har vært behjelpelig med å fremskaffe nødvendig informasjon.

I denne forvaltningsrevisjonen er det ikke vurdert hvorvidt det er rasjonelt for kommunen å besitte ulike boliger. Derimot er det undersøkt om kommunen faktisk har gjennomført slike vurderinger, og i hvilke fora disse eventuelt er blitt gjort. I undersøkelsen er det også gått igjennom en god del skriftlig dokumentasjon, kommunestyrevedtak og andre notater fra administrasjonen.

Revisjonen har ikke tatt med tall i fra KOSTRA³ på grunn av alt for store avvik på sammenlignbare kommuner i samme KOSTRA-gruppe⁴.

³ KOSTRA – Kommune Stat rapportering

⁴ <https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/bodo/bolig>

Revisor har ikke vært på befaring på bygningene i kommunen, da fokuset er på Bodø kommunens system for vedlikehold av boliger/boligkompleks. Imidlertid er skriftlig dokumentasjon gjennomgått og sammenholdt med intervju og statistikk for å sikre validiteten til denne. Datagrunnlaget til rapporten vurderes som relativt pålitelig, og metode og faktagrunnlag vurderes som tilstrekkelig til å besvare problemstillingen i prosjektet. Påliteligheten og gyldigheten i datamaterialet er også søkt sikret gjennom revisjonens interne kvalitetssystem.

Problemstillingen blir målt etter grad slik som vist i figuren under:

Figur 1 - Gradssystem

2.1 Begreper

Vedlikeholdskostnad: Utgifter som påløper for å holde en bygning i samme relative standard som den var på opprinnelig anskaffelsestidspunkt slik at bygningen kan brukes til tiltenkt formål innenfor bygningens forventede økonomiske levetid. Tiltak som har karakter av løpende vedlikehold, skal alltid regnes som vedlikehold og ikke som en påkostning eller investering.

Driftsaktiviteter: Som driftsaktiviteter regnes løpende vedlikehold, renhold, vakthold, sikring, energi og vann, avløp, renovasjon mm.

Forvaltning: Forvaltning omfatter alle oppgaver i tilknytning til ledelse og administrasjon av en eiendom. Det gjelder budsjett og regnskap, planarbeid, personalledelse, ansvar for helse, miljø og sikkerhet (HMS) og andre forhold som er regulert gjennom lover og forskrifter.

Kommunale formålsbygg: Kommunale bygninger som skoler, helsebygninger og andre bygninger som huser kommunens administrative og tjenesteytende virksomhet. Formålsbyggene utgjør normalt hovedtyngden av bygningsmassen i kommunen. Utleieboliger og omsorgsboliger regnes ikke som formålsbygg.

Kommunale boliger: Boliger kommunen disponerer for utleie gjennom inngåelse av en leiekontrakt, for eksempel omsorgsboliger, boliger til flyktninger, økonomisk vanskeligstilte med mer.

3 Fakta og vurderinger

Fakta som blir presentert i dette kapitlet er innhentet for å svare ut problemstillingen:

Operasjonaliserte kriterier for å besvare problemstillingen:

- Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boliger.
- Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene.
- Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta boligene, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.
- Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene på en systematisk måte.
- Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene og brukerne følges opp.

Videre i dette kapitlet har vi behandlet de operasjonaliserte kriteriene i overnevnte rekkefølge. Vi har satt opp fakta og vurderinger under hvert kriterium. Utledningen av de operasjonaliserte kriteriene følger i vedlegg 2 til denne rapporten.

Kommunen bør ha klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boliger.

Fakta

Bodø kommune har utarbeidet en «Plan for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygg 2022-2025» (vedlikeholdsplanen) og en «Boligplan 2022-2025» (boligplanen).

Vedlikeholdsplanen rulleres årlig og gir innsyn i tilstand og planer for kommunens bygningsmasse. Planen viser også hvilke mål og fokusområder som er aktuelle for planperioden.

Vedlikeholdsplanen inneholder ikke vedlikeholdsplaner for boliger. Heller ikke statistikk om boliger. Det framgår heller ikke av planen hvilket vedlikeholdsnivå det er ment å oppnå. Ifølge leder har FDVU- avdelingen nå en ny organisering av avdelingene og derfor er ikke boliger fasett inn enda.

Når boligene får innpass i planen, vil den også ta for seg budsjetterte vedlikeholdsbehov og tildelte vedlikeholds midler i budsjett. Planen skal følges opp hvert år med oppdateringer.

Boligplan 2022-2025 er Bodø kommune sitt grunnlag for strategisk boligutvikling. Den favner både den generelle og den sosiale boligpolitikken.

Ifølge planen skal den i et boligrelatert perspektiv utdype ambisjonene i kommuneplanens samfunnsdel 2021-2033 (KPS) og arealdel 2022- 2034 (KPA), samt bidra til at kommunen i størst mulig grad oppfylder sine målsettinger innen hovedtjenesteområdene helse og omsorg, oppvekst og samfunnsutvikling.

Sosial bærekraft skal være et premiss for områdeutvikling og boligbygging på lik linje med miljømessig og økonomisk bærekraft. Den sosiale boligpolitikken skal derfor ses i sammenheng med den brede boligpolitikken, både lokalt, regionalt og nasjonalt.

Planen skal bidra til å realisere følgende bærekraftsmål:

- 1 - utrydde fattigdom
- 3 - god helse og livskvalitet
- 10 - mindre ulikhet i samfunnet
- 11 - bærekraftige byer og lokalsamfunn
- 17 - samarbeid for å nå målene

Boligplanen er inndelt i følgende målområder:

- generell boligutvikling
- boligosiale forhold
- organisering og nytenkning

Målområdet «generell boligutvikling» omhandler målsetting om økt boligbygging og, at Bodø skal ha et godt og velfungerende boligmarked. Kommunen skal bidra til at det bygges nok boliger i forhold til befolkningsutviklingen, legge til rette for mangfold og variasjon og påse at alle boliger har tilstrekkelig bokvalitet.

Målområdet boligosiale forhold tar for seg den største utfordringen i boligpolitikken, som omhandler at en del husholdninger ikke selv klarer å skaffe og beholde en egnet bolig. Det er alvorlig for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. Gjennom den sosiale boligpolitikken skal Bodø kommune forebygge boligproblemer og bidra til at den enkelte har gode boforhold.

Målområde organisering og nytenkning handler om at fremtidens velferdssamfunn vil kreve fornyelse, forbedring og innovasjon. Samfunnsutfordringene vi står overfor krever tverrfaglige samarbeidsarenaer og en økt innovasjonstakt. Dagens kommunale

bygningssmasse og tjenestenes innhold og organisering gjennomgås for å understøtte en dreining til lavere omsorgsnivå og mer bærekraftige tjenester. Det er en hovedmålsetning at innbyggerne skal bo hjemme lengst mulig.

Følgende tiltak står i Boligplan 2022-2025 og berører den kommunale boligmassen:

1. Gjennomgang og vurdering av boliger med momskompensasjonsordning.

Reglene for hvem som kan bosettes i boliger med momskompensasjon gir utilsiktede konsekvenser for hvordan personer med spesielle boligbehov kan bosettes og mindre fleksibilitet i bruk av boligmassen. Hvilke boliger som skal opprettholdes som boliger med momskompensasjon, må gjennomgås

2. Kartlegge den kommunale boligmassen og vurdere muligheter for omstrukturering, redefinering, avhending eller reinvestering for å tilpasse boligmassen boligsekeres behov. Ved å ta i bruk vurderingsverktøy for HO - bygg og tjenester vil det være et beslutningsgrunnlag for videre utvikling av bygningssmassen

I denne sammenheng følger det av vedlikeholdsplanen at kommunen har en eldre boligportefølje, og at deler av denne ikke møter fremtidens behov. Målet for de neste fire årene, er å få en forvaltning som sikrer at kommunen selger ukurante boliger og tilføres fremtidsrettede boliger.

3. Kartlegge boligbehov og utvikle boligløsninger rettet mot ulike brukerbehov.

Verktøy for kartlegging av behov og hvilken boform som kan være riktig for den enkelte, vil gi grunnlag for utvikling av botilbud til ulike målgrupper.

4. Utrede bygningssmasse til barnebolig og avlastning for barn, hvor bærekraftig og helhetlig tjeneste er målet. Dagens bygningssmasse til barnebolig og avlastning for barn er spredt. Det er behov for å se tilbudet i sammenheng med andre tjenester og fagmiljøer. Bærekraftig og helhetlig tjeneste er målet.

Bodø kommune har også vedtak⁵ for at de for sine boliger skal operere med utgiftsdekkende husleie. Dette betyr at husleien skal dekke utgifter innenfor en større portefølje av boliger hvor husleien mellom boligene jevnes ut. De rimeligste boligene får høyere husleie mens de dyreste får lavere husleie. For å oppnå en større utjevning av husleienivået på de ulike boligtypene må det tas hensyn til ulikheter i boligmassen. Disse ulikhetene er definert med variabler/korrigeringsfaktorer som leilighetens beliggenhet, type bolig og særlige forhold. Revisjonen har fått oversikt over faktorer som påvirker husleieprising på disse områdene.

Forutsetningene for å benytte prinsippet om utgiftsdekkende husleie, er at de også har oversikt over verdi, renter og avdrag pr. enhet i boligporteføljen, såkalt kapitalkostnader. Revisjonen har etterspurt utregning av (kapitalkostnadene) renter og avdrag, liste på lån som fordeler seg pr. bygg eller boenhet, men har ikke lyktes og fått tak i dette. Leder i FDVU har også etterspurt dette av kommunen uten å få svar.

I vedtak PS 165/18 25/10-2018 punkt nr. 5 står det at boligdrift skal være et selvkostområde i kommunalt regnskap. Overskuddet ved boligdrift skal settes av til vedlikeholdsfond og underskuddet skal dekkes av samme fond. Ifølge FDVU-leder er det imidlertid ikke satt av midler grunnet mindre forbruk på vedlikehold på dette fondet siden det ble opprettet. Årsaken til dette er at deler av den sosiale boligforvaltningen finansieres av disse midlene.

FDVU-avdelingen har i boligplanen skissert avdelingens forslag til endringer:

- Alt husleieinntekt burde gå til vedlikehold av boliger
- Midler til vedlikehold bør kompenseres for at brukergruppen er folk med psykiske og fysiske utfordringer der har en generell hard bruk.
- Der bør etableres en årlig avsetning evt. ifa. Investeringer sådan at man kan forbedre og utvikle kommunens boliger særlig innen etterisolering og andre ENØK tiltak.

⁵ Vedtak: PS 165/18, 25/10-2018

I sammenheng med det siste forslaget har FDVU - avdelingen i 2022 og 2023 søkt både ENOVA og senest husbanken om midler for energieffektivisering i kommunale bygg, dette er tilskuddsordninger hvor vi kan etterisolere tak, fasader og bytte vinduer og da få dekket ca. 50-60% av investeringen via tilskudd. De har fått tilskudd på flere av disse søknader i både 2022 og 2023.

Vurderinger

Bodø kommune har utarbeidet en Boligpolitisk handlingsplan for 2022-2025 og en FDVU plan 2022-2025 (forvaltning drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygg)

Vedlikehold innebærer å opprettholde bygningskvaliteten på et fastsatt nivå. Kommunestyret må selv fastsette dette nivået. Dette vil kunne bidra til en forventningsavklaring både for brukerne av bygningene og bygningsavdelingen.

Kommunen har klare målsetninger opp mot bærekraft. Dette mener revisor er viktig for å ivareta riktig utvikling over tid. Samtidig gir både vedlikeholdsplanen og boligplanen målsetninger om å utvikle boligmassen på en måte som tilpasser seg behovet framover. Dette er viktig med tanke på arealutnyttelse slik at en til enhver tid også i framtiden har så mange boliger som mulig i drift og ikke sitter på boliger som ikke er anvendbare.

Når det står at boligdrift skal være et selvkostområde, er det en forutsetning at detaljkostnader foreligger, dette mangler når det gjelder kapitalkostnader. Revisor mener at når det er bestemt at kommunen skal operere med utgiftsdekkende husleie og selvkost, må en også sørge for at avdelingen har ressurser til å ivareta tallmaterialet som kreves. Alternativet må være å gå organisere dette på en mindre krevende måte.

Bodø kommune har i all hovedsak klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boligmasse.

Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene.

Fakta

Den faglige standarden for å utføre tilstandsanalyser er beskrevet i Norsk Standard 3424. Standarden angir krav til hva som skal beskrives, vurderes og dokumenteres. Standarden er fleksibel og kan danne rammeverk for tilstandsanalyser av ulik art og omfang. Omfanget av en tilstandsanalyse avhenger av referansenivå (hva man sammenlikner med) og analysenivå (hvor grundig man utfører analysen). Tilstandsanalyser blir ofte utført av bygningskyndige på oppdragsbasis.

Ifølge vedlikeholdsplanen benytter Bodø kommune Facilit som styringsverktøy for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av kommunens bygg. Fra 2021 ble plattformen tilgjengeliggjort for eiere, virksomheter og andre eksterne aktører som leverer tjenester og gjennomfører tilsyn. Plattformen ivaretar behovet for løpende kontroll, innmelding av behov, dokumentasjon på utført arbeid og planlagt vedlikehold over tid. Den ivaretar samtidig lovpålagte kontroller og underlag som i forbindelse med tilsyn vil dokumentere tilstand og planlagte/gjennomførte tiltak på bygningsmassen. Plattformen legger også til rette for en bedre kommunikasjon mellom FDVU-kontoret som forvalter og byggets brukere.

Målet som FDVU- leder trekker frem, er å arbeide forebyggende, hindre akutt vedlikehold i så stor grad som mulig og etterleve lovpålagte krav. For å oppnå dette utfører seksjonen for byggdrift i tillegg til avvik og periodiske oppgaver, periodisk vedlikehold i større grad enn tidligere. Dette gjør at man kan sette søkelys på de store oppgavene i vedlikeholdsåret, fordi mange av de mindre planlagte vedlikeholdsoppgavene er håndtert.

I følge FDVU- leder har ikke kommunen pr dags dato full oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for bygningsmassen. Dette begrunnes med at de ikke har tilstrekkelige

ressurser slik at de i for stor grad må drive brannslukking og får for lite tid til løpende vedlikehold og tilstandskartlegging.

Etter at de fikk på plass en ny ressurs for arbeidet med tilstandskartlegging, 01.06.2022 forklarer FDVU leder i e-post til revisor at de har iverksatt grov kartlegging av utvendige fasader, tak og vinduer i henhold til UE tilstandsanalyse (NS3424). Denne viste at det er flere avvik og et betydelig etterslep.

Videre informerte FDVU- leder om at inspektøren er bedt om å kalkulere kostnader på dette og at de forventer å ha klart et kostnadsestimat på å rette avvikene til 4 års planen for vedlikehold av kommunale bygg. Planen vil presenteres for bystyret i oktobermøtet 2023.

I e-post fortalte FDVU-leder at de også har iverksatt en innvendig kartlegging av leilighetene med søkelys på bad, kjøkken og innvendige flater, dette er en ekstremt omfattende jobb og de har for å komme i mål omrokkert på ressursene og satt fem personer på dette, til tross for at de egentlig bare har 200% stilling til vedlikehold og forvaltning av boliger. Også denne utføres i henhold til NS3424.

Denne jobben gjennomføres i henhold til FDVU-leder nå i vinter og ferdigstilles i april og skal presenteres i FDVU-planen i oktober. Dette er utfordrende ettersom det er om lag 600 enheter og de må varsle og avtale tidspunkt for befaring med alle beboerne.

FDVU-leder oppfatter dette som en svært viktig jobb og data fra denne kartleggingen vil kunne brukes i flere sammenhenger. Ikke minst når de skal vurdere hvilke bygg de eventuelt skal selge, for å kjøpe enheter med andre egenskaper.

Ut fra FDVU-lederens kjennskap til saken er det første gang på mange år politikken får en orientering om standarden på boligene.

Boligkontoret har etter det FDVU-leder har skrevet bare i begrenset omfang brukt Facilit Dette betyr at de har liten eller ingen dokumentasjon på gjennomført vedlikehold på boligene, og bare i begrenset omfang plantegninger og slike grunnlagsopplysninger.

Vurderinger

Etter revisjonens vurdering foreligger det ikke en oppdatert dokumentert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet til kommunens boliger. De har programmet Facilit som etter revisors forståelse er et egnet program for å ivareta internkontrollen på dette området. For å oppnå fullt utbytte av programmet må en ha rutiner for å innhente og oppdatere data i programmet.

En utfordring som nevnes av FDVU-leder er at det er svært ressurskrevende å få dette opp å gå og at avdelingen har lite kapasitet og midler til dette. Likevel har FDVU avdelingen ved omrokering av ressursene kommet i gang med en kartlegging som etter planen skal kunne presenteres for bystyret i oktober. Revisor mener det er viktig å få ressurser til å fullføre dette arbeidet da det har vist seg at for de som klarer å få Facilit til å fungere fullt ut, er det mye å spare på dette i det lange løp.

Bodø kommune har igangsatt et arbeid med å skaffe seg oversikt over vedlikeholdsbehov og etterslep, men pr. dags dato er dette fortsatt mangelfullt og ikke tilstrekkelig oppdatert når det gjelder kommunens boliger/boligkomplekser.

Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta boligene, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.

Fakta

Ifølge vedlikeholdsplanen arbeides det for å bedre kompetansen i avdelingen. Dette vil de få til ved omstrukturering og videreutdanning av dagens byggdrifere og vedlikeholdspersonell. Dette betyr at det etableres ambulerende/mobile teknikere som er spesialister innen sitt fagfelt. I 2021 fikk 20 ansatte gjennomført teorien for fagbrev som byggdrifter og i 2022 vil de resterende også gjennomgå dette. Målet er at alle byggdrifere i kommunen skal ha fagbrev innen utgangen av 2023. Ifølge leder drift har de noen ansatte som mangler noen formelle prøver før de får fagbrev. De har også et introprogram.

FDVU-leder har fortalt at FDVU kontoret de siste 6-7 årene har jobbet målrettet med å bygge kompetanse både innen ENØK, tekniske fag samt bygningsinspektører som er utdannet til å gjøre tilstandsvurderinger og utarbeide vedlikeholdsplaner. Det er likevel fortsatt små fagmiljøer innen utarbeidelse av vedlikeholdsplaner og innen de enkelte fag og særlig innen automasjon og sentral driftskontroll der FDVU-leder ser at de med fordel kan bygge et større miljø. Dette mener FDVU-leder vil kunne tjene seg inn ved mindre innkjøp av tjenester innen fagområdet.

FDVU- leder mente også at kontoret har søkelys på å utvikle kompetanse samt å utvikle personell for å kunne ta over når nøkkelpersoner går ut eller går av med pensjon. Det er enda ikke utviklet en egen kompetanseplan for kontoret, men de ser at man med fordel kan gjøre dette.

Forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) ligger under Utbyggings- og Eiendomsavdelingen.

Nytt fra 1. januar 2022 var at forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) av boliger ble overført fra helse- og omsorgsavdelingen til utbyggings- og eiendomsavdelingen. Med denne overføringen ønsket de, ifølge vedlikeholdsplanen, å samle fagmiljøer for å få et bedre vedlikehold og mindre sårbarhet. Planen for 2022 var at tilstandsnivå og organisering av porteføljeforvaltningen av boligene skal utredes, både operativt og strategisk.

Forvaltning omfatter, i henhold til vedlikeholdsplanen, alle oppgaver i tilknytning til ledelse og administrasjon av en eiendom. Det gjelder budsjett og regnskap, planarbeid, personalledelse, ansvar for helse, miljø og sikkerhet (HMS) og andre forhold som er regulert gjennom lover og forskrifter.

Drift omfatter etter vedlikeholdsplanen alle oppgaver og rutiner som er nødvendige for at bygningene skal fungere mest mulig funksjonelt, teknisk og økonomisk. Dette omfatter generell drift og ettersyn av bygningsdeler og installasjoner, styring av energibruk og inneklima, renhold, avfallshåndtering, vakt og sikring; kort sagt de tjenester og rutiner som må utføres til daglig for å tilfredsstille byggets og brukernes behov.

Seksjonen for bygningsdrift består av 35 årsverk, og gjennomfører drift- og løpende vedlikeholdsoppgaver som er nødvendige for kommunens bygningsmasse.

Teknisk driftsseksjonen består av 14 årsverk, og har både teknikere og fagansvarlige på elektro, brann, VVS, ventilasjon, adgangskontroll og SD-anlegg.

Teknikerne gjennomfører periodiske oppgaver på alle tekniske fag for å forebygge og forlenge levetiden på tekniske installasjoner på kommunens bygg. De har kontinuerlig avvikshåndtering, samt overvåking og agering på alarmer fra SD-anlegg, alarmsendere og lignende. Teknikerne gjennomfører også mindre prosjekter og oppgraderinger på bakgrunn av behov for utskiftinger, eksempelvis varmepumper opp til en viss størrelse.

Det er også etablert faste periodiske oppgaver for bygg og tekniske anlegg. Tanken bak de periodiske oppgavene er at man alltid skal arbeide forebyggende, og hindre akutt vedlikehold i så stor grad som mulig, samt etterleve lovpålagte krav.

I tillegg til avvik og periodiske oppgaver, utfører også byggdriftsseksjonen periodisk vedlikehold i større grad enn tidligere. Dette gjør at man kan sette søkelys på de store oppgavene i vedlikeholdsåret, da mange av de mindre planlagte vedlikeholdsoppgavene er håndtert.

Vurderinger

Slik revisor forstår det arbeides det godt i avdelingen med å bygge opp kompetanse og organisering som vil skape bedre utnyttelse av den kompetansen de har, men også utvikle kompetanse. De har likevel ikke på det nåværende tidspunkt en formell kompetanseplan. Dette er selvfølgelig en svakhet selv om de har arbeidet målbevisst med oppbygging av kompetanse.

Vurdert på bakgrunn av dagens arbeidsoppgaver kan det se ut til at 200% stilling ikke er tilstrekkelig til å ta seg av boligene på sikt. Ikke minst vil det være viktig med kompetanse på kartlegging og analyse av bygninger for å hente sørge for oppdatering av Facilit.

Organiseringen slik den er i dag ser ut til å fungere relativt godt, men det er etter revisors forståelse viktig å få boligene fullt ut inn under FDVU-avdelingen slik at de kan dra nytte av stordriftsfordelene også her.

Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene på en systematisk måte.

Fakta

Ifølge de intervjuede har ikke FDVU-avdelingen noen formelle rutiner for rapportering. De har heller ikke noen oversikt over hvordan dette er blitt gjort tidligere. Men de mener det i liten grad har vært rapportering. I budsjett og økonomiplan 2022-2025 er det nevnt bosetting av flyktninger, behov for boliger, regnskapsresultat. I tillegg ble det tatt opp at det i 2018 ble satt av midler til et boligfond hvor tiltak 2.7.1 var å årlig anskaffe småhus for vanskeligstilte boligsøkere. Årlig anskaffelse ble endret til anskaffelse av fem småhus i samme prosess. Disse har blitt bygd i Gamle riksvei 86/88/90/92 og ble ferdigstilt august 2022. Det er ikke nevnt om vedlikeholdsbehovet eller tilstanden på resterende boliger/bygninger. Revisor har ikke opplysninger om rapportering ut over dette.

Vurderinger

Revisjonen mener at rapportering om bygningens tilstand og vedlikeholdsbehov er en grunnleggende forutsetning for at kommunestyret skal settes i stand til å prioritere ressursene.

Det foreligger ikke formelle rutiner for systematisk rapportering av tilstand og vedlikeholdsetterslep. Dette er svært uheldig ettersom dette er den viktigste kanalen for å få det politiske nivået med seg på viktigheten av gode langtidsplaner og godt planmessig vedlikehold.

Det rapporteres ikke systematisk om tilstand og vedlikeholdsetterslep.

Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene og brukerne følges opp.

Fakta

Som nevnt tidligere i rapporten bruker Bodø kommune Facilit som Forvaltning, drift, vedlikehold og utviklingssystem for rapportering av avvik.

I Facilit får man lagret informasjon om alt av bygningsmasse, eiendommer, seksjoner og avtaler på en ryddig og oversiktlig måte. Ved å gå inn på et av byggene kan man registrere oppgaver, avvik og tilstandsgrad knyttet til et bygg/adresse samt se tidligere historikk.

Avvikene kan registreres med en ansvarlig og rapporteres inn som utbedret når saken er løst. Ifølge FDVU avdelingen kommer halvparten av vedlikeholdsbehov til kontoret og halvparten på telefon. Hvis henvendelsen kommer til kontoret legges det inn i Facilit – da kommer dette opp på pad (nettbrett) hos de som sørger for oppfølging ute. Det som kommer inn på telefon har de ikke hatt kapasitet til å legge inn i Facilit. De som utfører vedlikehold, får oppdrag når de sitter i bilen mellom oppdrag. Hvis de skulle registrert alt i Facilit hadde det vært behov for flere folk ifølge FDVU-leder.

Bygningsmassen er registrert med eierforhold, hvor man kan se om bygget/seksjonen er eid av Bodø kommune, Boligstiftelsen, en del av borettslag/sameie (eks. NOBL) eller innleid av privat aktør. De kan ikke gi brukerne av boligene tilgang til Facilit. De byggene hvor det er bemanning har de tidvis forsøkt å få til å bruke Facilit, nå bruker de Kvalitetslosen. Det er ulikt hvordan man prioriterer formålsbygg og boliger. De kan eksempelvis ikke si til beboer i bolig at de ikke kan ordne for eksempel tett toalett på tre dager, det kan de på skoler ifølge FDVU-leder.

FDVU-leder mener de i løpet av 2022 og starten av 2023 ser en vesentlig bedring på formålsbygg dette ettersom alle nå melder tilbake til virksomhetene at de må registrere

avvikene og behovene i Facilit selv, for å sikre rask løsning. For boligene er det en utfordring at mange av avvikene og behovene kommer fra beboerne. Avvikene kommer her inn til boligkontoret eller servicetorget. Det meste kommer inn på felles e-post til boligkontoret og løses av de 2 stillingene der. Disse er etter de FDVU-leder sier fortsatt lokalisert under helse og omsorg v/Boligkontoret som såkalte miljøvaktmestere. Miljøvaktmestrene utfører bo veiledning og hjelper beboere med oppgaver som egentlig er leietakers ansvar, men som de grunnet boevne ikke klarer å løse selv.

FDVU-leder har sagt at de med fordel kunne få på plass en rutine hvor alle av disse avvikene blir lagt i Facilit enten via servicetorget eller ressurs på boligkontoret. Det går nå mange e-poster og telefoner mellom utleieteamet på boligkontoret og de to miljøvaktmestrene.

FDVU leder nevner særlig tre grunner til at disse burde registreres i Facilit:

1. Få kartlagt omfanget av oppgavene til disse to miljøvaktmestrene.
2. Få statistikk på oppdrag slik at en eksempelvis kan se hvis en sluk går tett. Ofte kan det være andre årsaker til dette som bør vurderes ved planlagt vedlikehold.
3. For å gjøre det enkelt å flytte oppgaver samt å følge med på om disse er løst eller ha en dialog med de som utfører oppgavene.

Vurderinger

Kommunen har rutiner for at avvik på boligene skal registreres i Facilit. Dette har ikke blitt gjort på grunn av manglende ressurser. Brukerne av boligene må levere sine behov til boligkontoret eller servicetorget. FDVU-avdelingen ønsker at også disse avvikene og behovene skal registreres i Facilit. FDVU-leder er svært tydelig på fordelene ved å få dette på plass, men har utfordringer med ressurser til å gjennomføre dette. Dette fører til at de ikke får den oversikten de burde hatt.

Revisjonen anser det som viktig å nå kommunens målsetning med å få denne rapporteringen inn i Facilit, slik at de får en god oversikt og oppfølging av dette. Dette vil også gjøre det enklere for kommunen å prioritere riktig å ta ting i riktig rekkefølge slik at en får mer ut av ressursene en har.

Kommunen har rutiner, men mangler ressurser til å få satt dette i system.

4 Konklusjon og anbefaling

4.1 Oppsummering og konklusjoner

Bodø kommune har i all hovedsak klare mål og strategier for vedlikehold av kommunens boligmasse. Imidlertid mangler de vedtak om vedlikeholdsstandard og mangler tallmateriale til å følge opp selvkost og utgiftsdekkende husleie.

Etter revisjonens vurdering foreligger det ikke en oppdatert dokumentert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsetterslepet til kommunens boliger. De har programmet Facilit som etter revisors forståelse er et egnet program for å ivareta internkontrollen på dette området. De arbeider også med å få på plass kartleggingsdata slik at Facilit kan tas i bruk også for kommunens boliger. Hvis alt går etter planen, vil de ha utarbeidet en oversikt til kommunestyret i oktober.

Slik revisor forstår det arbeides det godt i avdelingen med å bygge opp kompetanse og organisering som vil skape bedre utnyttelse av den kompetansen de har, men også utvikle kompetanse. De har likevel ikke på det nåværende tidspunkt en formell kompetanseplan. Ressurssituasjonen gjør at de må låne store ressurser fra den øvrige driften for å få kartlagt boligene. Når boligene blir fullt ut innpasset i den øvrige driften virker organiseringen å kunne fungere godt.

Det foreligger ikke formelle rutiner for systematisk rapportering av tilstand og vedlikeholdsetterslep. Dette er svært uheldig ettersom dette er den viktigste kanalen for å få det politiske nivået med seg på viktigheten av gode langtidsplaner og godt planmessig vedlikehold.

Kommunen har rutiner for at avvik på boligene skal registreres i Facilit. Dette har ikke blitt gjort på grunn av manglende ressurser. Brukerne av boligene må levere sine behov til boligkontoret eller servicetorget. Kommunen har rutiner, men mangler ressurser til å få satt dette i system.

Revisor konkluderer med at:

Bodø kommune har i noen grad opp mot stor grad etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av boliger.

Anbefalinger

Bodø kommune bør:

1. prioritere å få på plass systematisk registrering og oppdatering av tilstanden på kommunens boliger.
2. sørge for å få på plass en oversikt over vedlikeholdsbehov og etterslep for boligene.
3. utarbeide en rutine for systematisk rapportering om tilstanden og vedlikeholdsbehovet til kommunens bygningsmasse.
4. søke å få på plass midler og ressurser slik at de kan følge opp boligene i henhold til målene.
5. skaffe seg oversikt over bygningsmassens (boliger) verdier og gjeld pr. enheter.
6. følge «Norsk prisbok» når det gjelder anbefalinger til vedlikehold og kostnader.
7. vurdere behovet for utgiftsdekkende husleie.

5 Kommunedirektørens kommentar

Kommunedirektøren har hatt rapporten til høring og gitt sin uttalelse til rapporten i henhold til skriftlig avtale med revisor.

5.1 Bemerkninger til kommunedirektørens kommentar

Kommunedirektøren gjør rede for at rapporten er i overensstemmelse med kommunedirektørens oppfatning av forholdene på området. Og er positiv til rapportens vurderinger.

Videre refererer kommunedirektøren til kommunens planer for området framover.

Kommentaren støtter revisors anbefalinger og gir ikke grunn til endringer i rapporten.

Høringssvaret ligger i sin helhet som vedlegg 1 til denne rapporten.

6 Litteratur og kildereferanser

Lover:

- Kommuneloven (gml) LOV-1992-09-25-107
- Kommuneloven (ny) LOV-2018-06-22-83

NOU:

- Norges offentlige utredninger 22-2004, velholdte bygninger gir mer til alle, om eiendomsforvaltning i kommunesektoren

Bodø kommune:

- Dokumenter som er relevante for vedlikehold av kommunens bygninger

Andre kilder:

- KS: rapport fra Multiconsult og PWS om tilstanden i kommuners og fylkeskommuners bygningsmasse - Fra forfall til forbilde” (2008).
- KS: Veileder i vedlikehold av kommunal bygningsmasse: bedre eiendomsforvaltning og vedlikehold (2009)
- KS: forvaltning av kommunesektorens eiendom og infrastruktur, Civitas (2013)

Nettsider:

- Bodøkommune.no
- Lovdata.no

Figuroversikt

Figur 1 - Gradsystem.....	13
Tabell 1 - Eiendomsmasse Bodø kommune	8
Tabell 2 - Bodø kommune eid/leid boliger.....	9
Tabell 3 - Bodø kommune boliger til disp.....	9

7 Vedlegg

Vedlegg 1. Høringssvar fra kommunedirektøren

Kommunedirektøren mener at rapporten gir et godt bilde av forvaltningen av Bodø kommunes boligmasse.

En overføring av eierskapet for boligmassen fra helse- og omsorgsavdelingen til utbygging- og eiendomsavdelingen i 2022 var et tiltak for å få etablert gode rutiner for å ivareta det verdibevarende og planlagte vedlikeholdet. Det vurderes som hensiktsmessig å samle fagmiljøer under ett område, fremfor å ha flere mindre seksjoner spredt i kommunen.

Innføringen av utbygging- og eiendomsavdelingens rutiner inn mot boliger ser vi vil medføre at kommunen i løpet av kort tid vil få god oversikt over bygningsmassen. Det er kommunedirektørens oppfatning at det har vært mangel på rapportering, tilstandskartlegging og vedlikeholdsplanlegging av boligmassen de siste årene, og av den grunn er dette arbeidet av betydelig karakter. Dette arbeidet er imidlertid nå godt i gang og planen er at det allerede i slutten av 2023 skal presenteres en tilstandsanalyse av boligene. Til denne analysen vil det også bli knyttet til kostnader for å løfte tilstandsgraden, samt når de enkelte tiltakene bør utføres. En plan for å ta igjen vedlikeholdsetterlepet vil også bli presentert med tilhørende kostnader ifm. budsjettbehandlingen for 2024-2027.

Det er også kommunedirektørens vurdering at det må gjøres vurderinger knyttet til utgiftsdekkende husleie for å jobbe mot å kunne sette midler på fond for å ivareta kommende planlagt vedlikehold.

Med vennlig hilsen

Kjell Hugvik
Kommunedirektør
Bodø kommune

+47 90551981
kjell.hugvik@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Vedlegg 2. Utledning til revisjonskriterier

Utledning av kriterier

Problemstilling 1

- Har kommunen etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger?

Av kommuneloven § 25-1 om internkontroll i kommunen og fylkeskommunen framgår følgende:

«Kommuner og fylkeskommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen er ansvarlig for internkontrollen.

Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.»

Videre er det konkretisert i annet ledd hva kommunedirektøren må gjennomføre ved internkontroll etter denne bestemmelsen:

- a. utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b. ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- c. avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- d. dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- e. evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

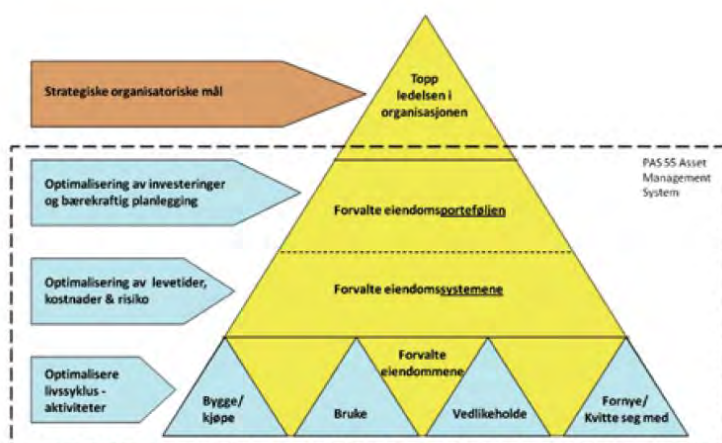
I kommuneloven § 25-2 om rapportering til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og statlig tilsyn framgår det at kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn minst én gang i året.

Bestemmelsene er uttrykk for at det er krav om systemer for å sikre kontroll og kvalitet i kommunens drift, men det framgår ikke mer spesifikt hvordan et slikt system bør utformes.

Selv om det ikke er direkte fastsatt i lov eller forskrift, finnes det flere dokumenter som gir faglige anerkjente føringer for hva som er god eiendomsforvaltning. Den av disse som trolig har høyest legitimitet i kommunesektoren er NOU 2004:22 «Velholdte bygninger gir mer til alle». NOU 2004:22 rettet seg mot systemkravene i den gamle kommuneloven, men er likevel like aktuell for å utfylle den nye kommuneloven.

Å etablere strategiske mål er grunnleggende i arbeidet med eiendomsforvaltning, og bør være styrende for utvikling av bygningsmassen. Kravene til relevante anbefalinger for forvaltning av bygninger, er illustrert nærmere i neste figur:

Figur 1. Livssyklusforvaltning av bygningsporteføljen

Figur: Integret perspektiv på livssyklusforvaltning av bygningsporteføljer. Kilde: IAM 2008

Figur 7 Integret perspektiv på livssyklusforvaltning

Kilde: Kommunalteknikk nr. 04-2011, s. 48

Reglene i den nye kommuneloven utfyller innholdet i kommunedirektørens plikt til å «*sørge for at administrasjonen er gjenstand for betryggende kontroll*». Disse kravene støtter på generelt grunnlag opp om kravene som stilles i NOU 2004:22 og tydeliggjør metodikken som også følges i NOUen.

NOU 2004:22 fremhever at det må stilles krav til eiendomsforvaltningens planleggings- og styringssystem. Tilstandsinformasjon og planlegging av tiltak er hovedkomponentene i et rasjonelt og målrettet system for planlegging og styring av eiendomsforvaltningen. Det kan derfor fremsettes som et kriterium for god eiendomsforvaltning at et slikt system er etablert. Behovet for tilstandsinformasjon vil kunne variere fra kommune til kommune, og mellom aktørene eier, bruker og forvalter. Generelt kan man imidlertid si at eiendomsforvaltningen bør ha informasjon og data som gjelder følgende områder:

- Overordnede politiske mål for styring og forvaltning av bygninger.
- System for planlegging og styring av bygningsmassen.
- System for å sikre verdibevarende vedlikehold, effektiv arealutnyttelse og vedlikehold av den enkelte bygning.

Multiconsult og PWC gjennomførte på oppdrag fra KS i 2008 en undersøkelse om tilstanden på kommuners og fylkeskommuners bygningsmasse. Rapporten avdekket et betydelig vedlikeholdsetterslep i kommune-Norge og framhevet viktigheten av å utarbeide en helhetlig eiendomsstrategi, hvor vedlikehold inngår som et vesentlig element.

Vi vil for denne problemstillingen benytte følgende utledede revisjonskriterier:

- Kommunen bør ha klare mål og strategi for vedlikehold av kommunens boliger.
- Kommunen bør ha en oppdatert oversikt over tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boliger.
- Kommunen bør ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta boligene, og organiseringen bør reflektere ansvarsforholdene.
- Kommunedirektøren bør rapportere til kommunestyret om tilstanden og vedlikeholdsbehovet for boligene på en systematisk måte.
- Kommunen bør ha system og rutiner som sikrer at innmeldte vedlikeholdsbehov fra de tjenesteytende enhetene og brukerne følges opp.

SAK 26/23

Bestilling av forvaltningsrevisjon Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.04.2023

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS 19. april 2023 – Tildeling av sykehjemsplasser

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget drøftet tema for kommende forvaltningsrevisjon i sitt møte 14. mars 2023, sak 16/23, og besluttet følgende:

Tema for neste forvaltningsrevisjon:

1. *Kommunens tjenestetilbud etter helse og omsorgstjenesteloven. Prosjektplan legges frem i neste møte.*

Saken har også bakgrunn i Plan for Plan for forvaltningsrevisjon for 2020-2023 vedtatt i bystyrets sak 20/72. Vedtatte prioriterte tema i rekkefølge:

1. Renovasjon (levert)
2. Helse og omsorg – institusjonsdrift (levert)
3. Grunnskole, spesialundervisning (levert)
4. Personvern / Informasjonssikkerhet (ikke bestilt)
5. Sykefraværsoppfølging, heltidsprosjektet (ikke bestilt)
6. Barnevern – vertskommunesamarbeid (levert)
7. Forvaltning av boliger (levert)
8. Offentlige anskaffelser (levert)

Kontrollutvalget fikk i bystyrets vedtak fullmakt til å foreta endringer i vedtatt plan.

I etterkant av møtet 14. mars 2023 har sekretariatet sendt epost til revisor med følgende notater fra drøftingen i utvalget:

Tema og spørsmål jeg noterte meg fra drøftingen i møtet:

- *Ivaretar kommunen sitt ansvar for helse- og omsorgstjenester etter hol § 3-2, 6. Andre helse- og omsorgstjenester, bokstav a (helsetjenester i hjemmet) og c (plass i institusjon, herunder sykehjem)?*
- *Hvor lang tid etter vedtak får de som innvilges sykehjemsplass eller bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester tjenesten? Hvor lang ventetid er det eventuelt?*
- *Erfaring fra et av utvalgsmedlemmene om at Tildelingskontoret benekter at det finnes venteliste for sykehjemsplass, slik det er krav om at kommunen skal ha etter hol § 3-2 a, fjerde ledd*
- *Aktuelle grupper tjenestemottagere: Voksenpsykiatri, psykisk syke barn, personer med demensdiagnose*

Revisor har utarbeidet vedlagte prosjektplan 19.4.2023 med følgende forslag til formål for forvaltningsrevisjonen:

Formålet med prosjektet er å finne ut om kommunen ved tildeling av sykehjemsplasser følger helse- og omsorgstjenesteloven og gjeldende regelverk ved saksbehandling og tildeling av sykehjemsplasser i Bodø kommune.

Det er formulert 1 problemstilling som følger:

I hvilken grad følger Bodø kommune gjeldende regelverk ved tildeling av sykehjemsplasser?

I tilknytning til problemstillingen nevner revisor følgende aktuelle tema:

- *Rutiner*
- *Saksbehandling ved tildelingskontoret*
- *Mottak og behandling av søknader*
- *Saksbehandlingstid*
- *Brukermedvirkning*
- *Ventetid langtidsopphold*
- *Venteliste*

Revisjonskriteriene vil ifølge revisor bli utledet fra følgende:

- *Kommunens egne rutiner*
- *Kommunens forskrift*
- *Kommuneloven*
- *Helse- og omsorgstjenesteloven*
- *Forvaltningsloven*
- *Annet regelverk*
- *Veiledninger*

Ifølge prosjektplanen legger revisor opp til en ressursbruk på 350 timer til dette prosjektet, og at rapporten utarbeides vinter 2023.

Vurdering:

Prosjektplanen inneholder problemstillinger, revisjonskriterier, og metodebruk slik det rådes til i Norges Kommunerevisorforbunds (NKRF) RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon.

Det fremlagte forslaget til prosjektplan synes ikke helt å svare til kontrollutvalgets ønske om tema, bl.a ved at prosjektet er begrenset til å gjelde regelverk for tildeling av sykehjemsplasser. Sett i forhold til denne avgrensingen synes en foreslått ressursbruk på 350 timer noe høyt.

Det legges opp til en nærmere gjennomgang og drøfting av prosjektplanen i utvalgets møte, og at prosjektplan med eventuelle endringer / presiseringer vedtas som kontrollutvalgets bestilling.

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget godkjenner bestilling av forvaltningsrevisjon Tildeling av sykehjemsplasser slik det er beskrevet i revisors prosjektplan datert 19.4.2023. Utvalget ber om at rapporten blir klar til behandling innen utgangen av 2023.

Innenfor rammer av forvaltningsrevisjonens formål gir kontrollutvalget revisor fullmakt til å foreta justering av fastsatt problemstilling ved behov.

Kontrollutvalget ber revisor fortløpende rapportere til kontrollutvalget om fremdriften og om det er gjort endringer i prosjektets problemstillinger.

Inndyr, 20. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Bodø kommune	År: 2023	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 19.04.2023 Navn: Bjørn Vegard Gamst	Tildeling av sykehjemsplasser	Bestilt KU dato: 25.04.2023	Side: 1 av 3

Salten kontrollutvalgsservice

Sjekkpunkter	Dato 20.4.2023
1. Bakgrunn prosjektinformasjon (Hvorfor forvaltningsrevisjon)	Jnr. 23/427
	Arkiv nr. 412 9K
På bakgrunn av overordnet analyse og plan for forvaltningsrevisjon for Bodø kommune leyerer Salten kommunerevisjon forslag til prosjektplan for «Tildeling av sykehjemsplasser» i Bodø kommune.	

2. Formål (Målformulering) (Er revisjonens formål av interesse for kommunen og/eller administrasjonen?)
Kommentar:
Formålet med prosjektet er å finne ut om kommunen ved tildeling av sykehjemsplasser følger helse- og omsorgstjenesteloven og gjeldende regelverk ved saksbehandling og tildeling av sykehjemsplasser i Bodø kommune.

3. Problemstillinger (En spesifisering/konkretisering av formålet).
3.1. Problemstilling 1
<ul style="list-style-type: none"> I hvilken grad følger Bodø kommune gjeldende regelverk ved tildeling av sykehjemsplasser?
Aktuelle tema:
<ul style="list-style-type: none"> Rutiner Saksbehandling ved tildelingskontoret Mottak og behandling av søknader Saksbehandlingstid Brukermedvirkning Ventetid langtidsopphold Venteliste

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Bodø kommune	År: 2023	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 19.04.2023 Navn: Bjørn Vegard Gamst	Tildeling av sykehjemsplasser	Bestilt KU dato: 25.04.2023	Side: 2 av 3

4. Revisjonskriterier (Grunnlag for vurdering). Relevante revisjonskriterier kan være utledet av vedtak og forutsetninger, lov, forskrift, veiledere, rundskriv, resultatmål, anerkjent praksis, fagteori og kommunale planer mv.

Kommentar:

- Kommunens egne rutiner
- Kommunens forskrift
- Kommuneloven
- Helse- og omsorgstjenesteloven
- Forvaltningsloven
- Annet regelverk
- Veiledninger

5. Metodisk tilnærming og gjennomføring/revisjonshandlinger

Kommentar:

Dokumentanalyse

Gjennomgang av interne rutiner.

Innhenting av tilgjengelig statistikk.

Utplukk av saker fra 2022. (representativt utvalg)

Eventuelt spørreundersøkelse (medvirkning)

Intervjuer med sentrale personer i virksomhetsområdet.

Prosjektet avgrenses til å omfatte tildeling av sykehjemsplasser, da det forutsettes at dette er en tilstrekkelig stor søkergruppe til at undersøkelsen kan ha overføringsverdi for andre søkergrupper

6. Utførelse

Utførende revisor er:

Ansvarlig for prosjektet er Bjørn Vegard Gamst

SALTEN KOMMUNEREVISJON	Kommune/Etat/Institusjon: Bodø kommune	År: 2023	Arkiv: 1. Planl. av prosj
Utført dato: 19.04.2023 Navn: Bjørn Vegard Gamst	Tildeling av sykehjemsplasser	Bestilt KU dato: 25.04.2023	Side: 3 av 3

7. Milepæler

Kommentar:

- Godkjenning av prosjektplan – april 2023
- Oppstartbrev – høst 2023
- Dokumentanalyse høst 2023
- Endelig utarbeidelse av rapport – vinter 2023.

8. Revisors uavhengighet

Kommentar:

Ansvarlig revisor og utførende revisor bekrefter sin uavhengighet i henhold til forskrift om revisjon av kommuner § 15.

Sted/dato: Bodø / 19.04.2023

Utførende revisor: _____

Ansvarlig revisor: Bjørn Vegard Gamst.

9. Ressursbruk

Kommentar:

350 timer

SAK 27/23**Orienteringer fra revisjon og sekretariat****Saksgang:**
Kontrollutvalget**Møtedato:**
25.04.2023**Vedlegg:**

- a) Helse- og miljøtilsyn Salten IKS, 29.3.2023: Innkalling til representantskapsmøte 5. mai 2023
- b) Salten Brann IKS, 13.3.2023: Innkalling til representantskapsmøte 5. mai 2023
- c) Iris Salten IKS, 31.3.2023: Innkalling til representantskapsmøte 5. mai 2023
- d) Kommunal- og distriktsdepartementet 20.3.2023: Svar på spørsmål om uavhengigheten til kontrollutvalgssekretariatene
- e) Kommunal- og distriktsdepartementet, 17.2.2023: Svar på spørsmål om revisors uavhengighet og kontrollutvalgets håndtering
- f) Kommunal- og distriktsdepartementet, 17.2.2023: Svar på spørsmål om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget
- g) Kommunal- og distriktsdepartementet, 13.3.2023: Svar på spørsmål om kontrollutvalgets påse-ansvar og innsynsrett hos revisor
- h) Bodø kommune, Politisk sekretariat 27.3.2023: Innkalling til generalforsamling Frem AS
- i) Bodø kommune, Politisk sekretariat 27.3.2023: Innkalling til generalforsamling Zahlfjosen AS
- j) Bodø kommune, Politisk sekretariat 16.3.2023: Innkalling til ekstraordinær generalforsamling Salten Kraftsamband AS
- k) KomRev Nord IKS, 23.3.2023, Overordnet prosjektskisse Eierskapskontroll Bodø 2024 IKS.
- l) Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA), 29.3.2023: Klagenemndas avgjørelse Piratpartiets klage på Bodø kommune med påstand om ulovlig direkte anskaffelse (tjenestepensjon – sak avvist)

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn, herunder fremdrift for bestilt forvaltningsrevisjon.

Vedlegg a)-c) gjelder kommende møte i representantskapet i hhv Helse- og miljøtilsyn Salten IKS, Salten Brann IKS og Iris Salten IKS.

Vedlegg d)-g) er svar / avklaringer fra Kommunaldepartementet på problemstillinger innen kontroll og tilsyn

Vedlegg h)- j) er mottatte innkallinger til generalforsamlinger i selskapene Frem AS, Zahlfjosen og Salten Kraftsamband.

Vedlegg k) til orientering prosjektskisse fra KomRev Nord (Nordland fylkeskommunes revisor) for planlagt av eierskapskontroll Bodø2024 IKS. Skissen er oversendt fra fylkeskommunens sekretariat til orientering. Foruten Nordland fylkeskommune er også Bodø kommune eier i selskapet.

Vedlegg l) til orientering er en sak fra KOFA hvor klage fra Piratpartiet på Bodø kommune ble avvist

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder

Representantskapet til HMTS
Eierkommunene
Se adresseliste bakerst i dokumentet

Dato: 29.03.2023
Saksbehandler: Katalin Nagy
Telefon direkte: 98 22 39 33
Deres ref: «Ref»
Løpenr.: 394/2023
Saksnr/vår ref: 2023/21
Arkivkode: 033

Innkalling til representantskapsmøte i HMTS 5. mai 2023

Møtet vil avholdes i Bodø 5. mai kl. 12.30. Informasjon om sted vil ettersendes.

Saksdokumenter følger vedlagt.

Forfall til møtet meldes til HMTS ved kn@hmts.no snarest mulig.

1/23	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
2/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
3/23	Valg av to til å underskrive protokollen
4/23	Årsrapport 2022
5/23	Årsoppgjør 2022 (resultatregnskap, balanse og noter)
6/23	Revisors honorar 2022
7/23	Budsjettgrunnlag for HMTS 2024
8/23	Valg av styre
9/23	Fastsetting av godtgjørelse til styret

På vegne av HMTS:

Sigurd Stormo
leder representantskapet

Ørjan Kristensen
styreleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Kopi til:

Representantskapet varamedlemmer

Styret i HMTS

Revisor

Salten Regionråd

Salten kommunerevisjon

Salten kontrollutvalg

Salten Brann IKS

IRIS Salten IKS

Bodø 13. mars 2023

Salten kontrollutvalgsservice
Saksbehandler: Per Gunnar Pedersen
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no

Dato 12.4.2023

Jnr. 23/240

Arkiv nr. 411-9 10.5

Hjemmel u off:

Til

Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS**INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN
BRANN IKS – FREDAG 5. MAI 2023****SAKSLISTE**

- Sak 01/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer
Sak 02/23 Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 03/23 Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
Sak 04/23 Fastsettelse av godtgjørelse til styret
Sak 05/22 Valg av styremedlemmer og varamedlemmer
Sak 06/22 Fastsettelse av revisors godtgjørelse
Sak 07/22 Godkjenning av styrets årsberetning og resultatregnskap for 2022
- Resultatregnskap og balanse
- Styrets årsberetning
- Revisors beretning
Sak 08/22 Selskapets årsmelding for 2022
Sak 09/22 Eventuelt

Saksdokumenter følger vedlagt. Vennligst gi beskjed snarest mulig på e-post: post@saltenbrann.no dersom du **ikke** kan møte, men dere må selv varsle vara om å stille i deres sted. Sted for møtet vil ettersendes når dette foreligger. Tidsplan for gjennomføring nedenfor:

Representantskapsmøte Salten Brann IKS	09.30 – 11.00
Årsmøte Salten IUA (- Hamarøy, + Røst og Rødøy)	11.00 – 11.45
Lunsj	11.45 – 12.30
Representantskapsmøte Helse- og miljøtilsyn Salten	12.30 – 14.00
Representantskapsmøte Iris Salten	14.00 – 15.30

Med vennlig hilsen

Sigurd Stormo
Leder representantskapet
(sign)Adelheid B. Kristiansen
Styrets leder
(sign)

Eierkommunene i Iris Salten IKS
Medlemmene i representantskapet

Vikan 31.03.23

Innkalling til representantskapsmøte i Iris Salten IKS.

Det innkalles med dette til representantskapsmøte fredag 5. mai. 2023, kl 14.00-15.30.
Møtested vil vi komme tilbake til.

Sak 23-01	Fortegnelse over representantskapets medlemmer.
Sak 23-02	Godkjenning av innkalling til generalforsamling.
Sak 23-03	Valg av deltagere til å underskrive protokoll fra møte.
Sak 23-04	Godkjenning av årsregnskap for 2021: - Godkjenning av resultatregnskap.- Godkjenning av balanse.- Godkjenning av disposisjon av overskudd.- Styrets årsberetning.- Revisors beretning.
Sak 23-05	Fastsetting av godtgjørelser til representantskapet og styre.
Sak 23-06	Fastsettelse av revisors godtgjørelse.
Sak 23-07	Valg av styremedlemmer med varamedlemmer Iris Salten IKS.
Sak 23-08	Valg av styreleder i Iris Salten IKS.
Sak 23-09	Valg av Interkommunalt klageorgan.

Saksdokumenter følger vedlagt, men finnes også på vår hjemmeside:
<https://www.iris-salten.no/stotteartikler/rep-skap-dokumenter-2023>

Valgkomiteens innstilling ettersendes.

Vennligst gi beskjed snarest på mail til bjorn.ove.moum@iris-salten.no dersom du ikke kan møte.

Vel møtt!

På vegne av Iris Salten IKS

Sigurd Stormo
Representantskapets leder

Trud Berg
Styrets leder

Kopi med vedlegg til:

Varamedlemmer i representantskapet
Revisor
Styret med varamedlemmer

Salten kontrollutvalgsservice	
Dato	12.4.2023
Jnr.	23/339
Arkiv nr.	419 10.5
I hjemmet u off:	

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2541-4

20. mars 2023

Svar på spørsmål om uavhengigheten til kontrollutvalgssekretariatene

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev 19. september 2022 fra FKT. Dere stiller flere spørsmål som dreier seg om uavhengigheten til sekretariatene til kontrollutvalgene. Departementet oppfatter at spørsmålene blant annet handler om hvilken betydning uavhengighetskravet etter kommuneloven § 23-7 tredje ledd har for forståelsen av annet regelverk, blant annet forvaltningsloven, arkivlova og offentleglova. Dere har også spørsmål om utlevering av taushetsbelagte opplysninger fra sekretariatet til kommunedirektøren og muligheten kommunestyret har til å instruere sekretariatet i innsynssaker.

Hvordan ulike regelverk kommer til anvendelse for kontrollutvalgssekretariatene, må vurderes konkret med utgangspunkt i vilkårene i den enkelte loven. I en slik vurdering kan det ha betydning hvordan kontrollutvalgssekretariatet er organisert, for eksempel om sekretariatet er organisert gjennom et eget rettssubjekt eller om sekretariatet er ansatt av kontrollutvalget i den aktuelle kommunen. Departementet kan derfor ikke gi uttømmende svar på alle spørsmålene dere stiller, men vil gi overordnet veiledning om vår forståelse av regelverket. Vi understreker at vi ikke tar stilling til enkeltsaker, men gir generell veiledning.

Overordnet om kravet til uavhengighet

Det er presisert i kommuneloven § 23-7 tredje ledd at sekretariatet til kontrollutvalget skal være *uavhengig* av administrasjonen i kommunen. Bakgrunnen for kravet om uavhengighet er at sekretariatet forbereder saker for kontrollutvalget og skal påse at vedtak blir iverksatt. Sekretariatene har dermed en viktig rolle i kontrollen med kommunens administrasjon. Uavhengigheten betyr at kommunedirektøren ikke har instruksjons- eller avgjørelsesmyndighet overfor sekretariatet. Kravet om at sekretariatet skal være uavhengig, betyr videre at sekretariatet ikke kan legges til administrasjonen i kommunen. Men det er ikke et generelt krav om at sekretariatet organisatorisk må ligge utenfor kommunen. Kommunene har stort valgfrihet. Sekretariatet kan for eksempel ansettes av kontrollutvalget,

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Siri Sand Kaastad
22 24 70 94

legges til et interkommunalt samarbeid eller kontrollutvalget kan kjøpe sekretariatstjenester fra private.

Forholdet til arkivlova

Departementet legger til grunn at kravet om sekretariatenes uavhengighet etter kommuneloven § 23-7 tredje ledd innebærer at sekretariatene har et selvstendig arkivansvar. Vi viser til følgende avsnitt om sekretariatenes arkivansvar i Kontrollutvalgsboka:

Oppgåvene til sekretariatet omfattar også arkivering og journalføring av sakene i kontrollutvalet, møteprotokollar og korrespondanse. Sekretariatet skal opprette eit eige arkiv eller ein eigen arkivdel for kontrollutvalet som tilfredsstillar krava i arkivlova med forskrifter. Ansvar for arkivet kan ikkje bli lagt til kommunedirektøren fordi sekretariatsfunksjonen ikkje ligg under kommunedirektøren sitt myndeområde.

Forholdet til forvaltningsloven og reglene om taushetsplikt

Dere har spørsmål om begrensningene i taushetsplikten etter forvaltningsloven §§ 13 b nr. 2 og nr. 4 kan gi grunnlag for å dele taushetsbelagte opplysninger mellom sekretariatet og kommunedirektøren. Dere uttrykker at sekretariatenes selvstendige arkivansvar etter arkivloven, tilsier at disse unntaksbestemmelsene fra taushetsplikt ikke gjelder. Dere viser også til at de fleste sekretariatene er organisert som egne rettssubjekter, som interkommunale selskaper (IKS) eller kommunale oppgavefelleskap, og at sekretariatene derfor ikke er samme organ som kommunen.

Departementet viser til at hvorvidt reglene i forvaltningsloven gjelder, må vurderes med utgangspunkt i *forvaltningsloven*. Reglene i arkivloven har ikke betydning for om forvaltningsloven kommer til anvendelse. Forvaltningsloven gjelder for «forvaltningsorganer», jf § 1. Med forvaltningsorgan menes «et hvert organ for stat eller kommune». Dette begrepet har i praksis fått en vid betydning, og inkluderer for eksempel kommunale foretak og vertskommuner. Departementet legger til grunn at kontrollutvalgssekretariater som er organisert som kommunalt oppgavefelleskap og IKS utfører kommunale oppgaver som har en så sterk reell tilknytning til forvaltningen, at disse er forvaltningsorganer. Generelt vil både administrasjonen i kommunen, kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatene være underlagt de samme reglene om taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 flg.

Unntakene fra taushetsplikt etter § 13 b må vurderes konkret. Vi viser til at § 13 b også gir hjemmel for å dele taushetsbelagte opplysninger mellom forvaltningsorganer og mellom ulike etater i samme organ. Verken unntaket i §§ 13 b nr. 2 eller nr. 4 har som begrensning at deling av taushetsbelagte opplysninger bare kan skje innad i samme forvaltningsorgan. Det har heller ikke betydning om de taushetsbelagte opplysningene ligger i ulike arkivsystemer. Dette innebærer at taushetsbelagt informasjon som sekretariatene mottar, journalfører og arkiverer på vegne av kontrollutvalgene, kan komme inn under unntakene fra taushetsplikt i forvaltningsloven § 13 b.

Departementet legger imidlertid til grunn at kravet om uavhengighet etter kommuneloven § 23-7 tredje ledd betyr at kommunedirektøren ikke kan kreve å få utlevert taushetsbelagte

opplysninger direkte fra kontrollutvalgssekretariatet. Departementet kan derimot ikke se at kommuneloven er til hinder for at kommunestyret, som øverste ansvarlig for kontrollen med kommunens virksomhet, kan instruere kontrollutvalget om at kontrollutvalgssekretariatene skal utlevere opplysninger til kommunedirektøren. Vi viser til at kontrollutvalgssekretariatene er direkte underordnet kontrollutvalget, og skal følge de retningslinjene og de påleggene utvalget gir, jf. kommuneloven § 23-7 femte ledd.

Forholdet til offentleglova

Krav om allmennhetens innsyn må vurderes med utgangspunkt i reglene i offentleglova. Avhengig av hvordan kontrollutvalgssekretariatene er organisert, vil sekretariatene omfattes av virkeområdet til offentleglova § 2, jf. alternativene i første ledd bokstav a, c eller d. Hva som anses som ett og samme *organ* etter offentleglova er ikke nødvendigvis likt som hva som anses som et *forvaltningsorgan* etter forvaltningsloven § 1 eller som et *offentlig organ* etter arkivlova § 5.

Betydningen av organ i offentleglova har stor praktisk betydning, siden organinterne dokumenter kan unntas fra offentlighet etter § 14. Hele kommunen regnes i utgangspunktet som ett organ etter offentleglova. I § 16 er det imidlertid tatt inn særskilte regler om hvordan innsyn i interne dokumenter i kommuner og fylkeskommuner skal håndteres. Det slås fast i § 16 første ledd at dokumenter til eller fra kommunens kontrollutvalg, likevel ikke skal kunne unntas innsyn etter offentleglova §§ 14 og 15, og videre at dokumenter som utveksles mellom sekretariatene og kontrollutvalget skal anses som organinterne, slik at disse kan unntas innsyn etter § 14. Etter offentleglova vil altså sekretariatene og kontrollutvalget anses som samme organ, uavhengig av hvordan sekretariatet er organisert.

Departementet kan ikke se at det er noen rettslige hindringer mot at kontrollutvalget, eller kommunestyret som kontrollutvalgets overordnede, kan instruere sekretariatet om hvordan innsynsbegjæringer skal behandles. Som nevnt over, er kontrollutvalgssekretariatene direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjene og de påleggene utvalget gir, jf. kommuneloven § 23-7 femte ledd.

Når det gjelder klageinstans i innsynssaker, følger dette direkte av offentleglova § 32 første ledd tredje punktum og offentlegforskrifta § 11 tredje ledd. Bestemmelsene sier at statsforvalteren er klageinstans for vedtak i et kommunalt eller fylkeskommunalt organ og i selvstendige rettssubjekter som for eksempel et IKS. Dette inkluderer vedtak fattet av kontrollutvalgssekretariatene.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Sand Kaastad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/6499-2

17. februar 2023

Svar på spørsmål om revisors uavhengighet og kontrollutvalgets håndtering

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev 30. september 2022 fra Forum for kontroll og tilsyn hvor dere oversender et brev fra Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS til departementet med spørsmål om krav til revisors uavhengighet og hvordan kontrollutvalget skal håndtere saker der revisor vurderes å ikke oppfylle kravene til uavhengighet. Vi beklager at det har tatt noe tid å besvare henvendelsen.

Kort om henvendelsen

Situasjonen som beskrives i brevet er at kommunedirektøren i Hammerfest kommune den 6. april 2022 ble valgt til styremedlem i Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Dette selskapet er også revisor for Hammerfest kommune og to av kommunens kommunale foretak. Kommunedirektøren har ifølge brevet sagt opp sin stilling, og skulle etter planen fratre i desember 2022. I saksdokumentene til møte i kontrollutvalget i Hammerfest kommune 5. desember 2022 fremgår det at vedkommende kommunedirektør ikke lenger er styremedlem i revisjonsselskapet.

Spørsmålene i brevet handler i hovedsak om kommunedirektørens styreverv påvirker revisors uavhengighet overfor kommunen og dens kommunale foretak. Det opplyses at revisjonssjefen i selskapet ved to anledninger, i april og august 2022, har avgitt uttalelser/erklæringer om at revisjonen anser seg uavhengig. Departementet vil også vise til at det fremgår av saksdokumentene til møte 5. desember 2022 i kommunens kontrollutvalg, at revisor også har levert en erklæring 1. november 2022 hvor revisor sier at det ikke foreligger forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet til kommunen. Kontrollutvalgssekretariatet påpeker imidlertid at de første uttalelsene ikke konkret omtaler kommunedirektørens styreverv i selskapet som del av vurderingsgrunlaget.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Edvard Thorolf
Aspelund
22 24 72 20

Det er uklart om den siste uttalelsen nevner dette, men den er avgitt etter at kontrollutvalgssekretariatet eksplisitt har tatt opp dette forholdet med revisjonsselskapet slik at departementet legger til grunn forholdet er vurdert av revisor. Videre stilles det blant annet spørsmål om hvordan kontrollutvalget skal følge opp saken dersom kontrollutvalget vurderer at revisor ikke oppfyller kravene til uavhengighet.

Departementets vurdering

Revisors uavhengighet

Departementet kan ikke gjøre en konkret vurdering av revisors uavhengighet, og heller ikke gi konkrete føringer for hvordan kontrollutvalget skal følge opp en eventuell manglende oppfyllelse av kravet om uavhengighet. Denne konkrete vurderingen må kontrollutvalget og kommunestyret selv foreta. Departementet vil i det følgende gi en kort og generell vurdering av hvordan vi forstår kravene til revisors uavhengighet i kommuneloven § 24-4 første ledd og forskrift om kontroll og revisjon kapittel 3.

Kommuneloven § 24-4 første ledd slår fast at revisor skal være uavhengig og ha god vandel. Kommunens revisor har etter kommuneloven også et selvstendig ansvar for revisjonen, se kommuneloven § 24-2 som oppstiller rettigheter og plikter som skal bidra til at revisor utfører et selvstendig arbeid.

Verken kommuneloven eller IKS-loven regulerer direkte spørsmålet om kommunedirektøren kan være medlem av et styret i et IKS, og heller ikke hvordan en situasjon skal løses hvis dette selskapet er valgt revisor for den aktuelle kommunen hvor kommunedirektøren er ansatt. Det er heller ikke regulert direkte om en revisor i et IKS kan være revisor for en kommune hvis kommunedirektør er styremedlem i dette IKS-et. Departementet ser at en kommunedirektørs verv i selskapet som er valgt revisor for kommunen kan ha noen uheldige sider, og viser til brevet fra Finanstilsynet og KS' anbefalinger som det vises til på side 4 i brevet hit. Som et rettslig utgangspunkt kan det imidlertid ikke på generelt grunnlag legges til grunn at kommunedirektørens verv som styremedlem *i seg selv* medfører mangler ved revisors uavhengighet.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19 har nærmere regler om krav til den enkelte revisors uavhengighet, grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha, og krav til egenvurdering av uavhengighet. I forskriftens § 16 første ledd fremkommer det at revisor ikke kan utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Hovedregelen er at det er revisor selv som vurderer sin egen uavhengighet, jf. forskriften § 19. Oppdragsansvarlig revisor skal etter denne forskriftsbestemmelsen løpende vurdere sin uavhengighet, og hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Utgangspunktet etter forskriften § 19 er altså at det er revisor selv som skal vurdere sin uavhengighet.

Det kan likevel være slik at det foreligger objektive forhold som gjør at revisor ikke kan anses som uavhengig, selv om en revisor selv anser seg uavhengig. Tilknytningsforholdene som er opplistet i forskriften § 17, er objektive forhold som medfører at revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen. Utover dette må en konkret vurdering av revisors uavhengighet ta utgangspunkt i den generelle bestemmelsen i forskriften § 16 første ledd. Den slår fast at revisor ikke kan utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen «hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet». Vurderingene etter denne bestemmelsen likner vurderingstemaet i forvaltningsloven § 6 andre ledd. Dette innebærer for eksempel at selv om revisor ikke er automatisk mangler uavhengighet etter forhold i forskriften § 17, kan det at et søskenbarn er kommunedirektør i kommunen medføre at revisor ikke er uavhengig selv om revisor selv vurderer seg som uavhengig. Det må altså gjøres en konkret vurdering av tilknytningsforholdet.

Et spørsmål vil være om kommunedirektørens styreverv i revisjonsselskapet er et særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet. Et særlig relevant moment i vurderingen av revisors uavhengighet vil være tilknytningen mellom en kommunedirektørs styreverv i et revisjons-IKS og gjennomføringen av selskapets revisjon av kommunen. Den reviderte kommunen er eier av revisjonsselskapet og deltar i representantskapet i selskapet. Det er derfor allerede en tilknytning mellom kommunen og det interkommunale revisjonsselskapet. Departementet legger til grunn at de ansatte i revisjonsselskapet, som f.eks. oppdragsansvarlige revisorer og andre medarbeidere, i liten grad forholder seg til styret som sådan i selve gjennomføringen av en revisjon, og i alle fall ikke til et enkelt styremedlem. I det daglige og løpende arbeidet vil de ansatte forholde seg til daglig leder, som er ansvarlig for og forestår den daglige ledelsen av selskapet, jf. IKS-loven § 14.

En kommunes revisor kan være ansatt i kommune, se kommuneloven 24-1. Forskriften § 16 andre ledd slår fast at dette ikke i seg selv medfører at revisoren mangler nødvendig uavhengighet. Den slår også fast at det samme gjelder ansettelse som revisor i en interkommunal samarbeidsordning. Dette taler for at organisatorisk tilknytning mellom en kommunedirektør og revisor som hhv. styremedlem og ansatt i et interkommunalt selskap, ikke i seg selv vil medføre at revisor mangler den nødvendige uavhengigheten.

En kommunedirektør som har et verv som et styremedlem i et IKS, kan i teorien fremme forslag om retningslinjer og pålegg som har betydning for revisjonen av kommunen vedkommende er kommunedirektør i. Departementet mener imidlertid at denne teoretiske muligheten ikke vil utgjøre et særegent forhold som i tilstrekkelig grad er egnet til å svekke tilliten til en revisors uavhengighet, jf. forskriftens § 16. Hvordan de ansatte revisorene utfører sitt arbeid, må i all hovedsak anses høre hjemme under daglig leders ansvar, se IKS-loven § 14, og ligge utenfor styrets ansvar etter IKS-loven § 13. Vi viser også til revisor har et selvstendig faglig ansvar.

Departementet mener det, på bakgrunn av det ovennevnte, som et utgangspunkt kan legges til grunn at tilknytningen mellom et styremedlem som også er kommunedirektør, og en ansatt revisor i selskapet som reviderer kommunen der kommunedirektøren er ansatt, ikke direkte er et særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet. Det må likevel foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

De ovennevnte momentene vil i all hovedsak også være relevante når det gjelder vurderingen av om revisjon av ett eller flere av kommunens kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9 er tilstrekkelig uavhengig. Kommuneloven gir regler om forhold mellom kommunedirektøren og et kommunalt foretak og foretakets administrasjon, blant annet ved at det skal ansettes en daglig leder direkte underlagt styret i selskapet som er ansvarlig for den daglige ledelsen av foretaket og er ansvarlig for interkontrollen, se § 9-12 og § 9-13 første ledd andre punktum. Kommunedirektørens rolle og ansvar for virksomheten i et kommunalt foretak er dermed redusert, og kommunedirektøren har f.eks. ikke instruksjons- og omgjøringsrett overfor foretakets daglige leder, se kommuneloven § 9-16 første ledd. Denne reguleringen kan tale for at det er enda mindre tilknytning mellom kommunedirektøren (som styremedlem i revisjonsselskapet) og revisjonen av et kommunalt foretak enn når revisoren reviderer delen av kommunens administrasjon som er kommunedirektørens ansvar.

Kontrollutvalgets og kommunestyrets håndtering av eventuelle saker der revisor vurderes å ikke oppfylle krav til uavhengighet og habilitet.

Verken kommuneloven eller forskrift om kontroll og revisjon regulerer den situasjonen der kontrollutvalget er uenig med revisors egenvurdering av uavhengigheten, eller der hvor kommunestyret synes være uenige med kontrollutvalgets vurdering av revisors uavhengighet.

Kontrollutvalget fører løpende kontroll på kommunestyret sin vegne, se kommuneloven § 23-1, jf. § 22-1. Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, og det kommunestyret som avgjør hvordan rapporter og saker fra kontrollutvalget skal følges opp. Siden det er kommunestyret selv som velger revisjonsordning og revisor, se kommuneloven § 24-1 første og andre ledd, legger departementet også til grunn at et eventuelt bytte av revisor grunnet manglende uavhengighet må avgjøres av kommunestyret. En innstilling om endringer i valg av revisor må komme fra kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 24-1 tredje ledd.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/6165-2

20. mars 2023

Svar på spørsmål om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev av 9. september 2022 fra Forum for kontroll og tilsyn med spørsmål om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget.

Spørsmålet som stilles er om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget etter kommuneloven § 6-1, også gjelder når kontrollutvalget skal behandle saker som angår utvalgets rolle som arbeidsgiver for kontrollutvalgssekretæren.

Ordførers møte- og talerett følger av § 6-1 tredje ledd. Ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget er bare kort omtalt i forarbeidene til kommuneloven (Prop.46 L (2017 – 2018) s. 360). Dagens bestemmelse er en videreføring av gjeldende rett fra tidligere kommuneloven av 1992 og kommunestyreloven av 1954. Departementet finner ikke holdepunkter i forarbeidene som tilsier at møte- og taleretten skal begrenses, basert på hva slags saker kontrollutvalget skal behandle. I den grad ordføreren er til stede når utvalget behandler saker om er underlagt taushetsplikt, vil taushetsplikten også gjelde for ordføreren på samme måte som for resten av utvalgets medlemmer, jf. forvaltningsloven § 13.

Ordførers møterett i kontrollutvalget er også omtalt i *Kontrollutvalgsboka*, en veileder om rollen og oppgavene til kontrollutvalget utgitt av Kommunal- og distriktsdepartementet. I *Kontrollutvalgsboka* står følgende:

Nokre ordførarar møter i kontrollutvalet ein til to gonger i året, mens andre ordførarar vel å ta i bruk møteretten sin ved å stille på kvart møte. Det kan vere nyttig at ordførar og kontrollutvalet tidleg i valperioden klargjer kva behov og forventingar ein har til ordføraren si deltaking på kontrollutvalgs møta. Ordførarar kan vere usikre på om kontrollutvala ynskjer at dei deltek, ut ifrå omsynet til at kontrollutvalet skal vere uavhengig. Ordførarar ynskjer heller ikkje å gje inntrykk av at dei blandar seg inn i sakene til kontrollutvalet og prøver å overstyre arbeidet til

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Trond Liu Skaug
22 24 72 45

kontrollutvalet. Kontrollutvalet kan vurdere i kva saker det vil vere særleg nyttig at ordføreren er til stades. Ved å oppmode ordførar spesielt om å delta i møte der kontrollutvalet skal ta opp slike saker, vil utvalet leggje til rette for ei god samhandling mellom kontrollutvalet og ordførar.

Departementet vurderer etter dette at lovens ordlyd må legges til grunn, og at ordføreren dermed har møte- og talerett i kontrollutvalget uavhengig av hvilke saker som behandles. Som det fremgår av *Kontrollutvalgsboka* kan det likevel være nyttig at ordføreren og kontrollutvalget har dialog for å avklare behov og forventninger til ordførerens deltakelse.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Trond Liu Skaug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE
KOMMUNAL- OG DISTRIKTSDEPARTEMENT

Forum for Kontroll og Tilsyn
v/ Anne-Karin Femanger Pettersen
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/5918-3

13. mars 2023

Svar på spørsmål om kontrollutvalgets påse-ansvar og innsynsrett hos revisor

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev 24. august 2022 fra Forum for kontroll og tilsyn og til departementets foreløpige svar 28. august 2022. Vi beklager at det har tatt noe tid å svare på brevet deres.

I brevet hit stiller dere tre spørsmål knyttet til kontrollutvalgets påse-ansvar og innsynsrett hos revisor, som vi skal besvare under. Felles for spørsmålene er at de handler om rekkevidden av kontrollutvalgets myndighet og innsynsrett, spesielt i tilknytning til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav a.

Kommunestyret, som det øverste organet i en kommune, har også det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, og dette følger av kommuneloven § 22-1 første ledd. Kommunestyret skal imidlertid velge et kontrollutvalg som skal føre den løpende kontrollen på deres vegne, se § 23-1 første ledd. Utgangspunktet er altså at kontrollutvalget har et vidt mandat til å føre kontroll med kommunens virksomhet.

Hva som nærmere ligger i kontrollutvalgets mandat, er ikke uttømmende regulert verken i lov eller forskrift. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er omtalt i kommuneloven § 23-2 første ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 2 til 5, og er blant annet å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, se kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav a. Dette er kontroll som retter seg mot *regnskapsrevisors arbeid* som sådan. Dette skiller seg fra kontrollutvalgets øvrige ansvar for «å bestille» kontroller, jf. ansvaret for å påse at det utføres kontroll med kommunens økonomiforvaltning etter § 23-2 første ledd bokstav b, at det utføres forvaltningsrevisjoner av kommunens virksomhet og

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Edvard Thorolf
Aspelund
22 24 72 20

selskaper kommunen har eierinteresser i etter § 23-2 første ledd bokstav c, og at det føres eierskapskontroll etter § 23-2 første ledd bokstav d.

Tilgang til og innsyn i både kommunens og andre virksomheters dokumenter er en nødvendig forutsetning for kontrollutvalgets arbeid. For å kunne ivareta sine kontrolloppgaver og påse-oppgaver, har kontrollutvalget en lovfestet innsynsrett. Innsynsretten er i hovedsak regulert i kommuneloven § 23-2 tredje ledd og § 23-6 første og andre ledd. Rekkevidden av disse bestemmelsene må avklares gjennom tolkning.

For å kunne utføre sine oppgaver følger det av § 23-2 tredje ledd at kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger frem «enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver». Denne generelle innsynsretten gjelder kun hos selve kommunen som rettssubjekt, og det betyr at det må være et annet rettsgrunnlag for innsynsrett i andre virksomheter enn kommunen selv.

Innsynsretten i eksterne virksomheter som interkommunale selskaper etter IKS-loven, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefelleskap og kommunale aksjeselskaper følger av § 23-6 første og andre ledd. Denne innsynsretten er avgrenset til det som er «nødvendig for å gjennomføre sin kontroll». I tillegg har kontrollutvalget en tilsvarende innsynsrett i andre eksterne virksomheter «som utfører oppgaver på vegne av kommunen», men den er avgrenset til «det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt» jf. § 23-6 sjette ledd.

Departementet mener at når kontrollutvalget skal utføre sitt *påse-ansvar* etter § 23-2 første ledd bokstav a, altså at *revisjonen* reviderer regnskaper på betryggende måte, så vil det være andre innsynsregler enn det som følger av § 23-6. Dette har særlig betydning der kommunen har ekstern revisjon (f.eks. interkommunalt selskap eller privat revisjonsfirma).

Kommuneloven med forskrifter gir ikke egne eller nærmere regler om kontrollutvalgets innsynsrett i tilknytning til ansvaret for å påse at regnskapsrevisjonen er betryggende, utover det som følger av § 23-2 tredje ledd om innsyn hos kommunen selv. Kontrollutvalgets innsynsrett i denne forbindelse må utledes i lys av bestemmelsene nevnt foran.

Kontrollutvalgets påseansvar over kommunens regnskapsrevisjon og tilhørende tiltak

Det første spørsmålet deres handler om hvilke tiltak kontrollutvalget kan iverksette for å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Spørsmålet knytter seg konkret til en liste på side 67 i Kontrollutvalgsboka, og hvorvidt det er adgang til å gjøre andre tiltak enn de som er nevnt i listen.

Rekkevidden av den rettslige adgangen som kontrollutvalget har til å foreta undersøkelser av revisors arbeid i samsvar med § 23-2 første ledd bokstav a, er, som nevnt foran, ikke regulert og avgrenset nærmere med detaljerte bestemmelser. Punktlisten som står i Kontrollutvalgsboka på side 67, må etter vårt syn regnes som eksempler på typiske tiltak som

kontrollutvalget normalt kan og bør foreta for å kunne ivareta sitt påse-ansvar overfor regnskapsrevisjonen, og ikke en rettslig avgrensning.

Departementet mener derfor at punktlisten ikke må anses som en uttømmende liste over hvilke tiltak og aktiviteter kontrollutvalget kan iverksette for å ivareta sitt ansvar med å vurdere revisors arbeid. Det er ikke, ut fra gjeldende rett og forarbeidene, mulig for departementet å gi en nærmere rettslig vurdering av hvilke andre tiltak som *kan* anses nødvendige eller hensiktsmessige for å oppfylle denne delen av påse-ansvaret, som f.eks. om kontrollutvalget har rett til fullt innsyn i revisors arbeidsverktøy eller saksbehandlingsystem.

Det er i utgangspunktet kontrollutvalget selv som må avgjøre hvilke opplysninger og hvilket materiale som er *nødvendige* for utføre påse-ansvaret. Når det gjelder kontrollutvalgets innsynsrett og hvor langt den strekker seg i en konkret sak, må en rettslig avklaring bero på en konkret vurdering. Departementet legger generelt til grunn at det er noen grenser for rekkevidden av kontrollutvalgets innsynsrett. Dette har departementet gitt uttrykk for i tidligere uttalelser (for eksempel 09/2951-2) til tilsvarende bestemmelse i den tidligere kommuneloven § 77 nr. 7. I uttalelsen mente departementet at bestemmelsen neppe ga en generell lesetilgang i datasystemer til alle kommunens dokumenter.

Som vi kommer tilbake til i avsnittet nedenfor, så vil rekkevidden av kontrollutvalgets innsynsrett overfor kommunens revisor for å påse at det er betryggende revisjon av kommunen, avhenge av om revisoren er ansatt i kommunen eller i en ekstern virksomhet.

Kontrollutvalgets innsynsrett hos revisor

Det neste spørsmålet handler om Kontrollutvalgsbokas omtale av innsyn hos revisor opp mot kontrollutvalgets innsynsrett etter § 23-6 første ledd. Dere viser til at denne bestemmelsen sier at kontrollutvalget kan kreve de opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll fra blant annet kommunale oppgavefelleskap, IKS-er og heleide kommunale aksjeselskap, men at kontrollutvalgsboken på side 18 «begrenser kontrollutvalgets innsynsrett» sammenlignet med innsynsretten etter § 23-6. I tilfeller hvor revisor er ansatt i kommunen har kontrollutvalget full innsynsrett, men hvis revisor f.eks. er et selvstendig rettssubjekt (privat selskap) eller IKS, står det i Kontrollutvalgsboka at innsynsretten må sikres gjennom særskilt avtale mellom kommunen og revisor.

Departementet viser til at innsynsretten i § 23-6 første og andre ledd, og Kontrollutvalgsbokas omtale av innsynsrett hos revisor på side 18, handler om to ulike forhold. Kommuneloven § 23-6 regulerer kontrollutvalgets innsynsrett i selskaper utenfor kommunen som rettssubjekt når kontrollutvalget skal utføre sine kontrolloppgaver, dvs. typisk forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Da kan det for øvrig også kreves innsyn hos «den valgte revisoren for selskapet», se § 23-6 første ledd. Det vil si at selskapets revisor må levere ut opplysninger om selskaper nevnt i § 23-6 første ledd bokstav a-d, som er gjenstand for kontroll.

Kontrollutvalgsboka har imidlertid lagt til grunn at innsynsretten § 23-6 første ledd ikke regulerer kontrollutvalgets innsynsrett når utvalget skal påse at *regnskapsrevisjonen* er betryggende etter § 23-2 første ledd bokstav a. Da er det som nevnt § 23-2 tredje ledd eller avtaler med ekstern revisor som gjelder.

Omtalen i Kontrollutvalgsboka side 18 handler om innsynsretten som kontrollutvalget har hos revisor selv og revisors selskap, og er knyttet til kontrollutvalgets påse-ansvar for at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Som nevnt, er det lagt til grunn at § 23-6 første ledd ikke kommer til anvendelse i disse tilfellene. Dersom kommunens revisor er ansatt i kommunen følger innsynsbestemmelsen i slik tilfeller av § 23-2 tredje ledd. Dersom revisor er selvstendig rettssubjekt, vil kontrollutvalgets behov for opplysninger for å ivareta dette påse-ansvaret i forbindelse med regnskapsrevisjon, kreve en særskilt avtale med revisor. Departementet mener at heller ikke § 23-6 siste ledd kommer til anvendelse her.

Kontrollutvalgets innsynsrett i samvirkeforetak

Det siste spørsmålet i brevet deres er om samvirkeforetak faller inn under benevnelsen «andre virksomheter» i kommuneloven § 23-6 siste ledd første punktum. Den bestemmelsen handler om kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser i virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen overfor kommunens innbyggere, og der hvor virksomheten ikke er organisert på en av de måtene som er omtalt i paragrafens første ledd.

Som forarbeidene viser til kan «andre virksomheter» være aksjeselskaper som kommunen eier med private, stiftelser og lignende, se Prop. 46 L (2017–2018) side 405 flg. Departementet mener at dersom et samvirkeforetak utfører oppdrag på vegne av kommunen, så vil kontrollutvalgets innsynsrett i selskapet være omfattet av § 23-6 siste ledd da samvirkeforetaket faller inn under «andre virksomheter». Dette innebærer at kontrollutvalgets rett til innsyn og undersøkelser kun omfatter det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten mellom samvirkeforetaket og kommunen blir oppfylt.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Lars Hansen

Fra: Berit Skaug <Berit.Skaug@bodo.kommune.no>
Sendt: mandag 27. mars 2023 15:13
Til: Lars Hansen
Vedlegg: Microsoft Word - Innkalling til Generalforsamling 05.mai 2023.docx.pdf

Med vennlig hilsen

Berit Skaug
Leder
Politisk Sekretariat

+4775555015/ 99253625
berit.skaug@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Balsten kontrollutvalgsservice
Dato 20.3.2023
Jnr. 23/314
Arkiv nr. 412 10.5
Hjemmel u off:

Til
Aksjonærene i Frem Bodø AS

24.03.2023

Innkalling til ordinær generalforsamling

Ordinær generalforsamling holdes i store møterom i Frem Bodø sine lokaler, snekerveien 3. Det kan tilrettelegges for deltakelse via teams. Dette må vi ha tilbakemelding for å kunne sette opp.

Tirsdag 05.mai 2023 kl. 1200-1300

Til behandling foreligger følgende saker:

1. Godkjenning av innkallingen
2. Godkjenning av fullmakter
3. Valg av møteleder
4. Valg av sekretær
5. Valg av 2 representanter til å undertegne møteprotokollen
6. Godkjenning av Årsregnskapet for 2022
7. Godkjenning av Årsberetningen for 2022
8. Behandling av innkomne forslag
9. Fastsetting av honorar til styret
10. Fastsetting av honorar til revisor
11. Valg av revisor
12. Valg - Valgkomiteen vil legge frem forslag til generalforsamlingen.
13. Valg av valgkomite
14. Kort orientering om driften

Aksjonærer som ønsker å fremme forslag eller ta opp andre saker bes om å meddele dette til selskapet innen fredag 28.april 2023.

Eiermøte

Etter Generalforsamlingen, kl 1300-1400, vil det bli avholdt eiermøte.

Vennlig hilsen

Nina Skille
Styreleder
(signatur godkjent digitalt)

Børge Bøyum
Administrerende direktør

Kopi:
Styret
KPMG AS

Lars Hansen

Fra: Berit Skaug <Berit.Skaug@bodo.kommune.no>
Sendt: mandag 27. mars 2023 15:10
Til: Lars Hansen
Emne: VS: Innkalling til Generalforsamling i Zahlfjøsene AS
Vedlegg: Innkalling til Generalforsamling 2022, Zahlfjøsene AS.pdf; Styrets beretning 2022.pdf; Årsregnskap 2022 for Zahlfjøsene AS.pdf; Budsjett 2023 Zahlfjøsene.pdf; Valg av styre og styregodtgjørelse 2022.pdf

Med vennlig hilsen

Berit Skaug
Leder
Politisk Sekretariat

+4775555015/ 99253625
berit.skaug@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Fra: Tone Johanne Sandvik <post@ramsalten.no>
Sendt: 24. mars 2023 14:13
Til: Berit Skaug <Berit.Skaug@bodo.kommune.no>; Roger Jenssen <Roger.Jenssen@bodo.kommune.no>
Kopi: 'Øivind Mathisen' <oivind.mathisen@outlook.com>
Emne: Innkalling til Generalforsamling i Zahlfjøsene AS

Hei!

Vedlagt ligger innkalling og papirer til Generalforsamling.

Vi lurer på hvem som er valgnemd for Zahlfjøsene? Ønsker Bodø kommune å komme med forslag til styre?

Det er to personer som går ut av styret i år. Tidligere har styret selv foreslått kandidater lokalt, men vi ønsker å vurdere om valgnemda i kommunen ønsker å være på å foreslå kandidater.

Ha en fin dag!

Mvh
Tone Sandvik
Daglig leder Zahlfjøsene AS
Mob: +4797102757
Epost: post@zahlfjosen.no

Salten kontrollutvalgsservice
Dato 29.3.2023
Jnr. 23/313
Arkiv nr. 412 10.5
Hjemmel u off.

Innkalling til ordinær Generalforsamling Zahlfjøsens AS

Tidspunkt: Onsdag 19. april, 2023 kl 15.30

Sted: RamSalten våtmarkssenter, Zahlfjøsens

Generalforsamling 19. april 2023.

Sak 1 Godkjenning av innkalling og saksliste

Sak 2 Valg av møteleder, sekretær og en person til å underskrive protokollen i tillegg til møteleder

Sak 3 Styrets beretning for 2022.

Sak 4 Årsregnskap for 2022.

Sak 5 Budsjett for 2023.

Sak 6 Valg.

Sak 7 Godtgjørelse styret.

Lars Hansen

Fra: Berit Skaug <Berit.Skaug@bodo.kommune.no>
Sendt: torsdag 16. mars 2023 11:00
Til: Lars Hansen
Emne: VS: Innkalling til ekstraordinær generalforsamling i Salten Kraftsamband
16.3.2023
Vedlegg: Innkalling til eo gf 16.3.2023.pdf

Distriktsvalgservice
Dato: 16.3.2023
År: 23/2023
Arkiv nr. 412 10.5
Hjemmel u off:

Med vennlig hilsen

Berit Skaug
Leder
Politisk Sekretariat

+4775555015/ 99253625
berit.skaug@bodo.kommune.no
www.bodo.kommune.no

Fra: Linda Eriksen <linda.eriksen@sk.s.no>

Sendt: 9. mars 2023 13:25

Til: marlen.berg <marlen.berg@fauske.kommune.no>; Ellen Beate Lundberg
(ellen.beate.lundberg@fauske.kommune.no) <ellen.beate.lundberg@fauske.kommune.no>; Jan-ue Sjøld <jan-
ake.sjolund@jamt kraft.se>; Yvonne Berglin <yvonne.berglin@jamt kraft.se>; Monica Hansen Fjellstad
<monica.fjellstad@bodoenergi.no>; 'hph@bkpensjon.no' <hph@bkpensjon.no>; Ida Maria Pinnerd
<ida.maria.pinnerod@bodo.kommune.no>; Kjell Hugvik <Kjell.Hugvik@bodo.kommune.no>; Thor Arne Tobiassen
<Thor.Arne.Tobiassen@bodo.kommune.no>; einar.lier.madsen (einar.lier.madsen@nforsk.no)
<einar.lier.madsen@nforsk.no>; Forseth Inge <inge.forseth@nte.no>; 'christian.stav@nte.no'
<christian.stav@nte.no>; Terje Stabæk (terje.stabaek@nfk.no) <terje.stabaek@nfk.no>; sveo-bli (sveo-bli@online.no)
<sveo-bli@online.no>; Ronny Borge <ronbor@online.no>; Odd-Tore Fygle <odd.t.fygle@gmail.com>
Kopi: berit.johnsen@fauske.kommune.no; Miriam Orjebo (miriam.orjebo@jamt kraft.se)
<miriam.orjebo@jamt kraft.se>; Berit Skaug <Berit.Skaug@bodo.kommune.no>; Liina Veerme
<liina.veerme@sk.s.no>; Sten-Rune Brekke <sten-rune.brekke@sk.s.no>; Arve Willumsen
<arve.willumsen@no.ey.com>; 'omk@thommessen.no' <omk@thommessen.no>

Emne: Innkalling til ekstraordinær generalforsamling i Salten Kraftsamband 16.3.2023

Denne eposten er unntatt offentlighet!

Vedlagt oversendes innkalling til ekstraordinær generalforsamling i Salten Kraftsamband AS.

- **Torsdag 16. mars kl. 09.00 i Salten Kraftsamband AS sine lokaler.**

Vedlagt innkallingen er:

- Signert styrets redegjelse for kapitalforhøelse.
- Signert uttalelse fra revisor om redegjelse ved oppgjør av aksjeinnskudd ved motregning.
- Nye vedtekter.

vennlig hilsen

Linda Eriksen

administrasjonskonsulent, Salten Kraftsamband AS
+ 47 977 06 225 | www.sks.no

**FORSLAG - INNKALLING
TIL EKSTRAORDINÆR GENERALFORSAMLING**

**I
SALTEN KRAFTSAMBAND AS**

(ORG.NR. 985 592 128)

Styret i Salten Kraftsamband AS (org.nr. 985 592 128) ("**Selskapet**") innkaller herved aksjonærene til ekstraordinær generalforsamling.

Tid: 16. mars 2023 kl. 09.00

Sted: Ellasbakken 7, 8200 Fauske

Generalforsamlingen åpnes av styrets leder, Odd-Tore Fygle. Møteåpner vil opprette en fortegnelse over møtende aksjeeiere og fullmakter.

Styret foreslår følgende dagsorden for generalforsamlingen:

1 VALG AV MØTELEDER OG EN PERSON TIL Å MEDUNDERTEGNE PROTOKOLLEN

Styret foreslår at styrets leder velges som møteleder og at en person som er til stede på generalforsamlingen velges til å medundertegne protokollen.

2 GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN

Styret foreslår at generalforsamlingen treffer følgende vedtak:

"Innkalling og dagsorden godkjennes."

3 KAPITALFORHØYELSER

3.1 Bakgrunn

Det vises til fremforhandlet transaksjonsavtale mellom Bodø kommune, Jämtkraft AB, Nordlandskraft AS, Fauske kommune, Bodø Energi AS, Bodø pensjonskasse, Selskapet og NTE Energi AS ("**NTE**") ("**Transaksjonsavtalen**"), hvoretter NTE skal overføre 50 % av aksjene i SISO Energi AS, et norsk aksjeselskap med organisasjonsnummer 986 530 673, til Selskapet mot oppgjør i form av nye aksjer i Selskapet. Transaksjonsavtalen forutsetter videre at det gjennomføres en kontantemisjon rettet mot NTE, Jämtkraft AB og Nordlandskraft AS med et samlet bruttoproveny på ca. NOK 987,5 millioner.

På denne bakgrunn, og som ledd i gjennomføring av Transaksjonsavtalen, foreslår styret at generalforsamlingen treffer følgende vedtak:

3.2 Kapitalforhøyelse ved motregning

- i. Aksjekapitalen forhøyes med NOK 17.276.000, fra NOK 100.572.000 til NOK 117.848.000, ved utstedelse av 17.276 nye aksjer, hver pålydende NOK 1.000.
- ii. Det skal betales NOK 61.523,7728 per aksje, hvorav NOK 1.000 er aksjekapital og NOK 60.523,7728 utgjør overkurs/annen innskutt egenkapital. Samlet tegningsbeløp er NOK 1.062.884.699.
- iii. De nye aksjene skal tegnes av NTE Energi AS (org.nr. 988 340 715).
- iv. De nye aksjene tegnes i separat tegningsdokument innen 7 dager fra generalforsamlingsdatoen.
- v. Kapitalforhøyelsen skjer i forbindelse med, og er betinget av, gjennomføring av transaksjonsavtale mellom Bodø kommune, Jämtkraft AB, Nordlandskraft AS, Fauske kommune, Bodø Energi AS, Bodø pensjonskasse, Selskapet og NTE Energi AS ("Transaksjonsavtalen"), hvoretter NTE Energi AS skal overføre 50 % av aksjene i SISO Energi AS, et norsk aksjeselskap med organisasjonsnummer 986 530 673, mot at NTE Energi AS mottar en fordring mot Selskapet på NOK 1.062.884.699 som dokumenteres i form av et gjeldsbrev.

Akseinnskuddet skal gjøres opp umiddelbart etter tegningen av de nye aksjene ved at NTE Energi AS motregner nevnte fordring på NOK 1.062.884.699 som NTE Energi AS vil få mot Selskapet ved gjennomføring av Transaksjonsavtalen. For en nærmere beskrivelse av innskuddet vises det til styrets redegjørelse og revisors bekreftelse inntatt som Vedlegg 1.

- vi. De nye aksjene gir rettigheter i Selskapet, herunder rett til utbytte, fra og med tegningen av de nye aksjene.
- vii. Selskapet kan disponere over aksjeinnskuddet før kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret.
- viii. Utgiftene ved kapitalforhøyelsen er estimert til ca. NOK 20.000. Utgiftene dekkes av Selskapet.
- ix. Vedtektene § 4 endres til å lyde:

"Selskapets aksjekapital er NOK 117.848.000, fordelt på 117.848 aksjer, hver pålydende NOK 1.000."
- x. Kapitalforhøyelsen beslutes i forbindelse med, og er betinget av, gjennomføring av Transaksjonsavtalen på de vilkår og betingelser som er beskrevet i Transaksjonsavtalen.

3.3 Kapitalforhøyelse ved kontantinnskudd

- i. Aksjekapitalen forhøyes med NOK 16.051.000, fra NOK 117.848.000 til NOK 133.899.000, ved utstedelse av 16.051 nye aksjer, hver pålydende NOK 1.000.
- ii. Det skal betales NOK 61.523,7728 per aksje, hvorav NOK 1.000 er aksjekapital og NOK 60.523,7728 utgjør overkurs/annen innskutt egenkapital. Samlet tegningsbeløp er NOK 987.518.077.
- iii. De nye aksjene skal tegnes som følger:

- NTE Energi AS (org.nr. 988 340 715) skal tegne 12.182 nye aksjer for et samlet tegningsbeløp på NOK 749.482.600;
- Jämtkraft AB (org.nr. 556001-6064) skal tegne 3.056 nye aksjer for et samlet tegningsbeløp på NOK 188.016.650; og
- Nordlandskraft AS (org.nr. 984 660 049) skal tegne 813 nye aksjer for et samlet tegningsbeløp på NOK 50.018.827.

De eksisterende aksjeeiernes fortrinnsrett til å tegne de nye aksjene jf. aksjeloven § 10-4 fravikes, jf. aksjeloven § 10-5.

- iv. De nye aksjene tegnes i separat tegningsdokument innen 7 dager fra generalforsamlingsdatoen.
- v. Aksjeinnskuddet skal gjøres opp ved kontant innbetaling til Selskapets konto innen dato for tegningen av de nye aksjene.
- vi. De nye aksjene gir rettigheter i Selskapet, herunder rett til utbytte, fra og med tegningen av de nye aksjene.
- vii. Selskapet kan disponere over aksjeinnskuddet før kapitalforhøyelsen er registrert i Foretaksregisteret.
- viii. Utgiftene ved kapitalforhøyelsen er estimert til ca. NOK 20.000. Utgiftene dekkes av Selskapet.
- ix. Vedtektene § 4 endres til å lyde:

"Selskapets aksjekapital er NOK 133.899.000, fordelt på 133.899 aksjer, hver pålydende NOK 1.000."
- x. Kapitalforhøyelsen besluttet i forbindelse med, og er betinget av, gjennomføring av Transaksjonsavtalen på de vilkår og betingelser som er beskrevet i Transaksjonsavtalen.

4 VEDTEKSENDRINGER

Det er en betingelse for gjennomføring av Transaksjonsavtalen at Selskapets vedtekter endres som angitt i Vedlegg 2. Styret foreslår på denne bakgrunn at generalforsamlingen beslutter å vedta nye vedtekter for Selskapet som angitt i Vedlegg 2.

5 VALG

16. mars 2023

for styret i Salten Kraftsamband AS

Odd-Tore Fygle
Styrets leder

Vedlegg:

1. Styrets redegjørelse og revisors bekreftelse i anledning kapitalforhøyelsen i sak 3.2.
2. Nye vedtekter

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo" – sikker digital signatur.
De signerende-parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle dataer og innholdet i dette dokument."

Mona Liss Paulsen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5999-4-2393856

IP: 89.162.xxx.xxx

2023-03-03 08:53:13 UTC

Frank Jarle Berg

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-323036

IP: 84.211.xxx.xxx

2023-03-03 08:56:54 UTC

Inger Yvonne Marie Berglin

Styremedlem

Serienummer: 19620605xxxx

IP: 195.84.xxx.xxx

2023-03-03 08:57:07 UTC

Kurt Anton Edvardsen-Kvam

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-260672

IP: 82.148.xxx.xxx

2023-03-03 09:02:21 UTC

Linn Kristin Hauge

Styremedlem

Serienummer: 9578-5993-4-2461104

IP: 77.16.xxx.xxx

2023-03-03 09:13:11 UTC

Odd-Tore Fygle

Styreleder

Serienummer: 9578-5999-4-2966323

IP: 89.162.xxx.xxx

2023-03-03 09:32:46 UTC

RONNY BORGE

Styrets nestleder

Serienummer: 9578-5997-4-226521

IP: 80.232.xxx.xxx

2023-03-03 10:03:23 UTC

Jan Åke Sjölund

Styremedlem

Serienummer: 19600904xxxx

IP: 194.132.xxx.xxx

2023-03-03 10:12:38 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: 611.V-HD2Q-I-HWV1U-GSF66-WZSJW-IXZPZ

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo"™ - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Ragnar Andreas Pettersen

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-534657

IP: 82.148.xxx.xxx

2023-03-03 10:44:17 UTC

Ida Haugnes Gaustad

Styremedlem

Serienummer: 9578-5997-4-1415412

IP: 89.162.xxx.xxx

2023-03-03 11:04:35 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Building a better
working world

Konklusjon

Etter vår oppfatning inneholder redegjørelsen de opplysningene aksjeloven § 10-2, jf § 2-6 første ledd nr. 1 til 4 krever, og den gjelden pr. 02.03.23 som skal kunne motregnes, svarer etter vår mening minst til det avtalte vederlaget i aksjer i Salten Kraftsamband AS pålydende kr 17 276 000 samt overkurs kr 1 045 608 699.

Bodø, 9. mars 2023
ERNST & YOUNG AS

Uttalelsen er signert elektronisk

Arve Willumsen
statsautorisert revisor

www.ey.no/dokument/nsl/kel-93023-JWDW-REGE-1A715-47WBFH4TGS

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo" - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Arve Willumsen

Partner

Serienummer: 9578-5998-4-1452881

IP: 145.62.xxx.xxx

2023-03-09 11:22:10 UTC

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

VEDTEKTER FOR

SALTEN KRAFTSAMBAND AS

Vedtatt 16. mars 2023

§ 1 – Selskapsnavn

Selskapets navn er Salten Kraftsamband AS

§ 2 – Formål

Selskapets formål er, dels i egen regi og dels gjennom deltagelse i andre selskaper, eie, drift og utbygging av kraftverk og overføringsanlegg samt omsetning av kraft, produksjon av tjenester for andre prosjekter innenfor energirelaterte eller avledede forretningsområder. Generelt kjøp og salg av energi.

§ 3 – Forretningskontor

Selskapets forretningskontor og hovedadministrasjon med hovedfunksjoner er i Fauske kommune.

§ 4 – Aksjekapital

Selskapets aksjekapital er NOK 133.899.000,- fordelt på 133899 aksjer, hver pålydende NOK 1.000.

§ 5 – Overdragelse av aksjer

Ethvert erverv av aksjer i selskapet er betinget av samtykke fra selskapets styre. Eksisterende aksjeeiere har forkjøpsrett ved overdragelse av aksjer i selskapet.

Styret skal nekte samtykke dersom et aksjeerverv kan innebære risiko for at selskapet ikke får en eierstruktur som tilfredsstillende lovgivningens krav til offentlig eierskap i konsesjonsrettslig sammenheng eller dersom overdragelsen forringer en annens aksjonærs adgang til å omsette sin andel fritt omsettelige aksjer.

§ 6 – Selskapets ledelse

Selskapets styre skal bestå av inntil 5 aksjonærvalgte medlemmer, samt representanter valgt av og blant de ansatte. Styrets medlemmer velges av generalforsamlingen for en periode på 2 år av gangen.

§ 7 – Signatur

Selskapets firma tegnes av styrets leder og et styremedlem i fellesskap. Styret kan meddele prokura.

§ 8 – Generalforsamling

Ordinær generalforsamling avholdes innen utgangen av juni. Den ordinære generalforsamlingen skal behandle og avgjøre følgende spørsmål:

1. Godkjenning av årsregnskapet og årsberetningen, herunder fastsettelse av utbytte.
2. Valg av styre og revisor, samt valgkomite.
3. Fastsettelse av godtgjørelse til styrets medlemmer, revisor og medlemmer av valgkomiteen.
4. Andre saker som etter loven eller vedtektene hører inn under generalforsamlingen.

Prosjekttittel: Eierskapskontroll Bodø2024 IKS

Kommune: Nordland fylkeskommune

Bakgrunn: Kontrollutvalget i Nordland fylkeskommune har i møte 21.2.2023 under sak 12/23 vedtatt å bestille en eierskapskontroll rettet mot selskapet Bodø2024 IKS. Bodø2024 IKS er et interkommunalt selskap som eies av Nordland fylkeskommune og Bodø kommune. Eierskapskontroll rettet mot dette selskapet inngår i fylkeskommunens plan for eierskapskontroll for perioden 2019-2023. Av planen fremgår det: *«Med bakgrunn i forventet høy aktivitet og på bakgrunn av fylkeskommunens eierandel (50%) og selskapets betydelige tilskudd fra fylkeskommunen og selskapets økonomi ble selskapet vurdert og prioritert i inneværende periode».*

Prosjektleder: Tone Jæger Karlstad

**Oppdragsansvarlig
forvaltningsrevisor:** Knut Teppan Vik

Formål:

Formålet med eierskapskontrollen er, ifølge bestillingsskjema fra K-Sekretariatet IKS, å undersøke eierskapsutøvelsen og forhold knyttet til rapportering og informasjonsflyt fra et eierperspektiv. Eierskapskontrollen har som mål å kontrollere om den som utøver fylkeskommunens eierinteresser gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Arbeidsbeskrivelse:

Innledningsvis vil vi etablere kontakt med fylkeskommunen v/eierrepresentant og med selskapet. Vi vil informere om eierskapskontrollen og hvilke opplysninger vi har behov for. Deretter vil vi gjennomføre datainnsamlingen. Rapportskrivningen vil foregå parallelt med datainnsamlingen. Eierskapskontrollen vil i hovedsak basere seg på skriftlige data, men det vil også være relevant å innhente muntlige opplysninger. Når vi bruker muntlige opplysninger i rapporten, vil disse i forkant forelegges informanten for godkjennelse.

Utkast til rapport om eierskapskontroll sendes deretter til den som utøver fylkeskommunens eierfunksjon og selskapet for uttalelse. Uttalelsene vil i sin helhet bli innarbeidet i rapporten, før endelig rapport med eventuelle anbefalinger oversendes kontrollutvalgets sekretariat for behandling i kontrollutvalget. Det sendes også kopi av rapporten til eier og selskapet.

Problemstilling (arbeidstittel):

1. *Fører Nordland fylkeskommune kontroll med sine eierinteresser i Bodø2024 IKS?*
2. *Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med fylkestingets vedtak, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?*

Kriterier (foreløpige):

Kriteriene for eierskapskontrollen er krav, normer og/eller standarder som utøvelsen av eierskapet skal vurderes opp mot.

For problemstillingen i denne eierskapskontrollen utleder vi kriterier fra følgende kilder:

- Lov 29.1.1999 nr. 6 om interkommunale selskaper (IKS-loven)
- Anbefalinger om eierstyring, selskapsledelse og kontroll, KS (2020)
- Eierskapsmelding for Nordland fylkeskommune
- Eventuelle relevante vedtak i fylkestinget, representantskapet eller styret

Kriteriene konkretiseres og bearbeides og kan derfor bli endret etter hvert som revisor framskaffer informasjon i prosjektet.

Metode:

Dokumentanalyse og intervju.

NKRF¹s styre vedtok i møte 12.8.2020 *RSK 002 Standard for eierskapskontroll*. Eierskapskontrollen vil bli gjennomført i henhold til kravene i denne standarden.

Prosjektstart:

April 2023

Forventet ressursbruk:	Forventet ferdigstillelse²:
125 timer	August 2023

Kritiske faktorer:

Kritiske faktorer vil være knyttet til innsamlingen av data, dvs. samarbeidet med fylkeskommunens eierrepresentant og eventuelt administrasjonen og selskapet i fremskaffing av skriftlig dokumentasjon og muntlig informasjon

Dato: 23.3.2023

Sign: Tone Jæger Karlstad e.f.

¹ Kontroll og revisjon i kommunene

² Under forutsetning av at prosjektets aktiviteter kan gjennomføres som planlagt, jf. kritiske faktorer

Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Ulovlig direkte anskaffelse.

Innklagede inngikk i 2007 en avtale med Bodø pensjonskasse om organisering av tjenestepensjon for flere av kommunens ansatte. Klagenemnda kom til at avtalen var unntatt anskaffelsesregelverket fordi unntaket for utvidet egenregi i anskaffelsesforskriften § 3-1 fikk anvendelse. Klagen om at innklagede hadde foretatt en ulovlig direkte anskaffelse ble derfor avvist. Saken ble behandlet i stornemnd.

Klagenemndas avgjørelse 29. mars 2023 i sak 2021/1924

Klager: Piratpartiet

Innklaget: Bodø kommune

Klagenemndas medlemmer: Finn Arnesen, Bjørn Berg, Karin Floistad, Kjersti Holum Karlstrøm og Sverre Nyhus.

Bakgrunn:

- (1) Bodø kommune (heretter *innklagede*) inngikk 7. november 2007 avtale med Bodø kommunale pensjonskasse (heretter *pensjonskassen*) om organisering av tjenestepensjon for flere av Bodø kommunes ansatte. Avtalen trådte i kraft 1. januar 2008, er tidsubegrenset og løper til den sies opp.
- (2) Bodø pensjonskasse ble opprettet 1. juli 1927 av bystyret i Bodø. Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmene og deres etterlatte. Pensjonskassen leverer alderspensjon, AFP, uførepensjon, oppsatt pensjon og etterlattepensjon. Den nåværende ordningen er at alle ansatte i Bodø kommune blir meldt inn i pensjonskassen, med unntak av lærere og sykepleiere som blir meldt inn i andre pensjonskasser. I tillegg til ansatte i Bodø kommune, tilbyr innklagede pensjonsordning til andre kommunale foretak og aksjeselskap, andre selskaper og stiftelser med tilknytning til kommunen, jf. vedtektene § 1-1. Per 31. desember 2020 var det 16 744 aktive medlemmer i pensjonskassen.
- (3) Fra og med 1. januar 2020 har kommunal tjenestepensjon vært regulert av en egen sentral særavtale om pensjonsordninger – «SGS 2020». Den nye tjenestepensjonsordningen gjaldt for arbeidstakere født i 1963 eller senere, og innebar at disse arbeidstakerne fra dette tidspunkt gikk fra opptjening av bruttopensjon til opptjening av påslagspensjon.
- (4) Utgangspunktet er at hver enkelt kommune kan bestemme hvordan tjenestepensjonsordningen organiseres, herunder om den organiseres som en egen pensjonskasse, eller om den kjøpes av en utenforstående tjenesteleverandør opprettet som et livsforsikringsselskap. Myndighetenes reguleringer og tariffavtaler gjelder uavhengig av hvilket selskap som tilbyr tjenesten. Alle aktørene i markedet tilbyr derfor lik pensjon, men kostnadene knyttet til driften av pensjonsordningen er ikke den samme. Bodø

Postadresse
Postboks 511
Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no
www.klagenemndssekretariatet.no

kommune har valgt å organisere sin tjenstepensjonsordning gjennom Bodø pensjonskasse, som er underlagt forsikringsvirksomhetsloven og finansforetaksloven med tilhørende forskrifter.

- (5) Bodø pensjonskasse er en selveiende institusjon, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 2-1 første ledd. Pensjonskassens funksjoner er skilt ut fra kommunens øvrige virksomhet. Pensjonskassens midler holdes atskilt fra kommunens, og pensjonskassen hefter ikke for kommunens og øvrige medlemsbedrifters forpliktelser. Pensjonskassens drift reguleres av dens vedtekter.
- (6) Pensjonskassen ledes av et eget styre. Frem til 15. desember 2020 besto styret av seks personer, jf. vedtektene § 3-1. Fire av styremedlemmene ble oppnevnt av bystyret. To styremedlemmer ble oppnevnt av arbeidstakernes organisasjoner blant innskuddspliktige medlemmer og pensjonister i pensjonskassen. Etter 15. desember 2020 skal styret bestå av åtte personer, jf. ny § 3-1, der økningen skyldtes at det fra dette tidspunktet skal oppnevnes fire styremedlemmer av arbeidstakernes organisasjoner blant medlemmer, pensjonister eller andre de ønsker skal representere rettighetshaverne.
- (7) Piratpartiet (heretter *klager*) bragte 10. november 2021 inn en klage for Klagenemnda for offentlige anskaffelser, med påstand om at innklagedes løpende kjøp av pensjonstjenester fra Bodø pensjonskasse er ulovlige direkte anskaffelser. Fristavbrytende brev ble sendt til innklagede 17. november 2021.
- (8) Klager hadde i forkant påklaget Bodø Pensjonskasses avtaler med Griff Kapital AS, Gabler AS, Ernst & Young AS og KLP, om pensjonskassens kjøp av henholdsvis investeringsrådgivning, revisjonstjenester og aktuar-tjenester. Klager har også påklaget pensjonskasses kjøp av lønnstjenester og IKT-tjenester fra Bodø kommune. Klagenemnda behandler disse klagene i de forente sakene 2021/1132, 2021/1180, 2021/1181 og 2021/1182.
- (9) Nemndsmøte i saken ble avholdt 28. februar 2023.

Anførsler:

Klager har i det vesentlige anført:

- (10) Avtalen om kjøp av tjenstepensjonsordning fra Bodø pensjonskasse har ikke vært gjenstand for kunngjøring, og utgjør dermed en ulovlig direkte anskaffelse.
- (11) Endringen av tjenstepensjonsordningen i 2020, som innebar at ordningen gikk fra bruttopensjon til påslagspensjon, har medført at avtalen mellom innklagede og pensjonskassen er vesentlig endret. Den vesentlige endringen kan likestilles med inngåelse av en ny kunngjøringspliktig kontrakt, og innebærer at innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse.
- (12) Pensjonskassen drives ikke i utvidet egenregi, jf. forskriften § 3-1. Endringen av vedtektene i desember 2020 der styrets sammensetning ble endret, ledet til at innklagedes mulighet til å utøve kontroll over pensjonskassen ble redusert. Kontrollvilkåret er derfor ikke oppfylt, med den følge at anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse og innklagedes kjøp av pensjonstjenester er kunngjøringspliktige.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (13) Klagen skal avvises som for sent fremsatt, jf. klagenemndsforordningen § 13a andre ledd.
- (14) Dersom klagenemnda likevel tar klagen til behandling, anføres det at organiseringen av kommunal tjenstepensjon gjennom pensjonskassen omfattes av unntaket for utvidet egenregi. Kontrollvilkåret i forordningen § 3-1 (1) bokstav a anses oppfylt, selv etter endringen av styresammensetningen i 2020. Anskaffelsesregelverket kommer derfor ikke til anvendelse.
- (15) Dersom klagenemnda mener at vilkårene for utvidet egenregi ikke er oppfylt, anføres det at innklagedes tjenstepensjonsordning gjennom pensjonskassen uansett omfattes av unntaket for enerett i forordningen § 2-3. Anskaffelsesregelverket kommer heller ikke på dette grunnlag til anvendelse.
- (16) Det foreligger uansett ingen vesentlig endring av pensjonsavtalen i 2020 ved overgangen fra bruttopensjon til påslagpensjon. Overgangen har ikke medført behov for endringer i avtaleforholdet mellom innklagede og pensjonskassen, og det foreligger derfor heller ikke på dette grunnlag en ulovlig direkte anskaffelse.

Klagenemndas vurdering:

- (17) Saken gjelder påstand om ulovlig direkte anskaffelse. I slike saker gjelder det ikke noe krav om saklig klageinteresse, jf. forordning om klagenemnd for offentlige anskaffelser (klagenemndsforordningen) § 13a første ledd.
- (18) En forutsetning for at det kan foreligge en ulovlig direkte anskaffelse, er at den påklagede avtalen er omfattet av anskaffelsesregelverket. Innklagede anfører at anskaffelsesregelverket ikke kommer til anvendelse fordi avtalen mellom innklagede og pensjonskassen er omfattet av unntaket om utvidet egenregi i forordningen § 3-1.
- (19) Det offentlige har adgang til å organisere egen virksomhet på den måten som finnes mest hensiktsmessig. Dersom oppdragsgiveren dekker sitt behov for varer eller tjenester gjennom å benytte egen organisasjon, foreligger det ikke en gjensidig bebyrdende avtale mellom to ulike rettssubjekt. Anskaffelsesregelverket kommer da heller ikke til anvendelse.
- (20) For at det skal foreligge utvidet egenregi mellom to ulike rettssubjekt, må vilkårene i forordningen § 3-1 (1) bokstavene a til c være oppfylt. Vilkåret i bokstav a (kontrollvilkåret) innebærer at oppdragsgiver må kunne utføre en kontroll over leverandøren som svarer til den kontrollen oppdragsgiver har over egen virksomhet. Videre innebærer vilkåret i bokstav b (aktivitetsvilkåret) at leverandøren må utføre mer enn 80 prosent av sin virksomhet for oppdragsgiveren, eller virksomheter oppdragsgiveren kontrollerer. Vilkåret i bokstav c fastslår at det heller ikke kan være direkte private eierandeler i rettssubjektet oppdragsgiveren inngår avtale med. I følge EU-domstolens avgjørelse i sak C-26/03 (*S:adt Halle*) avsnitt 46 skal vilkårene for egenregi tolkes restriktivt.
- (21) Bodø pensjonskasse er et eget rettssubjekt i form av å være en selveiende institusjon. Pensjonskassen er atskilt fra kommunen som har etablert den, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 7-1 første ledd. Pensjonskasser er unntatt stiftelsesloven, jf. stiftelsesloven § 6 bokstav b. Det er dermed ikke tvilsomt at avtalen mellom pensjonskassen og innklagede er inngått mellom to ulike rettssubjekt.

- (22) Klagenemnda går så over til å vurdere om kontrollvilkåret i forskriften § 3-1 er oppfylt.
- (23) Innholdet i kontrollvilkåret i forskriften § 3-1 (1) bokstav a presiseres gjennom forskriften § 3-1 (2), der det fremgår at det er et vilkår at det aktuelle selskapet må være underlagt slik kontroll at det er mulig for oppdragsgiveren å ha «bestemmende innflytelse over både strategiske mål og viktige beslutninger i det kontrollerte rettssubjektet.»
- (24) I følge EU-domstolens avgjørelser i sakene C-324/07 (*Coditel Brabant*) avsnitt 43 flg. og sak C-458/03 (*Parking Brixen*), behøver ikke kontrollen å være identisk med den kontrollen oppdragsgiver utøver over egne organer, men kontrollen må være effektiv, se førstnevnte sak avsnitt 46. Kontrollen må være videre enn den kontrollen selskapsretten gir selskapsdeltakerne i flertall, se EU-domstolens avgjørelse i sak C-340/04 (*Carbotermo*) avsnitt 38. Avgjørelsene viser at det skal gjøres en konkret vurdering av den faktiske kontrollen oppdragsgiver utøver.
- (25) Når en kommune organiserer sine pensjonsforpliktelser gjennom en pensjonskasse, følger det av forsikringsvirksomhetsloven at pensjonskassen må være rettslig og økonomisk atskilt fra kommunen, slik at midlene som skal dekke pensjonsforpliktelsene ikke kan blandes med kommunens øvrige midler. Selv om Bodø pensjonskasse dermed ikke er underlagt kommunens formelle kontroll, er pensjonskassens eksistens like fullt betinget av kundeforholdet med innklagede. Pensjonskassen må nedlegges dersom innklagede beslutter å flytte tjenestepensjonen til et annet selskap, og pensjonskassen må derfor drives i tråd med innklagedes interesser. Avtalen mellom pensjonskassen og innklagede inneholder heller ingen oppsigelsesrett for pensjonskassen, men innklagede kan avslutte kundeforholdet. Avtalen inneholder heller ingen misligholdsbeføyelser, slik tilfellet er i ordinære kontraktsforhold. Avtaleforholdet er dermed lagt opp slik at kommunen ensidig kan hevde sine interesser. Etter nemndas syn gir dette innklagede i realiteten bestemmende innflytelse over pensjonskassens strategiske mål.
- (26) Det samme gjelder for pensjonskassens viktige beslutninger. Pensjonskassens formål er å yte pensjon til medlemmene og etterlatte, og det ligger i dette at beslutninger knyttet til premieinnbetaling er av særlig betydning for pensjonskassen. Det er pensjonskassens styre som etter vedtektene § 3-3 har myndighet til å fastsette premieinnbetalingene. Slik nemnda forstår det, betinges imidlertid denne fastsettelsen av innklagedes aksept, fordi pensjonskassen ikke kan eksistere uten innklagedes fortsatte kundeforhold. Det er for nemnda også fremlagt dokumentasjon som viser at foreslåtte endringer i premieinnbetalingen i praksis forelegges innklagede for godkjenning. Dette viser også at innklagedes kontroll over pensjonskassens viktige beslutninger er effektiv og uavhengig av den konkrete styresammensetningen.
- (27) På denne bakgrunn har klagenemnda kommet til at kontrollvilkåret i forskriften § 3-1 (1) bokstav a, jf. § 3-1 (2), er oppfylt.
- (28) Det neste vilkåret som må være oppfylt for at utvidet egenregi anses å foreligge, er at pensjonskassen må utføre mer enn 80 prosent av sin virksomhet for innklagede, eller virksomheter innklagede kontrollerer, jf. § 3-1 (1) bokstav b.
- (29) Aktivitetsvilkåret er begrunnet i hensynet til konkurranse i det åpne markedet. Formålet med dette vilkåret er å sørge for at anskaffelsesregelverket kommer til anvendelse på tilfeller der et selskap som kontrolleres av det offentlige, og samtidig opptrer som en aktør i et konkurranseutsatt marked, ikke får en konkurransefordel.

- (30) Innklagede har i denne sammenheng vist til at pensjonskassen ikke opererer i et åpent marked og at innklagede står for ca. 87 prosent av premieinnbetalingene til pensjonskassen. I tillegg kontrollerer innklagede flere av de øvrige virksomhetene som benytter pensjonskassen.
- (31) Basert på dette finner klagenemnda at også aktivitetsvilkåret er oppfylt, jf. forskriften § 3-1 (1) bokstav b.
- (32) Det tredje og siste vilkåret som må være oppfylt for at det skal foreligge utvidet egenregi, er fravær av private eierandeler i pensjonskassen, jf. forskriften § 3-1 (1) bokstav c.
- (33) Dette vilkåret er begrunnet i at private forfølger andre formål enn det offentlige, i tillegg til at det kan virke konkurransevridende dersom det åpnes for egenregi når private aktører er inne på eiersiden.
- (34) I følge vedtektene § 5-1 består pensjonskassen av ansvarlig kapital i henhold til finansforetaksloven § 14-16 og forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 § 2, om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak. Den ansvarlige kapitalen skal bestå av kjernekapital (egenkapital) og eventuell tilleggs kapital. Kjernekapitalen kan bestå av innskutt kjernekapital og overført andel av overskudd. Eventuell tilleggs kapital skal tilfredsstillende kravene i forskrift av 1. juni 1990 nr. 435 § 4.
- (35) Pensjonskassen er selveiende og kan dermed hverken ha offentlige eller private eiere. Slik nemnda ser det, åpner heller ikke vedtektene for at pensjonskassen kan bestå av innskutt privat kapital. Det er dermed ikke direkte private eierandeler i pensjonskassen, og vilkåret i forskriften § 3-1 (1) bokstav c er oppfylt.
- (36) På denne bakgrunn har klagenemnda kommet til at vilkårene for utvidet egenregi i forskriften § 3-1 (1), jf. § 3-1 (2) er oppfylt. Dette medfører at avtalen mellom innklagede og pensjonskassen ikke er omfattet av anskaffelsesregelverket. Dette innebærer at klagen om ulovlig direkte anskaffelse avvises fra behandling i klagenemnda, jf. klagenemnds forskriften § 6.

Konklusjon:

Klagen om at innklagede har foretatt en ulovlig direkte anskaffelse avvises fra behandling i klagenemnda.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Karin Fløistad

Dokumentet er godkjent elektronisk

SAK 28/23

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
25.04.2023

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Inndyr, 17. april 2023

Lars Hansen
Sekretariatsleder